

PREDLOG ZAKONA O DOHODNINI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

1.1. S 1. januarjem 2005 se je pričel uporabljati zakon o dohodnini, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 54/04 (v nadaljnjem besedilu: ZDoh-1) in bil dopolnjen v mesecu maju in decembru 2004. V letu 2005 je bila v mesecu maju sprejeta sprememba, ki se je nanašala na akontiranje dohodnine od dohodkov iz zaposlitve, ki jih dosegajo študenti – rezidenti iz naslova študentskega dela.

Največja sprememba v sistemu obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb je bila opravljena z obsežno novelo v novembru 2005. Z ZDoh-1, ki se je pričel uporabljati 1. januarja 2005, je bil zadržan koncept obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb v Sloveniji, ki izhaja že iz leta 1991, to je sintetična oziroma globalna obdavčitev vseh dohodkov fizične osebe, ne glede na to, od kje so prejeti, z enim davkom, to je dohodnino, po progresivnih davčnih stopnjah in ob upoštevanju davčnih olajšav. Z novelo iz decembra 2005 (ki velja od 1. januarja 2006 dalje, nekatere določbe pa so se uporabile že za odmero dohodnine za leto 2005) pa se je določilo izhodišče, da se dohodki fizične osebe, glede na njihovo naravo, obravnavajo različno. Aktivni dohodki se v načelu obdavčujejo preko letne davčne osnove, sintetično preko progresivnih davčnih stopenj, in ob upoštevanju davčnih olajšav; pasivni dohodki pa se v načelu obdavčujejo z dohodnino po proporcionalni stopnji in brez upoštevanja davčnih olajšav. Dohodki, ki se obdavčujejo po proporcionalnih stopnjah, so obresti, dividende in dobiček iz kapitala.

Odpravljena je bila posebna obdavčitev dohodkov iz vzajemnih skladov. Dohodek iz vzajemnih skladov se obdavčuje kot dobiček iz kapitala, če gre za prodajo oziroma vnovčitev investicijskega kupona vzajemnega sklada, drugi dohodki iz tega naslova pa se obravnavajo, glede na svojo naravo, kot obresti oziroma kot dividende.

Obresti se obdavčujejo v obdobju 2006 do 2007 po stopnji 15%, od leta 2008 dalje pa po stopnji 20%; za leti 2006 in 2007 je določen znesek neobdavčenih obresti iz naslova denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, in sicer 300.000 tolarjev za leto 2006 in 150.000 tolarjev za leto 2007. Dividende se obdavčujejo po stopnji 20%.

Dobički iz kapitala se obdavčujejo ne glede na rok imetništva kapitala, pri čemer pa se stopnja davka, ki je določena v višini 20%, vsakih dopolnjenih pet let imetništva kapitala zmanjša za 25% (po petih letih je stopnja 15%, po desetih letih 10%, po petnajstih letih 5%, po dvajsetih letih 0%). Dobiček iz kapitala, ki ga zavezanci dosegajo z odsvojitvijo dolžniških vrednostnih papirjev, je oproščen dohodnine (razen, če je dobiček dosežen v okviru opravljanja dejavnosti).

Precej sprememb je zakon doživel tudi za področje obdavčevanja dohodkov iz kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti. Prvo pomembno z novelo zakona s konca leta 2005, s katero se je za kmetijsko in dopolnilno dejavnost, za katero je mogoče davčno osnovo ugotavljati na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, povečal delež priznanih normiranih odhodkov s 25 % na 70 %. Poleg nekaterih na novo določenih oprostitev pa je bila pomembna sprememba tudi uveljavitev prehodne oprostitve za plačila, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost.

Praksa je tudi pokazala potrebo po enostavnejši rešitvi za ugotavljanje davčne osnove za dohodke od proizvodnje vina in oljčnega olja. Z zadnjo novelo zakona iz maja 2006 se je za ti dve dejavnosti poleg možnosti ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov uveljavila še tretja možnost ugotavljanja davčne osnove na podlagi katastrskega dohodka zemljišč, katerih pridelek grozdja oziroma oljk se porabi za proizvodnjo vina ali oljčnega olja, korigiran z ustreznim faktorjem. Vse nove rešitve so bile uveljavljene tudi za leto 2005. Obenem se je poenostavljena rešitev za določanje pavšalne davčne osnove uveljavila tudi za čebelarstvo.

ZDoh-1 je bil v obdobju dveh let petkrat noveliran, kar je nakazalo potrebo po oblikovanju novega besedila zakona. Namen priprave zakona v novem besedilu je predvsem na bolj sistemski način urediti različne spremembe in dopolnitve, uveljavljene z novelami, uveljaviti nekatere poenostavitve in izboljšati preglednost in razumljivost sistema ter uskladiti sistem z izhodiščem zmanjšanja progresije obdavčitve.

1.2. V zvezi z ZDoh-1 je Ustavno sodišče Republike Slovenije dne 22. junija 2006 sprejelo odločbo (Uradni list RS, št. 69/06), po kateri je prvi odstavek 126. člena ZDoh-1 v neskladju z Ustavo. Državni zbor je ugotovljeno neskladje dolžan odpraviti do 31.12.2006. Odločba ustavnega sodišča je uresničena v 131. členu predloga zakona.

1.3. V Okviru gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji je pomemben del namenjen reformi veljavnega davčnega sistema. Z vidika konkurenčnosti slovenskega davčnega sistema je bistveno zmanjšati obremenitev stroškov delovne sile, z vidika vodenja ustrezne dohodkovne politike povečati neobdavčeni del dohodkov in zmanjšati progresivnost obdavčitve dohodkov fizičnih oseb, z vidika vodenja fiskalne politike pa zadržati finančno vzdržnost javnih financ v celoti (kar je posebej pomembno z vidika zamenjave tolarjev za evre s 1. januarjem 2007).

1.4. Iz prvih razpoložljivih statističnih podatkov o odmeri dohodnine za leto 2005 je razvidno, da je imelo 1.276.812 davčnih zavezancev za dohodnino bruto dohodek v skupni višini 3.324,8 mlrd tolarjev, kar je v povprečju 2.603.991 tolarjev na zavezanca. V letu 2005 je znašala povprečna letna bruto plača na zaposlenega v Sloveniji 3.327.348 tolarjev.

Distribucija vseh davčnih zavezancev glede na višino doseženega bruto dohodka, opredeljenega v odstotku od povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, pokaže, da je imelo v leto 2005 skoraj 78% davčnih zavezancev bruto dohodek do višine povprečne letne plače. Njihova skupna davčna obveznost je v celotni davčni obveznosti zavzemala približno 23%. Povprečna stopnja dohodnine (izražena z razmerjem med dohodnino in obdavčljivim dohodkom) je znašala 11,7%.

Med zavezanci prevladujejo tisti, ki so imeli dohodke iz naslova plač, in sicer skoraj 61% vseh davčnih zavezancev, delež tega vira pa predstavlja v skupnih virih dohodnine dobrih 70%. Iz naslova pokojnine je imelo dohodke 27% vseh davčnih zavezancev, ki jim je bila

odmerjena dohodnina in so v skladu z davčno zakonodajo oddali davčno napoved za leto 2005 .

Dohodki iz drugega pogodbenega razmerja so imeli 2% delež v vseh virih dohodnine, prejelo ga je 8,5% vseh davčnih zavezancev z odmerjeno dohodnino .

Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti je imelo skoraj 59% davčnih zavezancev, ki jim je bila odmerjena dohodnina, v skupnih virih dohodnine je imel dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti 0,5% delež.

Dohodek iz dejavnosti je imelo v letu 2005 7,3% vseh davčnih zavezancev, delež tega vira v vseh virih dohodnine je znašal 2,9%. Dohodek, ugotovljen z upoštevanjem normiranih odhodkov in posebno olajšavo za samozaposlene v kulturi, je v letu 2005 imelo 1.687 davčnih zavezancev, dohodek, ugotovljen z upoštevanjem normiranih odhodkov in posebne olajšave za samostojne novinarje pa je imelo 699 davčnih zavezancev.

Dohodek iz premoženja je po statističnih podatkih iz odmer dohodnine za leto 2005 zavzemal v vseh virih dohodnine 1,1%, med zavezanci, ki so izkazali dohodek iz premoženja pa prevladujejo zavezanci, ki so imeli obresti, za katere je veljal neobdavčen del v višini 300.000 SIT (31,4% vseh zavezancev z odmerjeno dohodnino). Dobiček iz kapitala je izkazovalo 0,7% davčnih zavezancev z 0,07% deležem v vseh virih dohodnine. Davčnih zavezancev, ki so v letu 2005 imeli samo en vir dohodnine, je bilo 31,8%. Od teh zavezancev je skoraj 92% zavezancev izkazovalo dohodek iz zaposlitve.

Iz statističnih podatkov o odmeri dohodnine za leto 2005 je razvidno, da bodo doplačila znašala približno 6,3% celotne dohodnine, vračila pa 13,5% celotne dohodnine.

Predpisana davčna lestvica za leto 2005 ima pet davčnih razredov s stopnjami med 16% in 50%. Porazdelitev davčnih zavezancev na podlagi statističnih podatkov iz odmer za dohodnino za leto 2005 kaže, da znaša povprečna efektivna stopnja, izražena z razmerjem med dohodnino in davčno osnovo II (bruto dohodki, zmanjšani za prispevke za socialno varnost ter za vse uveljavljene stroške ter davčne olajšave, razen olajšave za upokojene) 21,9%. V prvem davčnem razredu, kjer je zakonska stopnja 16%, je približno 63% vseh davčnih zavezancev, ki so imeli 35% vseh obdavčljivih virov dohodnine, delež njihove dohodnine v celotni dohodnini znaša dobrih 11%. Dohodki zavezancev iz prvega davčnega razreda so obdavčeni s povprečno efektivno davčno stopnjo, ki znaša 10,5%. V drugem davčnem razredu, kjer je okrog 24% vseh davčnih zavezancev, je bila zakonska stopnja določena v višini 33%. Njihovi dohodki so obdavčeni s povprečno efektivno davčno stopnjo v višini 17,1%, ustvarijo 29% vseh virov dohodnine ter plačajo 24% celotne dohodnine. V tretjem davčnem razredu s predpisano zakonsko stopnjo 38%, je dobrih 10% vseh davčnih zavezancev, njihovi dohodki so obdavčeni s povprečno 26% efektivno davčno stopnjo. Četrti davčni razred s predpisano 42% davčno stopnjo, dohodke 2,6% davčnih zavezancev obdavči s povprečno 33% efektivno davčno stopnjo. Ti zavezanci ustvarijo 9,5% virov dohodnine in plačajo skoraj 19% celotne dohodnine. V najvišjem davčnem razredu, kjer je 0,6% vseh davčnih zavezancev in je predpisana davčna stopnja 50%, znaša povprečna efektivna davčna stopnja skoraj 42%. Ti zavezanci ustvarijo 5,6% vsega dohodka in plačajo dobrih 15% celotne dohodnine.

V skladu z zakonom o dohodnini se vsakemu rezidentu prizna splošna olajšava, pod pogojem, da drug rezident za njega ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega člana. V letu 2005 je splošna olajšava znašala 564.400 tolarjev.

Druga najpogosteje uveljavljena olajšava je olajšava za različne namene, ki se prizna na podlagi dejanskih vlaganj fizične osebe v določene namene. V letu 2005 je to olajšavo uveljavljalo skoraj 87% davčnih zavezancev. Olajšavo za plačane zneske lastnih sredstev za

nakup ali gradnjo stanovanjske hiše ali stanovanja za rešitev stanovanjskega problema zavezanca ter olajšavo za plačane zneske glavnice in obresti v zvezi s posojilom za nakup ali gradnjo stanovanjske hiše ali stanovanja za rešitev stanovanjskega problema zavezanca je v letu 2005 uveljavilo 8,1% vseh davčnih zavezancev.

5,3% zavezancev je uveljavljalo olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Poleg navedenih olajšav so zavezanci uveljavljali še druge osebne olajšave, ki jim pripadajo v skladu z zakonom o dohodnini. Med davčnimi zavezanci v letu 2005 je bilo 3.299 invalidov, ki so si davčno osnovo znižali za 3.441.500 tolarjev. Davčnih zavezancev, starejših od 65 let, ki se jim je davčna osnova znižala za 275.300 tolarjev, je bilo 206.515 oziroma 16,2% vseh zavezancev.

Posebno olajšavo, namenjeno osebam, ki vzdržujejo vzdrževane družinske člane, je v letu 2005 uveljavilo 29% vseh davčnih zavezancev.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE ZAKONA

1. Temeljni cilj predloga zakona je zmanjšati obremenitev aktivnih dohodkov fizičnih oseb z dohodnino, in sicer preko povečanega neobdavčenega dela dohodkov in preko zmanjševanja progresivnosti obdavčitve aktivnih dohodkov. S poenostavitvami v administriranju ugotavljanja davčne osnove se naj bi spodbujalo prostovoljno plačevanje davkov; pomemben vpliv pa naj bi imelo tudi na pripravljenost posameznikov za delovanje v podjetniškem okolju.

V celoti naj bi prišlo do zmanjševanja obdavčitve dohodkov fizičnih oseb in s tem tudi do večjega razpoložljivega dohodka za trošenje in za naložbe posameznikov.

2. Predlog zakona temelji na načelu splošne davčne obveznosti rezidentov, ki se realizira preko sintetične obdavčitve dela dohodkov s progresivnimi davčnimi stopnjami in dela dohodkov preko ene, proporcionalne davčne stopnje, in omejene davčne obveznosti nerezidentov.

3. Glede na predlagane cilje in izhodišča so v predlogu zakona predlagane nekatere rešitve, ki se pomembno razlikujejo od veljavne ureditve obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb.

3.1. V načelu so z dohodnino obdavčeni vsi dohodki fizične osebe, razen tistih, ki so izrecno opredeljeni kot oproščeni plačila dohodnine; zato se bodo med dohodke, ki se ne štejejo za dohodke obdavčene po zakonu, šteli tudi popusti pri prodaji blaga in storitev, vključno s popusti v obliki priložnostnega prejema dodatnega blaga ali storitve, ki jo prejme zavezanec od osebe, ki ni njegov delodajalec (tovrstni primeri največkrat nastajajo v trgovski dejavnosti (npr. nakup določenega blaga po nižji ceni glede na obseg nakupov, dajanje posebnih ugodnosti udeležencem v posebnih igrah na srečo, ki igrajo za večje vsote denarja, dajanje ugodnosti ob vstopu v sistem življenjskega zavarovanja ali avtomobilskega zavarovanja, ipd).

3.2. V poglavju o dohodku iz zaposlitve bo črtana določba, po kateri so se dohodki iz zaposlitve in dohodki iz dejavnosti obravnavali različno, odvisno od razmerja med delodajalcem oziroma naročnikom storitve in delavcem oziroma osebo, ki je prevzela opravljanje določenega dela oziroma storitve. Da ne bi prihajalo do problemov pri razmejevanju dohodkov iz zaposlitve in dohodkov iz dejavnosti, bo na novo opredeljen

dohodek iz zaposlitve, in sicer je to dohodek, dosežen z opravljanjem storitev - fizičnega ali intelektualnega dela, vključno z ustvarjanjem ali izvedbo avtorskega dela, in ne glede na čas trajanja zaposlitve, ki ga fizična oseba opravi v odvisnem razmerju. Kot odvisno razmerje je opredeljeno delovno razmerje in vsako drugo razmerje, ki glede nadzora in navodil v zvezi z opravljanjem dela in storitev, načina opravljanja dela ali storitev, plačila za opravljeno delo ali storitev, zagotavljanja sredstev in pogojev za opravljanje dela ali storitev in drugih pravic in odgovornosti fizične osebe in delodajalca, kaže na odvisno razmerje med delodajalcem in fizično osebo. Navedena opredelitev je usklajena z opredelitvijo v zakonu o davku na dodano vrednost, ki opredeljuje elemente neodvisnega razmerja skladno s Šesto direktivo Sveta z dne 17.maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (77/388/EGS).

V zakonu bo posebej določeno, da se za dohodek iz delovnega razmerja šteje tudi dohodek, dosežen z opravljanjem malega dela. Navedeno je potrebno zaradi uvajanja novega instituta malega dela z zakonom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanje na črno. Gre za delo, ki ga v omejenem številu ur na teden oziroma mesec lahko opravlja oseba, ki ni zaposlena s polnim delovnim časom ali ne opravlja samostojne dejavnosti in ne prejema pokojnine. Plačilo za takšno delo je navzgor omejeno. Z vidika obdavčevanja je smiselno, da se dohodki iz malega dela obravnavajo kot dohodki iz delovnega razmerja, še posebej tudi zato, ker je oseba, ki opravlja takšno delo tudi vključena v sistem socialnega zavarovanja enako kot oseba, ki je v delovnem razmerju.

Nadalje bo z zakonom določeno, da se za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja šteje tudi dohodek iz posameznega posla, ki se po veljavnem zakonu šteje za dohodek iz dejavnosti. To pomeni bistveno poenostavitev, kajti posameznih dohodkov iz aktivnosti, ki imajo priložnostno naravo, ne bo potrebno, za potrebe obdavčevanja dohodkov iz tega naslova, razmejevati na tiste dohodke, ki so doseženi v odvisnem razmerju in na tiste, ki so doseženi v neodvisnem razmerju.

Glede na načelo obdavčitve rezidentov po svetovnem dohodku bo v zakon vključena rešitev, po kateri je zavezancu, ki prejema dohodke iz delovnega razmerja iz tujine, dana možnost uveljavljanja zmanjšanja davčne osnove za stroške prehrane med delom in stroške prevoza na delo in z dela.

V zvezi z bonitetami se predlaga razširitev neobdavčenih bonitet tudi na plačila delodajalca za cepljenje delojemalcev.

V zvezi z priznavanjem stroškov v zvezi z delom v okviru drugega pogodbenega razmerja bo dana možnost, da se davčna osnova, poleg normiranih stroškov v višini 10% dohodka, lahko zmanjša tudi za dejanske stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela in storitev.

Besedilo členov, ki se nanaša na osebno olajšavo za delovne invalide in akontacijo dohodnine od dohodka iz zaposlitve, bo dopolnjeno tako, da bo jasno, da se navedena olajšava nanaša le na izplačila navedenih dohodkov, ki jih izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

3.3. V poglavju dohodek iz dejavnosti je predvidenih več sprememb, nekatere od njih so tudi posledica ureditve iz novega zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/06- v nadaljnjem besedilu: ZGD-1).

Iz dohodka iz dejavnosti bo črtan dohodek dosežen s posameznim poslom. Za dohodek dosežen z opravljanjem dejavnosti se bo štel dohodek, dosežen s samostojnim neodvisnim opravljanjem dejavnosti, ko gre za trajno neodvisno opravljanje ekonomske aktivnosti.

Dohodki iz posamezni poslov, ki niso del takšne aktivnosti ali v zvezi s takšno aktivnostjo, se bodo obravnavali kot dohodki iz zaposlitve, in sicer kot dohodki iz drugega pogodbenega razmerja.

Večjemu številu zavezancev bo dana možnost, da se odločijo za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Določanje davčne osnove in davčnih olajšav po tem poglavju zakona bo v načelu vezano na rešitve v zakonu o davku o dohodkov pravnih oseb. Pri tem je upoštevano izhodišče, da je fizična oseba tudi gospodarski subjekt in opravlja gospodarsko dejavnost, zato naj bi bil z vidika ugotavljanja davčne osnove in priznavanja olajšav izenačen z drugimi gospodarskimi subjekti, ki so pravne osebe, razen v segmentih, ko to ni mogoče zaradi razlik, ki izhajajo iz statusa fizične osebe.

Celotni dejavnosti kmetijstva in gozdarstva bo omogočen prehod na ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi normiranih odhodkov.

Z vidika razmejevanja dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice od dohodkov iz dejavnosti (to je trajnega opravljanja dejavnosti iz tega naslova) bo določen nov enostavnejši kriterij. Le doseganje navedenih dohodkov v okviru organiziranega podjetja oziroma organizirane dejavnosti se bo štelo v dohodek dosežen iz naslova opravljanja dejavnosti, čemur sledi tudi davčna obravnava dohodka.

Določbe povezane s prenehanjem dejavnosti bodo usklajene z ZGD-1, ki na novo ureja prenehanje podjetnika in statusno preoblikovanje podjetnika.

Zavezanec bo lahko splošno olajšavo in olajšavo za vzdrževane družinske člane upošteval že pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, razen v primeru, ko se navedene olajšave upoštevajo že pri akontaciji dohodnine od dohodka iz zaposlitve. S tem se odpravlja problem, ki se je pojavil pri obračunih akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2005, in sicer ko je pri velikem številu zavezancev prišlo do večjih doplačil, kar je za mnoge predstavljalo likvidnostni problem.

3.4. Za področje obdavčevanja dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se z zakonom predvideva pomembna novost, po kateri naj bi se obravnavala kmetija kot celota in ustrezno ureditvam na drugih področjih tudi določila davčna obravnava dohodkov članov kmečkega gospodinjstva.

Z zakonom se bo tako določilo kmečko gospodinjstvo, in sicer za davčne namene kot skupnost fizičnih oseb, ki prebivajo na istem naslovu in niso najeta delovna sila; določil se bo spodnji prag obsega dohodkov oziroma obsega pridelave, pod katerim se uporaba kmetijskih in gozdnih zemljišč oziroma uporaba panjev ne šteje za opravljanje dejavnosti in sicer pri dohodku pod 200 evrov katastrskega dohodka, ali uporabi manj kot 40 čebeljih panjev na kmečko gospodinjstvo. S tem se bo število zavezancev, ki bodo prijavljali dohodke iz naslova osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti skrčilo le na zavezance, ki vsaj potencialno, dosegajo iz tega vira pomembnejši dohodek; v obdavčitvi pa se ohranja večino proizvodnega potenciala – kmetijskih in gozdnih zemljišč. Ne glede na te omejitve pa se bo kot kmečko gospodinjstvo opredelilo tudi vsako gospodinjstvo, ki prejema plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike ali opravlja drugo kmetijsko ali dopolnilno dejavnost. Zaradi bistvenega zmanjšanja števila zavezancev za te dohodke ta rešitev pomeni bistveno racionalizacijo sistema, tako za zavezance kot za davčni organ.

Za osnovno kmetijsko in osnovna gozdarsko dejavnost se bo štela dejavnost, kot je definirana s predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka in predpisi o evidentiranju

nepremičnin; posebej se iz osnovne kmetijske dejavnosti še vedno izloča pridelava sadik in okrasnih rastlin. Dejavnost intenzivnega vrtnarstva se bo določila kot osnovna kmetijska dejavnost le v primeru, da se izvaja na zemljiščih, ki so v katastru evidentirana kot vrt. Dodatno se bo kot osnovna kmetijska dejavnost štela tudi proizvodnja vina in oljčnega olja iz lastnega pridelka, ter čebelarstvo; davčna osnova za te dejavnosti se določa na podlagi katastrskega dohodka zemljišč, za čebelarstvo pa na podlagi pavšalne davčne osnove. Na tej podlagi se bo kot zavezanec poleg uporabnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč določil tudi uporabnik panjev.

Zaradi administrativne poenostavitve se bo ukinila možnost zmanjšanja katastrskega dohodka v primeru naravnih nesreč, hkrati pa se bodo iz obdavčitve izključili dohodki, prejeti v zvezi z naravnimi nesrečami, kot sta denarna pomoč za primer naravne nesreče, in izplačila na podlagi zavarovanj za škodo v zvezi z opravljanjem dejavnosti. S predlaganim načinom se ne bo pomembneje okrnila natančnost določanja davčne osnove.

Zaradi razbremenitve se skladno s splošnimi izhodišči pri noveliranju obdavčitve dohodkov fizičnih oseb predlaga odpravo investicijske olajšave.

Zaradi izenačitve pogojev gospodarjenja med vsemi dejavnostmi se za kmečka gospodinjstva, ki z dohodkom v posameznem letu presežejo določen prag (25.000 evrov), predlaga obvezen prehod celotne osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti na sistem ugotavljanja dohodka na način, kot je določen za dejavnost.

Obdavčitev posameznih drugih kmetijskih ali dopolnilnih dejavnosti, ki se obdavčujejo po poglavju o dohodku iz dejavnosti, se ne spreminja, s tem, da se:

- za druge kmetijske in dopolnilne dejavnosti ohranja višji nivo normiranih odhodkov v višini 70 % prihodkov;
- eksplicitno določa, da se za posamezno kmetijsko ali dopolnilno dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva lahko določi en sam nosilec dejavnosti,
- zavezancem omogoča, da na letni ravni davčno osnovo zmanjšajo tudi za razliko prispevkov za socialno varnost, ki jih plačujejo iz naslova opravljanja kmetijske ali dopolnilne dejavnosti, med skupnim zneskom prispevkov zavezanca in zneskom prispevkov, ki jih uveljavijo pri znižanju davčne osnove za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost.

Pogoji, pod katerimi je možen prenos obdavčitve celotne osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v sistem ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov bodo z zakonom natančno določeni, in sicer:

- zavezanci za dohodnino iz naslova osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v okviru kmečkega gospodinjstva določijo enega izmed njih kot nosilca dejavnosti kmečkega gospodinjstva;
- ta oseba postane tudi nosilec vse druge kmetijske in dopolnilne dejavnosti na kmetiji (zahteva, ki jo vsebuje tudi ZDoh-1),
- da ta oseba (nosilec dejavnosti) prijavi dejavnost pri davčnem organu in se zaveže, da bo dohodek na izbran način ugotavljala vsaj 5 let;
- tako določena »kmetija« lahko izbere, poleg ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, tudi način ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v višini 70 %, pri čemer mora izpolniti kriterij, da prihodek na družinskega člana, ki opravlja dejavnost – šteje se, da kmetijsko ali dopolnilno dejavnost v okviru gospodinjstva opravljajo osebe, ki so pokojninsko in invalidsko zavarovane iz naslova teh dohodkov - ne presega 42.000 evrov v obdobju 12 mesecev.

Zaradi posebnosti kmečkega gospodinjstva kot oblike družinskega obrata, bo v zakonu urejena davčna obravnava razmerij med člani gospodinjstva za potrebe določanja dejanskih prihodkov in odhodkov dejavnosti kmečkega gospodinjstva, ki so sicer na drugačen način določena z računovodskimi standardi za drugo dejavnost, in sicer:

- v primeru spremembe nosilca dejavnosti ali prehoda dejavnosti nazaj v osnovno kmetijsko dejavnost, se ta prehod ne bo štel za prenehanje dejavnosti,
- za potrebe ugotavljanja davčne osnove se za vsa sredstva, ki so v lasti ali finančnem najemu članov gospodinjstva šteje, da so v lasti nosilca, in
- da se za vse pravice in obveznosti, ki jih v zvezi z opravljanjem dejavnosti pridobi katerikoli član kmečkega gospodinjstva, šteje, da jih pridobi nosilec.

Skladno z obravnavo kmečkega gospodinjstva kot ene dejavnosti in priznavanja, da dejavnost dejansko izvaja lahko eden ali več članov kmečkega gospodinjstva, se bo omogočilo povprečenje letne davčne osnove kmečkega gospodinjstva na vse člane, ki so pokojninsko in invalidsko zavarovani iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti.

3.5. V poglavju, ki se nanaša na dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice bo določena davčna obravnava navedenih dohodkov. Pri določanju davčne osnove od dohodka iz oddajanja premoženja v najem bo priznavanje dejanskih in normiranih stroškov ostalo nespremenjeno. Določilo se bo posebno pravilo za način priznavanja dejanskih stroškov v primeru stroškov vzdrževanja, ki se krijejo iz sredstev rezervnega sklada.

Opredelitev dohodka in davčne osnove od dohodka iz prenosa premoženjske pravice ostaja enaka kot po veljavnem zakonu.

3.6. V poglavju, ki je naslovljeno z dohodkom iz kapitala bo določena davčna obravnava obresti, dividend in dobička iz kapitala.

Opredelitev obresti ostaja v načelu enaka kot po veljavnem zakonu. Kot dolžniški vrednostni papirji se bodo določili tudi zamenljivi dolžniški vrednostni papirji, saj se (skladno z rešitvami v predlogu Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb) dohodek, dosežen na podlagi tovrstnih papirjev, ne bo več obdavčeval kot dividende, temveč kot obresti. Opredelitev oprostitev ostaja nespremenjena, razen v primeru obresti iz varčevalne pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi, saj se oprostitev v tem primeru širi na pogodbe, sklenjene za najmanj pet let. Tudi opredelitev davčne osnove od obresti ostaja v načelu nespremenjena. Neobdavčen del bančnih obresti bo zmanjšan na 500 evrov od 1.1.2008 dalje.

V skladu z izhodiščem dolgoročne obdavčitve kapitalskih dobičkov iz naslova vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu, se bistveno spreminja opredelitev dohodka, ki se po veljavnem zakonu obdavčuje kot dividende. Kot dividenda se ne bo več obdavčevalo dohodkov iz naslova naslednjih transakcij:

- razdelitev dohodka imetniku deleža v obliki, s katero se dobiček ali rezerve v delu, oblikovanem iz dobička, preoblikujejo v osnovni kapital oziroma povečajo lastniški deleže zavezanca (tj. nominalno povečanje osnovnega kapitala družbe);
- dividendam podobni dohodki, kot so opredeljeni po veljavnem zakonu, z izjemo dobička, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika.

Črtanje nekaterih kategorij dividendam podobnih dohodkov posledično pomeni, da se tovrsten dohodek ne obdavčuje več direktno na viru v času, ko je dosežen, temveč indirektno v času, ko in če zavezanec odsvoji lastniški delež in sicer po poglavju »Dobiček iz kapitala«.

Navedeno bo veljalo tudi za primer prenehanja družb, izključitve in izstopa družbenika ter za primer, ko družba odplačno pridobiva lastne deleže ali delnice od družbenikov/delničarjev.

V skladu z opredelitvijo dividend v predlogu zakona o davku od dohodkov pravnih oseb se bo kot dividenda po novem obdavčevalo prikrito izplačilo dobička. Vsa druga nadomestila (tj. proizvod, storitev, druga ugodnost), ki jih prejme zavezanec kot imetnik deleža v družbi, ki niso zajeta z opredelitvijo prikrita izplačila dobička, pa se bodo po predlogu obdavčevala kot drugi dohodek po poglavju »Drugi dohodki« in ne po poglavju »Dohodki iz kapitala«.

Opredelitev kapitala po poglavju »Dobiček iz kapitala« ostaja enaka kot po veljavnem zakonu. Delno se bo dopolnila opredelitev odsvojitve kapitala (npr. izrecno se bo omenil izstop ali izključitev delničarja/družbenika iz družbe). Prav tako se bo delno spremenila tudi opredelitev transakcij, ki se ne štejejo za odsvojitve kapitala (npr. denarna izplačila ob zamenjavi prednostnih delnic z navadnimi delnicami za delno odsvojitve kapitala, po veljavnem zakonu, pa bi se vsaka zamenjava prednostnih delnic z navadnimi delnicami, pri kateri pride do denarnih izplačil, štela v celoti za odsvojitve kapitala; po novem se tudi predlaga, da se zmanjšanje deleža v okviru zmanjšanja osnovnega kapitala, ki je namenjeno umiku delnic oziroma deležev, ne šteje za odsvojitve kapitala). Ugotavljanje davčne obveznosti se bo lahko odložilo tudi pri prehajanju v okviru podskladov istega krovnega vzajemnega sklada. Ta davčna ugodnost se bo pričela uporabljati eno leto po uveljavitvi zakona, ki bo dopuščal ustanovitev krovnih vzajemnih skladov

Pri določanju davčne osnove od dobička iz kapitala, se spreminja pravilo določanja nabavne vrednosti za primer, če je delež povečan oziroma delnica pridobljena v okviru nominalnega povečanja osnovnega kapitala družbe. Spreminja se tudi pravilo določanja nabavne vrednosti v primeru, ko je kapital pridobljen v okviru dedovanja ali na podlagi darilne pogodbe, saj se šteje, da je tak kapital pridobljen po vrednosti, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila, če davek ni bil odmerjen pa po primerljivi tržni ceni kapitala v času pridobitve. Prav tako se po novem ob pridobitvi oziroma odsvojitvi kapitala ne bodo priznavali več »izrecno« stroški različnih provizij, temveč se ob pridobitvi oziroma odsvojitvi priznavajo normirani stroški v višini 1% (ti stroški torej zajemajo različne stroške zavezanca in ne samo provizije). Delno se bodo dopolnila tudi pravila glede določanja časa pridobitve in časa odsvojitve kapitala ter pravila vodenja evidenc zalog kapitala (zavezanec bo lahko vodil evidenco zalog investicijskih kuponov istega vzajemnega sklada ločeno, po posameznih razredih kuponov).

Pri določanju davčne osnove od dobička iz kapitala se bo odpravila valorizacija nabavne vrednosti kapitala.

3.7. Pri odpravi dvojnega obdavčevanja dohodkov rezidenta z virom izven Slovenije, se po predlogu zmanjšanje dohodninske obveznosti v Sloveniji za davek plačan v tujini (pod pogoji, določenimi v zakonu), prizna tudi v primeru, ko ima določen dohodek vir v Sloveniji po določbah Zakona o dohodnini, a je hkrati obdavčen v drugi državi, če Slovenija s to državo nima sklenjene konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Po predlogu se torej zmanjšuje davčna obveznost rezidentov Slovenije, ki so npr. napoteni na delo v državo, s katero Slovenija nima sklenjene konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja (saj take konvencije že rešujejo problematiko dvojnega obdavčevanja) in so njihovi dohodki tudi dejansko obdavčeni v tej drugi državi.

3.8. Davčne olajšave

Pri davčnih olajšavah bo prišlo do naslednjih sprememb:

1. splošna olajšava se bo povečala in je še vedno predvidena kot zmanjšanje davčne osnove;

2. posebne olajšave za vzdrževane družinske člane so predlagane kot zmanjšanje davčne osnove v zneskih, kot so določeni za leto 2006 in valorizirani z ocenjenim indeksom letne rasti življenjskih stroškov na podlagi sprejetega Proračunskega memoranduma za leti 2007 in 2008. Urejen je bil problem družinske pokojnine kot kriterija za določitev statusa vzdrževanega otroka, in sicer je opredeljeno, da se družinska pokojnina pri presojanju ne bo upoštevala. Za otroke, ki so v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožni, bo priznana povečana olajšava tudi po 18. letu (ne glede na starost);
3. osebna olajšava rezidentom po izpolnjenem 65. letu starosti (tim. seniorska olajšava) ni več predvidena;
4. zadržane bodo posebne osebne olajšave samozaposlenim v kulturi, samostojnim novinarjem in študentom, pri čemer bo posebna olajšava za študente izenačena s splošno olajšavo;
5. predvideva se črtanje olajšave za različne namene (112. člen ZDoh-1) in olajšave za plačane zneske za rešitev stanovanjskega problema rezidenta (141. a člen ZDoh-1), ki bodo nadomeščene z večjo splošno olajšavo in blažjo progresijo.

3. 9. Stopnje dohodnine in odmera dohodnine na letni ravni

1. Lestvica bo imela za razliko od veljavne lestvice s petimi razredi tri davčne razrede s stopnjami od najnižje v višini 16% do najvišje v višini 41%. Lestvica se bo vsako leto tudi valorizirala na enak način kot standardne olajšave in sicer s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin, določenih na podlagi gibanja cen.

2. Pri določanju dohodnine na letni ravni bo določena nova metoda povprečenja. Gre za drugačno, poenostavljeno metodo določanja povprečne stopnje dohodnine od dohodkov, ki se nanašajo na več let, in sicer se bo ta metoda uporabljala za dohodke iz delovnega razmerja, prejete na podlagi sodnih odločb, za druge dohodke, pridobljene v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost ter za določene dohodke iz oddajanja v najem, ki se izplačajo za več let. Ustrezno pretvorjena je tudi metoda za določanje dohodka iz kmetijske dejavnosti v okviru kmečkega gospodinjstva, ki se bo uporabljala za namen izračuna davčne obveznosti na nosilca dejavnosti glede na število oseb v kmečkem gospodinjstvu, ki so obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani iz kmetijske dejavnosti.

3.10. Akontacije dohodnine

Sistem plačevanja akontacij dohodnine, kot predplačila dohodnine, za rezidente in kot dokončnega davka za nerezidente, bo ostal nespremenjen. Akontacije dohodnine se bodo tako od dohodkov iz delovnega razmerja, od pokojnin, od večine dohodkov iz dejavnosti in nekaterih drugih dohodkov izračunavale po progresivnih stopnjah, od ostalih dohodkov (razen dohodkov iz kapitala), pa po stopnji 25%, razen od dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, od katerih se bodo akontacije izračunavale po nižjih stopnjah in od nekaterih dohodkov iz zaposlitve in iz dejavnosti pa v okviru določenega razpona. Stopnja akontacije se ne bo spremenila zato, da ne bo prihajalo do prevelikih poračunov ob letni odmeri dohodnine.

3.11. Namenitev dela dohodnine za donacije

Plačila, ki jih rezidenti namenijo splošnokoristnim namenom, so po veljavnem zakonu davčno obravnavana v 112. členu, po katerem se osnova za dohodnino lahko zniža za ta plačila, vendar ne več kot za 2% individualne davčne osnove. Ta olajšava bo nadomeščena

z novim instrumentom, po katerem bo lahko davčni zavezanec rezident namenil del svoje dohodnine za z zakonom določen splošnokoristni namen in s tem sam določil porabo svoje dohodnine. V ta nov instrument pa bo vključena tudi možnost namenjanja dela dohodnine za delovanje političnih strank in sindikatov.

3.12. Prehodne določbe

Povzemajo so nekatere prehodne določbe iz ZDoh-1 in se dodajajo nekatere nove, in sicer:

- zavezancem, ki prejemajo dohodke iz delovnega razmerja iz tujine, bo dana možnost zmanjšanja davčne osnove za stroške prehrane med delom in stroške prevoza na delo in z dela, če ne prejemajo posebej povračil stroškov za navedene stroške od delodajalca, ki se sicer ne všttevajo v davčno osnovo, že za leto 2006;
- nosilcem, ki so se kot nosilci kmetijske dejavnosti kmečkega gospodinjstva registrirali po določbah ZDoh-1, se ne bo potrebno ponovno registrirati;
- posebej je določen način zahtevanja ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov za leto 2007;
- določena je posebna davčna obravnava za odtujitve nepremičnin s prenosom iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo, pridobljene v podjetje pred 1.1.2005;
- podaljšuje se upoštevanje davčnih olajšav, uveljavljenih v okviru opravljanja dejavnosti, do izteka rokov, določenih po ZDoh oziroma ZDoh-1;
- določa se davčno obravnavo izgub iz davčnih obdobj 2000 do 2005;
- plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike se v letu 2007 vključujejo v davčno osnovo v višini 75% zneska, razen plačil v zvezi z dolgoročnimi vlaganji, ki se v celoti všttevajo v davčno osnovo;
- ohranja se prehodna določba za oprostitev plačil za namene dolgoročnih vlaganj v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, pridobljenih pred 1.1.2005;
- podaljšuje se upoštevanje znižanj in olajšav v zvezi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo do izteka rokov, določenih v ZDoh oziroma ZDoh-1, oziroma oprostitev do izteka rokov, kot jih določa ta zakon;
- obračunane obresti do 1.1.2005, razen obresti na posojila, dana fizičnim in pravnim osebam, se ne obdavčujejo; obresti se v letu 2007 obdavčujejo po stopnji 15%; za leto 2007 se zadrži neobdavčen del v znesku 150.000 tolarjev (626 evrov); letna napoved;
- pri ugotovitvi kapitalskega dobička, se za nabavno vrednost investicijskega kupona, ki je bil pridobljen pred 1.1.2003, šteje vrednost na dan 1.1.2006; davčne posledice preoblikovanja investicijskih družb v vzajemne sklade ostanejo enake kot je določeno v 143. členu veljavnega zakona;
- dobiček, dosežen z odsvojitvijo nepremičnine, pridobljene pred 1.1.2002, se ne obdavčuje.

3. PRAVNA UREDITEV V DRŽAVAH ČLANICAH EU ¹

A) AVSTRIJA

1. Davčni zavezanec

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka in dobičkov iz kapitala. Posameznik je rezident Avstrije, če je njegovo prebivališče ali običajno prebivališče v Avstriji.

¹ Viri:

- European Tax Handbook 2006. Amsterdam: IBFD, 2006, 780 str.
- Guides to European Taxation, Volume VI.: Taxation of Individuals in Europe. Amsterdam: IBFD, 2006

Posameznik ima prebivališče v Avstriji, če tam stalno prebiva. V primeru bivanja v Avstriji, ki traja nad 6 mesecev, se šteje, da ima posameznik v Avstriji običajno prebivališče.

Nerezidenti so na splošno zavezanci za davek od določenega dohodka z virom v Avstriji.

Zakonci se obdavčujejo ločeno. Tudi otrok se obdavčuje ločeno.

2. Obdavčljivi dohodek

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka, ne glede na to ali je prejet v denarju ali v naravi. Z dohodnino se obdavčujejo naslednje skupine dohodkov:

- a) dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti;
- b) dohodek iz poklicnih in drugih neodvisnih storitev;
- c) dohodek iz trgovanja in poslovanja;
- d) dohodek iz zaposlitve;
- e) dohodek iz naložb;
- f) najemnine, plačila iz finančnega najema ter dohodki iz prenosa premoženjskih pravic;
- g) drug naveden dohodek (vključno z določenimi anuitetami in dobički iz kapitala od zasebnega premoženja).

Obdavčljivi dohodek je skupni seštevek vseh skupin dohodkov, zmanjšan za določene stroške po posameznih skupinah dohodka.

3. Dohodek iz zaposlitve

a) Plača

Dohodek iz zaposlitve vključuje vsa nadomestila, v denarju ali v naravi, ki jih doseže zaposlena oseba in jih plača delodajalec ali tretja oseba. Po pravilu se od dohodka plača davčni odtegljaj. Zavezancu se kot zmanjšanje davčne osnove priznajo določeni stroški v zvezi z delom. Če zaposlenega delodajalec premesti, lahko odšteje svoje stroške selitve. Če delodajalec take stroške povrne, je tako povračilo obdavčeno.

b) Bonitete

Načeloma so vse bonitete, prejete v naravi, obdavčljive kot dohodek iz zaposlitve. Bonitete vključujejo nadomestila življenjskih stroškov, koriščenje stanovanjskih prostorov, službenih avtomobilov, brezplačnih počitnic itd. Davka so oproščene bonitete v obliki brezplačnega koriščenja športnih kapacitet, delovnih oblek, usposabljanja in pokojninskih premij, ki jih plačuje delodajalec.

c) Pokojnine

Pokojnina, ki jo prejme nekdanji delavec iz socialnega zavarovanja, od pokojninskega sklada, ali od delodajalca, je del dohodka iz zaposlitve. Samo 25% plačil se obdavči, če je nekdanji delavec sam prispeval v pokojninski sklad.

Prispevki delodajalca v pokojninski sklad so oproščeni davka pri delavcu. Prispevki delavca v domači ali tuji pokojninski sklad v celoti zmanjšujejo dohodek iz zaposlitve, kadar so plačila prispevkov obvezna po zakonu.

d) Dohodki direktorjev

Prejemki, ki jih prejme direktor, se obdavčijo kot dohodek iz zaposlitve, če je zaposlen v družbi, sicer se obdavčijo kot dohodek od poklicnih storitev. Kadar ima direktor v lasti več kot 25% lastniškega kapitala družbe, se prejemki vedno štejejo za dohodek iz poklicnih storitev.

Dohodek članov nadzornih svetov se vedno šteje za dohodek iz poklicnih storitev.

Če se dohodek plača družbeniku kot prejemek direktorja, mora plačilo izpolnjevati standard nepovezanih oseb. Sicer lahko davčni organ dohodek prilagodi in del plačila, ki presega vrednost med nepovezanimi osebami, se lahko obravnava kot prikrito izplačilo dobička.

4. Dohodek iz dejavnosti ter dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti

a) Dohodek iz dejavnosti

V dohodek iz dejavnosti se vključuje dohodek iz poklicnih in drugih neodvisnih storitev ter dohodek iz trgovanja in poslovanja. Stroški, ki nastanejo v zvezi s pridobivanjem, zagotavljanjem in ohranjanjem obdavčljivega dohodka, se na splošno priznajo kot odbitek pri ugotavljanju davčne osnove.

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo dohodek po plačani realizaciji, se lahko odločijo za uporabo normiranih stroškov, namesto da bi odšteli dejanske stroške. Taki stroški se izračunajo kot procent od bruto dohodka in se na splošno gibljejo od 12% (za dohodek iz dejavnosti na splošno) do 6% (za dejavnost poučevanja in znanstveno dejavnost), a največ, za 12% ali 6%, v višini 220.000 evrov.

b) Dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti

Načeloma so v Avstriji dohodki fizičnih oseb od kmetijske dejavnosti obdavčeni na podlagi pavšalne davčne osnove, ki je določena na podlagi vrednotenja zemljišč oziroma kmetijskega gospodarstva (enotna vrednost). Ta sistem velja za kmetije, katerih vrednost ne presega 65.500 evrov. Praviloma ima kmetijsko gospodarstvo enega zavezanca, če pa gre za solastništvo med družinskimi člani, zakon omogoča tudi delitev vrednosti na več solastnikov. Kmečka gospodarstva, ki presegajo to vrednost na zavezanca, vendar ne presegajo vrednosti 150.000 evrov, lahko davčno osnovo ugotavljajo z enostavnim knjigovodstvom. Za vsa kmečka gospodarstva, katerih enotna vrednost presega zgornji prag, pa veljajo enaka pravila kot za druge dejavnosti in obveznost vodenja popolnega knjigovodstva.

Enotna vrednost posredno vključuje plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, ki imajo naravo dohodka, zato kmetijam, ki prejemajo taka plačila in so obdavčene na podlagi enotne vrednosti, prejemanje teh plačil sicer prijavljajo, vendar ta niso posebej obdavčena. Plačila, namenjena vlaganjem v dejavnost kmetijskega gospodarstva, so dohodnine oproščena.

Posebej se v davčno osnovo všttevajo dohodki od zakupnin, na drugi strani pa je davčno osnovo mogoče zmanjšati za plačane zakupnine, nekatere dolgove v zvezi s kmetijo, prispevke za socialno varnost, ter nekatere izpade dohodka v primeru, kadar niso kriti s strani zavarovanja.

Za nekatere intenzivne vrste pridelave, kot na primer za vinogradništvo in pridelavo vina, vrtnarstvo, pridelavo hmelja, gojitve zdravilnih zelišč in okrasnih rastlin, pa tudi za dopolnilno dejavnost kot so turizem na kmetiji, predelava kmetijskih pridelkov itd., veljajo posebni kriteriji. Tako na primer za pridelavo grozdja in vina velja, da je potrebno za to dejavnost, kadar površina vinogradov na kmetijo preseže 0,6 hektara, ne glede na to, ali vrednost kmetije presega prag za pravico do pavšalne obdavčitve, dohodek tako od pridelave grozdja kot od pridelave vina, mošta, grozdnega soka, prodaje pijač in hrane v okviru vinotoča (dokupljene je lahko največ 25 % hrane in pijače), ugotavljati ali na podlagi vodenja prihodkov in z upoštevanjem 70 % normiranih odhodkov ali pa na podlagi popolnega knjigovodstva. Slednje je obvezno v primeru, kadar prihodek take dejavnosti preseže 24.200 evrov.

Za vrtnarstvo je mogoče ugotavljati davčno osnovo na podlagi enotne vrednosti do njene višine 65.000 evrov, s tem, da je enotna vrednost za vrtnarske površine ustrezno višja kot za druge obdelovalne površine, površine pa je potrebno obvezno prijavljati. Ne glede na to pa

velja prag 1.500 evrov prihodka iz tega naslova v posameznem letu. Ko je prag presežen, mora dejavnost preiti na sistem ugotavljanja davčne osnove z vodenjem knjigovodstva.

Podobno so pragi določeni tudi za čebelarstvo, za katero velja, da se do 40 panjev dohodka ne ugotavlja, nad tem obsegom pa je določena pavšalna davčna osnova na panj, ki je različno določen za obseg do 99 panjev, med 99 in 300 panji in za obseg, ki presega zgornjo mejo.

Za večino dopolnilnih dejavnosti, kot so predelava kmetijskih pridelkov, storitve in podobno, se davčna osnova ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Ti so določeni v višini 60 ali 70 %, glede na vrsto dejavnosti. Kadar prihodek takih dejavnosti preseže 24.200 evrov, pa je potrebno za vse take dejavnosti ugotavljati dohodek na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. Za take dejavnosti pa obstaja tudi pogoj, da morajo predstavljati le dopolnilni dohodek kmetije, za kar se šteje dejavnost, ki se opravlja na kmetiji z vsaj 5 hektari kmetijske zemlje ali vsaj 1 hektarom vinogradov in vrtov. V nasprotnem primeru se taka dejavnost obravnava kot obrt.

Za vse dejavnosti, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov ali dejanskih prihodkov in odhodkov, se ukrepi kmetijske politike posebej všttevajo v davčno osnovo.

Tudi za gozdarstvo se davčna osnova določa na podlagi enotne vrednosti, vendar le za primarno dejavnost. Vsa predelava lesa se obravnava kot dopolnilna dejavnost ali obrt.

5. Dohodek iz naložb

Dohodek iz naložb je ves dohodek, ki ni dohodek iz prvih štirih skupin dohodka (tj. skupine od a) do d)). Nastali stroški se priznajo kot odbitek pri ugotavljanju davčne osnove, razen če so povezani z dohodkom, ki se obdavči s končnim davčnim odtegljajem.

Dividende, prejete od rezidenčnih družb, se obdavčijo kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz kapitala, in sicer v obeh primerih s končnim davčnim odtegljajem po stopnji 25%. Dividende, ki jih dosegajo posamezniki, ki imajo v lasti novo izdane delnice (delež) v rezidenčnih družbah (ki niso v lasti države) s proizvodno dejavnostjo, se ne obdavčijo z davčnim odtegljajem ali dohodnino, pod pogojem, da se dividende pripišejo takim delnicam (deležem). Ob pridobitvi takih delnic (deležev) se lahko priznajo posebni izdatki.

Tudi obresti se obdavčijo kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz kapitala, in sicer v obeh primerih s končnim davčnim odtegljajem po stopnji 25%.

Dohodek iz premoženjskih pravic in dohodek iz nepremičnin se obdavčita kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz oddajanja v najem, in sicer se plačila iz najema in dohodek iz premoženjskih pravic obdavčita po običajnih stopnjah dohodnine.

6. Dobički iz kapitala

Dobički iz kapitala se obdavčijo, če so doseženi v okviru opravljanja dejavnosti, kot špekulativni dobički, ali kot dobički iz odtujitve delnic ali deležev, ki so del pretežnega lastniškega deleža (družbenik ima, ali je imel kadarkoli v obdobju preteklih pet let, neposredno ali posredno, pretežni lastniški delež v višini 1% lastniškega kapitala družbe).

Špekulativni dobički so doseženi iz:

- § prodaje nepremičnin v 10 letih od pridobitve;
- § prodaje drugega premoženja, še posebej vrednostnih papirjev (z določenimi izjemami), v 1 letu od pridobitve, in

§ izvršitve izvedenih finančnih instrumentov v 1 letu.

Dobički iz odsvojitve pretežnega lastniškega deleža se obdavčijo kot izredni dohodek.

7. Zmanjšanje davčne osnove, osebne olajšave in zmanjšanje davka

a) Zmanjšanje davčne osnove

Stroški, nastali pri pridobivanju in ohranjanju dohodka, se lahko odštejejo pri relevantni skupini dohodka. Posledično se izgube, nastale v katerikoli skupini, posebni izdatki, izredni odhodki, določena izvzeta in olajšave, odštejejo pri ugotavljanju skupnega obdavčljivega dohodka.

Določene skupine zavezancev, ki dosegajo dohodek iz zaposlitve, se lahko odločijo za pavšalne stroške namesto dejanskih. Pavšalni stroški se izračunajo kot procent od bruto dohodka, brez plačil z ugodnejšo obravnavo, kot npr. regres za dopust in božičnica.

Priznajo se naslednje standardne olajšave za morebitno nastale stroške:

- § 132 evrov za stroške, povezane z dohodkom, ugotovljenim po neto-dohodkovni metodi; če so dejanski stroški višji, se lahko uveljavljajo; in
- § poleg prevoznega davčnega odbitka, olajšava za stroške prevoza na delo, če je od doma do delovnega mesta več kot 20 km. Ta olajšava se giblje od 450 evrov do 1.332 evrov, odvisno od razdalje. Kadar javni prevoz ni mogoč ali smiselni, se prizna olajšava (namesto zgornje olajšave) za potovanje preko 2 km; ta olajšava se giblje od 243 evrov do 2.421 evrov, odvisno od razdalje. V nobenem primeru ni možno uveljavljati dejanskih stroškov.

Plačila obresti, premije za življenjsko zavarovanje in nabavni stroški novo izdanih deležev rezidenčnih družb se priznajo kot posebni izdatki do določenih višin.

Zdravstveni stroški in stroški izobraževanja se priznajo samo, če tvorijo izredno breme za zavezanca. Znesek priznanih stroškov je odvisen od dohodka zavezanca. Izdatki za poklicno usposabljanje otroka zunaj kraja prebivališča, se vedno priznajo v fiksnem znesku 110 evrov na mesec.

b) Osebne olajšave

Posebni osebni olajšav, ki se odštejejo od zavezančevega dohodka, ni.

c) Zmanjšanje davka

Poročen zavezanec je upravičen do posebnega zmanjšanja davka kot nosilec gospodinjstva v višini 364 evrov, če zakončev dohodek ne presega 2.200 evrov. Limit za zakončev dohodek znaša za gospodinjstvo z vsaj enim otrokom 6.600 evrov. Zmanjšanje davka se prizna tudi samohranilcu/-lki, če njihovo dohodek ne presega 6.600 evrov. Zmanjšanje davka za gospodinjstvo znaša 494 evrov (en otrok), 669 evrov (dva otroka) in 220 evrov (za vsakega dodatnega otroka).

Zavezanec, ki prejema oproščene otroške dodatke po zakonu o izenačevanju družin, je dodatno upravičen do letnega zmanjšanja davka v višini 610,80 evrov za vsakega otroka.

Osebe, ki dosegajo dohodek iz zaposlitve, so upravičene do zmanjšanja davka v višini 54 evrov in do zmanjšanja davka iz naslova prevoza na delo in z dela v višini 291 evrov.

Tudi upokojencem se prizna posebno zmanjšanje davka v višini 400 evrov. Upokojenci niso upravičeni do olajšave v višini 132 evrov za izdatke, povezane z zaposlitvijo. Zmanjšanje davka se postopno znižuje pri pokojninah v višini od 17.000 evrov do 25.000 evrov.

8. Davčne stopnje

a) Dohodek in dobički iz kapitala

Davčna lestvica za leto 2006 je naslednja:

Obdavčljivi dohodek (evri)	Stopnje (%)
prvih 10.000	0
naslednjih 15.000	38,333
naslednjih 26.000	43,596
naslednjih 51.000	50

b) Davčni odtegljaj

Od dividend in drugih udeležb v dobičku, ki jih prejme rezident, se plačuje končni davčni odtegljaj po stopnji 25%. To velja tudi, če je dohodek dosežen v teku trgovanja ali poslovanja. Kadar je končni 25%-ni davek manj ugoden od polovice efektivne davčne stopnje od zavezančevega celotnega dohodka, se uporabi le-ta, če to zavezanec zahteva v petih letih.

Od naslednjih vrst obresti, ki jih prejema rezidenti, se plačuje končni davčni odtegljaj po stopnji 25%:

- § obresti na depozite in druge dolžniške terjatve pri določenih bankah;
- § obresti iz določenih vrednostnih papirjev, vključno z zamenljivimi obveznicami in obveznicami s pravico udeležbe na dobičku;
- § dohodek iz udeležbe v investicijskih skladih in podobnih udeležb; in
- § obresti iz vrednostnih papirjev, ki so jih izdale mednarodne organizacije po 30. septembru 1992.

Obresti iz vrednostnih papirjev se obdavčijo s končnim davčnim odtegljajem samo, če so vrednostni papirji javno ponujeni; za privatne izdaje veljajo progresivne davčne stopnje z odbitkom za morebitni davčni odtegljaj.

Delodajalci morajo od plač odtegniti davek, ki se obravnava kot predplačilo dohodnine, če je delojemalec dolžan oddati letno davčno napoved. Med drugim mora oddati davčno napoved, če je poleg dohodka iz zaposlitve dosegel tudi drugi dohodek, ki presega 730 evrov ali če je bil hkrati zaposlen pri več delodajalcih. Odmero lahko zahteva tudi zavezanec. Delodajalci, ki nimajo poslovne enote v Avstriji, ne odtegujejo davka od plač.

9. Mednarodni vidiki

Dohodek rezidentov iz tujih virov

Dohodek, ki ga rezidenti dosežajo v tujini, se obdavči z istim davkom kot dohodek, ki ga dosežajo iz virov v Avstriji. Dobički iz kapitala, doseženi v tujini, se obdavčijo po enakih pravilih kot dobički iz kapitala, doseženi v Avstriji.

Tuje dividende, obresti in dohodek iz prenosa premoženjskih pravic so v celoti obdavčeni. Tuje dividende in obresti, plačane v Avstriji, se obdavčijo v Avstriji s končnim davčnim odtegljajem v višini 25%. Druge tuje dividende in obresti se obdavčijo po stopnji 25%, z letno odmero. Dohodek iz prenosa premoženjskih pravic se obdavči po normalnih progresivnih stopnjah, z odmero.

Za aktivni dohodek, kot je dohodek iz dejavnosti, ki se opravlja preko stalne poslovne enote v tujini, se odprava mednarodne dvojne obdavčitve prizna preko enostranske metode izvzetja s progresijo. Izvzetje se prizna, če je bil dohodek obdavčen z davkom vsaj v višini 15%. Za pasivni dohodek, kot so dividende, obresti in dohodek iz prenosa premoženjskih pravic (in za aktivni dohodek, za katerega ne velja navedeno izvzetje), se odprava mednarodne dvojne

obdavčitve prizna preko enostranske metode navadnega odbitka tujega davka. Odbitek je omejen po državah.

Zato, da bi se enostranska metoda odprave mednarodne dvojne obdavčitve priznala, mora zavezanec zagotoviti zanesljivo dokumentacijo za vsak tuji dohodek, vključno z njegovim zneskom, datumom plačila, državo vira in nominalnim ter efektivnim tujim davkom.

10. Nerezidenti

Praviloma za nerezidente veljajo običajna davčna pravila, kot navedeno zgoraj. Nerezidenti morajo oddati davčno napoved, če njihov dohodek z virom v Avstriji, ki ni bil obdavčen z davčnim odtegljajem, presega 2.000 evrov. Dohodek, povečan za znesek fiktivnega dohodka v višini 8.000 evrov, se obdavči po progresivnih stopnjah. Znesek fiktivnega dohodka se doda zato, da se odpravi učinek nultega razreda v davčni lestvici, ki znaša 10.000 evrov in ne velja za nerezidente. Na splošno lahko nerezident odšteje samo tiste stroške, ki so povezani z njegovim v Avstriji obdavčljivim dohodkom. Osebna zmanjšanja davka se na splošno ne priznajo nerezidentom, razen zaposlenim.

Nerezidenti so zavezanci za davek od dohodkov iz določenih virov v Avstriji .

Na zahtevo se lahko nerezidenti, ki so državljani držav članic Evropskega gospodarskega prostora (vključno z Avstrijo), obravnavajo kot domnevni rezidenti za namene obdavčitve v Avstriji, če dosegajo vsaj 90% svojega svetovnega dohodka iz virov v Avstriji, ali če njihov dohodek, ki ni obdavčen v Avstriji, ne presega 10.000 evrov. Domnevni rezidenti se na splošno obravnavajo enako kot rezidenti, ne glede na skupino njihovega dohodka. Domnevni rezident, katerega zakonec ali partner živi v tujini, je upravičen do zmanjšanja davka kot nosilec gospodinjstva, a ne do dodatnega zmanjšanja davka zaradi otrok.

Nerezidenti plačajo davek na podlagi odmere, razen ko velja končni davčni odtegljaj.

B) FINSKA

1. Davčni zavezanec

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka in kapitalskega dobička. Posameznik je rezident Finske, če ima svoje glavno prebivališče v Finski, ali je nenehno prisoten v Finski v obdobju več kot 6 mesecev. Šteje se, da je prisotnost nenehna ne glede na začasno odsotnost. Prav tako se šteje, da je finski državljan ostal rezident Finske še tri leta po koncu leta, v katerem je zapustil državo. To velja tudi kadar ni nenehno prisoten v Finski v obdobju več kot 6 mesecev, razen če dokaže, da nima bistvenih vezi s Finsko v omenjenem 3-letnem obdobju. Po treh letih se več ne šteje za rezidenta, razen če se dokaže nasprotno.

Zaslужeni dohodek (*angl. earned income*) rezidentov se obdavči z državnim davkom po progresivnih stopnjah ter lokalnim davkom in cerkvenim davkom po proporcionalnih stopnjah. Dohodek iz naložb (*angl. income from capital*) se obdavči z državnim davkom po proporcionalni stopnji.

Nerezidenti so na splošno zavezanci za davek od dohodka iz virom v Finski. Davek se plača na podlagi odmere ali s končnim davčnim odtegljajem, odvisno od vrste dohodka.

Zakonci se obdavčujejo ločeno. Partnerstva se ne obravnavajo kot ločen subjekt. Njihov dohodek se na splošno obdavči kot dohodek partnerjev.

2. Obdavčljivi dohodek

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka. Pozitivne opredelitve dohodka ni. Načeloma je dohodek, ki se obdavči, vsak dohodek, prejet v denarju ali denarni vrednosti.

V davčnem sistemu dvojnega dohodka je dohodek posameznikov razdeljen v dve skupini: dohodek iz naložb in zaslužen dohodek. Dohodek iz naložb se obdavči samo z državnim davkom po proporcionalni stopnji, medtem ko se zaslužen dohodek obdavči z državnim davkom po progresivnih stopnjah, z lokalnim davkom in cerkvenim davkom po proporcionalnih stopnjah in s prispevki za socialno varnost.

V dohodek iz naložb se vštevata kakršni donosi iz naložb kapitala in še posebej dividende, obresti, dobičke iz kapitala in dohodek iz oddajanja v najem, kot tudi neto donos iz življenjskega zavarovanja in pokojnine, prejete iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja, z določenimi izjemami. Poleg tega se shematično ugotovljen del dohodka iz dejavnosti, iz kmetijske dejavnosti in iz partnerstva šteje za dohodek iz naložb. Zaslužen dohodek je vsak dohodek, ki ni dohodek iz naložb.

Pri izračunu davčne osnove v vsaki skupini dohodka, se upoštevajo potrebni stroški, ki so nastali pri doseganju ali ohranjanju tega dohodka. Ne priznajo se stroški, povezani z oproščenim dohodkom.

3. Dohodek iz zaposlitve

a) Plača

Plače in podobna nadomestila iz dela spadajo v skupino zasluženega dohodka. Neto rezultat te skupine je razlika med bruto obdavčljivimi prejemki in priznanimi stroški.

Za domnevne stroške se priznava standardna olajšava. Olajšava je enaka dohodku iz zaposlitve do višine 620 evrov. Dejanski stroški se priznajo v primeru, če presegajo ta znesek. Osebe, ki prejemajo plačo, lahko dodatno, ne glede na omenjeni limit, uveljavljajo tudi stroške članarine v sindikatih in stroške prevoza, zadnje stroške le za del med 500 evrov in 4.700 evrov. Mornarjem se prizna posebna olajšava v višini 18% njihovih plač in drugih nadomestil za delo, ki ga opravljajo na krovu ladje, a največ 6.650 evrov.

b) Bonitete

Bonitete, ki jih prejme delojemalec od delodajalca za opravljeno delo, se obdavčijo kot zaslužen dohodek po pošteni tržni vrednosti, kot jo določa letno Državni davčni odbor (*National Tax Board*).

Za obdavčljive bonitete se štejejo posojila z obrestno mero, ki je nižja od temeljne obrestne mere Centralne banke, povečane za 1%, ter opcije, ki jih podeli delodajalec za nakup delnic v družbi po ceni, ki je nižja od njihove poštene tržne vrednosti, pod pogojem, da diskont presega 10%. Ko delojemalec prejme opcijo od delodajalca, da kupi delnice v družbi (ne samo v delodajalčevi družbi), je vrednost (manj kakršnokoli plačilo za opcijo) na dan izvršitve opcije obdavčena kot zaslužen dohodek delojemalca v tem času. Naslednje vrste bonitet niso obdavčene, če so običajne in primerne: bonitete iz delodajalčevega programa splošnih zdravstvenih storitev; osebni popusti na blago in storitve; darila, prejeta ob določenih prazničnih priložnostih; rekreacijske ali hobi aktivnosti, ki jih zagotovi delodajalec, vključno s članarinami za telovadnice, ipd. in običajni prevoz med domom in delom, ki ga zagotovi delodajalec.

c) Pokojnine

V obdavčljivi zaslužen dohodek se všttevajo tudi pokojnine, prejete v zvezi s preteklo zaposlitvijo, anuitete, prejete iz privatnega zavarovanja in temeljni znesek državne starostne pokojnine. Naslednje vrste pokojnin so oproščene davka: dopolnilna državna starostna pokojnina; državna družinska pokojnina, vključno z dodatkom za izobraževanje; in veteranska pokojnina.

Od leta 2005 premije dodatnega pokojninskega zavarovanja pod določenimi pogoji zmanjšujejo davčno osnovo (dohodka iz naložb). Najvišji letni znesek zmanjšanja davčne osnove znaša 5.000 evrov; tudi premije za zavarovanje zavezančevega zakonca se priznavajo.

d) Dohodki direktorjev

Ti dohodki se obdavčijo kot zaslužen dohodek na običajen način.

4. Dohodek iz dejavnosti ter dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti

a) Dohodek iz dejavnosti

Neto dohodek zavezanca iz dejavnosti se izračuna po enakih pravilih, kot veljajo za družbe. V dohodek iz dejavnosti se všteva tudi določen dohodek iz premičnega in nepremičnega premoženja, ki pripada dejavnosti.

Neto dohodek iz dejavnosti se razdeli v zaslužen dohodek in dohodek iz naložb. Znesek, ki je enak 20% neto kapitala, uporabljanega v dejavnosti na koncu preteklega davčnega leta, se šteje za dohodek iz naložb; preostanek je zaslužen dohodek. Vendar je del, ki se šteje za dohodek iz naložb, določen v višini 10%, če tako zahteva davčni zavezanec (to je lahko bolj ugodno za zavezanca z nižjimi dohodki, zaradi progresivnih stopenj obdavčitve).

Razlikovanja med poslovnim in poklicnim dohodkom za davčne namene ni.

b) Dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti

Po zakonu davku od dohodka iz kmetijstva in gozdarstva je dohodek iz kmetijstva opredeljen kot dohodek iz kmetovanja, vključno s pomožnimi dejavnostmi, ki ne predstavljajo samostojne dejavnosti. Ta zakon sledi določbam zakona o davku od dohodka iz dejavnosti, saj določa pravila za izračun dejanskega neto dohodka. Določbe, ki določajo kmetijski dohodek, pa vendar ne sledijo popolnoma določbam, ki določajo neto dohodek iz dejavnosti. Primeroma se kmet ne obdavči od vrednosti kmetijskih proizvodov, ki jih porabi sam z družino. Časovno upoštevanje dohodka in izdatkov temelji na plačani realizaciji.

Obdavčevanje dohodka iz gozdarstva temelji na dejanskem neto dohodku, tj. prihodki od prodaje minus izdatki, izračunani v skladu z zakonom o davku na dohodek. Dohodek iz gozdarstva se na splošno šteje za dohodek iz naložb. Vendar, če lastnik sam (s svojo družino) opravi sečnjo in vleko, se presežek ocenjene vrednosti dela nad letno oproščenim dohodkom, obdavči kot zaslužen dohodek. Zavezanec lahko uveljavlja gozdno olajšavo v višini do 40% dohodka iz naložb iz gozdarske dejavnosti v davčnem letu. Najmanjši znesek te olajšave je 1.500 evrov. Skupni znesek olajšav, uveljavljenih v obdobju lastništva, ne sme preseči 50% nabavne vrednosti gozda. Uveljavljene olajšave se obdavčijo ob odsvojitvi gozda.

5. Dohodek iz naložb

Pri obdavčitvi dividend je uveljavljen klasični sistem obdavčevanja, po katerem se najprej obdavči dobiček družbe, razdeljeni dobiček pa nato še kot dividende v rokah družbenikov. Del dividende, ki jo posameznik prejeme od kvalificirane družbe (tj. 30% dividende), je oproščeno davka, preostalih 70% dividende pa se obdavči kot dohodek iz naložb (po stopnji 28%). Dividende, prejete od nekvalificiranih družb, ki predstavljajo letni donos do 9%

matematične vrednosti delnic (ugotovljene po zakonu o vrednotenju), so v celoti oproščene do višine 90.000 evrov na družbenika letno. 30% takih dividend, ki presegajo vrednost 90.000 evrov (upoštevaje 9%-no mejo donosa), je oproščeno davka, preostalih 70% pa se obdavči kot dohodek iz naložb (po stopnji 28%). 30% dividend, ki presegajo mejo 9%-nega donosa, je oproščeno davka, pri čemer je preostalih 70% obdavčenih kot zasluženi dohodek družbenika (po progresivnih stopnjah).

Obresti, razen obresti, ki se obdavčujejo s končnim davčnim odtegljajem, se obdavčijo kot dohodek iz naložb. Če je premoženje, ki prinaša obresti, poslovno premoženje, se obresti obdavčijo kot dohodek iz dejavnosti.

Dohodek iz prenosa premoženjskih pravic se na splošno obdavči kot zasluženi dohodek. Vendar se tak dohodek obravnava kot dohodek iz naložb, če je bila pravica pridobljena za nakupom ali v okviru dedovanja.

V dohodek iz naložb se všteva tudi dohodek iz oddajanja v najem in neto donos iz življenjskega zavarovanja.

6. Dobički iz kapitala

Dobiček iz kapitala od prodaje premoženje se obdavči kot dohodek iz naložb. Dobički se štejejo kot dohodek v koledarskem letu, v katerem je bila zadevna transakcija sklenjena, ne glede na čas prejema iztržka.

Dobiček se izračuna tako, da se od vrednosti ob odsvojitvi odšteje nabavna vrednost. Namesto dejanske nabavne vrednosti se lahko odšteje domnevna vrednost v višini 20% vrednosti ob odsvojitvi (40%, če je premoženje v lasti vsaj deset let). Dobički iz odsvojitve prebivališča so oproščeni davka po dveh letih lastništva, če je bilo prebivališče nenehno uporabljano kot stalno prebivališče zavezanca vsaj dve leti.

7. Zmanjšanje davčne osnove, osebne olajšave in zmanjšanje davka

a) Zmanjšanje davčne osnove

Osebna zmanjšanja davčne osnove so zmanjšanja, ki jih zavezanec lahko uveljavlja od skupnega neto rezultata posamezne skupine dohodka. Preostanek je davčna osnova, na katero se uporabijo davčne stopnje.

Obresti se priznajo, če je posojilo uporabljeno za pridobitev obdavčljivega dohodka, za prebivališče, v katerem zavezanec stalno prebiva, ali če je študijsko posojilo, za katerega jamči država. Plačane obresti se v načelu priznavajo samo pri dohodku iz naložb. Vendar se izgube v skupini dohodka iz naložb, ki jih povzroči zmanjšanje za stroške obresti, lahko odbijejo od davka od zasluženega dohodka. Obresti na posojila, najeta za privatno porabo, se ne priznajo.

Zdravstveni in podobni stroški se ne priznajo, vendar se lahko upoštevajo v zvezi z olajšavo za zmanjšano zmožnostjo za plačevanje davka. Darila, ki jih da posameznih dobroteljnimi ustanovam ali za druge namene, se ne priznajo.

b) Osebne olajšave

Prejemnikom pokojnin se prizna olajšava, ki se izračuna na podlagi polne državne pokojnine in najnižjega obdavčljivega dohodka po dohodninski lestvici.

Davčnim zavezancem, katerih zmožnost za plačevanje davka, se je zaradi določenega razloga zmanjšala, kot je obveznost vzdrževanja, nezaposlenost ali bolezen, se prizna »primerna« olajšava, ki ne presega 1.400 evrov.

c) Zmanjšanje davka

Od leta 2006 se zavezancem z nizkimi in srednjimi dohodki prizna novo zmanjšanje davka. Zmanjšanje davka se pobota z obveznostjo plačila državnega davka od zasluženega dohodka (razen pokojnin). Zmanjšanje davka se izračuna kot 1,5% od dela zavezančevega neto zasluženega dohodka, ki presega 2.500 evrov. Vendar je zmanjšanje davka omejeno na največ 157 evrov; če neto zasluženi dohodek presega 33.000 evrov, se najvišji znesek postopno zmanjša na 0,45% presežka. Zmanjšanje davka se tako ukine pri približno 67.900 evrov.

Invalidnim osebam se prizna zmanjšanje davka v višini 115 evrov in sicer zavezančeve obveznosti plačila državnega davka od zasluženega dohodka.

Zavezanec je upravičen do zmanjšanja davka iz naslova plačil za vzdrževanje gospodinjstva, negovanje ter vzdrževanja in popravil zavezančevega prebivališča ter podobnih storitev. Skupno zmanjšanje davka je omejeno na največ 2.300 evrov letno.

8. Davčne stopnje

a) Dohodek in dobički iz kapitala

Davčna lestvica za državni davek od zasluženega dohodka se objavlja letno. Za leto 2006 veljajo naslednje davčne stopnje:

Obdavčljivi dohodek (evri)	Davek od nižjega zneska (evri)	Stopnja na presežek (%)
12.200 - 17.000	8	9,0
17.000 - 20.000	440	14,0
20.000 - 32.800	860	19,5
32.800 - 58.200	3.356	25,0
nad 58.200	9.706	32,5

Državni davek se ne plačuje, če zavezančev dohodek ne presega 12.200 evrov.

Državni davek od dohodka iz naložb, vključno z dobički iz kapitala, se plačuje po stopnji 28%.

b) Davčni odtegljaj

Od obresti, ki jih dosegajo rezidenti pri domačih bankah ali iz domačih obveznic, se odtegne končni davek po stopnji 28%.

Od drugih vrst obresti se plačuje davčni odtegljaj kot akontacija davka, po stopnji 28%. Enako velja za razdelitve dohodka pri investicijskih skladih. Od 1. januarja 2006 se od dividend kvalificiranih družb odtegne davčni odtegljaj kot akontacija davka po stopnji 19%. Taki dohodki se vključijo v davčno osnovo za dohodnino, dohodnina pa se zmanjša za plačane akontacije davka. Od dividend nekvalificiranih družb se ne plačuje davčni odtegljaj.

Delodajalci morajo odtegniti davek od plač in drugih nadomestil, ki jih plačujejo delojemalcem. Tudi od pokojnin in določenih socialnih prejemkov se plačuje davčni odtegljaj. Davčnega odtegljaja ni, če je prejemnik samostojni podjetnik posameznik. Dohodki nastopajočih izvajalcev (umetniki, športniki ipd.) iz nastopov in prenosa premoženjskih pravic, se vedno obdavčijo z davčnim odtegljajem, razen če je prejemnik družba ali drugo registrirano združenje. Tak davčni odtegljaj zmanjšuje zavezančevo končno davčno obveznost.

9. Mednarodni vidiki

Dohodek rezidentov iz tujih virov

Dividende, ki jih zavezanci dosegajo v tujini pri družbah, zajetih z Direktivo 90/435/EGS ali družbah rezidentkah držav, s katerimi ima Finska sklenjeno mednarodno pogodbo, ki se nanaša na dividende, se obravnavajo na enak način kot domače dividende. Vendar se v primeru dividend iz tujih virov, 9%-ni donos izračuna na temelju tržne vrednosti deleža na koncu preteklega davčnega leta in ne na podlagi njegove matematične vrednosti. Dividende, ki jih zavezanci dosegajo v tujini pri drugih družbah (tj. na splošno družbe iz držav, s katerimi Finska nima sklenjene mednarodne pogodbe), se v celoti obdavčijo kot zasluženi dohodek po progresivnih stopnjah.

Razdelitev dobička tujih investicijskih skladov se obravnava enako kot tuje dividende.

Kadar rezident doseže, poleg domačega zasluženega dohodka, še zasluženi dohodek v drugi državi, ki se po mednarodni pogodbi obdavči samo v drugi državi (in za tak dohodek velja v Finski oprostitev s progresijo), ter je seštevek finskega in tujega davka na zasluženi dohodek višji od zneska finskega davka, ki bi ga bil zavezanec dolžan plačati, če bi imel ves dohodek svoj vir v Finski, se presežek nad tako izračunanim finskim davkom v Finski ne odmeri.

Odprava dvojnega obdavčevanja se finskim rezidentom po pravilu zagotavlja po metodi navadnega odbitka. Tuji državni davki od dohodka lahko zmanjšujejo finski državni davek, lokalni davek in cerkveni davek. Odbitek je omejen, tako da ne more preseči tistega dela finskega davka, ki se pripiše dohodku, doseženem v tujini. Odbitek se izračuna ločeno po državah, po viru dohodka in po skupini dohodka (zasluženi dohodek/dohodek iz naložb). Neizkoriščen odbitek se lahko prenaša naprej v naslednje davčno leto, a ne dalje. Po direktivi 2003/48/ES) se davek odtegnjen od obresti, plačanih finskim rezidentom, lahko v celoti odbije, brez navedenih omejitev.

Metoda izvzetja s progresijo velja samo, če jo določa mednarodna pogodba o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ali izjemoma, če je tuji dohodek izvzet iz obdavčitve (pravilo 6-mesecev).

10. Nerezidenti

Dohodek nerezidentov z virom v Finski, je načeloma obdavčen z državnim in lokalnim davkom. Na splošno so nerezidenti obdavčeni v Finski od naslednjih vrst dohodka, če ni z mednarodno pogodbo določeno drugače:

- § dohodek iz nepremičnin ali stanovanja, ki ga ima zavezanec v posesti na temelju deleža v rezidenčni stanovanjski družbi;
- § dohodek, dosežen iz dejavnosti, ki se opravlja v Finski;
- § plače in pokojnine, ki jih plača država, finska lokalna skupnost ali drug finski javni organ;
- § plače, prejete za zaposlitev, ki se izvaja samo ali v glavnem v Finski za delodajalca, ki je prisoten v Finski ter pokojnine iz take zaposlitve;
- § plačila direktorjem, prejeta od finskih družb, ne glede na to, ali je delo opravljeno ali sestanek uprave/odbora opravljen v Finski ali v tujini;
- § nadomestila, plačana nerezidentom – umetnikom in športnikom, za nastope v Finski ali na krovu finskega plovila;
- § dividende, prejete od finskih družb, zadrug in drugih pravnih oseb ter deleži v dohodku finskih partnerstev; ter
- § dohodek iz prenosa premoženjskih pravic, kadar je premoženje ali pravica, za katero je dohodek plačan, uporabljeno pri opravljanju dejavnosti v Finski ali je oseba, ki plača dohodek, rezident Finske.

Obresti, ki jih dosegajo nerezidenti iz virov v Finski, so običajno oproščene davka. Samo v primeru obresti na trajno posojilo, ki se da namesto vplačila kapitala (obresti pri tanki kapitalizaciji), se plača končni davčni odtegljaj.

Nerezidenti so zavezani za davek od dobička iz kapitala od prodaje deležev v rezidenčni stanovanjski družbi ali kakršnikoli drugi družbi ali zadrugi, katere več kot 50% sredstev sestavljajo nepremičnine v Finski. Nasprotno so dobički iz delnic finskih družb, na splošno oproščeni.

Od 1. januarja 2006 se lahko nerezident, ki je rezident države članice Evropskega gospodarskega prostora, odloči za obdavčitev na podlagi odmere in po progresivnih stopnjah (namesto s končnim davčnim odtegljajem po stopnji 35%), če vsaj 75% svojega zasluženega dohodka dosega iz virov v Finski. V takem primeru mora nerezident vložiti napoved, ki ji priloži izjavo o svojih skupnem zasluženem dohodku in priznanih zmanjšanjih v državi rezidentstva; kakršen koli odtegnjeni davek pri finskem delodajalcu se odbije od zavezančeve končne davčne obveznosti v Finski.

C) ITALIJA

1. Davčni zavezanec

Posamezniki so zavezanci za dohodnino in v primeru, da dosegajo dohodek iz poslovanja, tudi za regionalni davek od produktivnih dejavnosti.

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka. Posameznik je rezident, če je v večjem delu davčnega leta registriran v italijanskem civilnem (javnem) registru; ali ima prebivališče ali domicil v Italiji, kot je definiran v civilnem zakoniku. Prebivališče je kraj običajnega prebivanja; domicil je kraj, kjer je posameznik vzpostavil svoje poslovno in interesno središče (središče življenjskih interesov).

Za italijanske državljane, ki zatrjujejo rezidentstvo v davčnih oazah velja posebno pravilo zoper izogibanju davka, po katerem se italijanski državljan šteje za rezidenta Italije, če emigrira v državo, ki se šteje za davčno oazo, celo če je njegovo ime izpisano iz italijanskega civilnega registra. To domnevo je mogoče ovreči. Dokazno breme, da je dejansko rezidentstvo zunaj Italije, je preveljeno na davkoplačevalca. Za ta namen je Ministrstvo za finance objavilo seznam držav, ki se štejejo za davčne oaze.

Nerezidenti so zavezanci za davek od dohodka z virom v Italiji.

Zakonci se obdavčujejo ločeno. Nadalje se vsak zakonec obdavči od polovice dohodka od skupnega premoženja in od polovice dohodka mladoletnih otrok. Dohodek splošnih in omejenih partnerstev, ki so rezidenti Italije, se pripiše vsakemu partnerju glede na njegov delež v dobičku, ne glede na dejanski prejemek.

2. Obdavčljivi dohodek

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka. Dohodek je razdeljen v naslednje skupine:

- § dohodek iz nepremičnin;
- § dohodek iz naložb;
- § dohodek iz zaposlitve;
- § dohodek iz poklicne dejavnosti;
- § dohodek iz dejavnosti; in

§ drugi dohodek.

Skupni obdavčljivi dohodek se izračuna tako, da se sešteje neto dohodek vsake skupine. Priznajo se samo izgube iz opravljanja poklicne ali druge dejavnosti. Oproščeni dohodek ali dohodek, ki se obdavči s končnim davčnim odtegljajem, se ne upošteva pri ugotavljanju skupnega dohodka. Dobički iz kapitala, doseženi z odsvojitvijo delnic in drugih vrednostnih papirjev in na prenos ali ob odkupu dolgov ali dolžniških terjatev, se lahko obdavčijo z nadomestnim davkom, ki nadomešča dohodnino.

3. Dohodek iz zaposlitve

a) Plača

Za dohodek iz zaposlitve se štejejo vsa nadomestila, v denarju ali v naravi, vključno z darili, prejetimi med davčnim letom v zvezi z zaposlitvijo. Pokojnine vseh vrst in podobni prejemki se štejejo za dohodek iz zaposlitve.

V obdavčljivi dohodek iz zaposlitve se ne vštevajo:

- § obveznih prispevkov za socialno varnost, ki jih plačujejo delodajalci in delojemalci;
- § prispevki, do višini 3.615,20 evrov za medicinsko pomoč, plačani subjektom ali skladom, katerih edini namen je družbeno blagostanje v skladu z določbami pogodbe o delu ali sporazuma;
- § premije za življenjsko ali nezgodno zavarovanja, ki jih plača delodajalec, do višine 1.291,14 evrov ali 2% letne bruto plače.

Stroški se pri dohodku iz zaposlitve ne priznavajo.

Na splošno so vsa nadomestila, ki jih plača delodajalec, obdavčljiva kot dohodek zaposlene osebe, z izjemo povračila potnih stroškov, z določenimi omejitvami in pod določenimi pogoji.

b) Bonitete

Po splošnem pravilu se bonitete v naravi obdavčujejo kot dohodek delojemalca, če njihov znesek v davčnem obdobju presega 258,23 evrov. Za bonitete v naravi se štejejo tudi tiste, ki jih dobijo družinski člani delojemalca in pravica, da jih dobijo od tretjih oseb.

V obdavčljivi dohodek se ne vštevajo:

- § prehranjevanje v kantinah ali podobne storitve (z določenim dnevним limitom);
- § prevoz med službo in domom, celo če za prevoz skrbi tretja oseba;
- § vrednost storitev, ki jih delodajalec opravlja v korist vseh zaposlenih za namene izobraževanja, rekreacije, zdravja in religiozних namenov ter socialne pomoči;
- § izjemna in neponavljajoča se plačila (do zneska 258,23 evrov) vsem zaposlenim osebam ali določeni skupini zaposlenih oseb;
- § vrednost delnic, danih vsem delojemalcem do letnega limita 2.065,83 evrov, pod pogojem, da jih morajo obdržati vsaj tri leta; in
- § razlika med tržno vrednostjo delnic na dan predaje opcije določenim vrstam delojemalcev in dejanskim zneskom, plačanim delojemalcem, ko izvršijo opcijo. Ta izjema ne velja, če je znesek, ki ga je plačal delojemalec, manjši od tržne vrednosti delnic na dan, ko je bila opcija podeljena ali, če delojemalec nadzira več kot 10% družbe, ki zagotavlja shemo.

Bonitete v naravi so dohodek v višini njihove tržne vrednosti, z določenimi izjemami. Kadar delodajalec zagotovi delojemalcu avto ali motorno kolo, se šteje, da je obdavčljiva boniteta enaka 30% tarife Italijanske avto-moto zveze za običajno razdaljo 15.000 km. Pri posojilu, ki ga dobi delodajalec z nizko obrestno mero od delodajalca ali preko finančnega dogovora s tretjo osebo – posojilodajalcem, je davčna osnova enaka znesku, ki ustreza 50% razlike med zakonito obrestno mero in dejansko obrestno mero, ki velja na koncu vsakega leta.

c) Pokojnine

Pokojnine se na splošno obdavčujejo kot dohodek iz zaposlitve. Vendar se v primeru periodičnih izplačil, ki jih plača pokojninski sklad na podlagi zasebnih zavarovalnih polic, davek plačuje samo od 87,5% bruto zneska izplačila.

Enkratna izplačila iz pokojninskih skladov se obdavčijo ločeno: davčna osnova je omejena na del, ki presega posameznikove prispevke v sklad, pod pogojem, da ne presegajo 4% zavezančevega letnega dohodka. Pri enkratnih izplačilih se prizna zmanjšanje do višine 309,87 evrov za vsako leto zaposlitve, a samo v razmerju do dela plačila ob prenehanju zaposlitve, ki je bil vložen v sklad.

d) Dohodki direktorjev

Dohodki članov uprave in nadzornih svetov se obdavčujejo kot dohodek iz zaposlitve. Obdavčijo se kot dohodek iz poklicne dejavnosti, če so funkcije, ki jih opravlja direktor ali član nadzornega sveta, tipične za njihovo poklicno dejavnost.

4. Dohodek iz poklicne in druge dejavnosti ter dohodek iz kmetijske dejavnosti

a) Dohodek iz poklicne in druge dejavnosti

Dohodek iz poklicnih storitev je dosežen iz običajnih neodvisnih dejavnosti, ki niso poslovna dejavnost, npr. iz umetniških dejavnosti ali opravljanja poklicnih storitev. Obdavčljivi dohodek je razlika med prejetim plačilom in stroški, ki nastanejo pri tem, vključno:

- § s hotelskimi stroški, stroški pogostitve in razvedrila, ki se odštejejo do višine 2% plačil, prejetih v preteklem letu; in
- § z amortizacijo stalnih sredstev, ki se uporabljajo v okviru doseganja dohodka iz poklicnih storitev. Amortizacija vozil, ki se v večjem delu davčnega leta ne uporabljajo samo za opravljanje poklicnih storitev, se dovoli samo do 50% stroškov, priznanih za davčne namene.

Dohodek iz poslovne dejavnosti se na splošno obdavči po progresivnih stopnjah dohodnine.

Posameznik, ki začne opravljati poklicno ali drugo dejavnost na novo, se lahko odloči, da se njegov dohodek (če prihodki ne presegajo 30.987,41 evrov za storitve in 61.974,83 evrov za druge dejavnosti) obdavči z nadomestnim davkom po stopnji 10%. Ta vzpodbuda velja za prva tri leta dejavnosti. Posamezniki, ki že opravljajo malo dejavnost (prihodki ne presegajo 25.822,84 evrov), se lahko odločijo za nadomestni davek po stopnji 15%. Časovne omejitve ni.

b) Dohodek iz kmetijske dejavnosti

V Italiji so vsi dohodki fizičnih oseb od kmetijske dejavnosti obdavčeni na podlagi pavšalne ocene dohodka kmetije, ki je določena na podlagi vrednosti zemljišč glede na proizvodni potencial in dejansko rabo (neke vrste katastrski dohodek). Kmetija se za davčne namene oblikuje tako, da se ji dodeli davčna številka. Podatki o zemljiščih in o kmetijah se vodijo v zemljiškem katastru, ki je evidenca Ministrstva za finance. Lastniki zemljišč morajo tudi po davčnih predpisih redno sproti poročati o spremembah rabe. Zavezanec za davek od dohodka kmetije je nosilec davčne številke, torej nosilec dejavnosti na kmetiji. Pogoj za pridobitev davčne številke je, da nosilcu dohodek iz kmetijske dejavnosti predstavlja vsaj eno četrtnino oziroma polovico dohodka. Za zemljišča izven kmetij se davek odmerja po parcelah.

Dohodek od kmetijskih zemljišč se za odmero davka od dohodka deli na dva dela in sicer na posestniški dohodek in kmetijski dohodek. Prvi se praviloma pripiše lastniku zemljišča, drugemu pa osebi, ki zemljišče dejansko uporablja. Delitev razlagajo z izhodiščem, da se lastniku na ta način pripiše dohodek od rente na zemljišče, uporabniku pa dohodek iz

pridelave. Če sta lastnik in uporabnik ista oseba, se v njegovo davčno osnovo vštejeta oba dohodka.

Dohodki od pridelave grozdja in vina so zajeti v pavšalni oceni davčne osnove vinograda. S pavšalno davčno osnovo se obdavčujejo tudi dohodki drugih intenzivnih kultur kot so dohodki od sadjarstva, vrtnarstva itd. Za čebelarstvo, ki se opravlja na kmetiji, se šteje, da je do obsega uporabe 100 panjev dohodek že vključen v pavšalno ocenjen dohodek zemljišč. Za večji obseg pa je določen pavšalni dohodek na panj, ki se prišteva pavšalni osnovi za zemljišča.

Večina dejavnosti predelave, kmetijske dejavnosti brez zemlje (tudi čebelarstvo, ki se ne opravlja v okviru kmetije) in dopolnilne dejavnosti na kmetiji se obravnavajo kot dejavnost, davčna osnova pa se jim določa ali na podlagi vodenja prihodkov in različnega odstotka priznanih normiranih odhodkov (na primer za turizem na kmetiji 75 %) ali kot podjetju.

V pavšalno davčno osnovo so teoretično kmetijske subvencije že vključene, kar pomeni, da se jih posebej ne obdavčuje.

5. Dohodek iz naložb

Dohodek iz nepremičnin se po pravilu ugotavlja na podlagi katastrske vrednosti, tako da se uporabijo ocenjene vrednosti, določene za vsako kategorijo in razred, ali za stavbe s posebnim ali določenim namenom, z neposredno cenitvijo po katastrskem zakonu. Uveljavlja se lahko zmanjšanje skupnega obdavčljivega dohodka od stanovanja, v katerem bivajo lastniki in sicer do katastrske vrednosti. Če je stanovanje oddano v najem, je davčna osnova enaka višjemu od: njegovi katastrski vrednosti ali najemne vrednosti, zmanjšane za stroške vzdrževanja do največ 15% najemne vrednosti. Nadaljnje zmanjšanje v višini 30% obdavčljivega dohodka, kot je določen zgoraj, se prizna za oddajanje v najem v večjih mestih, če najemnina ustreza najemnini, dogovorjeni med združenjema najemodajalcev in najemojemalcev.

Za davčna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2004, je uveljavljen klasični sistem obdavčevanja dobičkov družb. Posameznikom, ki imajo v okviru opravljanja dejavnosti delež v družbi, se prizna 60%-no izvzetje. Drugim posameznikom se prav tako prizna 60%-no izvzetje, če imajo več kot 2% glasovalnih pravic ali 5% kapitala v javni družbi oziroma več kot 20% glasovalnih pravic ali 25% kapitala v drugih družbah (pretežna udeležba). Drugače so dividende, ki jih dosega posamezniki, obdavčene s končnim davčnim odtegljajem po stopnji 12,5%.

Obresti iz domačih in tujih virov so na splošno predmet končnega davčnega odtegljaja. Izraz »obresti« ima za namene dohodnine širok pomen in vključuje dohodek iz brezkuponskih obveznic in visoko diskontirane instrumente ipd.

Pri ugotavljanju davčne osnove od dividend in obresti se ne priznavajo nikakršni izdatki.

Dohodek iz prenosa premoženjskih pravic (avtorskih pravic, patentov, znamk, znanja in izkušenj ter podobnih pravic), se obdavči kot dohodek iz poklicnih storitev, če ga prejme avtor ali izumitelj ter kot mešan dohodek, če ga prejmejo druge osebe. Prizna se zmanjšanje za izdatke v višini 25% od bruto zneska, če je prejemnik avtor ali izumitelj, ali če je premoženje, iz katerega se doseže dohodek iz prenosa premoženjih pravic, pridobljeno s plačilom.

6. Dobički iz kapitala

a) Poslovni dobički

Dobički iz kapitala, doseženi v teku opravljanja poklicne ali druge dejavnosti, se obdavčijo kot navadni dohodek v teh kategorijah.

Dobiček iz kapitala, vključno z dobrim imenom, dosežen z odsvojitvijo podjetja, v lasti več od pet let, se obdavči ločeno. Davek se izračuna tako, da se na prejet znesek uporabi stopnja, ki je enaka stopnji od polovice skupnega neto dohodka zavezanca v dveletnem obdobju pred letom, v katerem je znesek prejet. Če v enem od obeh preteklih let ni bilo obdavčljivega dohodka, se uporabi stopnja, ki velja za skupni neto dohodek zavezanca v drugem letu. Prva davčna stopnja v davčni lestvici se uporabi, če ni bilo obdavčljivega dohodka v obeh preteklih letih.

V primeru prenosa dejavnosti kot darilo ali družinskemu članu, ali v okviru dedovanja, se prizna odlog davčne obveznosti.

b) Nepremičnine

Dobički iz kapitala, ki jih posameznik doseže z odsvojitvijo nepremičnine v Italiji, se obdavčijo kot drugi dohodek. Vendar so taki dobički oproščeni davka, če je imel prodajalec premoženje vsaj pet let. Za dobičke iz zemljišča, predvidenega za pozidavo, ne velja navedena oprostitvev. Dobički, ki jih posameznik doseže z odsvojitvijo nepremičnine in zemljišča, predvidenega za pozidavo, ki ga ima manj kot pet let, se lahko obdavčijo z nadomestnim davkom po stopnji 12,5% namesto po normalni progresivni stopnji dohodnine, če se zavezanec tako odloči. Dobički iz kapitala od bivalnih stavb, ki so se pretežno uporabljale kot glavno bivališče lastnika, se ne obdavčijo. Prav tako so davka oproščeni dobički iz kapitala od zemljišč in stavb, ki so pridobljeni kot dediščina ali darilo.

c) Delnice in drugi vrednostni papirji

Dobički iz odsvojitve delnic, finančnih instrumentov, izenačenih z njimi, ter deležev v rezidenčnih družbah ali partnerstvih, ki jim ima posameznik v okviru opravljanja dejavnosti, so oproščeni davka v višini 60%, če je: imel udeležbo vsaj od prvega dneva dvanajstega meseca pred odsvojitvijo (uporablja se LIFO metoda); je udeležba opredeljena kot finančna naložba v prvi bilanci stanja po pridobitvi (za udeležbe v lasti na dan 1. januarja 2004 se upošteva bilanca stanja za leto 2002), ter; je družba poslovala vsaj od začetka tretjega davčnega obdobja pred odsvojitvijo.

Drugi družbeniki so prav tako oproščeni davka v višini 60%, če v kateremkoli 12-mesečnem obdobju odsvojijo več kot 2% glasovalnih pravic ali 5% kapitala v javni družbi oziroma več kot 20% glasovalnih pravic ali 25% kapitala v drugih družbah, ter pod pogojem, da je udeležba vsaj enkrat v 12-mesečnem obdobju presegla navedene meje. Drugače so dobički iz kapitala, ki jih dosežejo posamezniki, obdavčeni z nadomestnim davkom po stopnji 12,5%.

7. Zmanjšanje davčne osnove, osebne olajšave in zmanjšanje davka

a) Zmanjšanje davčne osnove

Prizna se standardno zmanjšanje davčne osnove (t.i. neobdavčeni del) v višini 3.000 evrov. To zmanjšanje se poveča v primeru dohodka iz poklicne dejavnosti na 4.500 evrov, v primeru pokojnin na 7.000 evrov ter v primeru dohodka iz zaposlitve na 7.500 evrov. Če je zavezanec dosegel več kot eno vrsto dohodka, se različni zneski ne seštevajo. Dejansko se zmanjšanje davčne osnove zmanjšuje s povečevanjem zneska dohodka. Priznani znesek zmanjšanja se izračuna na posebej določen način.

Davčna osnova se zmanjša tudi za obvezne prispevke za socialno varnost.

b) Osebne olajšave

Osebne olajšave se priznajo na podlagi družinskih okoliščin. Zmanjšanje v višini 3.200 evrov se prizna na vzdrževanega zakonca. Zmanjšanje v višini 2.900 evrov se prizna za vsakega

vzdrževanega otroka. Ta olajšava se poveča na 3.450 evrov za otroka, mlajšega od treh let, 3.700 evrov za invalidnega otroka ter na 3.200 evrov (samo za prvega otroka) za samohranilce. Vsa navedena zmanjšanja se priznajo pod pogojem, da zakonec in otroci nimajo lastnega dohodka, ki bi skupaj letno presegal 2.840,51 evrov pred uporabo osebnih olajšav. Zmanjšanje se izračuna na posebej določen način.

c) Zmanjšanje davka

Prizna se zmanjšanje davka v višini 19% določenih osebnih izdatkov, vključno z:

- § izdatki za operacije, medicinske specialiste in zobne proteze in sicer za znesek, ki presega 129,11 evrov;
- § obresti na hipotekarna posojila za bivališča v katerih biva lastnik in sicer največ do 686,89 evrov;
- § premijami za zasebno življenjsko in zdravstveno zavarovanje in sicer največ do 245,32 evrov; in
- § izdatki za srednjo in univerzitetno izobraževanje, ki ne presegajo zneska državnih šolnin.

8. Davčne stopnje

a) Dohodek in dobički iz kapitala

Davčne stopnje za davčni leti 2005 in 2006 so:

Obdavčljivi dohodek (evri)	Stopnja (%)
do 26.000	23
26.000 - 33.500	33
33.500 - 100.000	39
nad 100.000	43

Zgoraj navedene stopnje se povečajo za regionalni dodatni davek, ki se giblje od 0,9% do 1,4%, odvisno od regije. Povečajo se lahko tudi za lokalni dodatni davek, ki se giblje od 0% do 0,5%, odvisno od lokalne skupnosti.

b) Davčni odtegljaj

Plače in druga nadomestila iz zaposlitve, ki jih plačajo družbe, podjetja in poklicniki, se obdavčijo z odtegljajem davka, ki zmanjšuje prejemnikovo dohodninsko obveznost. Davek se odtegne po navadnih progresivnih davčnih stopnjah, prilagojenih obdobju, za katero se plačilo opravi.

Prejemki, ki jih poklicnikom plačajo družbe, podjetja ali poklicniki, se obdavčijo z akontacijo davka v obliki davčnega odtegljaja po stopnji 20%.

Obresti na posojila se obdavčijo z akontacijo davka v obliki davčnega odtegljaja po stopnji 12,5%, ki zmanjšuje prejemnikovo dohodninsko obveznost.

Odtegljaj končnega davka po stopnji 27% se uporabi v primeru:

- § obresti na tekoče račune pri bankah in poštah; in
- § obresti na obveznice, izdane pri bankah in javnih ali nejavnih družbah, z dospelostjo do 18 mesecev.

Odtegljaj končnega davka po stopnji 12,5% se uporabi v primeru:

- § obresti na državne obveznice;
- § obresti na obveznice, ki jih izdajajo banke in javne družbe, z dospelostjo vsaj 18 mesecev (v tem primeru se davčni odtegljaj nadomesti z nadomestnim davkom po enaki stopnji); in

- § obresti na obveznice, ki jih izdajajo nejavne družbe, z dospelostjo vsaj 18 mesecev, pod pogojem, da obrestna mera na dan izdaje ni presegala višjega od: 200% uradne eskontne obrestne mere, v primeru obveznic, ki kotirajo na organiziranem trgu v EU, ali 166% uradne eskontne obrestne mere, v primeru drugih obveznic.

9. Mednarodni vidiki

Dohodek rezidentov iz tujih virov

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka.

V tujini dosežen dohodek iz nepremičnin, ki se uporabljajo v teku poslovanja ali gradnje ali trgovanja ali so predmet poslovanja, se šteje za dohodek iz poslovanja in se obdavči kot tak. V vseh drugih primerih se dohodek iz nepremičnin doda obdavčljivemu dohodku lastnika rezidenta, ki se mu davčna osnova ugotavlja po pravilih države, v kateri se nepremičnina nahaja.

Dividende, ki jih prejme posameznik rezident iz udeležbe v nerezidenčnih družbah, se obdavčijo na naslednji način:

- § če ima udeležbo v okviru opravljanja dejavnosti in ne gre za pretežno udeležbo, se dohodek obdavči s končnim davkom po stopnji 12,5%, ki ga odtegne rezidenčni posrednik preko katerega se opravi plačilo (z nadomestnim davkom po stopnji 12,5%, če dohodek ni plačan preko posrednika in je napovedan v davčni napovedi);
- § če gre za pretežno udeležbo, ki je nima v okviru opravljanja dejavnosti, se samo 40% dohodka vključi v obdavčljivi dohodek prejemnika in obdavči z dohodnino po običajnih progresivnih stopnjah. Od dohodka se plača akontacija v obliki davčnega odtegljaja po stopnji 12,5% od 40% dohodka;
- § če ima udeležbo v okviru opravljanja dejavnosti, se samo 40% dohodka vključi v obdavčljivi dohodek prejemnika in obdavči z dohodnino po običajnih progresivnih stopnjah.

Pravili iz druge in tretje alineje ne veljata, če je družba, ki deli dividende, rezident države ali ozemlja, ki ima privilegiran položaj za namene CFC (angl. *controlled foreign company*), razen če je bila pridobljena zavezujoča informacija po kateri udeležba v CFC ne pomeni lokalizacije dohodka v taki državi ali ozemlju. Če se pravili ne uporabita, se plača akontacija davka v obliki davčnega odtegljaja po stopnji 12,5% in sicer od 100% dohodka (zmanjšan za morebitni znesek, ki je bil že obdavčen po CFC pravilih) v rokah prejemnika. Prizna se enostranska olajšava v obliki navadnega odbitka tujega davka; kakršenkoli tuja akontacija davka lahko zmanjšuje italijansko dohodnino in sicer do zneska, ki se pripiše tujemu dohodku. V primeru delno izvzetega dohodka, se priznani tuji davek zmanjša proporcionalno glede na dohodek, ki je obdavčljiv Italiji.

Obresti iz tujih virov, prejete preko rezidenčnega posrednika, kot so banke in druge finančne institucije, se obdavčijo s končnim davčnim odtegljajem (ali akontacijo davka v primeru obresti, doseženih v teku poslovanja) po naslednjih stopnjah:

- § 12,5 obresti na obveznice in druge vrednostne papirje z dospelostjo vsaj 18 mesecev;
in
- § 27% od obresti na obveznice in druge vrednostne papirje z dospelostjo manj od 18 mesecev.

Obresti, ki niso prejete preko rezidenčnega posrednika (ki niso obresti, dosežene v teku poslovanja), se obdavčijo po enakih stopnjah, ki veljajo za plačilo akontacije davka. V obeh primerih (končna akontacija davka in nadomestni davek) se ne prizna odbitek tujega davka. Vendar se lahko zavezanec odloči, da obresti vključi v svoj obdavčljivi dohodek, ki se obdavči po progresivnih davčnih stopnjah in torej uveljavlja odbitek tujega davka. Obresti iz

tujih virov, dosežene v teku poslovanja, se dodajo obdavčljivemu dohodku prejemnika iz poslovanja.

Dohodek iz prenosa premoženjskih pravic, dosežen iz tujih virov v teku poslovanja prejemnika, se doda njegovemu obdavčljivemu dohodku iz poslovanja. Dohodek iz prenosa premoženjskih pravic, ki je dosežen iz tujih virov, a ne v teku poslovanja prejemnika, se lahko opredeli kot dohodek iz poklicne dejavnosti ali drugi dohodek.

Dohodek iz dejavnosti in dohodek iz poklicne dejavnosti, dosežen v tujini, se všteva v obdavčljivi dohodek teh skupin dohodka.

Dobički iz kapitala iz premoženja v tujini, ki se uporablja v okviru opravljanja dejavnosti ali poklica, se všteva v dohodek iz dejavnosti oziroma dohodek iz poklicne dejavnosti. Dobički iz kapitala iz tujih virov, ki jih posamezniki dosežajo z odsvojitvijo delnic in drugih vrednostnih papirjev, se obravnavajo enako kot dobički iz kapitala iz domačih virov. Velja izvzetje v višini 60%, pod pogojem, da družba vsaj od začetka tretjega davčnega obdobja pred odsvojitvijo ni bila rezident države ali ozemlja, ki ima privilegiran položaj na namene CFC, razen če je bila pridobljena zavezujoča informacija po kateri udeležba v CFC ne pomeni lokalizacije dohodka v taki državi ali ozemlju.

Mednarodna dvojna obdavčitev se odpravlja z metodo navadnega odbitka tujega davka.

10. Nerezidenti

Nerezidenti plačujejo dohodnino od dohodka z virom v Italiji. Davek se izračuna na enak način kot velja za rezidente. Po splošnem pravilu se dohodnina odmeri od skupnega dohodka, doseženega v Italiji. Vendar se dohodek iz naložb in dohodek iz poklicne dejavnosti obdavčita s končnim davčnim odtegljajem ali nadomestnim davkom. Kadar se končni davčni odtegljaj ali nadomestni davek ne odmerita, se dohodnina plača po običajnih stopnjah po vložitvi davčne napovedi nerezidenta.

4. PRILAGOJENOST PRAVNEMU REDU EU

Obveznost uskladitve, ki se navezuje na Direktivo 90/434/EEC o enotnem sistemu obdavčenja, ki velja za združitve, delitve, prenose sredstev in zamenjave delnic družb iz različnih držav članic, z dopolnitvami (Council Directive 90/434/EEC on the common system of taxation applicable to mergers, divisions, transfers of assets and exchanges of shares concerning companies of different Member States), ki velja predvsem na področju obdavčevanja dohodkov pravnih oseb, posredno posega tudi na področje obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb. Temeljno načelo direktive je, da mora biti davčni režim v zvezi z združitvami, delitvami, zamenjavo delnic, prenosom sredstev in prenosom poslovne enote oziroma podružnice nevtralen z vidika konkurence pri nastopanju subjektov na trgu (davčni režim ne sme predstavljati ovire pri pretoku kapitala med različnimi državami članicami EU). Navedena nevtralnost davčnega režima posega tudi na obravnavo dohodka ali dobička, ki ga doseže fizična oseba pri zamenjavi vrednostnih papirjev z novimi v postopku združitve, delitve, prenosa sredstev in zamenjave delnic družb iz različnih držav članic. Načela direktive so v predlogu zakona upoštevana.

Z Direktivo o obdavčitvi dohodka od prihrankov v obliki plačila obresti (Council Directive 2003/48/EC on taxation on savings income in the form of interest payments), se zagotavlja, da bi bil dohodek od prihrankov v obliki plačila obresti (od denarnih depozitov pri bankah, od dolžniških vrednostnih papirjev in od drugih podobnih finančnih terjatev), ki je izplačan v državi članici fizični osebi, ki je rezident druge države članice, učinkovito obdavčen v državi rezidentstva fizične osebe. Glede na navedeni namen je z direktivo za večino držav članic

določen mehanizem avtomatske izmenjave informacij o obrestih fizičnih oseb med članicami za njihove rezidente. V prehodnem obdobju je za Avstrijo, Belgijo in Luksemburg določeno, da bodo od navedenih obresti fizičnih oseb pobirale davek po odbitku in manjši del prihodka iz tega naslova zadržale same, večji del pa posredovale državi, katere rezident je prejemnik obresti.

Na podlagi navedene direktive je v predlog zakona vgrajena rešitev, po kateri so rezidenti držav članic EU, ki so upravičeni lastniki dohodka, oproščeni plačila dohodnine od dohodkov od prihrankov v obliki plačila obresti, ki imajo vir v Sloveniji.

Z vidika prostega pretoka kapitala, blaga in delovne sile pa sta upoštevani tudi dve priporočili, in sicer :

- Priporočilo 94/79/EC o obdavčevanju določenih dohodkov, ki jih prejmejo nerezidenti v državi članici, ki ni država njihovega rezidentstva (Recommendation 94/79/EC on the taxation of certain items of income received by non-residents in a Member State other than that in which they are residents), in sicer na način, kot velja za rezidente te države, ob pogoju, da nerezident v tej državi dosega več kot 75% celotnega obdavčljivega dohodka in
- Priporočilo 94/390/EC o obdavčevanju majhnih in srednjih podjetij (Recommendation 94/390/EC on the taxation of small and medium-sized enterprises).

5. OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Izhodišča, ki so bila upoštevana pri pripravi predloga zakona, so zastavljena v smeri zmanjšanja obremenitev aktivnih dohodkov fizičnih oseb z dohodnino, in sicer preko povečanega neobdavčenega dela dohodkov in preko zmanjševanja progresivnosti obdavčitve aktivnih dohodkov. Z znižanjem progresivnosti dohodninske lestvice bodo vzpostavljeni boljši pogoji za zaposlovanje visoko izobraženega kadra in povečana možnost sledenja tehnološko vodilnim podjetjem v svetovnem merilu. Pomembno izhodišče pri pripravi predloga zakona je tudi v poenostavitvi sistema obdavčitve dohodkov fizičnih oseb, s čimer naj bi se zmanjšalo administriranje ugotavljanja davčne osnove, kar naj bi spodbujalo podjetniško okolje.

Sistem davčnih olajšav se po predlogu zakona v glavnem ne spreminja, ukinjajo se olajšave za rezidente po izpolnjenem 65. letu starosti in olajšava za različne namene in za plačane zneske za rešitev stanovanjskega problema rezidenta. Učinki navedenih olajšav na razpoložljivi dohodek po obdavčitvi, so v načelu pokriti s povečano splošno olajšavo ter ugodnejšo progresijo.

Ocene finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druge javne finance so bile pripravljene na celotni individualni bazi podatkov iz napovedi za odmero dohodnine za leto 2004, to je na dohodninskih podatkih za 1.179.132 zavezancev, in sicer tako, da je bila najprej opravljena simulacija sistema obdavčitve dohodkov fizičnih z dohodnino, ki velja v letu 2006, na katero se je primerjala simulacija davčnega sistema, to je davčnih stopenj in davčnih olajšav po predlogu zakona. Pri izračunih finančnih posledic predloga zakona so se upoštevali samo dohodki, ki se obdavčujejo sintetično po progresivnih davčnih stopnjah.

Po predlogu zakona se v davčni lestvici število davčnih razredov v primerjavi z veljavnim zakonom o dohodnini zniža iz pet na tri davčne razrede, davčne stopnje pa so določene med 16% in 41%. S predlagano zakonsko ureditvijo se poveča splošna olajšava glede na veljavno višino splošne olajšave za leto 2006 za 11 % (iz 2.522 evrov na 2.800 evrov).

S predlagano davčno lestvico in predlagano višino splošne olajšave se bo davčna obremenitev fizičnih oseb v Republiki Sloveniji znižala, v povprečju za okrog 8,8 %. Povprečna efektivna davčna stopnja, izražena z razmerjem med dohodnino in obdavčenim dohodkom se bo po oceni znižala za eno odstotno točko.

Po podatkih o višini in strukturi dohodkov iz napovedi za odmero dohodnine za leto 2004, se bo zavezancem z dohodki do višine povprečne plače v povprečju davčna obremenitev znižala za dobre 4 %, zavezancem z dohodki, ki so višji od povprečne plače pa v povprečju za okrog 10%.

Simulacije predlaganih davčnih stopenj in davčnih olajšav na povprečni letni plači za leto 2006 pokažejo podobne rezultate kot simulacije na podatkih iz napovedi za odmero dohodnine za leto 2004.

Na podlagi podatkov napovedi oziroma podatkov iz odmernih odločb za dohodnino za leto 2004, ob predpostavki strukture in višine virov dohodnine ter strukture uveljavljenih olajšav za leto 2004, je glede na predlagano zakonsko ureditev obdavčitve dohodkov fizičnih oseb ocenjen izpad javnofinančnih prihodkov iz naslova dohodnine na približno 38 milijard tolarjev (od tega za državni proračun 24,7 milijard tolarjev in 13,3 milijard tolarjev za občinske proračune). Ocenjeni izpad prihodkov iz naslova dohodnine se bo pokrili z določenim znižanjem javnofinančnih izdatkov ter v breme drugih javnofinančnih prihodkov.

Dohodnina predstavlja v strukturi prihodkov konsolidirane globalne bilance javnega financiranja v Sloveniji 13,8%, in sicer v državnem proračunu 15,7% vseh prihodkov in v občinskih proračunih 40,5% vseh prihodkov občin.

Izračuni finančnih posledic predloga zakona so se preverjali tudi z mikrosimulacijskim modelom, ki je bil uporabljen pri izračunih za »Analizo kompleksnih sektorskih in makro učinkov davčne reforme socialnih transferjev z uporabo dinamičnega modela splošnega ravnovesja slovenskega gospodarstva«, ki jo je izdelal Inštitut za ekonomska raziskovanja (IER). Mikrosimulacijski model uporablja vse denarne prejeme prebivalstva ter tako zajema celoten socioekonomski spekter prebivalstva. Z modelom so bile ocenjene posledice predloga zakona na nivoju gospodinjstev, pri čemer osnovo predstavlja razpoložljivi dohodek na odraslega ekvivalentnega člana gospodinjstva, t.j. skupni dohodek, ki je vsota dohodka, ki je obdavčljiv vir dohodnine in dohodka, od katerega se dohodnina ne plačuje. Mikrosimulacijski model vsebuje podatke o posameznikih iz 38.513 slovenskih gospodinjstev. Tudi rezultati modela, v katerem so slovenska gospodinjstva razporejena v decilne skupine glede na povprečni letni dohodek na odraslega ekvivalentnega člana gospodinjstva pokaže, da se poviša razpoložljivi povprečni letni dohodek v vseh decilnih skupinah, največ v najvišji decilni skupini (za 3,5%). Najbolj se poviša povprečni letni dohodek na odraslega ekvivalentnega člana v gospodinjstvih, kjer ima nosilec višjo ali visoko izobrazbo. Z mikrosimulacijskim modelom so se preverjali tudi učinki ukinitve nekaterih davčnih olajšav. Ukinitve olajšave za seniorje ima zanemarljiv učinek na povprečni letni dohodek na odraslega ekvivalentnega člana gospodinjstva po posameznih decilnih skupinah s člani, kjer je imel vsaj en član gospodinjstva pravico do posebne olajšave.

Učinek namenitve dela dohodnine za donacije je ocenjen na 1.800 milijonov tolarjev.

Za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti dodatnih sredstev v državnem proračunu.

6. DRUGE POSLEDICE ZAKONA

S predlagano ureditvijo, predvsem zmanjšano progresivnostjo pri obdavčitvi aktivnih dohodkov ter povečano splošno olajšavo bo v primerjavi z veljavnim sistemom prišlo do večjega razpoložljivega dohodka, predvsem pri osebah z višjo doseženo izobrazbo. Predlagana progresivnost bo tudi posredno vplivala na zaposlovanje visoko izobraženih kadrov, s čimer bo povečana konkurenčnost Slovenije, predvsem na področju tehnološkega razvoja.

Zaradi večjega razpoložljivega dohodka (za okoli 38 milijard tolarjev na letnem nivoju) bo tudi več možnosti za trošenje in za naložbe, kar bo ugodno vplivalo na blaginjo in na gospodarsko rast.

Nekatere predlagane rešitve, kot so npr.:

- odprava razmejevanja dohodkov, doseženih s posameznim poslom in dohodkom iz zaposlitve in iz dejavnosti,
- večjemu številu zavezancev bo dana možnost, da se odločijo za ugotavljanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov,
- ukinitvev določenih olajšav,
- določitev višine dohodka kmečkega gospodinjstva, do katerega se bo za davčne namene štelo, da se osnovna kmetijska dejavnost ne opravlja in zato dohodki ne bodo obdavčeni,
- uvedba normiranih stroškov pri obdavčevanju dobička iz kapitala,

bodo pomenile poenostavitev pri določanju davčne osnove in izvajanju dohodninske zakonodaje tako za davčne zavezance kot za davčni organ kot tudi možno racionalizacijo davčnih postopkov z vidika stroškov.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) S tem zakonom se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja dohodnine.

(2) Dohodnina je davek od dohodkov fizičnih oseb.

2. člen (uporaba zakona)

Dohodnina se ugotavlja po določbah zakona, ki velja na dan 1. januarja leta, za katero se dohodnina odmerja, če ni s tem zakonom drugače določeno.

3. člen (pripadnost dohodnine)

Dohodnina je prihodek državnega proračuna, če ni z zakonom drugače določeno.

II. ZAVEZANEC ZA DOHODNINO IN OBSEG DAVČNE OBVEZNOSTI

4. člen (zavezanec za dohodnino)

Zavezanec in zavezanka za dohodnino (v nadaljnjem besedilu: zavezanec) je fizična oseba.

5. člen (obseg davčne obveznosti)

(1) Rezident in rezidentka (v nadaljnjem besedilu: rezident) je zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: Slovenija) in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven Slovenije.

(2) Nerezident in nerezidentka (v nadaljnjem besedilu: nerezident) je zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji.

1. Rezidentstvo

6. člen (rezident)

Zavezanec je rezident Slovenije v kateremkoli času v davčnem letu, če v tem času izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev:

1. ima uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji;
2. biva izven Slovenije zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije

- pri Evropski uniji, kot javni uslužbenec z diplomatskim ali konzularnim statusom, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član takega javnega uslužbenca in prebiva s to osebo;
3. je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi zaposlitve:
 - a) v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji, kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji, brez diplomatskega ali konzularnega statusa;
 - b) kot javni uslužbenec ali funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, in sicer v državi, ki na podlagi vzajemnosti takega uslužbenca ne šteje za svojega rezidenta;
 - c) kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu ali Evropski investicijski banki, ali je zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok takega uslužbenca in prebiva s to osebo;
 4. ima svoje običajno bivališče ali središče svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji, ali
 5. je v kateremkoli času v davčnem letu prisoten v Sloveniji skupno več kot 183 dni.

7. člen (nerezident)

(1) Ne glede na 6. člen tega zakona, je zavezanec nerezident, če izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev:

1. opravlja delo kot oseba z diplomatskim ali konzularnim statusom v Sloveniji v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji skupine tujih držav ali tuje države, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član take osebe in prebiva s to osebo, če ni slovenski državljan;
2. bi postal rezident samo zaradi opravljanja dela kot funkcionar, strokovnjak ali uslužbenec mednarodne organizacije, če ni slovenski državljan;
3. bi postal rezident samo zaradi zaposlitve:
 - a) v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji tuje države v Sloveniji kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji brez diplomatskega ali konzularnega statusa in ni slovenski državljan;
 - b) kot uslužbenec tuje države v Sloveniji v funkciji, ki ni diplomatska, konzularna ali mednarodna, pod pogojem, da ta tuja država na podlagi vzajemnosti podobnega uslužbenca Republike Slovenije ne šteje za svojega rezidenta;
 - c) kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu ali Evropski investicijski banki, v Sloveniji;
4. je fizična oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
 - a) bo bivala v Sloveniji izključno zaradi zaposlitve kot tuj strokovnjak za dela, za katera v Sloveniji ni dovolj ustreznega kadra,
 - b) ni bila rezident v kateremkoli času petih let pred prihodom v Slovenijo,
 - c) ni lastnik nepremičnine v Sloveniji, in
 - d) bo bivala v Sloveniji skupno manj kot 365 dni v dveh zaporednih davčnih letih;
5. je fizična oseba, ki biva v Sloveniji izključno zaradi študija ali zdravljenja.

(2) O izpolnjevanju pogojev iz 4. točke prvega odstavka tega člena odloči pristojni davčni organ in o tem osebi izda pisno potrdilo.

2. Vir dohodka

8. člen

(splošno o virih dohodka)

Dohodek ima vir v Sloveniji, če je po katerikoli od določb tega poglavja mogoče določiti vir dohodka v Sloveniji.

9. člen

(vir dohodka iz zaposlitve in iz opravljanja storitev)

Dohodek iz zaposlitve in dohodek iz opravljanja storitev imata vir v Sloveniji, če se zaposlitev izvaja ali storitev opravi v Sloveniji.

10. člen

(vir dohodka, če je dohodek izplačal rezident ali poslovna enota nerezidenta v Sloveniji)

(1) Dohodki imajo vir v Sloveniji, če je dohodek izplačala ali ji je bil zaračunan, oseba, ki je rezident po tem zakonu ali po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, ali poslovna enota nerezidenta po tem zakonu ali po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, in sicer:

1. dohodek iz zaposlitve in iz opravljanja storitev, če se v skladu s tem zakonom oziroma zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, šteje za odbitno postavko pri izračunu davčne osnove rezidenta ali poslovne enote nerezidenta iz virov dohodka znotraj Slovenije ali bi bil odbitna postavka, če bi rezident ali poslovna enota nerezidenta bil zavezanec oziroma ne bi bil oproščen dohodnine ali davka od dohodkov pravnih oseb;
2. dohodek, izplačan delojemalcem, tudi članom uprave, članom nadzornih svetov, članom upravnih odborov ali drugim osebam, ki opravljajo podobno funkcijo, iz dobička;
3. pokojnine in drugi dohodki iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja;
4. dividende;
5. obresti, dohodek iz prenosa premoženjske pravice in dohodek iz oddajanja premoženja v najem, razen če je dohodek izplačala poslovna enota izven Slovenije in se v skladu s tem zakonom oziroma zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, šteje za odbitno postavko pri izračunu davčne osnove, ki pripada poslovni enoti izven Slovenije;
6. vsak drug dohodek, za katerega ni mogoče določiti vira po 9., 11. do 14. členu ali po drugih določbah tega člena, razen če je dohodek izplačala poslovna enota izven Slovenije in se v skladu s tem zakonom oziroma zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, šteje za odbitno postavko pri izračunu davčne osnove, ki pripada poslovni enoti izven Slovenije.

(2) Za poslovno enoto nerezidenta po tem zakonu se šteje poslovna enota nerezidenta, določena z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

11. člen

(vir dohodka iz opravljanja dejavnosti)

(1) Dohodek, ki ga pridobi rezident z opravljanjem dejavnosti, ima vir v Sloveniji, razen dohodka, ki ga pridobi z opravljanjem dejavnosti v ali preko poslovne enote v tujini.

(2) Dohodek, ki ga pridobi nerezident z opravljanjem dejavnosti v ali preko poslovne enote v Sloveniji, ima vir v Sloveniji.

(3) Šteje se, da je dohodek od premožnin, ki so del poslovnega premoženja poslovne enote, vključno z dohodkom od odtujitve te poslovne enote, pridobljen z opravljanjem dejavnosti v ali preko poslovne enote.

12. člen

(vir dohodka od nepremičnin in od dohodka iz kmetijske in gozdarske dejavnosti)

(1) Dohodek od nepremičnine in pravic na nepremičnini, vključno z dobičkom iz kapitala od odsvojitve nepremičnine, ki je v Sloveniji, ima vir v Sloveniji.

(2) Dobiček iz kapitala od odsvojitve nepremičnine iz prvega odstavka tega člena je tudi dobiček iz kapitala od odsvojitve lastniških deležev in pravic iz lastniških deležev v gospodarski družbi, zadrugi ali drugi obliki organiziranja, katerih več kot 50% vrednosti izhaja posredno ali neposredno iz nepremičnin in pravic na nepremičninah, ki so v Sloveniji.

(3) Dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti, ki se opravlja na zemljiščih, ki so v Sloveniji, ima vir v Sloveniji.

13. člen

(vir dohodka od vrednostnih papirjev in lastniških deležev)

Dohodki od:

1. vrednostnih papirjev in pravic iz vrednostnih papirjev, ki jih izdajo:
 - a) Republika Slovenija, Banka Slovenije ali samoupravne lokalne skupnosti,
 - b) gospodarske družbe, zadruge in druge oblike organiziranja, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji, in
2. lastniških deležev in pravic iz lastniških deležev v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji,

vključno z dobičkom iz kapitala, doseženim z njihovo odsvojitvijo, imajo vir v Sloveniji.

14. člen

(vir dohodka iz vzajemnih skladov)

Dohodki iz vzajemnega sklada, vključno z dobičkom iz kapitala, doseženim z odsvojitvijo investicijskih kuponov oziroma enot premoženja vzajemnega sklada (v nadaljnjem besedilu: investicijskih kuponov), imajo vir v Sloveniji, če vzajemni sklad upravlja družba za upravljanje, ki je rezident Slovenije po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

III. PREDMET OBDAVČITVE

15. člen

(predmet obdavčitve)

(1) Z dohodnino so obdavčeni dohodki fizične osebe, ki so bili pridobljeni oziroma doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu.

(2) Dohodki so vsi dohodki in dobički, ne glede na vrsto, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Za dohodek po tem zakonu se šteje vsako izplačilo oziroma prejem dohodka, ne glede na obliko, v kateri je izplačan oziroma prejet.

(4) Dohodek, prejet v naravi, se določi na podlagi primerljive tržne cene, če ni z zakonom drugače določeno.

(5) Dohodek je pridobljen oziroma dosežen v davčnem letu, v katerem je prejet, če ni s tem zakonom drugače določeno. Šteje se, da je dohodek prejet, ko je izplačan fizični osebi ali je kako drugače dan na razpolago fizični osebi.

16. člen (splošna pravila)

(1) V primeru transakcij in izplačil dohodkov med povezanimi osebami se kot podlaga za ugotovitev višine dohodka uporabljajo primerljive tržne cene.

(2) Metode za določanje primerljive tržne cene so določene z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

(3) Povezana oseba po tem zakonu je družinski član ali katerakoli oseba, ki jo nadzira ali običajno nadzira zavezanec. Za družinskega člana se šteje zakonec zavezanca, prednik ali potomec zavezanca ali njegovega zakonca, zakonec prednika ali potomca zavezanca ali njegovega zakonca, bratje in sestre oziroma polbratje in polsestre ter posvojenci in posvojitelji. Za družinskega člana se šteje tudi partner oziroma partnerica, s katerim zavezanec živi v registrirani istospolni partnerski skupnosti, po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: partner v istospolni skupnosti). Šteje se, da oseba nadzira drugo osebo, kadar ima lastniški delež ali pravico do lastniškega deleža v višini najmanj 25% v obliki vrednosti vseh deležev ali v obliki glasovalne pravice na podlagi lastniških deležev v konkretni osebi. Za namene določitve nadzora se šteje, da ima določena oseba v lasti vse lastniške deleže, ki jih ima neposredno ali posredno v lasti katerakoli oseba, ki je povezana s to določeno osebo.

(4) Za zakonca po tem zakonu se šteje oseba, ki živi z zavezancem v zakonski zvezi. Za zakonca po tem zakonu se šteje tudi oseba, s katero zavezanec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, enake pravne posledice kot zakonska zveza (v nadaljnjem besedilu: zunajzakonski partner). Šteje se, da je življenjska skupnost nastala na dan po preteku 12 mesecev od dneva, ko sta zavezanec in oseba začela živeti skupaj v življenjski skupnosti. Šteje se, da je življenjska skupnost prenehala na dan po preteku 90 dni od dneva, ko sta zavezanec in oseba prenehala živeti skupaj v življenjski skupnosti.

(5) Če je pravica do dohodka prenesena na drugo osebo, se šteje, da je prejemnik tega dohodka oseba, ki je navedeno pravico prenesla, razen če je hkrati opravljen tudi neomejen in nepreklicen prenos premoženja, ki je vir dohodka iz navedenega premoženja, na drugo osebo, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(6) Pridobljeni dohodek in nastali stroški v tuji valuti se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve dohodka oziroma nastanka stroškov, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(7) Za družinskega člana iz 4. točke prvega odstavka 37. člena, iz 39. člena ter iz četrtega odstavka 97. člena tega zakona se šteje zakonec zavezanca ali otrok, posvojenec in pastorek zavezanca ali otrok zunajzakonskega partnerja ter starši in posvojitelji zavezanca. Za družinskega člana po tem odstavku se šteje tudi partner v istospolni skupnosti in otrok partnerja v istospolni skupnosti.

(8) Učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas po tem zakonu je oseba, katere primarna dejavnost je osnovnošolsko ali srednješolsko izobraževanje ali študij po študijskem

programu za pridobitev izobrazbe, v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno, srednje in visoko šolstvo.

(9) Dohodek, prejet v naravi, se poveča s koeficientom davčnega odtegljaja, če:

1. v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja davčni postopek, obstaja obveznost obračuna, odtegnitve in plačila davčnega odtegljaja od tega dohodka, in
2. ni drugega dohodka zavezanca prejetega v denarju pri izplačevalcu dohodka v naravi ali ta ni zadosten, da bi se od tega dohodka lahko odtegnil in plačal davčni odtegljaj od dohodka v naravi.

(10) Če posamezni dohodek zavezanca izvira delno iz zaposlitve in delno iz prenosa premoženjske pravice, se šteje, da je v celoti dohodek iz zaposlitve.

(11) Če posamezni dohodek zavezanca izvira delno iz dejavnosti in delno iz prenosa premoženjske pravice, se šteje, da je v celoti dohodek iz dejavnosti.

17. člen

(splošno pravilo o neobdavčenih dohodkih)

(1) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na oprostitev plačila dohodnine, določbe, ki določajo dohodke, ki se ne všttevajo v davčno osnovo in določbe 19. člena tega zakona, se nanašajo na dohodke, ki imajo vir v Sloveniji, in na dohodke, ki imajo vir izven Slovenije.

(2) Pri presoji, ali se določbe iz prvega odstavka tega člena nanašajo tudi na dohodek z virom izven Slovenije, se za namene tega zakona smiselno uporabljajo predpisi, veljavni v Sloveniji.

18. člen

(dohodek)

Dohodki po tem zakonu so:

1. dohodek iz zaposlitve,
2. dohodek iz dejavnosti,
3. dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti,
4. dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice,
5. dohodek iz kapitala,
6. drugi dohodki.

19. člen

(kaj se ne šteje za dohodke po tem zakonu)

Ne glede na 18. člen tega zakona se za dohodke fizične osebe po tem zakonu ne štejejo:

1. dediščine;
2. volila, razen tistih, ki jih fizična oseba prejme v zvezi z opravljanjem dejavnosti iz 46. člena tega zakona;
3. darila, prejeta od fizične osebe, ki ni delodajalec prejemnika (ali z delodajalcem povezana oseba) ali delodajalec osebe, ki je povezana s prejemnikom, razen daril, ki jih fizična oseba prejme v zvezi z opravljanjem dejavnosti iz 46. člena tega zakona;
4. dobitki od iger na srečo po zakonu, ki ureja igre na srečo;
5. izplačila, ki jih prejme fizična oseba na podlagi zavarovanja za primer bolezni, poškodbe ali invalidnosti, katerega zakon, ki ureja zavarovalništvo, ne določa kot obvezno zavarovanje, ali izplačila na podlagi zavarovanja za škodo, povzročeno na osebnem premoženju;
6. sredstva ali dobički, ki jih pridobi fizična oseba na podlagi prenosov sredstev med svojim podjetjem, v katerem samostojno opravlja dejavnost, in svojim gospodinjstvom

ali na podlagi prenehanja opravljanja dejavnosti; navedena določba ne vpliva na obveznosti te fizične osebe, ki opravlja dejavnost, po poglavju III.3. tega zakona;

7. ugodnost, ki jo prejme fizična oseba pri nakupu blaga in storitev, vključno s priložnostnim prejemom dodatnega blaga ali storitev, če je taka ugodnost dostopna vsem strankam pod enakimi pogoji in ni v zvezi z zaposlitvijo ali dejavnostjo fizične osebe.

1. Oprostitve plačila dohodnine

20. člen (pomoči in subvencije)

Dohodnine se ne plača od:

1. denarne pomoči, ki jo posameznik prejme zaradi naravne in druge nesreče v skladu s posebnimi predpisi, razen denarne pomoči, ki jo posameznik prejme v zvezi z opravljanjem dejavnosti, kot je določena v 46. členu tega zakona;
2. subvencij, ki se v skladu s posebnimi predpisi izplačujejo iz proračuna za določene namene, razen subvencij, ki jih posameznik prejme v zvezi z doseganjem dohodkov iz 1. do 5. točke 18. člena tega zakona;
3. subvencije, ki pripada mladi družini kot spodbuda za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja po zakonu, ki ureja nacionalno stanovanjsko varčevalno shemo in subvencije mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja;
4. enkratne denarne pomoči po zakonu, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, zakonu o obrambi in zakonu o notranjih zadevah;
5. enkratne solidarnostne pomoči, ki jo izplača sindikat svojim članom z namenom nudenja materialne pomoči v primerih socialne ogroženosti ter v primerih reševanja izjemnih razmer (kot so smrt, naravne in druge nesreče), če je izplačana pod pogoji, ki so določeni z aktom, ki ga sprejme reprezentativni sindikat na ravni države;
6. pomoči, ki jih socialno ali drugače ogrožene osebe prejmejo od organizacij, ki imajo v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije, status humanitarne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega ali zdravstvenega varstva, in od organizacij, ki imajo v skladu z zakonom, ki ureja invalidske organizacije, status invalidske organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju invalidskega varstva;
7. pomoči, ki jih pomoči potrebne osebe prejmejo od dobredelnih ustanov, katerih ustanovitev in poslovanje je v skladu z zakonom, ki ureja ustanove;
8. pomoči in prejemkov, ki jih država in samoupravna lokalna skupnost zagotavlja socialno ogroženim v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo, in zakonom, ki ureja lokalno samoupravo;
9. obveznih prispevkov za socialno varnost, ki jih za posamezne zavarovance v skladu s posebnimi predpisi plačuje Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost, pod pogojem, da Slovenija oziroma samoupravna lokalna skupnost ne nastopa kot njihov delodajalec;
10. prejemkov, ki jih osebam s statusom begunca v Sloveniji, osebam z začasnim zatočiščem v Sloveniji in tujcem, ki jim je dovoljeno začasno zadrževanje v Sloveniji, zagotavlja proračun ali mednarodna organizacija v skladu z zakonom o tujcih, zakonom o začasnem zatočišču in drugimi predpisi.

21. člen
(dohodki, tudi v obliki povračil stroškov, storitev in drugih ugodnosti, po posebnih zakonih)

Dohodnine se ne plača od:

1. dohodkov, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi zakona o vojnih invalidih, zakona o žrtvah vojnega

nasilja, zakona o posebnih pravicah žrtev vojne za Slovenijo, zakona o popravi krivic, zakona o vojnih veteranih in zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in zakona o republiških priznavalnih, razen prejemkov, ki predstavljajo redni dohodek;

2. dodatka za pomoč in postrežbo po zakonu o vojnih veteranih, zakonu o vojnih invalidih in zakonu, ki ureja socialno varstvo, ter dodatka za tujo nego in pomoč po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb;
3. invalidnine, invalidskega dodatka in dodatka za posebno invalidnost po zakonu o vojnih invalidih in nadomestila za invalidnost po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb;
4. doživljenjske mesečne rente, ki jo posameznik prejme po zakonu o žrtvah vojnega nasilja in zakonu o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo 1991;
5. veteranskega dodatka po zakonu o vojnih veteranih.

22. člen

(dohodki iz naslova starševskega varstva in zavarovanja za primer brezposelnosti)

Dohodnine se ne plača od:

1. starševskega dodatka in pomoči ob rojstvu otroka, ki jih upravičenci prejmejo na podlagi zakona, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke ali na podlagi predpisa samoupravne lokalne skupnosti;
2. otroškega dodatka, dodatka za veliko družino in dodatka za nego za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, ki ga upravičenci prejmejo na podlagi zakona, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke;
3. denarnih pomoči za brezposelnost, ki se izplačujejo iz proračuna v skladu z zakonom, ki ureja zavarovanje za primer brezposelnosti;
4. dohodkov, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, razen dohodkov, ki predstavljajo redni dohodek na podlagi navedenega zavarovanja.

23. člen

(dohodki iz naslova obveznega pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja)

Dohodnine se ne plača od:

1. dohodkov, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja in zdravstvenega zavarovanja, razen dohodkov, ki predstavljajo redni dohodek na podlagi navedenega zavarovanja;
2. invalidnine, invalidskega dodatka in dodatka za posebno invalidnost po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
3. varstvenega dodatka k pokojnini po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
4. dodatka za pomoč in postrežbo po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

24. člen

(dohodki, povezani z zagotavljanjem varnosti, zaščite in reševanja)

Dohodnine se ne plača od:

1. nadomestila za uporabo sredstev, ki jih je zavezanec dal na razpolago za obrambne potrebe in za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, in od povračila škode navedeni osebi v skladu z zakonom o obrambi, zakonom o materialni dolžnosti in zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami;

2. izplačil stroškov in nagrad osebam za tajno policijsko delovanje in sodelovanje pri izvajanju ukrepov, ki so odobreni na podlagi zakona o policiji in zakona o kazenskem postopku ter za plačilo koristnih informacij v zvezi s kaznivimi dejanji ali njihovimi storilci ter od izplačil stroškov in nagrad v zvezi s tajnim pridobivanjem podatkov na podlagi zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji;
3. dohodkov, prejetih na podlagi pogodbe o vojaški službi v rezervni sestavi, razen od nadomestil plače oziroma izgubljenega zaslužka ter razen od dohodkov za čas opravljanja vojaške službe (v miru ter v izrednem in vojnem stanju);
4. dohodkov, prejetih na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti, razen od nadomestil plače oziroma izgubljenega zaslužka ter razen od dohodkov za čas dejanskega opravljanja službe v Civilni zaščiti;
5. plačila za zavarovanje za nesreče pri delu pripadnikov reševalnih služb in sestav, ki delujejo na prostovoljni podlagi v nevladnih organizacijah oziroma v enotah, službah in organih Civilne zaščite, ki morajo biti zavarovani v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami;
6. dohodkov, prejetih na podlagi pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka;
7. dohodkov, prejetih v zvezi s prostovoljnim usposabljanjem za nepoklicno opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v skladu s posebnimi predpisi, razen dohodkov, ki predstavljajo nadomestilo za izgubljeni dohodek;
8. finančnih sredstev, izplačanih zaščiteni osebi in od dohodkov članov komisije za zaščito ogroženih oseb, po zakonu, ki ureja zaščito prič.

25. člen

(dohodki v zvezi z izobraževanjem)

Dohodnine se ne plača od:

1. štipendije in drugih prejemkov, izplačanih osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, v zvezi z izobraževanjem ali usposabljanjem na podlagi posebnih predpisov, in sicer iz proračuna ali sklada, ki je financiran iz proračuna (razen kadrovske štipendije) in od navedenih prejemkov, ki jih financira tuja država ali mednarodna organizacija oziroma izobraževalna, kulturna ali znanstveno-raziskovalna ustanova, razen prejemkov, ki so prejeti kot nadomestilo za izgubljeni dohodek ali v zvezi z opravljanjem dela oziroma storitev;
2. prejemkov, izplačanih za kritje šolnine in stroškov prevoza ter bivanja osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, ki jih izplača ustanova, ustanovljena z namenom štipendiranja, ki ni povezana oseba ali sedanji, prejšnji ali bodoči delodajalec prejemnika ali osebe, ki je povezana s prejemnikom;
3. prejemkov v obliki regresiranja oziroma subvencioniranja študentske prehrane, mesečnih vozovnic za prevoze učencev, dijakov in študentov, ki se šolajo izven kraja bivanja, varstva in vzgoje v vrtcih in drugih podobnih pomoči, ki se v skladu z zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, zakona o visokem šolstvu, zakona o osnovni šoli ter zakona o vrtcih financirajo iz proračuna države ali samoupravne lokalne skupnosti.

26. člen

(dohodki, povezani z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo)

Dohodnine se ne plača od:

1. prejemkov iz medsosedske pomoči med kmetijskimi gospodarstvi v okviru strojnih krožkov, ki jih pridobi gospodinjstvo iz drugega odstavka 69. člena tega zakona, ki se mu dohodek ugotavlja na podlagi 71. člena tega zakona, v višini in pod pogoji, ki jih določi minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo;
2. dohodkov iz naslova kmetijsko okoljskih in gozdno okoljskih plačil, plačil v okviru Natura 2000 in plačil, vezanih na Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta

2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike, plačil za dobro počutje živali ter podpor za neproizvodne naložbe, v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot je določena v 69. členu tega zakona;

3. plačil za vodenje knjigovodstva na kmetijah po uradni metodologiji Evropske unije za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev (Farm Accountancy Data Network - FADN), ki so namenjena vodenju knjigovodstva v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot je določena v 69. členu tega zakona;
4. izplačil na podlagi zavarovanja za škodo na premoženju v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot je določena v 69. členu tega zakona;
5. denarne pomoči, ki jo posameznik prejme zaradi naravne in druge nesreče v skladu s posebnimi predpisi, v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot je določena v 69. členu tega zakona;
6. dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki se ne šteje kot dohodek iz te dejavnosti na kmečkem gospodinjstvu, kot je določeno z drugim odstavkom 69. člena tega zakona.

27. člen (odškodnine)

Dohodnine se ne plača od:

1. odškodnine neupravičeno obsojenim in priprtim v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek;
2. odškodnine upravičencem po zakonu, ki ureja povrnitev škode osebam, okuženim z virusom HIV zaradi transfuzije krvi ali krvnih pripravkov in odškodnine upravičencem po zakonu, ki ureja prepoved proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki ter zagotavljanje sredstev za prestrukturiranje azbestne proizvodnje v neazbestno;
3. odškodnine po zakonu, ki ureja plačilo odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja in podobne odškodnine, ki jih žrtve vojnega in povojnega nasilja prejmejo iz tujine;
4. odškodnine, prejete v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo in zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, v obliki nadomestnega premoženja, vrednostnih papirjev ali v denarju, če vrnitev premoženja ni mogoča;
5. odškodnine na podlagi sodbe sodišča zaradi osebnih poškodb (telesnih poškodb, bolezni ali smrti) ali škode na osebnem premoženju, vključno z zamudnimi obrestmi, razen odškodnine, ki predstavlja nadomestilo za izgubljeni dohodek. Med navedene odškodnine je mogoče šteti tudi odškodnine zaradi osebnih poškodb ali poškodovanja osebnega premoženja, izplačane na podlagi sodne ali izven sodne poravnave, ki ni sklenjena zaradi prikritja pravega namena strank, in če odškodnina ne presega utemeljenega in razumnega zneska, ki je običajen za odškodnine, izplačane na podlagi sodb sodišča v podobnih primerih;
6. odškodnine žrtvam kaznivih dejanj po zakonu, ki ureja odškodnine žrtvam kaznivih dejanj, razen odškodnine, ki predstavlja nadomestilo za izgubljeni dohodek;
7. denarne odškodnine za nepremoženjsko škodo, prejete v skladu z določbami zakona, ki ureja varstvo pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja.

28. člen (vrnitev premoženja)

Dohodnine se ne plača od vrnitve premoženja v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo in z zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij.

29. člen

(dohodki, povezani z družinskimi razmerji)

Dohodnine se ne plača od:

1. preživnine, ki jo prejme fizična oseba na podlagi sodne odločbe, sporazuma ali dogovora o preživljanju, sklenjenega po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in od nadomestila preživnine, izplačanega na podlagi zakona, ki ureja jamstveni in preživninski sklad;
2. nagrade in povračila stroškov skrbniku v skladu z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja.

30. člen

(drugi dohodki v zvezi s sodnimi in upravnimi postopki)

Dohodnine se ne plača od:

1. zamudnih obresti, izplačanih na podlagi sodne ali upravne odločbe. Za zamudne obresti po tej točki se štejejo tudi zamudne obresti, izplačane na podlagi sodne ali izvensodne poravnave ali poravnave v upravnem postopku, ki ni sklenjena zaradi prikritja pravega namena strank, pod pogojem, da ne presegajo zneska zamudnih obresti, ki bi jih v podobnem primeru določilo sodišče oziroma upravni organ;
2. povračil stroškov sodnega ali upravnega postopka, ki jih je fizični osebi dolžna plačati druga oseba na podlagi sodne ali upravne odločbe oziroma sklepa. Za povračila stroškov po tej točki se štejejo tudi povračila stroškov za pravne storitve, utemeljeno potrebne za sklenitev sodne ali izvensodne poravnave ali poravnave v upravnem postopku, ki ni sklenjena zaradi prikritja pravega namena strank, pod pogojem, da so stroški dokumentirani z računom in specifikacijo opravljenih storitev in da ne presegajo zneskov iz odvetniške tarife, ki jo določa Odvetniška zbornica Slovenije.

31. člen

(dohodki iz zaposlitve in iz dejavnosti)

Dohodnine se ne plača od:

1. prejemkov za občasno delo invalidov, ki niso v delovnem razmerju in so vključeni v programe po predpisih, ki urejajo socialno varstvo in po predpisih, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov;
2. prejemkov za delo pripornikov, obsojencev in mladoletnikov, ki med prestajanjem pripora, kazni zapora in izvrševanjem vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom, delajo;
3. prejemkov za opravljanje občasne ali začasne nege ali pomoči invalidom, ki jih fizičnim osebam izplačujejo reprezentativne in druge invalidske organizacije, ki delujejo na državni ravni;
4. prejemkov, ki jih rejnik ali izvajalec socialnovarstvene storitve oskrbe v drugi družini prejme za izvajanje storitev v okviru javne službe, če za to storitev sklene pogodbo s centrom za socialno delo;
5. denarne nagrade za osvojen medaljo na olimpijskih igrah ter svetovnih, evropskih in drugih mednarodnih prvenstvih, ki se izplača iz proračuna v skladu s pravilnikom, ki ureja merila za izvajanje letnega programa športa na državni ravni.

32. člen

(drugo)

Dohodnine se ne plača od:

1. dobička iz kapitala od odsvojitve premičnin, razen premičnin iz 2. in 3. točke 93. člena tega zakona, in od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov, razen dobička iz kapitala delojemalca, ki odsvoji pravico do nakupa delnic ali pravico do pridobitve

- drugega premoženja; navedena določba ne vpliva na davčno obveznost fizične osebe, ki opravlja dejavnost po poglavju III.3. tega zakona;
2. dohodkov, doseženih s prodajo odpadnega papirja, ki ga v okviru zbiralne akcije, ki jo organizira šola, zberejo učenci ali dijaki;
 3. pokojninske rente in odkupne vrednosti, izplačane v skladu z zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb;
 4. posmrtnine, ki jo prejme posameznik iz Sklada vzajemne samopomoči, katerega ustanovitelj je Zveza društev upokojencev Slovenije.

33. člen (dohodki nerezidentov)

(1) Ne glede na drugi odstavek 5. člena tega zakona, nerezident ne plačuje dohodnine od dobička iz kapitala, pod pogojem, da ima dobiček iz kapitala vir v Sloveniji samo po 13. ali 14. členu tega zakona in če vrednostni papir ali lastniški delež, ki ga nerezident odsvoji, ni del pretežnega lastniškega deleža. Pretežni lastniški delež je vsak lastniški delež, na podlagi katerega zavezanec ima ali je imel v kateremkoli času v preteklih petih letih pred odsvojitvijo deleža, neposredno ali posredno preko povezanih oseb, vsaj 10 odstotni delež glasovalnih pravic ali vsaj 10 odstotni delež v kapitalu oziroma v posameznem razredu delnic določene pravne osebe.

(2) Ne glede na drugi odstavek 5. člena tega zakona, fizična oseba, ki je rezident v državi članici Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), ki ni Slovenija, ne plačuje dohodnine od dohodka od prihrankov – ki ima vir v Sloveniji in o katerem je plačilni zastopnik dolžan poročati davčnemu organu v skladu z določbami poglavja, ki ureja dajanje podatkov o dohodku od prihrankov v obliki plačil obresti v zakonu, ki ureja davčni postopek – če je upravičeni lastnik navedenega dohodka.

(3) Ne glede na drugi odstavek 5. člena tega zakona, se dohodnine ne plačuje od dohodka iz zaposlitve, prejetega za delo pri tujem diplomatskem predstavništvu ali konzulatu, (ali drugem predstavništvu tuje države), mednarodni organizaciji v Sloveniji ali instituciji EU v Sloveniji, če ga prejme oseba, ki se v skladu s 1. do 3. točko prvega odstavka 7. člena tega zakona šteje za nerezidenta.

(4) Ne glede na drugi odstavek 5. člena tega zakona, se dohodnine ne plačuje od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti - razen od dohodka iz dejavnosti nastopajočega izvajalca ali športnika - ob izpolnjevanju naslednjih pogojev:

1. prejemnik dohodka je nerezident,
2. dejavnosti v Sloveniji ne opravlja v ali preko poslovne enote in je prisoten v Sloveniji manj kot 183 dni v katerem koli obdobju 12 mesecev, in
3. ne gre za dohodke, od katerih se v skladu s prvim in drugim odstavkom 68. člena tega zakona obračunava davčni odtegljaj.

34. člen (dohodki rezidentov – uslužbencev v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu ali Evropski investicijski banki)

Ne glede na prvi odstavek 5. člena tega zakona se dohodnine ne plačuje od dohodka iz zaposlitve, ki ga prejme rezident kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu ali Evropski investicijski banki, pod pogojem, da se od tega dohodka plačuje dohodnina v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu oziroma Evropski investicijski banki. Ta dohodek se ne upošteva pri izračunu višine dohodnine od preostalega obdavčljivega dohodka takega rezidenta.

2. Dohodek iz zaposlitve

35. člen

(splošno o dohodku iz zaposlitve)

- (1) Za dohodek iz zaposlitve se šteje dohodek, prejet na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve.
- (2) Za zaposlitev se šteje vsako odvisno pogodbeno razmerje, v katerega vstopa fizična oseba pri opravljanju fizičnega ali intelektualnega dela, vključno z opravljanjem storitev in ustvarjanjem ali izvedbo avtorskega dela, ne glede na čas trajanja.
- (3) Za odvisno pogodbeno razmerje se šteje:
 1. delovno razmerje, in
 2. vsako drugo pogodbeno razmerje, ki glede nadzora in navodil v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, načina opravljanja dela ali storitev, plačila za opravljeno delo ali storitev, zagotavljanja sredstev in pogojev za opravljanje dela ali storitev in drugih pravic ter odgovornosti fizične osebe in delodajalca kaže na odvisno pogodbeno razmerje med delodajalcem in fizično osebo.
- (4) Delodajalec je vsaka oseba, ki izplačuje dohodek iz zaposlitve.
- (5) Delojemalec je vsaka fizična oseba, ki opravlja delo ali storitve po drugem odstavku tega člena.
- (6) Za zaposlitev po tem zakonu se šteje tudi opravljanje dela oziroma storitev prokuristov in direktorjev ter opravljanje funkcije na podlagi imenovanja in izvolitve v državni ali drug organ.

36. člen

(dohodki, ki se štejejo za dohodek iz zaposlitve)

- (1) Dohodek iz zaposlitve vključuje vsako izplačilo in boniteto, ki sta povezana z zaposlitvijo.
- (2) Dohodek iz zaposlitve je dohodek iz delovnega razmerja in dohodek iz drugega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi (v nadaljnjem besedilu: dohodek iz drugega pogodbenega razmerja).

37. člen

(dohodek iz delovnega razmerja)

- (1) Dohodek iz delovnega razmerja vključuje zlasti:
 1. plačo, nadomestilo plače in vsako drugo plačilo za opravljeno delo, ki vključuje tudi provizije,
 2. regres za letni dopust, jubilejno nagrado, odpravnino, solidarnostno pomoč,
 3. povračilo stroškov v zvezi z delom,
 4. boniteto, ki jo delodajalec zagotovi v korist delojemalca ali njegovega družinskega člana,
 5. nadomestilo, ki ga zagotovi delodajalec na podlagi dogovora z delojemalcem zaradi kateregakoli pogoja v zvezi z zaposlitvijo ali zaradi spremembe v pogojih v zvezi z zaposlitvijo, vsako izplačilo delodajalca v zvezi s prenehanjem veljavnosti pogodbe o zaposlitvi, vsako izplačilo zaradi prenehanja zaposlitve in podobni prejemki,
 6. prejemke, prejete zaradi začasne neizplačila dohodka iz zaposlitve,

7. nadomestila in druge prejemke, ki so prejeti od delodajalca ali druge osebe, skladno z drugimi predpisi, kot posledica zaposlitve oziroma obveznega zavarovanja za socialno varnost,
8. dohodek na podlagi udeležbe v dobičku, prejet iz delovnega razmerja.

(2) Za dohodek iz delovnega razmerja se štejejo tudi:

1. dohodki, prejeti za vodenje ali vodenje in nadzor poslovnega subjekta, ki je pravna oseba, na podlagi poslovnega razmerja,
2. dohodki izvoljenih ali imenovanih nosilcev funkcij v organih zakonodajne, izvršilne ali sodne oblasti v Sloveniji ali v organih lokalne samouprave, če za to funkcijo prejemajo plačo,
3. dohodki, ki izhajajo iz avtorskega dela, ustvarjenega iz delovnega razmerja, iz izvedb avtorskih in folklornih del iz delovnega razmerja in dohodki, ki izhajajo iz inovacij, ustvarjenih v delovnem razmerju, ne glede na obliko pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov,
4. dohodek, prejet za opravljanje malega dela po predpisih, ki urejajo preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
5. nadomestila in drugi dohodki iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja in obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, ki jih prejmejo fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, kmetje, družbeniki družb in druge osebe, ki niso v delovnem razmerju,
6. plačilo, ki se izplača fizični osebi, ki opravlja dejavnost, kmetu, družbeniku in drugi osebi, ki ni v delovnem razmerju, kot nadomestilo za izgubljeni zaslužek po posebnih predpisih, ki določajo sodelovanje določenih fizičnih oseb pri izvajanju dejavnosti državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, kot je primeroma sodelovanje pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč,
7. pokojnine, nadomestila in drugi dohodki iz naslova (obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega) pokojninskega in invalidskega zavarovanja, razen izplačila odkupne vrednosti v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb.

38. člen

(dohodek iz drugega pogodbenega razmerja)

(1) Dohodek iz drugega pogodbenega razmerja vključuje vsak posamezni dohodek za opravljeno delo ali storitev.

(2) Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se šteje tudi dohodek, prejet za stvaritev avtorskega dela in dohodek za izvedbo avtorskega ali folklornega dela, ne glede na vrsto pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov.

(3) Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se ne glede na 35. člen tega zakona šteje tudi dohodek iz opravljenega dela ali storitve, ki ni dohodek iz dejavnosti ali v zvezi z dejavnostjo.

(4) Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se šteje tudi dohodek verskih delavcev iz naslova razmerja z versko skupnostjo, ki nima vseh elementov delovnega razmerja, v višini, ki ga določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada), pri čemer dohodek ne sme biti manjši od zneska, ki zagotavlja socialno varnost v Sloveniji in ne večji od zneska minimalne plače v skladu z zakonom, ki ureja minimalno plačo.

39. člen

(boniteta)

(1) Boniteta je vsaka ugodnost v obliki proizvoda, storitve ali druge ugodnosti v naravi, ki jo delojemalcu ali njegovemu družinskemu članu zagotovi delodajalec ali druga oseba v zvezi z zaposlitvijo.

(2) Boniteta vključuje zlasti:

1. uporabo osebnega vozila za privatne namene,
2. nastanitev,
3. posojilo brez obresti ali z obrestno mero, ki je nižja od tržne,
4. popust pri prodaji blaga in storitev,
5. izobraževanje delojemalca ali njegovega družinskega člana,
6. zavarovalne premije in podobna plačila,
7. darila, ki jih zagotovi delodajalec na podlagi ali zaradi zaposlitve nekdanjemu, sedanjemu ali bodočemu delojemalcu ali njegovemu družinskemu članu,
8. pravico delojemalcev do nakupa delnic.

(3) Za boniteto po tem zakonu se ne štejejo:

1. ugodnosti manjših vrednosti, ki jih delodajalec zagotavlja vsem delojemalcem pod enakimi pogoji, kot je zlasti regresirana prehrana med delom, uporaba prostorov za oddih in rekreacijo, pogostitve ob praznovanjih in v drugih podobnih primerih zagotavljanja običajnih ugodnosti;
2. plačila delodajalca za dopolnilno izobraževanje in usposabljanje delojemalcev, ki je v zvezi s poslovanjem delodajalca;
3. plačila delodajalca za zdravstvene preglede delojemalcev, ki jih je delodajalec dolžan zagotoviti na podlagi zakona, ki ureja varnost in zdravje pri delu in bi opustitev zdravstvenega pregleda oziroma plačila pomenila kršitev zakona in s tem kazensko odgovornost delodajalca;
4. plačila delodajalca za cepljenje delojemalcev, pod pogojem, da iz izjave o varnosti z oceno tveganja delovnega mesta delojemalca skladno s predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu, sledi, da je treba takemu delojemalcu zagotoviti cepljenje;
5. plačila delodajalca za zavarovanje delojemalcev za nesreče pri delu, ki ga je delodajalec dolžan zagotoviti na podlagi zakona in bi opustitev zavarovanja oziroma plačila pomenila kršitev zakona;
6. uporaba parkirnega prostora, ki ga delodajalec zagotovi delojemalcu;
7. uporaba računalniške in telekomunikacijske opreme, ki jo delodajalec zagotovi delojemalcu.

(4) Če delodajalec podari otroku delojemalca darilo v mesecu decembru, se vrednost darila ne všteva v davčno osnovo delojemalca, če njegova vrednost ne presega 42 eurov. Navedeno velja za darilo otroku do starosti 15 let.

(5) Bonitete, ki jih delodajalec delojemalcu ne zagotavlja redno ali pogosto, se ne vključujejo v davčno osnovo delojemalca, če vrednost vseh bonitet v mesecu ne presega 13 eurov. Določba velja le za bonitete iz delovnega razmerja.

40. člen (pokojnina)

(1) Pokojnina je dohodek, prejet na podlagi obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, obveznega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja in prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb in vključuje tudi državno pokojnino, odpravnino in oskrbnino vdovi ali vdovcu, letni dodatek in pokojnino v obliki mesečne pokojninske rente.

(2) Za pokojnino se štejejo tudi pokojnine, prejete na podlagi drugih posebnih predpisov, kot so zlasti pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bivših vojaških zavarovancev, pokojnine po predpisih o starostnem zavarovanju kmetov, dodatki k tujim pokojninam in akontacije tujih pokojnin po predpisih o zagotavljanju socialne varnosti.

(3) Pri presoji, ali je dohodek iz prvega odstavka tega člena, ki je prejet iz tujine, pokojnina, se za namene tega zakona smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji.

(4) Kot pokojnina se šteje tudi renta iz ukrepa zgodnjega upokojevanja kmetov v skladu s predpisi o kmetijstvu.

41. člen (davčna osnova)

(1) Osnova za dohodnino (v nadaljnjem besedilu: davčna osnova) od dohodka iz delovnega razmerja je dohodek iz 37. člena tega zakona, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delojemalec.

(2) Obvezni prispevki za socialno varnost, ki so primerljivi z obveznimi prispevki za socialno varnost v Sloveniji in jih delojemalec plačuje v sklad, priznan za davčne namene v katerikoli drugi državi, se pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz 37. člena tega zakona odštejejo pod pogojem, da fizična oseba ni bila rezident Slovenije neposredno pred začetkom opravljanja dela iz delovnega razmerja v Sloveniji in je v tem času že prispevala v navedeni sklad.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se v davčno osnovo od pokojnin, nadomestil in drugih dohodkov iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja šteje dohodek, kot je odmerjen v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in v skladu z drugimi predpisi, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati prejemnik teh dohodkov. Za določitev davčne osnove pri vdovski in družinski pokojnini se upošteva število družinskih članov, ki jo prejemajo. V davčno osnovo od navedenih dohodkov, prejetih iz tujine, se šteje dohodek, kot je odmerjen v skladu s predpisi.

(4) Davčna osnova od dohodka iz prvega, drugega in tretjega odstavka 38. člena tega zakona je vsak posamezni dohodek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10% dohodka. Poleg normiranih stroškov je mogoče uveljavljati tudi dejanske stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, in sicer se priznajo na podlagi dokazil pod pogoji in do višin, ki jih na podlagi 44. člena tega zakona določi vlada.

(5) Davčna osnova od dohodka iz četrtega odstavka 38. člena tega zakona, je vsak posamezni dohodek, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati verski delavec.

42. člen (posebna davčna osnova)

(1) Ne glede na 41., 43. in 44. člen tega zakona se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja javnemu uslužbencu in funkcionarju po zakonu, ki ureja razmerja plač v javnem sektorju, napotenemu na delo v tujino, všttevajo samo tisti dohodki oziroma deli dohodka iz delovnega razmerja, po vsebini in obsegu ustrezajoči dohodkom iz delovnega razmerja, ki bi jih prejemal za enaka dela v Sloveniji.

(2) Ne glede na 41., 43. in 44. člen tega zakona se v davčno osnovo od dohodka, ki ga zavezanec doseže v zvezi z zaposlitvijo na trgovski ladji dolge plovbe, ki pluje po odprtem morju, če je zaradi take zaposlitve odsoten iz Slovenije vsaj šest mesecev v davčnem letu, všteva 70% dohodka.

43. člen

(vrednotenje bonitet in vštevanje v davčno osnovo)

(1) Znesek bonitete se praviloma določa na podlagi primerljive tržne cene. Če primerljive tržne cene ni mogoče določiti, se znesek bonitete določi na podlagi stroška, ki je nastal pri delodajalcu v zvezi z zagotavljanjem bonitete, če ni s tem zakonom drugače določeno. Tako ugotovljena boniteta se zmanjša za plačila, ki jih delojemalec plača delodajalcu v zvezi z zagotavljanjem določene bonitete, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Če delodajalec zagotovi delojemalcu osebno motorno vozilo za privatne namene, se ne glede na dejansko uporabo vozila za privatne namene in ne glede na način, kako je delodajalec pridobil vozilo, v davčno osnovo delojemalca všteva 1,5% nabavne vrednosti vozila mesečno, za vsak začetni koledarski mesec uporabe vozila. Nabavna vrednost vozila, ki se upošteva pri izračunu davčne osnove, se v drugem letu zniža za 15% in v naslednjih letih do vključno četrtega leta še vsako leto za 15%, v petem letu se zniža še za 10% in v naslednjih letih do vključno osmega leta še vsako leto za 10%, v vseh naslednjih letih je enaka 10%. Če delojemalec mesečno prevozi manj kot 500 km v privatne namene, se nabavna vrednost, ugotovljena na način določen v prejšnjem stavku, zmanjša za 50%. Če delodajalec zagotovi gorivo za privatno uporabo vozila, se davčna osnova mesečno poveča za 25%. Boniteta se ne ugotavlja v primeru uporabe osebnega vozila zaradi izvajanja ukrepov varovanja, ki jih izvaja policija v skladu z zakonom o policiji.

(3) Če delodajalec delojemalcu zagotovi nastanitev s plačilom najemnine ali brez plačila najemnine in vrednosti bonitete za nastanitev delojemalca ni mogoče določiti v višini tržne vrednosti ali v višini stroškov delodajalca, se vrednost bonitete določi mesečno v višini 0,6% tržne vrednosti premoženja, s katerim se zagotavlja nastanitev delojemalca, na dan obračuna bonitete.

(4) Če delodajalec delojemalcu zagotovi pravico do nakupa oziroma pridobitve delnic po znižani vrednosti ali pravico do pridobitve drugega premoženja, se boniteta ugotavlja na dan, ko je pravica izvršena oziroma na dan, ko je delojemalec pridobil delnice ali kako drugo vrsto premoženja. Če delojemalec odsvoji pravico do nakupa delnic ali do pridobitve drugega premoženja, se boniteta ugotavlja na dan odsvojitve navedene pravice.

(5) Če delodajalec delojemalcu zagotovi posojilo brez obresti ali z obrestno mero, ki je nižja od tržne, se boniteta določi na podlagi tržne obrestne mere. Za tržno obrestno mero se šteje priznana obrestna mera, ki jo določi minister, pristojen za finance, na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami.

44. člen

(dohodek iz delovnega razmerja, ki se ne všteva v davčno osnovo)

(1) V davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja se ne vštevajo:

1. obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delodajalec;
2. premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih za račun delojemalca zavarovanca plačuje delodajalec izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar največ do zneska, ki je enak

24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca – zavarovanca in ne več kot 2.390 eurov letno. Glede uskladitve premije, ki se ne všteva v davčno osnovo in načina objave usklajenih zneskov premije, se uporablja 118. člen tega zakona;

3. povračila stroškov v zvezi z delom, kot so prehrana med delom, stroški prevoza na delo in z dela, terenski dodatek in nadomestilo za ločeno življenje, pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada;
4. povračila stroškov v zvezi s službenim potovanjem, kot so:
 - a) dnevnic,
 - b) povračilo stroškov prevoza vključno s povračilom stroškov za uporabo delojemalčevega osebnega vozila za službene namene (kilometrini),
 - c) povračilo stroškov za prenočišče,pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada. Povračilo stroškov po tej točki se lahko določi ločeno ali v skupnih zneskih;
5. vrednost uniform in osebnih zaščitnih delovnih sredstev, vključno s stroški za njihovo vzdrževanje, pod pogojem, da so določene s posebnimi predpisi;
6. nadomestilo za uporabo lastnega orodja, naprav in predmetov (razen osebnih vozil), potrebnih za opravljanje dela na delovnem mestu, pod pogojem, da so določena s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 2% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 2% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji;
7. jubilejna nagrada za skupno delovno dobo ali za skupno delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, odpravnina ob upokojitvi in enkratna solidarnostna pomoč do višine, ki jo določi vlada;
8. plačila vajencem, dijakom in študentom za obvezno praktično delo, do višine, ki jo določi vlada;
9. odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki je določena kot pravica iz delovnega razmerja in izplačana pod pogoji, ki jih določa zakon o delovnih razmerjih, v višini odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi 109. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02), vendar največ do višine desetih povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Za odpravnino iz prejšnjega stavka se ne šteje odpravnina, izplačana delojemalcu, ki sklene novo pogodbo o zaposlitvi pri istem delodajalcu ali pri osebi, ki je z delodajalcem povezana oseba in odpravnina, izplačana delojemalcu, ki je z delodajalcem povezana oseba;
10. nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 5% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 5% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Dejanske stroške je mogoče uveljavljati na podlagi dokazil.

(2) Pri določanju višin povračil stroškov v zvezi z delom in dohodkov, ki jih v skladu s 3., 4., 7. in 8. točko prvega odstavka tega člena določi vlada, se kot podlago upošteva raven posameznih navedenih pravic delojemalcev, določena z zakoni in s kolektivnimi pogodbami na ravni države. Če delodajalec izplačuje navedena povračila stroškov v zvezi z delom in dohodke, ki so višji od zneskov, ki jih za navedena povračila in dohodke določi vlada, se znesek posameznega povračila oziroma dohodka v delu, ki presega znesek, določen s strani vlade, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

(3) Pri določanju zneska povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, navedenega v 6.,

9. in 10. točki prvega odstavka tega člena, se upošteva zadnji podatek Statističnega urada Republike Slovenije.

(4) Če delodajalec izplačuje dohodke iz 2., 6., 9. in 10. točke prvega odstavka in drugega odstavka tega člena v višini, ki presega znesek naveden v navedenih točkah in odstavkih kot neobdavčen, se znesek posameznega dohodka v delu, ki presega znesek, ki je določen kot neobdavčen, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

45. člen
(priznavanje stroškov za delo v tujini)

(1) Zavezanec, ki prejema dohodek iz delovnega razmerja iz tujine, lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za stroške prehrane med delom in stroške prevoza na delo in z dela, glede na dejansko prisotnost na delovnem mestu v tujini. Navedeni stroški se priznajo pod pogoji in do višine, ki jih na podlagi drugega odstavka 44. člena tega zakona določi vlada.

(2) Če zavezanec prejme povračilo stroškov iz prvega odstavka tega člena, se ne glede na 44. člen tega zakona, v davčno osnovo iz prvega odstavka tega člena vštevajo tudi tovrstna povračila.

3. Dohodek iz dejavnosti

46. člen
(dohodek iz dejavnosti)

Za dohodek iz dejavnosti se šteje dohodek, dosežen z neodvisnim samostojnim opravljanjem dejavnosti, ne glede na namen in rezultat opravljanja dejavnosti. Opravljanje dejavnosti pomeni opravljanje vsake podjetniške, kmetijske ali gozdarske dejavnosti, poklicne dejavnosti ali druge neodvisne samostojne dejavnosti, vključno z izkoriščanjem premoženja in premoženjskih pravic.

47. člen
(izključitev iz dohodka iz dejavnosti)

(1) Ne glede na 46. člen tega zakona, se za dohodek iz dejavnosti ne šteje dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, določen v poglavju III.4. tega zakona, razen če se davčna osnova od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

(2) Davčna osnova od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov pod naslednjimi pogoji:

1. da eden od zavezancev za dohodnino od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v okviru kmečkega gospodinjstva, določenega v drugem odstavku 69. člena tega zakona, postane zavezanec za celotno kmetijsko in gozdarsko dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva kot nosilec te dejavnosti, oziroma če se v okviru kmečkega gospodinjstva opravlja tudi druga kmetijska ali dopolnilna dejavnost na kmetiji, kot jo določajo predpisi o kmetijstvu, postane zavezanec za celotno kmetijsko in dopolnilno dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva,
2. da dejavnost iz prejšnje točke priglasil pri davčnem organu, in

3. da se zaveže, da bo dohodek iz dejavnosti na izbran način ugotavljal najmanj pet davčnih let.

(3) Ne glede na 46. člen tega zakona, se za dohodek iz dejavnosti ne šteje dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice, določen v poglavju III.5. tega zakona, če ga ne dosega fizična oseba v okviru svojega organiziranega podjetja oziroma organizirane dejavnosti.

48. člen (davčna osnova)

(1) Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti je dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporabljajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Zavezanec, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. zanj ne obstaja obveznost vodenja poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih in ne vodi poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih; za druge predpise se ne štejejo davčni predpisi,
2. njegovi prihodki iz dejavnosti v zadnjih zaporednih 12 mesecih, z vključno mesecem oktobrom tekočega leta, ne presegajo 42.000 eurov,
3. ne zaposluje delavcev,

lahko pri ugotavljanju davčne osnove naslednjega davčnega leta zahteva upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(4) Ne glede na tretji odstavek tega člena, lahko zavezanec, ki je na novo začel z opravljanjem dejavnosti in izpolnjuje pogoja iz 1. in 3. točke tretjega odstavka tega člena, pri ugotavljanju davčne osnove v prvem davčnem letu in v drugem davčnem letu, če je začel z opravljanjem dejavnosti v zadnjih šestih mesecih prvega davčnega leta, zahteva upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(5) Za posamezno kmetijsko in dopolnilno dejavnost se sme v okviru kmečkega gospodinjstva kot zavezanec prijaviti en sam nosilec dejavnosti.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena lahko zavezanec iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. zanj ne obstaja obveznost vodenja poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih in ne vodi poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih; za druge predpise se ne štejejo davčni predpisi,
2. prihodki iz dejavnosti v zadnjih zaporednih 12 mesecih, z vključno mesecem oktobrom tekočega leta, ne presegajo 42.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu z zakonom, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje,

pri ugotavljanju davčne osnove naslednjega davčnega leta zahteva upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(7) Ne glede na šesti odstavek tega člena tega zakona, lahko zavezanec, ki je na novo prijavil ugotavljanje davčne osnove po drugem odstavku 47. člena tega zakona in izpolnjuje pogoj iz 1. točke šestega odstavka tega člena tega zakona, pri ugotavljanju davčne osnove v prvem in drugem davčnem letu, zahteva upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

49. člen
(upoštevanje prihodkov in odhodkov)

- (1) Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva prihodke in odhodke ob njihovem nastanku, če ni z zakonom drugače določeno.
- (2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega, četrtega, šestega in sedmega odstavka 48. člena tega zakona upoštevajo prihodki ob njihovem plačilu.
- (3) Prihodki in odhodki se pri prehodih med načinoma upoštevanja prihodkov in odhodkov, določenima v prvem in drugem odstavku tega člena, upoštevajo na način, da ne pride do njihovega neupoštevanja ali dvakratnega upoštevanja.

50. člen
(prenosi sredstev med podjetjem in gospodinjstvom)

- (1) Za odtujitev oziroma pridobitev sredstev se štejejo tudi prenosi sredstev med podjetjem zavezanca in njegovim gospodinjstvom, razen prenosov denarnih sredstev.
- (2) Stvarno premoženje, preneseno iz gospodinjstva v podjetje, se šteje za prihodek na način, kot je določeno v računovodskih standardih za brezplačno pridobljena sredstva. Ne glede na prejšnji stavek se za prihodek ne šteje stvarno premoženje, preneseno iz gospodinjstva v podjetje ob začetku opravljanja dejavnosti ali po začetku opravljanja dejavnosti, če je bilo to stvarno premoženje pridobljeno oziroma zgrajeno pred začetkom opravljanja dejavnosti.
- (3) Za prenos stvarnega premoženja med podjetjem zavezanca in njegovim gospodinjstvom se ne šteje pridobitev sredstev od tretje osebe oziroma odtujitev sredstev tretji osebi.
- (4) Prenosi sredstev med podjetjem zavezanca in njegovim gospodinjstvom se štejejo za transakcije med povezanima osebama.

51. člen
(prenehanje opravljanja dejavnosti)

- (1) Kot odtujitev sredstev, razen denarnih sredstev, in obveznosti se pri ugotavljanju davčne osnove po tem poglavju šteje tudi prenehanje opravljanja dejavnosti. Ne glede na prejšnji stavek se pri ugotavljanju davčne osnove pri prenehanju opravljanja dejavnosti za odtujitev ne šteje prenos nepremičnin in opreme iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo, ki jih je zavezanec prenesel iz gospodinjstva v svoje podjetje ob začetku opravljanja dejavnosti ali po začetku opravljanja dejavnosti, če so bile te nepremičnine in oprema zgrajene oziroma pridobljene pred začetkom opravljanja dejavnosti.
- (2) Kot pridobitev sredstev in obveznosti se pri ugotavljanju davčne osnove po tem poglavju zakona šteje tudi pridobitev sredstev in obveznosti ob prevzemu nadaljevanja opravljanja dejavnosti. Prihodki se upoštevajo v skladu z računovodskimi standardi.
- (3) Odtujitve in pridobitve sredstev in obveznosti po prvem in drugem odstavku tega člena se štejejo za transakcije med povezanimi osebami.
- (4) Ne glede na prvi do tretji odstavek tega člena, zavezanec lahko zahteva, da se za odtujitev oziroma pridobitev sredstev in obveznosti pri ugotavljanju davčne osnove ne šteje:

1. prenehanje opravljanja dejavnosti zavezanca s prenosom podjetja ali dela podjetja zavezanca na drugo fizično osebo zaradi smrti, trajne nezmožnosti za delo ali upokojitve v skladu z veljavnimi predpisi (v nadaljnjem besedilu: novi zasebnik) ali s prenosom podjetja ali dela podjetja zavezanca na zakonca, otroka, posvojenca ali pastorka (v nadaljnjem besedilu: novi zasebnik) in so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - a) novi zasebnik nadaljuje z opravljanjem dejavnosti v Sloveniji,
 - b) novi zasebnik mora ovrednotiti prevzeta sredstva in obveznosti, amortizirati prevzeta sredstva in izračunavati dobičke in izgube v zvezi s prejetimi sredstvi in obveznostmi z upoštevanjem vrednosti na dan prenehanja opravljanja dejavnosti zavezanca, po kateri se bi izhajalo pri izračunu davčne osnove pri zavezancu, ki je prenehal z opravljanjem dejavnosti, oziroma na način, kot če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo,
 - c) novi zasebnik prevzame rezervacije, ki jih je oblikoval zavezanec, ki je prenehal z opravljanjem dejavnosti, ki se lahko pripišejo podjetju, ki se prenaša, in pogoje v zvezi s temi rezervacijami, kot bi veljali za zavezanca, ki je prenehal z opravljanjem dejavnosti, kot če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo.

2. prenehanje opravljanja dejavnosti zavezanca, ki se izvede v skladu z določili zakona o gospodarskih družbah o statusnem preoblikovanju podjetnika, in so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - a) nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba je rezident,
 - b) nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba mora ovrednotiti prevzeta sredstva in obveznosti, amortizirati prevzeta sredstva in izračunavati dobičke in izgube v zvezi s prejetimi sredstvi in obveznostmi z upoštevanjem vrednosti na zadnji dan obdobja, za katero se izračunava akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti pri statusnem preoblikovanju podjetnika, po kateri se bi izhajalo pri izračunu davčne osnove pri zavezancu, ki bo prenehal z opravljanjem dejavnosti, oziroma na način, kot če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo,
 - c) nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba prevzame rezervacije, ki jih je oblikoval zavezanec, ki bo prenehal z opravljanjem dejavnosti, ki se lahko pripišejo podjetju oziroma delu podjetja, ki se prenaša, in pogoje v zvezi s temi rezervacijami, kot bi veljali za zavezanca, ki bo prenehal z opravljanjem dejavnosti, kot če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo,
 - d) fizična oseba se zaveže, da bo svoj delež v pravni osebi, pridobljen s statusnim preoblikovanjem, obdržala najmanj 36 mesecev in ga nominalno ne bo zmanjšala.

(5) Za del podjetja po tem členu zakona se šteje celota sredstev in obveznosti, ki je s poslovno organizacijskega vidika sposobna samostojno poslovati. V okviru dela podjetja, ki se prenaša, se lahko prenašajo samo obveznosti in davčne ugodnosti, pridobljene v zvezi s četrtem odstavkom tega člena, ki se lahko pripišejo temu delu podjetja.

(6) Sredstva in obveznosti, ki v primeru delnega prenosa podjetja v skladu s četrtem odstavkom tega člena, niso prenesena, se obravnavajo v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(7) Novemu zasebniku se davčna osnova, ugotovljena za davčno leto, v obdobju pet let po prevzemu podjetja ali dela podjetja, v katerem pride do neizpolnjevanja pogojev iz 1. točke četrtega odstavka tega člena, poveča za prihodke, ki se v skladu s četrtem odstavkom tega člena niso šteli za prihodke.

(8) Če pride v obdobju petih let po prenehanju opravljanja dejavnosti do neizpolnjevanja pogojev iz 1. ali 2. točke četrtega odstavka tega člena, se prihodki, ki se v skladu s četrtem odstavkom tega člena niso šteli za prihodke zavezanca, ki je prenehal, obdavčijo kot drugi dohodki fizične osebe po poglavju III.7. tega zakona, razen če je šlo za prenehanje dejavnosti zaradi smrti oziroma je zavezanec po prenehanju opravljanja dejavnosti umrl.

(9) Davčna obravnava iz četrtega odstavka tega člena se prizna, če je priglašena pri davčnem organu in so izpolnjeni pogoji po tem členu.

52. člen

(prihodki, ki niso neposredno povezani z opravljanjem dejavnosti)

Med prihodke v zvezi z opravljanjem dejavnosti se štejejo tudi prihodki iz poslov, ki niso neposredno povezani z opravljanjem dejavnosti, če opravljanje dejavnosti omogoči nastanek teh poslov.

53. člen

(prihodek, za katerega velja davčni odtegljaj)

Prihodek, od katerega se v skladu z 68. členom tega zakona obračunava in plačuje davčni odtegljaj, se všteva v davčno osnovo v višini pred davčnim odtegljajem.

54. člen

(izključitev iz prihodkov)

(1) Kot prihodek se po tem poglavju zakona ne šteje:

1. dividenda, kot je določena v poglavju III.6.2. tega zakona,
2. obresti, kot so določene v poglavju III.6.1. tega zakona, in dosežene na podlagi dolžniških vrednostnih papirjev, izdanih v seriji, za katere so z zakonom, ki ureja trg vrednostnih papirjev določeni pogoji in način poslovanja z njimi,
3. prihodek, dosežen na podlagi odsvojitve lastniškega deleža, kot je določen v poglavju III.6.2. tega zakona ali na podlagi odsvojitve investicijskih kuponov.

(2) Prihodki iz prvega odstavka tega člena se štejejo kot dohodek iz kapitala, kot je določen v poglavju III.6. tega zakona.

(3) Odhodki, nastali v zvezi z doseganjem prihodkov iz prvega odstavka tega člena, se ne priznajo.

55. člen

(davki)

Kot odhodek se ne priznajo:

1. davki, ki jih je plačal zavezanec kot fizična oseba in niso povezani z opravljanjem dejavnosti (na primer davek od premoženja, davek na dediščine in darila),
2. dohodnina po tem zakonu,
3. davek na dodano vrednost, ki ga je zavezanec uveljavil kot odbitek davka v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost,
4. samoprispevek, uveden v skladu s predpisi o samoprispevku.

56. člen

(obvezni prispevki za socialno varnost)

(1) Obvezni prispevki za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca po tem poglavju in jih zavezanec plačuje v skladu s posebnimi predpisi, se priznajo kot odhodek.

(2) Obvezni prispevki za socialno varnost, ki so primerljivi z obveznimi prispevki za socialno varnost v Sloveniji in jih zavezanec plačuje v sklad, priznan za davčne namene v katerikoli drugi državi, se priznajo kot odhodek pod pogojem, da zavezanec ni bil rezident Slovenije

neposredno pred začetkom opravljanja dejavnosti v Sloveniji in je v tem času že prispeval v navedeni sklad.

57. člen
(delno priznani odhodki)

Stroški, ki se nanašajo izključno na zavezanca po tem poglavju, se priznajo pod pogoji in do višin, ki jih na podlagi 44. člena tega zakona za delojemalce določi vlada, in sicer:

1. stroški v zvezi s službenimi potovanji,
2. stroški prehrane med delom,
3. stroški prevoza na delo in z dela,
4. stroški dela na terenu.

58. člen
(posebnosti določanja davčne osnove pri kmetijski dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena)

(1) Za prenehanje opravljanja dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona se ne šteje:

1. določitev novega nosilca dejavnosti, če se kot nosilec dejavnosti določi drug član kmečkega gospodinjstva,
2. potek roka iz 3. točke drugega odstavka 47. člena tega zakona, tudi ob odločitvi, da se v prihodnje dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti ne bo obravnaval kot dohodek iz dejavnosti.

(2) Za potrebe ugotavljanja davčne osnove se:

1. sredstva, ki so v lasti ali v finančnem najemu člana kmečkega gospodinjstva, in se uporabljajo za opravljanje dejavnosti, štejejo, kot da so v lasti ali v finančnem najemu nosilca dejavnosti;
2. pravice in obveznosti, ki jih je pridobil oziroma prevzel član kmečkega gospodinjstva v zvezi z opravljanjem dejavnosti, štejejo, kot da jih je pridobil oziroma prevzel nosilec dejavnosti.

(3) Kot odhodek se v skladu s prvim in drugim odstavkom 56. člena tega zakona priznajo tudi obvezni prispevki za socialno varnost članov kmečkega gospodinjstva.

59. člen
(normirani odhodki)

(1) Pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona, se upoštevajo normirani odhodki v višini 25% ustvarjenih prihodkov.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se pri ugotavljanju davčne osnove od dohodkov, ki jih zavezanec iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona doseže z izdelavo ali prodajo izdelkov domače in umetnostne obrti, za katere ima veljavno pozitivno mnenje pristojne komisije Obrtne zbornice Slovenije, upoštevajo normirani odhodki v višini 70% ustvarjenih prihodkov.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se pri ugotavljanju davčne osnove od dohodkov, ki jih zavezanec iz tretjega, četrtega, šestega in sedmega odstavka 48. člena tega zakona doseže z opravljanjem kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti na kmetiji, upoštevajo normirani odhodki v višini 70% ustvarjenih prihodkov.

60. člen
(izguba)

- (1) Če je davčna osnova negativna, zavezanec izkaže izgubo.
- (2) Izgubo lahko zavezanec pokriva z zmanjšanjem davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v naslednjih letih.
- (3) Pokrivanje izgube po drugem odstavku tega člena se prizna največ do višine davčne osnove od dohodka iz dejavnosti.
- (4) Pri zmanjšanju davčne osnove od dohodka iz dejavnosti na račun izgub iz preteklih let se davčna osnova od dohodka iz dejavnosti najprej zmanjša za izgubo starejšega datuma.
- (5) Izgube ni mogoče prenesti na novega zasebnika oziroma pravno osebo, kadar zavezanec preneha z opravljanjem dejavnosti.
- (6) Določbe tega člena se ne uporabljajo za zavezanca, kateremu se davčna osnova ugotavlja v skladu s tretjim, četrtem, šestim in sedmim odstavkom 48. člena tega zakona.

61. člen

(olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj)

- (1) Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 20% zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v davčnem letu, vendar največ v višini davčne osnove. Vlaganja po tem odstavku so vlaganja v:
 1. notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca, vključno z nakupom raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju raziskovalne-razvojne dejavnosti zavezanca;
 2. nakup raziskovalno-razvojnih storitev (ki jih izvajajo druge osebe, vključno s povezanimi osebami, oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije). Ne glede na prvi stavek tega odstavka lahko zavezanec uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 30% zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v skladu s tem odstavkom, če ima sedež in opravlja svojo dejavnost na področjih države, ki imajo bruto domači proizvod na prebivalca nižji od povprečja države do 15%, in v višini 40% zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v skladu s tem odstavkom, če ima sedež in opravlja svojo dejavnost na področjih države, ki imajo bruto domači proizvod na prebivalca nižji od povprečja države za več kot 15% (v nadaljnjem besedilu: regijska olajšava). Vlada Republike Slovenije z uredbo določi shemo za izvajanje regijske olajšave. Pri ugotavljanju zneska, za katerega zavezanec lahko znižuje davčno osnovo v skladu s tem odstavkom, se upoštevajo zneski za vlaganja po tem odstavku, v skladu z določbami tega zakona o določanju davčne osnove. Pri razmerjih s povezanimi osebami se upoštevajo zneski, ugotovljeni po določbah tega zakona o določanju davčne osnove pri poslovanju med povezanimi osebami. Vlaganja v raziskave in razvoj po tem odstavku mora zavezanec opredeliti v poslovnem načrtu ali posebnem razvojnem projektu programu.
- (2) Zavezanec lahko za neizkoriščen del davčne olajšave po tem členu v davčnem letu znižuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih letih.
- (3) Pri znižanju davčne osnove na račun neizkoriščenega dela davčne olajšave iz preteklih davčnih let se davčna osnova najprej zniža za neizkoriščeni del davčne olajšave starejšega datuma.
- (4) Neizkoriščeni del davčne olajšave po tem členu se ob prenehanju opravljanja dejavnosti, če so izpolnjeni pogoji iz četrtega in devetega odstavka 51. člena tega zakona, lahko prenese na novega zasebnika oziroma novo pravno osebo oziroma prevzemno pravno

osebo. Šteje se, da je olajšavo prevzel novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba, pod pogoji kot bi veljali, če do prenehanja ne bi prišlo.

(5) Zavezanec ne more uveljavljati olajšave za vlaganja po prvem odstavku tega člena v delu, ki so financirana iz sredstev proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna EU, če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.

(6) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše izvajanje tega člena.

62. člen (olajšava za zaposlovanje)

(1) Zavezanec, ki zaposluje invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 50% izplačane plače te osebe, zavezanec, ki zaposluje invalidno osebo s 100% telesno okvaro ali gluho osebo, pa v višini 70% izplačane plače te osebe.

(2) Zavezanec, ki zaposluje invalide iz prvega odstavka tega člena nad predpisano kvoto in katerih invalidnost ni posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri istem delodajalcu po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 70% izplačanih plač za te osebe. Za namene tega odstavka se osebe iz tega odstavka všttevajo v kvoto po datumu sklenitve pogodbe o zaposlitvi, in sicer se najprej všttevajo tiste osebe s starejšim datumom sklenitve pogodbe o zaposlitvi. Olajšava po tem odstavku se izključuje z olajšavo po prvem odstavku tega člena.

63. člen (olajšava za zavezanca invalida)

Zavezanec, ki je invalid po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, in ne zaposluje delavcev, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 30% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, zavezanec invalid s 100% telesno okvaro ali zavezanec – gluha oseba pa v višini 60% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec opravljanja dejavnosti.

64. člen (olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju)

Zavezanec, ki sprejme vajenca, dijaka ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini plačila tej osebi, vendar največ v višini 20% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela posamezne osebe v strokovnem izobraževanju.

65. člen (olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje)

Zavezanec – delodajalec, ki financira pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja in izpolnjuje pogoje iz 302. do 305. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06), lahko za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jih delno ali v celoti plača v korist delojemalcev – zavarovancev izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, uveljavlja davčno olajšavo za leto, v katerem so bile premije plačane, vendar največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca – zavarovanca

in ne več kot 2.390 eurov letno. Glede uskladitve premije in načina objave usklajenih zneskov premije, se uporablja 118. člen tega zakona.

66. člen
(olajšava za donacije)

(1) Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, socialno varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojnoizobraževalne, zdravstvene, športne, kulturne, ekološke in religiozne namene, in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahajajo izven držav članic EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, kot nepridobitnih dejavnosti, do zneska, ki ustreza 0,3% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu.

(2) Zavezanec lahko uveljavlja, poleg znižanja davčne osnove po prvem odstavku tega člena, dodatno znižanje davčne osnove do zneska, ki ustreza 0,2% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu, za znesek izplačil v denarju in v naravi za kulturne namene in za takšna izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenemu za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki delujejo v javnem interesu za te namene in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahajajo izven držav članic EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, kot nepridobitnih dejavnosti.

(3) Zavezanec lahko uveljavlja tudi znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in naravi političnim strankam, vendar največ do zneska, ki je enak trikratni povprečni mesečni plači na zaposlenega pri zavezancu.

(4) Za znesek, ki ustreza 0,3% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu iz prvega odstavka tega člena, in za znesek, ki ustreza 0,2% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu iz drugega odstavka tega člena, in za znesek, ki je enak trikratni povprečni mesečni plači na zaposlenega pri zavezancu iz tretjega odstavka tega člena, se šteje znesek vseh izplačil v celotnem davčnem letu.

(5) Zavezanec lahko za znesek, ki presega znesek znižanja davčne osnove po tem členu za namene in izplačila po drugem odstavku tega člena, znižuje davčno osnovo v naslednjih treh davčnih letih skupaj z znižanjem davčne osnove za te namene za tekoče davčno leto, vendar skupaj ne več, kot je določeno v prvem in drugem odstavku tega člena, in največ v višini davčne osnove.

67. člen
(omejitve v zvezi z olajšavami)

(1) Določbe 61. do 66. člena tega zakona se ne uporabljajo za zavezanca, kateremu se davčna osnova ugotavlja v skladu s tretjim, četrtem, šestim in sedmim odstavkom 48. člena tega zakona.

(2) Davčne olajšave iz 61. do 66. člena tega zakona, vključno s prenosom neizkoriščenega dela olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj, se priznajo skupaj največ do višine davčne osnove.

68. člen
(davčni odtegljaj)

(1) Od dohodkov, od katerih se v skladu z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj, se izračunava, odteguje in plačuje

davčni odtegljaj, če jih v okviru opravljanja dejavnosti dosega zavezanec po tem zakonu. Davčni odtegljaj se izračunava, odteguje in plačuje od osnove in po stopnji, določeni z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se davčni odtegljaj izračunava, odteguje in plačuje tudi od plačil, ki jih zavezanec po tem poglavju zakona dosega v okviru opravljanja dejavnosti nastopajočega izvajalca ali športnika. Davčni odtegljaj se izračunava, odteguje in plačuje od osnove in po stopnji, določeni z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

(3) Davčni odtegljaj se ne izračunava, odteguje in plačuje, če zavezanec, rezident ali nerezident, ki ima poslovno enoto v Sloveniji, izplačevalcu dohodka predloži svojo davčno številko.

(4) Davčni odtegljaj se odšteje od akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, odmerjene za davčno leto v skladu s prvim odstavkom 128. člena tega zakona.

(5) Ta člen se ne uporablja za zavezanca, kateremu se davčna osnova ugotavlja v skladu s tretjim, četrtem, šestim in sedmim odstavkom 48. člena tega zakona.

4. Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti

69. člen

(splošno o dohodku iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti)

(1) Za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se štejejo vsi dohodki v zvezi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo na kmečkem gospodinjstvu.

(2) Kot kmečko gospodinjstvo se za namene tega zakona šteje skupnost oseb, ki niso najeta delovna sila in imajo na dan 30. junija v davčnem letu skupno stalno oziroma začasno prebivališče ter:

1. na ta dan v uporabi najmanj toliko kmetijskih in gozdnih zemljišč, da znaša njihov skupni katastrski dohodek najmanj 200 eurov, ali v uporabi najmanj 40 čebeljih panjev, evidentiranih v registru čebelnjakov po predpisih o kmetijstvu, ali
2. v tem davčnem letu pridobivajo dohodek iz naslova ukrepov kmetijske politike, ali opravljajo drugo kmetijsko ali dopolnilno dejavnost na kmetiji po predpisih o kmetijstvu.

(3) Kot skupni katastrski dohodek se šteje katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč ter večkratnik katastrskega dohodka, upoštevanega pri določanju davčne osnove za proizvodnjo vina in oljčnega olja.

(4) Kot osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost se šteje pridelava, kot je določena s predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka in predpisi o evidentiranju nepremičnin ter je ustrezno evidentirana v zemljiškem katastru.

(5) Ne glede na četrti odstavek tega člena se kot osnovna kmetijska dejavnost ne šteje pridelava sadik sadnega, gozdnega in okrasnega drevja in grmičevja, pridelava sadik vinske trte in sadik hmelja ter pridelava okrasnih rastlin.

(6) Kot osnovna kmetijska dejavnost se šteje intenzivna pridelava vrtnin na površinah, evidentiranih pod katastrsko kulturo vrt. Kot intenzivna pridelava vrtnin se šteje pridelava več kot ene vrtnine ali zelišča na isti površini v posameznem letu.

(7) Ne glede na četrty odstavek tega člena se kot osnovna kmetijska dejavnost šteje tudi proizvodnja vina in oljčnega olja iz lastnega pridelka grozdja oziroma oljk s površin, evidentiranih pri davčnem organu, in čebelarstvo, vezano na panje, evidentirane v registru čebelnjakov.

(8) Šteje se, da v okviru kmečkega gospodinjstva opravljajo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost člani kmečkega gospodinjstva, ki so na dan 30. junija leta, za katero se dohodek ugotavlja, vpisani v zemljiški knjigi oziroma zemljiškem katastru kot lastniki, zakupniki ali imetniki pravice uporabe kmetijskega ali gozdnega zemljišča (v nadaljevanju: zemljišča) na podlagi drugega pravnega naslova.

(9) Če zemljišče dejansko uporablja oseba, ki nima pravice do uporabe zemljišča na podlagi pravnega naslova v zemljiški knjigi in zemljiškem katastru, se lahko za namene tega zakona ta pravica pripiše dejanskemu uporabniku zemljišča.

(10) Šteje se, da osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost opravlja tudi oseba, ki je kot lastnik ali uporabnik panjev na dan 30. junija leta, za katero se dohodek ugotavlja, evidentirana v registru čebelnjakov.

70. člen

(dohodki, ki se všttevajo v dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti)

(1) Za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se štejejo potencialni tržni dohodki od pridelave na zemljiščih oziroma v panjih.

(2) Za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se štejejo tudi drugi dohodki v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki so zlasti plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, dotacije, donacije, druga plačila iz naslova državnih pomoči, izplačana v povezavi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo, dohodki, povezani s prenosom pravic, povezanih z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

71. člen

(davčna osnova)

(1) Davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov iz prvega odstavka 70. člena je za pridelavo na zemljiščih katastrski dohodek, ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka na dan 30. junija leta, za katero se dohodek ugotavlja.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov iz prvega odstavka 70. člena tega zakona za proizvodnjo vina iz lastnega pridelka grozdja katastrski dohodek vinograda, katerega pridelek se porabi za pridelavo vina, povečan za dvakrat, in za pridelavo oljčnega olja katastrski dohodek oljčnega nasada, katerega pridelek olj se porabi za pridelavo oljčnega olja, povečan za enainpolkrat. Za proizvodnjo vina in oljčnega olja, vezano na površine vinogradov oziroma oljčnih nasadov izven Slovenije, se za določitev davčne osnove upošteva povprečni katastrski dohodek vinogradov ali oljčnih nasadov, ki jih uporabljajo člani kmečkega gospodinjstva v Sloveniji. Če člani kmečkega gospodinjstva ne uporabljajo vinogradov v Sloveniji, se upošteva povprečni katastrski dohodek vinogradov v katastrski občini, ki je krajevno najbližje vinogradom izven Slovenije.

(3) Davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov iz prvega odstavka 70. člena je za pridelavo v panjih pavšalna ocena dohodka 20 eurov na panj. Pavšalna davčna osnova na panj se v letih, ko se odkupna cena medu, ugotovljena na podlagi podatkov Statističnega urada Republike Slovenije, za preteklo leto spremeni za več kot 15%, valorizira z

ugotovljenim indeksom spremembe odkupne cene medu za preteklo leto. Nov znesek pavšalne davčne osnove ugotovi minister, pristojen za finance, na dan 30. junija leta, za katero se dohodek ugotavlja in ga objavi v uradnem listu Republike Slovenije.

(4) Davčna osnova od drugih dohodkov iz drugega odstavka 70. člena je vsak posamezni dohodek.

(5) Ne glede na četrti odstavek tega člena je davčna osnova od dohodkov, povezanih s prenosom pravic, povezanih z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, vsak posamezni dohodek, zmanjšan za plačila, ki jih je zavezanec plačal za pridobitev pravice.

(6) Če dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v okviru kmečkega gospodinjstva v zadnjih zaporednih dvanajstih mesecih, vključno z mesecem oktobrom tekočega leta, preseže 25.000 eurov, se ne glede na prvi do peti odstavek tega člena, davčna osnova v naslednjem davčnem letu ugotavlja po določbah 47. člena tega zakona.

72. člen

(pripisovanje davčne osnove posameznemu zavezancu)

(1) Katastrski dohodek se posameznemu zavezancu pripiše za zemljišča, ki jih ima pravico uporabljati.

(2) Katastrski dohodek zemljišč, s katerimi razpolaga agrarna skupnost, se posameznemu zavezancu, članu agrarne skupnosti, pripiše glede na njegov pripadajoči solastniški ali sorazmerni delež, ali delež, ki ga ima v uporabi v agrarni skupnosti.

(3) Pavšalna davčna osnova za panj se pripiše uporabniku panja.

(4) Davčna osnova od dohodkov od proizvodnje vina in oljčnega olja ter davčna osnova od drugih dohodkov iz drugega odstavka 70. člena tega zakona, ki so v povezavi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti izplačani kateremu koli članu kmečkega gospodinjstva, se pripiše posameznemu zavezancu, članu gospodinjstva, ki ima pravico uporabljati zemljišča v sorazmernem deležu, glede na skupno število takih zavezancev v gospodinjstvu.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek se davčna osnova od drugih dohodkov iz drugega odstavka 70. člena tega zakona, pridobljenih v zvezi s čebelarstvom, pripiše posameznemu zavezancu, članu gospodinjstva, ki ima pravico uporabljati panje v sorazmernem deležu, glede na skupno število takih zavezancev v gospodinjstvu.

(6) Drugi dohodki iz drugega odstavka 70. člena tega zakona, ki pripadajo agrarni skupnosti, se posameznemu zavezancu, članu agrarne skupnosti, pripišejo glede na njegov pripadajoči solastniški ali sorazmerni delež ali delež pravice uporabe v agrarni skupnosti.

73. člen

(oprostitve)

(1) Ne glede na prvi odstavek 71. člena tega zakona se v davčno osnovo od katastrskega dohodka na zahtevo zavezanca ne všteva katastrski dohodek zemljišč:

1. ki jih je na podlagi zakona trajno ali začasno prepovedano izkoriščati za kmetijsko pridelavo,
2. na katerih so nasipi, kanali, prekopi, jezovi in druge naprave za potrebe obrambe pred poplavami ali za osuševanje in namakanje,
3. ki ležijo znotraj visokovodnih nasipov,

4. na katerih so vrtni in drugi zaščitni nasadi ter varovalni gozdovi, kot obramba pred erozijo,
5. ki so v zemljiškem katastru označena kot zemljišča pod neodmerjenimi gozdnimi cestami,
6. na katerih so neodmerjene planinske poti,
7. na katerih so objekti za potrebe zaščite in reševanja pred naravnimi in drugimi nesrečami,
8. ki ležijo v obmejnem pasu in nad ali pod visokonapetostnimi daljnovodi in drugimi vodi, če je izkoriščanje v kmetijske namene onemogočeno,
9. na katerih so evidentirana vojna grobišča,
10. ki jih zavezanec odda skladno s predpisi o preživninskem varstvu kmetov,
11. ki jih na podlagi odločbe državnega organa o razlastitvi ali pogodbe, ki nadomešča razlastitev, ni mogoče uporabljati,
12. ki jih je zavezanec z odločbo o denacionalizaciji dobil v last, ne pa tudi v posest,
13. za katera je bilo skladno s predpisi izdano dovoljenje za gradnjo,
14. ki so dana v zakup, za dobo, navedeno v zakupni pogodbi,
15. ki se uporabljajo za doseganje dohodka, kot je določen v poglavju III.3. tega zakona,
16. ki so bila neuporabna ali slabše kakovosti, pa so z vlaganji postala uporabna ali bolj rodovitna, za obdobje treh let, z uveljavitvijo v prvem letu po usposobitvi ali izboljšanju,
17. na katerih se zasadijo novi vinogradi, hmeljišča, sadovnjaki ali drugi trajni nasadi, za obdobje treh let in za oljčne nasade za obdobje osmih let, z uveljavitvijo v prvem letu po zasaditvi,
18. ki se pogozdijo, za obdobje 30 let, z uveljavitvijo v prvem letu po pogozditvi,
19. na katerih so objekti posebnega pomena za obrambo ali ležijo v varnostnem območju takega objekta in se zanje predpiše ukrep varovanja.

(2) Ne glede na tretji odstavek 71. člena tega zakona se v davčno osnovo od pavšalne ocene dohodka na panj na zahtevo zavezanca ne všteva pavšalna ocena dohodka na panj za panje, ki se uporabljajo za doseganje dohodka, kot je določen v poglavju III.3. tega zakona.

5. Dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice

74. člen
(dohodek)

- (1) Dohodek po tem poglavju vključuje:
1. dohodek iz oddajanja premoženja v najem, in
 2. dohodek iz prenosa premoženjske pravice.

(2) Določbe tega poglavja ne vplivajo na davčno obveznost zavezanca po poglavju III.3. tega zakona.

5.1. Dohodek iz oddajanja premoženja v najem

75. člen
(dohodek iz oddajanja premoženja v najem)

(1) Dohodek iz oddajanja premoženja v najem po tem poglavju je dohodek, dosežen z oddajanjem nepremičnin in premičnin (v nadaljnjem besedilu: premoženja) v najem.

(2) Za oddajanje premoženja v najem po prvem odstavku tega člena se šteje:

1. vsako oddajanje premoženja na podlagi pogodbe ali na drugi pravni podlagi, s katerim najemodajalec prepusti najemniku določeno premoženje v uporabo ali mu prepusti pravico do uporabe premoženja, najemnik pa mu je zato dolžan plačati ustrezno najemnino ali drugo nadomestilo;
2. drugi primeri uporabe premoženja, kadar tisti, katerega premoženje uporablja nekdo drug ali ima pravico do uporabe premoženja nekdo drug ali ima nekdo drug pravico, da od njega zahteva opustitev določenih dejanj, ki bi jih imel sicer pravico izvrševati na svojem premoženju, prejme ustrezno nadomestilo, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Kot dohodek iz oddajanja premoženja v najem se obdavčuje najemnina in druga nadomestila v zvezi z oddajanjem premoženja v najem, ki vključujejo zlasti:

1. obveznosti in storitve, za katere se je zavezal ali jih je opravil najemnik, razen obratovalnih stroškov, ki jih za najeto premoženje plačuje najemnik;
2. premije, nadomestila, odškodnine in podobne dohodke, ki ne predstavljajo dohodka iz 1. točke tega odstavka.

76. člen (oprostitev)

Dohodnine se ne plačuje od:

1. dohodka iz oddajanja premičnin v najem, razen od dohodka iz oddajanja opreme, bivalnika in prevoznega sredstva v najem,
2. materialnih vlaganj najemnika, ki ohranjajo uporabno vrednost kmetijskega ali gozdnega zemljišča,
3. dohodka preživljanca po pogodbi o dosmrtnem preživljanju,
4. dohodka za odstop prostora za izvedbo volitev ali referendumov na državni ali lokalni ravni, izvedenih v skladu z zakonom, če dohodek ne presega 42 eurov.

77. člen (davčna osnova)

(1) Davčna osnova je dohodek iz oddajanja premoženja v najem, zmanjšan za normirane stroške v višini 40% od dohodka, doseženega z oddajanjem premoženja v najem.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko zavezanec namesto normiranih stroškov uveljavlja dejanske stroške vzdrževanja premoženja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja (v nadaljnjem besedilu: dejanski stroški vzdrževanja), če jih v času oddajanja premoženja v najem za navedeno premoženje plačuje sam. Dejanski stroški vzdrževanja se priznajo na podlagi računov.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena je davčna osnova od dohodka, ki ga zavezanec doseže z oddajanjem kmetijskega ali gozdnega zemljišča v najem, dosežen dohodek.

(4) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena je davčna osnova od dohodka, ki ga najemnik doseže z oddajanjem premoženja v podnajem, dohodek, dosežen na podlagi podnajema, zmanjšan za najemnino in drugo nadomestilo, ki ga navedeni najemnik plačuje za najem tega premoženja.

(5) Davčna osnova se pri vzajemnem oddajanju premoženja v najem določi za vsako stran posebej, in sicer glede na primerljivo tržno ceno najemnine od premoženja, ki ga fizična oseba odda v najem, upošteva stroške po prvem in drugem odstavku tega člena.

(6) Zavezanec lahko kot dejanske stroške vzdrževanja iz drugega odstavka tega člena uveljavlja tudi dejansko porabljena sredstva rezervnega sklada za vzdrževanje večstanovanjske stavbe. Zavezancu se prizna znesek njemu pripisanih porabljenih sredstev rezervnega sklada, ki so bila vplačana v zvezi z nepremičnino, oddano v najem, in sicer na podlagi obvestila upravnika, ki nastale stroške vzdrževanja porazdeli med etažne lastnike po vnaprej določenih kriterijih in sestavi razdelilnik oziroma obračun teh stroškov.

5.2. Dohodek iz prenosa premoženjske pravice

78. člen

(dohodek iz prenosa premoženjske pravice)

(1) Dohodek iz prenosa premoženjske pravice po tem poglavju vključuje dohodek, dosežen z odstopom uporabe oziroma izkoriščanja ali odstopom pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja:

1. materialne avtorske pravice in materialne pravice izvajalca,
2. izuma, videza izdelka, znaka razlikovanja, tehnične izboljšave, načrta, formule, postopka, podobne pravice oziroma podobnega premoženja in informacij glede industrijskih, komercialnih ali znanstvenih izkušenj, ne glede na to, ali so zavarovani po zakonu,
3. osebnega imena, psevdonima ali podobe, na podlagi pogodbe ali drugi pravni podlagi, po kateri imetnik premoženjske pravice za njen prenos prejme določeno nadomestilo.

(2) Kot dohodek iz prenosa premoženjske pravice se po tem poglavju obdavčuje vsak dohodek, prejet kot nadomestilo za prenos premoženjske pravice, ki vključuje zlasti nadomestilo za uporabo, izkoriščanje ali odstop pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja premoženjske pravice.

79. člen

(davčna osnova)

(1) Davčna osnova je dohodek iz prenosa premoženjske pravice, zmanjšan za normirane stroške v višini 10% od dohodka, doseženega s prenosom premoženjske pravice.

(2) Stroški iz prvega odstavka tega člena se ne priznajo:

1. imetniku premoženjske pravice, ki ni avtor, izvajalec, izumitelj ali druga oseba, ki ustvari predmet premoženjske pravice,
2. v primeru odstopa uporabe oziroma izkoriščanja ali odstopa pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja osebnega imena, psevdonima ali podobe.

6. Dohodek iz kapitala

80. člen

(dohodek)

(1) Dohodek iz kapitala po tem poglavju vključuje:

1. obresti,
2. dividende, in
3. dobiček iz kapitala.

(2) Določbe tega poglavja ne vplivajo na davčno obveznost zavezanca po poglavju III.3. tega zakona, če ni s tem zakonom drugače določeno.

6.1. Obresti

81. člen (obresti)

(1) Obresti po tem poglavju so obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem in dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov vzajemnega sklada v obliki obresti.

(2) Kot obresti se po tem poglavju obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom drugače določeno. Kot obresti se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

(3) Za dohodek iz življenjskega zavarovanja iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi dohodek iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ki ni vpisan v poseben register, in dohodek iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

(4) Za dolžniške vrednostne papirje iz prvega odstavka tega člena se štejejo tudi zamenljivi dolžniški vrednostni papirji.

82. člen (oprostitiv)

Dohodnine se ne plačuje od:

1. obresti, ki se zavezancu izplačajo iz naslova neupravičeno ali preveč odmerjenih in plačanih davkov in prispevkov;
2. obresti na pozitivno stanje na transakcijskem računu pri izvajalcu plačilnega prometa, in sicer največ v višini, ki jo izvajalec plačilnega prometa plačuje za depozite na vpogled;
3. dohodka iz življenjskega zavarovanja, ki je sklenjeno za primer smrti in se dohodek izplača zaradi smrti osebe;
4. dohodka iz življenjskega zavarovanja, pri katerem:
 - nastane pravica zahtevati izplačilo zavarovalne vsote po preteku desetih let od dneva sklenitve pogodbe o življenjskem zavarovanju,
 - sta sklenitelj zavarovanja in upravičenec do zavarovalne vsote ena in ista oseba, in
 - ni podana zahteva za izplačilo odkupne vrednosti police življenjskega zavarovanja pred potekom roka iz prve alineje te točke;
5. obresti iz varčevalne pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi, ki je sklenjena za obdobje najmanj petih let, razen obresti pri odstopu od te varčevalne pogodbe;
6. 50% zneska obresti na obveznice, ki jih je upravičenec prejel kot odškodnino v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo. Če je upravičenec po navedenem zakonu mrtev ali razglašen za mrtvega, pred dnevom pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji, se za upravičenca štejejo njegovi dediči, ki jim je Slovenski odškodninski sklad oziroma Slovenska odškodninska družba izročila obveznice na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju. Za namene izvajanja navedene oprostitve je zavezanec, ki razpolaga hkrati z obveznicami, ki jih je pridobil kot

upravičenec po navedeni točki ter na drug način, dolžan voditi evidenco zalog obveznic. Zaloge se vodijo po metodi zaporednih cen (FIFO);

7. obresti od vplačil etažnih lastnikov v rezervni sklad, ki se vodijo na posebnem transakcijskem računu rezervnega sklada in jih upravnik nalaga v skladu s stanovanjskim zakonom.

83. člen
(splošno o davčni osnovi)

Davčna osnova so dosežene obresti, če ni s tem zakonom drugače določeno.

84. člen
(davčna osnova v primeru dolgoročno vezanih denarnih sredstev in dolgoročnega varčevanja pri bankah in hranilnicah)

Ne glede na 83. člen tega zakona, je davčna osnova od obresti, doseženih v primeru vezanih denarnih sredstev in varčevanja na računu pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji, in pri bankah drugih držav članic EU, z ročnostjo daljšo od enega leta, pri katerem zavezanec ne more razpolagati s privarčevanimi sredstvi pred potekom datuma vezave oziroma poteka varčevanja brez bistvenega zmanjšanja obresti, enaka obrestim, obračunanim za obdobje davčnega leta, če se zavezanec rezident tako odloči in o tem v roku in na predpisan način obvesti banko ali hranilnico in davčni organ.

85. člen
(davčna osnova od dohodka iz finančnega najema)

(1) Davčna osnova od dohodka iz finančnega najema je del plačila finančnega najemjemalca finančnemu najemodajalcu, ki ne predstavlja vračila glavnice.

(2) Če po pogodbi o finančnem najemu lastninska pravica po izteku pogodbeno dogovorjenega obdobja ne preide na najemnika, se dohodek, ki predstavlja vračilo glavnice, v letu, ko izteče pogodba o finančnem najemu, obdavči kot dohodek iz oddajanja premoženja v najem po poglavju III.5.1. tega zakona.

86. člen
(davčna osnova od dohodka iz življenjskega zavarovanja)

(1) Davčna osnova od dohodka iz življenjskega zavarovanja je razlika med prejetim izplačilom in vplačilom.

(2) Vrednost vplačila iz prvega odstavka tega člena se v primeru obročnih vplačil določi kot seštevek vseh obročnih vplačil. Če izplačilo iz prvega odstavka tega člena ni prejet v enkratnem znesku, temveč obročno, se vplačilo oziroma seštevek vseh obročnih vplačil porazdeli enakomerno med obdobja izplačevanja obročnih izplačil. Če celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil v pogodbi o življenjskem zavarovanju ni določeno, se kot celotno obdobje izplačevanja obročnih izplačil upošteva razlika med zavezančovo starostjo v času, ko prvič prejme obročno izplačilo, in pričakovano življenjsko dobo zavezanca, ki se določi glede na podatek Statističnega urada Republike Slovenije o pričakovani življenjski dobi moškega ali ženske v Sloveniji.

87. člen
(davčna osnova od obresti, doseženih z vnovčitvijo kupona za izplačilo obresti)

Davčna osnova od obresti, doseženih z vnovčitvijo kupona za izplačilo obresti, so dosežene obresti.

88. člen

(davčna osnova od obresti, doseženih ob odsvojitvi ali odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja)

(1) Davčna osnova od obresti, doseženih ob odsvojitvi diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja pred dospelostjo papirja ali pri odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja pred ali ob dospelosti papirja, so obresti, obračunane za obdobje od dneva pridobitve do dneva odsvojitve ali odkupa diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja.

(2) Za diskontirani dolžniški vrednostni papir iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi brezkuponski dolžniški vrednostni papir.

(3) Višina obresti iz prvega odstavka tega člena se določi po metodi enakomernega (konstantnega) donosa.

(4) Za odkup diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi vnovčitev diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja.

89. člen

(razmejitev med glavnico in obrestmi)

Če ni vnaprej natančno določeno, kolikšen del posameznega plačila predstavlja vračilo glavnice in kolikšen del plačilo obresti, se za namene tega zakona šteje, da se najprej plačujejo obresti, izračunane po priznani obresti meri, ki jo določi minister, pristojen za finance, na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami.

6.2. Dividende

90. člen

(dividende)

(1) Dividende po tem poglavju so dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža.

(2) Za lastniški delež po prvem odstavku tega člena se šteje vsak delež, ki ga ima fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: imetnik deleža) na podlagi vloženi sredstev v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja, vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjskim vložkom fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala (v nadaljnjem besedilu: plačnik).

(3) Kot dividenda se po tem poglavju obdavčuje vsaka razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika.

(4) Kot dividende se po tem poglavju obdavčuje tudi:

1. prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb;
2. dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;

3. dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve čistega dobička vzajemnega sklada ali delitve prihodkov vzajemnega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona.

91. člen
(davčna osnova)

- (1) Davčna osnova je dosežena dividenda, če ni s tem zakonom drugače določeno.
- (2) Davčna osnova se pri prikitem izplačilu dobička določi na podlagi primerljive tržne cene.

6.3. Dobiček iz kapitala

92. člen
(dobiček iz kapitala)

Dobiček iz kapitala je dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala.

93. člen
(kapital)

Za kapital po tem poglavju se štejejo:

1. nepremičnina, ne glede na to, ali je bila odsvojena v spremenjenem ali nespremenjenem stanju;
2. vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja;
3. investicijski kuponi.

94. člen
(odsvojitvev kapitala)

Za odsvojitvev kapitala po tem poglavju se šteje vsaka odsvojitvev kapitala ali dela kapitala, kot je zlasti prodaja kapitala, dajanje kapitala v dar, zamenjava kapitala, vnovčitev investicijskega kupona, izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada, izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izstopa ali izključitve ter drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali v naravi, če ni s tem zakonom drugače določeno.

95. člen
(neobdavčljiva odsvojitvev kapitala)

Za odsvojitvev kapitala po tem poglavju se ne šteje:

1. prenos kapitala preminule osebe na dediča, volilnojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ki uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine, zaradi smrti fizične osebe;
2. odsvojitvev nepremičnine po pogodbi o dosmrtnem preživljanju ali po darilni pogodbi za primer smrti;
3. prenos nepremičnin iz naslova razlastitev, po predpisih, ki urejajo to področje;
4. prenos kapitala posojilojemalcu ali zastavnemu upniku v primeru ustanovitve zastavne pravice na kapitalu, in prenos nazaj posojilodajalcu oziroma zastavitelju,

- razen prenosa nazaj v primeru, ko se posojeni kapital proda in vrne novo kupljeni kapital;
5. zamenjava vrednostnih papirjev z istovrstnimi papirji istega izdajatelja, pri kateri se ne spreminjajo razmerja med družbeniki in kapital izdajatelja ter ni denarnega toka;
 6. razdelitev delnic istega izdajatelja na delnice ali združitev delnic istega izdajatelja v delnice, ki se opravi pri nespremenjenem osnovnem kapitalu izdajatelja, razen morebitnih denarnih izplačil; za delnico po tej točki se šteje tudi začasnica;
 7. zamenjava prednostnih delnic z navadnimi delnicami istega izdajatelja; morebitna denarna izplačila ob zamenjavi se štejejo za delno odsvojitvev;
 8. zmanjšanje deleža v okviru zmanjšanja osnovnega kapitala, ki je namenjeno kritju prenesene izgube oziroma čiste izgube poslovnega leta ali prenosu zneskov v kapitalske rezerve ali umiku delnic oziroma deležev oziroma zmanjšanje kapitalskega deleža v osebni družbi zaradi izračunanega deleža družbenika pri izgubi osebne družbe, ki se odpiše od njegovega kapitalskega deleža oziroma zmanjšanje vrednosti deleža, ki ga je vpisal član zadruga, ki je namenjeno kritju neporavnane izgube zadruga;
 9. izplačilo deleža v dobičku družbeniku osebne družbe, ki se odpiše od njegovega kapitalskega deleža;
 10. zamenjava delnic investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, z investicijskimi kuponi vzajemnega sklada v postopku obveznega preoblikovanja investicijske družbe, nastale iz pooblaščne investicijske družbe, v vzajemni sklad, po predpisih, ki urejajo to področje;
 11. prenos kapitala v postopkih prisilne izterjave obveznih dajatev v skladu z zakoni.

96. člen
(oprostitvev)

(1) Dohodnine se ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri odsvojitvi kapitala po 20 letih imetništva.

(2) Dohodnine se ne plača tudi od dobička iz kapitala, doseženega pri:

1. prvi odsvojitvi delnic ali deleža v kapitalu, pridobljenega v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij. Za prvo odsvojitvev se šteje tudi prva odsvojitvev podedovanih delnic ali deleža v kapitalu, ki jih je zapustnik pridobil v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij;
2. odsvojitvi stanovanja ali stanovanjske hiše - ki ima največ dve stanovanji, s pripadajočim zemljiščem - v katerem je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče in ga je imel v lasti ter je tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo; če je zavezanec stanovanje ali stanovanjsko hišo uporabljal v zvezi z opravljanjem dejavnosti ali ga je oddajal v najem, se za odsvojitvev kapitala po tej točki ne šteje odsvojitvev tistega dela stanovanja ali stanovanjske hiše, ki ga je zavezanec uporabljal v zvezi z opravljanjem dejavnosti (pod pogojem, da je stanovanje ali stanovanjska hiša oziroma njun del v poslovnih knjigah prikazano kot sredstvo za potrebe dejavnosti) ali ga je oddajal v najem;
3. odsvojitvi investicijskih kuponov, ki jih je imetnik pridobil z zamenjavo delnic pooblaščne investicijske družbe, ali delnic investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe - v postopku obveznega preoblikovanja pooblaščne investicijske družbe ali investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, v vzajemni sklad, ali v postopku obvezne oddelitve dela sredstev pooblaščne investicijske družbe v vzajemni sklad, in sicer v roku in po predpisih, ki urejajo to področje - pod pogojem, da so bile te delnice pridobljene v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij;
4. odsvojitvi dolžniških vrednostnih papirjev.

(3) Izguba, ki jo zavezanec doseže pri odsvojitvi kapitala iz prvega in drugega odstavka tega člena, ne zmanjšuje davčne osnove od dobička iz kapitala.

97. člen
(davčna osnova)

(1) Davčna osnova od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi.

(2) Kadar je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala v času pridobitve negativna (izguba), se lahko v letu, za katero se odmerja dohodnina, za navedeno izgubo zmanjšuje pozitivna davčna osnova za dobiček iz kapitala po tem poglavju, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova.

(3) Ne glede na drugi odstavek tega člena lahko zavezanec neizkoriščeni del negativne razlike (izgube) v letu, za katero se dohodnina odmerja, ki jo doseže pri odsvojitvi delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov, ki jih je pridobil pred pridobitvijo novih delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, prenaša v naslednja davčna leta in zmanjšuje pozitivno davčno osnovo za dobiček iz kapitala v naslednjih davčnih letih, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova. Pri zmanjšanju davčne osnove na račun prenesenega neizkoriščenega dela negativne razlike (izgube) se pozitivna davčna osnova najprej zmanjša za neizkoriščeni del negativne razlike (izgube) starejšega datuma.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena, negativna razlika (izguba), ki je dosežena z odsvojitvijo kapitala iz 2. in 3. točke 93. člena tega zakona, ne zmanjšuje pozitivne davčne osnove po tem poglavju:

1. če zavezanec v roku 30 dni pred ali po odsvojitvi kapitala pridobi vsebinsko istovrstni nadomestni kapital, ali pridobi pravico do nakupa ali obveznost nakupa istovrstnega kapitala, ali
2. če zavezanec odsvoji kapital in zavezančev družinski član ali pravna oseba, v kateri ima zavezanec lastniški delež ali pravico do lastniškega deleža v višini najmanj 25% v obliki vrednosti vseh deležev ali v obliki glasovalne pravice na podlagi lastniških deležev v konkretni osebi, neposredno ali posredno pridobi istovrstni kapital.

98. člen
(vrednost kapitala ob pridobitvi)

(1) V vrednost kapitala ob pridobitvi se vštevajo nabavna vrednost kapitala in stroški, ki so določeni s tem členom.

(2) Za nabavno vrednost kapitala iz prvega odstavka tega člena se šteje v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala v času pridobitve. Če kapital ni pridobljen na podlagi pogodbe ali če vrednost kapitala v času pridobitve ni razvidna iz pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala šteje vrednost kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili. Če je bil kapital pridobljen po 1. točki 95. člena tega zakona ali na podlagi darilne pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala v času pridobitve šteje vrednost, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila, če davek ni bil odmerjen pa primerljiva tržna cena kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili.

(3) Kadar zavezanec pridobi delnice ali drug kapital na način, določen v četrtem odstavku 43. člena tega zakona, se za nabavno vrednost delnice ali drugega kapitala šteje primerljiva tržna cena delnice ali drugega kapitala na dan, ko je bila pravica izvršena oziroma na dan, ko je zavezanec pridobil delnice ali drug kapital.

(4) Kadar zavezanec pridobi delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, se šteje, da je nabavna vrednost tako pridobljene delnice ali pridobljenega povečanega deleža oziroma osnovnega vložka enaka nič.

(5) Kadar zavezanec pridobi kapital s prenosom sredstev iz podjetja zavezanca v svoje gospodinjstvo ali s prenehanjem opravljanja dejavnosti, se za nabavno vrednost prenesenega sredstva šteje primerljiva tržna cena sredstva na dan prenosa oziroma na dan prenehanja opravljanja dejavnosti.

(6) Stroški iz prvega odstavka tega člena so:

1. vrednost na nepremičnini opravljenih investicij in stroškov vzdrževanja, ki povečuje uporabno vrednost nepremičnine, če jih je plačal zavezanec;
2. znesek davka na dediščine in darila in davka na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob pridobitvi kapitala;
3. stroški, ki jih je plačal zavezanec v zvezi s cenitvijo pridobljene nepremičnine, ki jo je opravil pooblaščen cenilec v skladu z obstoječo metodologijo, kadar je cenitev potrebna, ker se vrednost nepremičnine ne da ugotoviti na drug način; stroški cenitve se priznajo v višini dejanskih stroškov, vendar ne več kot 188 eurov;
4. normirani stroški, povezani s pridobitvijo kapitala, v višini 1% od nabavne vrednosti kapitala.

(7) Nabavna vrednost in stroški v tuji valuti iz prvega odstavka tega člena se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve kapitala oziroma na dan nastanka stroškov.

99. člen (vrednost kapitala ob odsvojitvi)

(1) Za vrednost kapitala ob odsvojitvi se šteje v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala ob odsvojitvi. Če kapital ni odsvojen na podlagi pogodbe, ali če vrednost kapitala ob odsvojitvi ni razvidna iz pogodbe, ali če iz pogodbe ali drugih dokazil razvidna vrednost kapitala ne ustreza vrednosti kapitala, ki bi se dala doseči v prostem prometu v času odsvojitve, se za vrednost kapitala ob odsvojitvi šteje primerljiva tržna cena kapitala ob odsvojitvi.

(2) Vrednost kapitala ob odsvojitvi se zmanjša za naslednje stroške zavezanca:

1. znesek davka na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob odsvojitvi nepremičnine;
2. stroške, ki jih plačal zavezanec v zvezi s cenitvijo odsvojene nepremičnine, ki jo je opravil pooblaščen cenilec v skladu z obstoječo metodologijo, kadar je cenitev potrebna, ker se vrednost nepremičnine ne da ugotoviti na drug način; stroški cenitve nepremičnine se priznajo v višini dejanskih stroškov, vendar ne več kot 188 eurov;
3. normirane stroške, povezane z odsvojitvijo kapitala, v višini 1% od vrednosti kapitala ob odsvojitvi, brez upoštevanja stroškov iz 2. točke tega odstavka.

(3) Vrednost kapitala ob odsvojitvi in stroški iz drugega odstavka tega člena v tuji valuti se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenija. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kapitala oziroma na dan nastanka stroškov.

100. člen (odlog ugotavljanja davčne obveznosti)

(1) Kadar zavezanec odsvoji kapital na način, določen v drugem odstavku tega člena, se davčna obveznost zavezanca v trenutku odsvojitve ne ugotavlja.

- (2) Ugotavljanje davčne obveznosti se lahko odloži pri naslednjih odsvojitvah kapitala:
1. podaritvi kapitala zavezančevemu zakoncu ali otroku;
 2. zamenjavi deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitvah in delitev, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za namene obdavčitve pri zamenjavi kapitalskih deležev in obdavčitve pri združitvah in delitvah;
 3. zamenjavi investicijskih kuponov podsklada za investicijske kupone drugih podskladov v okviru prehajanja med podskladi pri istem krovnem vzajemnem skladu, ki ga upravlja družba za upravljanje, ki je rezident Slovenije po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb, ali rezident druge države članice EU, če družba za upravljanje zagotovi ustrezen način sledljivosti prehodov med podskladi.

(3) O tem ali gre za odsvojitve kapitala iz drugega odstavka tega člena, odloči davčni organ na podlagi priglasitve odsvojitve kapitala pri davčnem organu, če je tako določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(4) Ugotavljanje davčne obveznosti se odloži do naslednje obdavčljive odsvojitve podarjenega kapitala, ki jo opravi zavezančev zakonec ali otrok, oziroma do naslednje obdavčljive odsvojitve kapitala, pridobljenega z zamenjavo iz 2. ali 3. točke drugega odstavka tega člena.

(5) Kadar se ugotavljanje davčne osnove odloži, se kot čas pridobitve s podaritvijo ali zamenjavo pridobljenega kapitala šteje:

1. v primeru ko zakonec ali otrok zavezanca pridobi kapital z obdaritvijo – datum, ko je darovalec pridobil kapital;
2. v primeru zamenjave deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitvah in delitev, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za namene obdavčitve pri zamenjavi kapitalskih deležev in obdavčitve pri združitvah in delitvah – datum, ko so bili zamenjani deleži pridobljeni;
3. v primeru zamenjave investicijskih kuponov podsklada za investicijske kupone drugih podskladov v okviru prehajanja med podskladi pri istem krovnem vzajemnem skladu – datum, ko so bili prvi zamenjani investicijski kuponi pridobljeni.

(6) Kadar se ugotavljanje davčne osnove odloži, se kot nabavna vrednost s podaritvijo ali zamenjavo pridobljenega kapitala šteje:

1. v primeru ko zakonec ali otrok zavezanca pridobi kapital z obdaritvijo - nabavna vrednost kapitala v času, ko je kapital pridobil darovalec;
2. v primeru zamenjave deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitvah in delitev, kot so opredeljene v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za namene obdavčitve pri zamenjavi kapitalskih deležev in obdavčitve pri združitvah in delitvah - nabavna vrednost zamenjanih deležev v času njihove pridobitve;
3. v primeru zamenjave investicijskih kuponov podsklada za investicijske kupone drugih podskladov v okviru prehajanja med podskladi pri istem krovnem vzajemnem skladu – nabavna vrednost prvih zamenjanih investicijskih kuponov v času njihove pridobitve.

(7) Za otroka po tem členu se šteje lasten otrok, posvojenec in pastorek.

101. člen
(čas pridobitve kapitala)

(1) Za čas pridobitve kapitala se šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba pridobila kapital. V drugih primerih pridobitve se za čas pridobitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

(2) Kadar se nepremičnina pridobi z graditvijo, ki jo izvaja zavezanec sam, se za čas pridobitve šteje datum izdaje gradbenega dovoljenja. V primeru pridobitve nepremičnine z graditvijo, ki jo po pogodbi za zavezanca izvaja druga oseba, se za čas pridobitve šteje datum sklenitve pogodbe med zavezancem in izvajalcem. Če zavezanec v času dveh let od podpisa pogodbe ne prevzame zgrajene nepremičnine, se za čas pridobitve šteje datum dejanskega prevzema zgrajene nepremičnine.

(3) Kadar se odsvoji objekt, ki stoji na zemljišču, katerega čas pridobitve ni enak času pridobitve objekta, se kot čas pridobitve objekta in zemljišča šteje čas pridobitve objekta.

(4) Kadar je zavezanec kapital pridobil kot ena od oseb, ki imajo solastninsko pravico na kapitalu ali imajo na njem skupno lastnino, in se tak kapital pozneje razdeli, se za čas pridobitve kapitala, ki mu pripade na podlagi delitve, šteje čas, ko je na kapitalu pridobil solastninsko pravico oziroma ko je kapital pridobil v skupno lastnino. Če zavezanec ob razdelitvi prejme kapital v obsegu, ki presega del, ki bi mu pripadal iz solastništva ali skupne lastnine, se za čas pridobitve presežnega dela šteje čas razdelitve.

(5) Kadar je zavezanec kapital pridobil na način iz petega odstavka 98. člena tega zakona se za čas pridobitve šteje čas prenosa sredstev iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo oziroma čas prenehanja opravljanja dejavnosti.

102. člen (čas odsvojitve kapitala)

Za čas odsvojitve kapitala se šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba odsvojila kapital. V primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja ter pri zmanjšanju osnovnega kapitala, se za čas odsvojitve kapitala šteje datum sklepa organa o prenehanju oziroma sklepa organa o zmanjšanju osnovnega kapitala. V primeru izstopa ali izključitve se za čas odsvojitve šteje datum vpisa učinka izstopa ali izključitve v register. V drugih primerih odsvojitve se za čas odsvojitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

103. člen (vodenje evidenc zalog kapitala)

(1) Zavezanec je dolžan voditi evidenco zalog istovrstnega kapitala iz 2. in 3. točke 93. člena tega zakona. Zaloge takega kapitala se vodijo po metodi zaporednih cen (FIFO).

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko zavezanec vodi ločeno evidenco zalog istovrstnih vrednostnih papirjev, ki jih ima v gospodarjenju pri borznoposredniški družbi na podlagi pogodbe o gospodarjenju z vrednostnimi papirji.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko zavezanec vodi evidenco zalog investicijskih kuponov istega vzajemnega sklada ločeno po posameznih razredih kuponov.

104. člen (pravilo vštevanja v dohodke davčnega leta)

V dohodek, dosežen kot dobiček iz kapitala, se všttevajo v davčnem letu doseženi dobički iz kapitala ali realizirane izgube iz kapitala. Šteje se, da je dobiček dosežen ali izguba realizirana v času odsvojitve kapitala.

7. Drugi dohodki

105. člen
(opredelitev drugih dohodkov)

(1) Drugi dohodki so vsi dohodki, ki se v skladu s tem zakonom ne štejejo za dohodke fizične osebe iz 1. do 5. točke 18. člena tega zakona.

(2) Za druge dohodke po tem zakonu se ne štejejo dohodki iz 19. do vključno 32. člena tega zakona in dohodki, ki so v skladu s tem zakonom oproščeni plačila dohodnine ali se ne všttevajo v davčno osnovo.

(3) Drugi dohodki vključujejo:

1. nagrade;
2. darila;
3. dobitke v nagradnih igrah;
4. priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture;
5. kadrovske in druge štipendije;
6. družinske invalidnine in družinski dodatek po zakonu o vojnih invalidih;
7. nadomestila, prejeta v zvezi z ustanovitvijo ali obremenitvijo pravice in drugi dohodki, doseženi s prenosom oziroma odstopom pravice na premoženju, ki je prenosljiva in katere vrednost je mogoče izraziti v denarju;
8. aro, ki jo je prejel zavezanec ob sklenitvi pogodbe in ki je ne vrne stranki, ki ni izpolnila pogodbe, razen are, ki jo zavezanec zadrži v zvezi z opravljanjem dejavnosti, kot je določena v 46. členu tega zakona;
9. izplačila odkupne vrednosti v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb;
10. vsako nadomestilo, ki ga imetnik deleža prejme na podlagi lastniškega deleža iz 90. člena tega zakona v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža; za nadomestilo se šteje vsak proizvod, storitev ali druga ugodnost, ki jo imetniku deleža ali njegovemu družinskemu članu, na podlagi lastniškega deleža, zagotovi plačnik ali povezana oseba (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika, ki se ne šteje za dohodek po poglavju III.6.2. tega zakona;
11. dohodek, ki se ne šteje za dohodek iz zaposlitve, za dohodek iz dejavnosti, za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, za dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice ter za dohodek iz kapitala in ni dohodek, ki se ne šteje za dohodek po tem zakonu oziroma ni dohodek, oproščen plačila dohodnine po tem zakonu.

106. člen
(drugi dohodki, ki se ne všttevajo v davčno osnovo)

(1) V davčno osnovo od drugih dohodkov se ne vštteva kadrovska štipendija in druga štipendija, izplačana za mesečno obdobje, osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za poln učni ali študijski čas, za študij v Sloveniji do višine minimalne plače in za študij v tujini do višine minimalne plače, povečane za 60%. Pri določanju višine minimalne plače se upošteva minimalna plača, kot je določena z zakonom, ki ureja minimalno plačo. Pri izplačilu prejemkov v zvezi z izobraževanjem in usposabljanjem se smiselno upošteevajo določbe 2. točke tretjega odstavka 39. člena ter 3. in 4. točke prvega odstavka 44. člena tega zakona.

(2) Štipendija, ki presega znesek, določen v prvem odstavku tega člena, se vštteva v davčno osnovo v višini, ki presega znesek, določen v prvem odstavku tega člena.

107. člen
(oprostitev)

Ne glede na 105. člen tega zakona, se dohodnine ne plačuje od:

1. nagrade in priznanja za izjemne dosežke na humanitarnem, znanstvenoraziskovalnem, kulturnem, vzgojnoizobraževalnem, športnem ali socialnem področju, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - jih izplača država, samoupravna lokalna skupnost ali ustanova, ki ni povezana oseba ali sedanji, prejšnji ali bodoči delodajalec prejemnika ali osebe, ki je povezana s prejemnikom,
 - ne gre za redni dohodek ali za dohodek za opravljeno delo oziroma storitev, in
 - je bil prejemnik nagrade ali priznanja izbran kot nagrajenec brez lastne aktivnosti oziroma udeležbe pri prijavi na razpis oziroma v postopku izbora nagrajenca;
2. prejemkov, namenjenih pokritju dokumentiranih stroškov prevoza, nočitve in dnevnice, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki:
 - jo napoti ali pozove državni ali drug organ zaradi izvajanja dejavnosti tega organa;
 - prostovoljno oziroma na podlagi vabila ali poziva sodeluje v prostovoljnih ljubitelskih, humanitarnih, dobrodelnih, vzgojno izobraževalnih, zdravstvenih, kulturnih, športnih, raziskovalnih, sindikalnih dejavnostih, v dejavnostih zbornic, v dejavnostih verskih skupnosti in v dejavnostih političnih strank, pod pogojem, da so navedene dejavnosti nepridobitne dejavnosti;
 - prostovoljno oziroma na podlagi vabila ali poziva sodeluje v dejavnostih društev in njihovih zvez (za sodelovanje se šteje tudi delovanje v organih društev in njihovih zvez), zaradi uresničevanja ciljev oziroma namenov, zaradi katerih so društva ustanovljena, ne pa v okviru opravljanja pridobitne dejavnosti teh društev;in v zvezi s tem prejme le povračilo navedenih stroškov pod pogoji in do višin, ki so določeni za povračila stroškov v predpisu vlade iz 44. člena tega zakona;
3. prejemkov, namenjenih pokritju stroškov dnevnice in prevoza, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki na podlagi imenovanja opravi funkcijo člana volilnega odbora na podlagi predpisov o volitvah in v zvezi s tem prejme le povračilo navedenih stroškov pod pogoji in do višin, ki so določeni za povračila stroškov v predpisu vlade iz 44. člena tega zakona;
4. dnevnih povračil stroškov po pravilih EU, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki sodeluje v projektu tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, in v zvezi s tem prejme le navedene prejemke;
5. prejemkov, namenjenih pokritju stroškov prevoza, nočitve in dnevnice, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki se udeleži posveta z mednarodno udeležbo in v zvezi s tem prejme le povračilo stroškov pod pogoji in do višin, ki so določeni za povračila stroškov v predpisu vlade iz 44. člena tega zakona;
6. izplačila odkupne vrednosti v primeru rednega prenehanja prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja zaradi pridobitve pravice do pokojnine, pod pogojem, da sredstva niso izplačana zavarovancu, temveč se v skladu z 352. in 353. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 - uradno prečiščeno besedilo in 69/06) v enkratnem znesku prenesejo izplačevalcu pokojnine v imenu in za račun zavarovanca, ki sklene zavarovanje, po katerem zavarovanec pridobi pravico do doživljenjske mesečne pokojninske rente;
7. prenosa sredstev iz enega pokojninskega načrta v drugi pokojninski načrt prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu s 360. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 - uradno prečiščeno besedilo in 69/06);
8. družinske invalidnine in družinskega dodatka po zakonu o vojnih invalidih, ki jih prejmejo družinski člani osebe, ki je padla, umrla ali je bila pogrešana pri opravljanju vojaških ali drugih dolžnosti za cilje obrambe ali varnosti Republike Slovenije ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo (1991) ali osebe, ki je izgubila življenje, umrla ali bila pogrešana zaradi dogodkov ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo (1991)

in družinski člani osebe, ki je na tej podlagi uveljavila status vojaškega vojnega invalida ali civilnega invalida vojne, po njeni smrti.

108. člen
(davčna osnova za druge dohodke)

(1) Davčna osnova je doseženi dohodek, če ni s tem zakonom za posamezno vrsto dohodka drugače določeno.

(2) V davčno osnovo se ne všteva posameznega darila, če njegova vrednost ne presega 42 eurov oziroma če skupna vrednost vseh daril, prejetih v davčnem letu od istega darovalca, ne presega 84 eurov.

(3) V davčno osnovo se ne všteva dobitka v nagradnih igrah, ki niso igre na srečo, kjer je potrebno določeno znanje, spretnost ali naključje, če vrednost dobitka ne presega 42 eurov.

IV. LETNA DAVČNA OSNOVA IN DAVČNE OLAJŠAVE

1. Letna davčna osnova

109. člen
(letna davčna osnova rezidenta)

(1) Letna davčna osnova od dohodkov rezidenta, pridobljenih v davčnem letu, je vsota davčnih osnov od dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodka iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov, vključno s povečanji in zmanjšanji, določenimi pri posamezni vrsti dohodka.

(2) Na letni ravni ugotovljena vsota davčnih osnov, ugotovljenih na način, kot je določen v tretjem in četrtem odstavku 48. člena tega zakona, se zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost, določene v 56. členu tega zakona, vendar največ do višine vsote davčnih osnov.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se letna davčna osnova od dohodkov iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, ugotovljena kot vsota davčnih osnov, ugotovljenih na način, kot je določen v šestem in sedmem odstavku 48. člena tega zakona, zmanjša tudi za obvezne prispevke za socialno varnost članov kmečkega gospodinjstva, ki se plačujejo iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti.

(4) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se letna davčna osnova od dohodkov iz kmetijske in dopolnilne dejavnosti zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno varnost zavezanca, ki opravlja kmetijsko ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, in jih plačuje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu s predpisi, v višini razlike med obveznimi prispevki za socialno varnost, ki jih zavezanec plačuje iz naslova opravljanja kmetijske in dopolnilne dejavnosti in delom obveznih prispevkov za socialno varnost iz tega naslova, ki so upoštevani pri izračunu davčne osnove od osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Zavezancem, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodkov iz kmetijske in dopolnilne dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, se razlika iz prvega stavka prizna v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

(5) Na letni ravni ugotovljena vsota davčnih osnov, ugotovljenih na način, kot je določen v 71. členu tega zakona, vključno z oprostivami iz 73. člena tega zakona, se zmanjša za obvezne

prispevke za socialno varnost iz naslova opravljanja osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca, za pristojbine, uvedene s predpisi o gozdovih in za stroške delovanja in vzdrževanja osuševalnih in namakalnih sistemov, določene na podlagi predpisov o kmetijskih zemljiščih.

(6) Če je davčna osnova iz prvega odstavka 71. člena tega zakona negativna, zavezanec lahko za to davčno osnovo zmanjšuje davčno osnovo od dohodkov, določenih v drugem, tretjem, četrtem in petem odstavku 71. člena tega zakona, vendar največ v višini davčne osnove od drugih dohodkov, katerih davčno osnovo znižuje.

(7) Letna davčna osnova se ob izpolnjevanju pogojev iz 116. člena tega zakona lahko ugotavlja tudi za rezidente držav članic EU.

110. člen
(upoštevanje oproščenega dohodka pri izračunu
dohodnine od drugih dohodkov rezidenta)

(1) Dohodek rezidenta, od katerega se skladno z določbami mednarodne pogodbe v Sloveniji ne plačuje dohodnine, se upošteva pri izračunu višine dohodnine od preostalega obdavčljivega dohodka takega rezidenta, če je tako določeno z mednarodno pogodbo.

(2) V dohodek iz prvega odstavka tega člena se ne všteva dohodek iz kapitala.

2. Davčne olajšave

111. člen
(splošna olajšava)

Vsakemu rezidentu se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 2.800 eurov letno, pod pogojem, da drug rezident za njega ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana.

112. člen
(osebne olajšave)

(1) Rezidentu, invalidu s 100% telesno okvaro, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 14.971 eurov letno, če mu je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov.

(2) Rezidentu, prejemniku pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(3) Rezidentu, ki prejema nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja kot delovni invalid po predpisih, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjenega nadomestila. Za nadomestilo iz obveznega invalidskega zavarovanja se ne šteje nadomestilo plače zaradi dela s skrajšanim delovnim časom, ki ga izplačuje delodajalec v skladu z 397. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06).

(4) Rezidentu, prejemniku priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, se prizna zmanjšanje dohodnine v višini 13,5% odmerjene priznavalnine.

(5) Olajšava po tem členu se prizna največ v višini dohodnine, obračunane od posameznega dohodka, navedenega v drugem, tretjem in četrtem odstavku tega člena.

113. člen
(posebna osebna olajšava)

(1) Rezidentu, ki samostojno opravlja specializiran poklic na področju kulturne dejavnosti in je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, se pod pogojem, da gre za poklic, ki je značilen samo za področje kulturne dejavnosti in pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 eurov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(2) Rezidentu, ki samostojno opravlja novinarski poklic in je vpisan v razvid samostojnih novinarjev, se pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 eurov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(3) Rezidentu, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, se do dopolnjenega 26. leta starosti prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napatnice pooblaščene organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, v znesku, ki je enak znesku splošne olajšave iz 111. člena tega zakona. Navedena olajšava se prizna tudi osebi, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega stavka in je starejša od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in sicer za dodiplomski študij za dobo največ šest let od dneva vpisa in za podiplomski študij za največ štiri leta od dneva vpisa.

114. člen
(posebna olajšava)

(1) Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove, ki znaša:

1. za prvega vzdrževanega otroka 2.066 eurov letno, ali
2. za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo 7.486 eurov letno;
3. za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana 2.066 eurov letno.

(2) Za vsakega nadaljnega vzdrževanega otroka se olajšava iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena poveča, in sicer:

1. za drugega vzdrževanega otroka za 180 eurov,
2. za tretjega vzdrževanega otroka za 928 eurov,
3. za četrtega vzdrževanega otroka za 1.677 eurov,
4. za petega vzdrževanega otroka za 2.426 eurov,
5. za šestega in vse nadaljnje vzdrževane otroke za 748 eurov glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

(3) Za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo iz 2. točke prvega odstavka tega člena se šteje otrok, ki:

1. ima pravico do dodatka za nego otroka v skladu z zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih,
2. ima pravico do dodatka za pomoč in postrežbo v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ali

3. je skladno s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožen.

(4) Olajšava, določena v 2. točki prvega odstavka tega člena se prizna za otroka do dopolnjenega 18. leta starosti, za starejšega otroka pa, če neprekinjeno ali s prekinitvijo do enega leta nadaljuje šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti. Olajšava se prizna tudi za otroka po tej starosti, če traja njegovo šolanje na visoki stopnji pet ali šest let, ali če otrok zaradi daljše bolezni ali poškodbe ni končal šolanja v predpisanem roku. Priznavanje olajšave se v navedenih primerih podaljša za toliko časa, kolikor se je šolanje zaradi navedenih razlogov podaljšalo.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek se olajšava, določena v 2. točki prvega odstavka tega člena, za otroka, ki je skladno s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožen, prizna ne glede na njegovo starost.

(6) Olajšava, določena v 1. točki prvega odstavka tega člena se ne priznava zavezancu, katerega otrok je v rejništvu, razen če dokaže, da tudi v tem času materialno skrbi za otroka. V tem primeru se olajšava prizna za dobo, za katero center za socialno delo v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, prizna pravico do otroškega dodatka.

(7) Olajšava, določena v 2. točki prvega odstavka tega člena se ne prizna zavezancu, katerega otrok je zaradi zdravljenja, usposabljanja, vzgoje ali šolanja v zavodu, v katerem ima celodnevno brezplačno oskrbo, ali v rejništvu, razen če dokaže, da tudi v tem času materialno skrbi za otroka. V primeru, da ima zavezanec pravico do dodatka za nego otroka, se olajšava prizna za dobo, za katero mu center za socialno delo v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, prizna pravico do dodatka za nego otroka.

(8) Za uveljavljanje posebne olajšave iz 2. točke prvega odstavka tega člena se uporablja odločba centra za socialno delo o priznanju dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, odločba Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije o priznanju dodatka za pomoč in postrežbo v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali odločba centra za socialno delo v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb.

(9) Če zavezanec ni vse leto vzdrževal družinskega člana, se za priznanje olajšave upošteva le čas, ko je zavezanec takega člana dejansko preživeljal.

(10) Za istega vzdrževanega družinskega člana se v davčnem letu prizna posebna olajšava samo enemu zavezancu, drugemu pa le morebitna razlika do celotne višine olajšave.

(11) Če se zavezanci ne morejo sporazumeti, kdo izmed njih bo uveljavljal posebno olajšavo za istega vzdrževanega družinskega člana, se prizna vsakemu zavezancu sorazmerni del olajšave.

(12) Za otroka, za katerega zavezanec na podlagi sodne odločbe, sporazuma ali dogovora o preživljanju, sklenjenega po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, prispeva za njegovo preživljanje, lahko zavezanec uveljavlja posebno olajšavo. Če je prispevek zavezanca manjši od njemu pripadajočega dela posebne olajšave ali če zavezanec ne prispeva za preživljanje otroka, se razlika do njemu pripadajočega dela ali celotni del njemu pripadajoče posebne olajšave prizna staršu, kateremu je otrok zaupan.

(1) Za vzdrževanega družinskega člana zavezanca se šteje zakonec, ki ni zaposlen ter ne opravlja dejavnosti, nima lastnih dohodkov za preživljanje ali so ti manjši od višine posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana, določene v 3. točki prvega odstavka 114. člena tega zakona in razvezani zakonec zavezanca, če mu je s sodbo oziroma dogovorom, sklenjenim po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, priznana pravica do preživnine, ki jo plačuje zavezanec. Za lastne dohodke iz prejšnjega stavka se štejejo vsi dohodki po tem zakonu.

(2) Za vzdrževanega družinskega člana zavezanca se šteje tudi otrok do 18. leta starosti.

(3) Za vzdrževanega družinskega člana zavezanca se šteje tudi otrok do 26. leta starosti, če neprekinjeno ali s prekinitvijo do enega leta nadaljuje šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji in - razen družinske pokojnine ter dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja - nima dohodkov iz zaposlitve ali iz opravljanja dejavnosti. Za vzdrževanega družinskega člana se šteje tudi otrok, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega stavka in je starejši od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in sicer največ za dobo šestih let od dneva vpisa na dodiplomski študij in največ za dobo štirih let od dneva vpisa na podiplomski študij.

(4) Za vzdrževanega družinskega člana se šteje tudi otrok, starejši od 18 let, ki se ne izobražuje in je za delo sposoben, če je prijavljen pri službi za zaposlovanje in živi s starši oziroma posvojitelji v skupnem gospodinjstvu ter nima lastnih dohodkov za preživljanje oziroma so ti manjši od višine posebne olajšave. Za lastne dohodke iz prejšnjega stavka se štejejo vsi dohodki po tem zakonu.

(5) Ne glede na tretji in četrti odstavek tega člena, se otrok, ki ima pravico do dodatka za nego otroka v skladu z zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, šteje za vzdrževanega družinskega člana za obdobje, v katerem ima pravico do dodatka za nego otroka v skladu z zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena se za vzdrževanega družinskega člana šteje tudi otrok, ki ima pravico do dodatka za pomoč in postrežbo v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, do 26. leta starosti, če neprekinjeno ali s prekinitvijo do enega leta nadaljuje šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji, po 26. letu starosti pa, če traja njegovo šolanje na visoki stopnji pet ali šest let, ali če otrok zaradi daljše bolezni ali poškodbe ni končal šolanja v predpisanem roku. Obdobje, v katerem se otrok šteje za vzdrževanega družinskega člana, se v navedenih primerih podaljša za toliko časa, kolikor se je šolanje zaradi navedenih razlogov podaljšalo.

(7) Ne glede na tretji, četrti, peti in šesti odstavek tega člena se otrok, ki je v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožen, šteje za vzdrževanega družinskega člana ne glede na njegovo starost.

(8) Za otroka se šteje lasten otrok, posvojenec, pastorek oziroma otrok zunajzakonskega partnerja. Za otroka se šteje tudi vnuk, če ima zavezanec pravico do posebne olajšave za enega od njegovih staršev ali če vnuk nima staršev ali če zavezanec skrbi zanj na podlagi sodbe sodišča. Za otroka se šteje tudi druga oseba, če zavezanec zanjo skrbi na podlagi sodbe sodišča.

(9) Za vzdrževanega družinskega člana zavezanca se štejejo tudi starši oziroma posvojitelji zavezanca, če nimajo lastnih dohodkov za preživljanje oziroma so ti manjši od višine posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana, določene v 3. točki prvega odstavka 114. člena tega zakona, in živijo z zavezancem v skupnem gospodinjstvu ali so v

institucionalnem varstvu v socialno varstvenem zavodu in zavezanec krije stroške teh storitev ter pod enakimi pogoji tudi starši oziroma posvojitelji zavezančevega zakonca, če zakonec ni zavezanec za dohodnino. Za lastne dohodke iz prejšnjega stavka se štejejo vsi dohodki po tem zakonu.

(10) Za vzdrževanega družinskega člana zavezanca, katerega pretežni del dohodka je iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, se šteje tudi član kmečkega gospodinjstva, če sodeluje pri doseganju dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in če nima lastnih dohodkov za preživljanje oziroma so ti manjši od posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana, določene v 3. točki prvega odstavka 114. člena tega zakona, in pod pogojem, da njegov otrok, zakonec, starši ali posvojitelji zanj ne uveljavljajo posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana. V takem primeru se kot vzdrževani družinski član zavezanca šteje tudi otrok člana kmečkega gospodinjstva, ki se po tem odstavku šteje za vzdrževanega družinskega člana. Za otroka po tem odstavku se šteje otrok, kot je določen v drugem do šestem odstavku tega člena. Za lastne dohodke iz prvega stavka tega člena se štejejo vsi dohodki po tem zakonu.

(11) Za vzdrževanega družinskega člana po tem členu se šteje oseba, ki izpolnjuje v prejšnjih določbah tega člena določene pogoje in ima prijavljeno bivališče v Sloveniji, je državljan Slovenije oziroma države članice EU ali je rezident države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka, ki omogoča izmenjavo informacij zaradi izvajanja domače zakonodaje.

116. člen (olajšave za rezidente držav članic EU)

Fizična oseba, ki je rezident države članice EU in v Sloveniji dosega dohodke iz zaposlitve, dohodke iz opravljanja dejavnosti ali dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki so obdavčeni v Sloveniji, lahko uveljavlja olajšave, določene v 111. in 114. členu tega zakona, če z dokazili dokaže, da znašajo prej navedeni dohodki, doseženi v Sloveniji, najmanj 90% njegovega celotnega obdavčljivega dohodka v davčnem letu.

117. člen (olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje)

(1) Letna davčna osnova zavezanca, ki je rezident, se lahko zmanjša za znesek premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jo je plačal zavezanec zase izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovanca, oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.390 eurov letno. Glede uskladitve premije in načina objave usklajenih zneskov premije, se uporablja 118. člen tega zakona.

(2) Če plačujeta premijo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja delodajalec in delojemalec, se pri določitvi višine premije, za katero se priznava olajšava, upošteva skupni znesek vplačanih premij.

(3) Če v primeru iz drugega odstavka tega člena skupni znesek vplačanih premij presega znesek iz prvega odstavka tega člena, lahko zavezanec uveljavlja olajšavo samo od tistega dela vplačane premije, ki je enaka razliki med zneskom iz prvega odstavka tega člena in premijo, ki jo je zanj vplačal delodajalec.

(4) Določbe prejšnjih odstavkov se uporabljajo tudi kadar je zavezanec istočasno vključen v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja in v pokojninski načrt individualnega zavarovanja.

118. člen
(uskladitev olajšav)

(1) Zneski olajšav, določeni v 111. členu, prvem odstavku 112. člena, prvem in drugem odstavku 114. člena ter v prvem odstavku 117. člena tega zakona se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije.

(2) Zneske iz prvega odstavka tega člena določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.

3. Odmera dohodnine

119. člen
(odmera dohodnine)

(1) Letna davčna osnova iz 109. člena tega zakona, zmanjšana za zneske olajšav iz 111. člena, prvega odstavka 112. člena, 113. člena, prvega in drugega odstavka 114. člena in 117. člena tega zakona, je neto letna davčna osnova.

(2) Dohodnina se odmeri od neto letne davčne osnove po stopnjah iz 122. člena tega zakona.

120. člen
(povprečenje)

(1) Ne glede na drugi odstavek 119. člena tega zakona, se zavezancu, ki je prejel dohodek iz delovnega razmerja na podlagi sodne odločbe za preteklo leto ali več preteklih let (v nadaljnjem besedilu tega odstavka: dohodek iz preteklih let), dohodnina odmeri od neto letne davčne osnove - ki vključuje tudi dohodek iz preteklih let - po posebej izračunani povprečni individualni stopnji zavezanca (v nadaljnjem besedilu: povprečna stopnja). Povprečna stopnja se izračuna ob upoštevanju stopenj dohodnine iz 122. člena tega zakona in letne davčne osnove iz 109. člena tega zakona, ki se zmanjša za 80% davčne osnove od dohodka iz preteklih let ter za zneske olajšav iz 111. člena, prvega odstavka 112. člena, prvega in drugega odstavka 114. člena in 117. člena tega zakona.

(2) Ne glede na drugi odstavek 119. člena tega zakona, se zavezancu, ki je prejel drugi dohodek v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost iz drugega odstavka 70. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu tega odstavka: večletni dohodek iz kmetijske dejavnosti), dohodnina odmeri od neto letne davčne osnove - ki vključuje tudi večletni dohodek iz kmetijske dejavnosti - po posebej izračunani povprečni stopnji. Povprečna stopnja se izračuna ob upoštevanju stopenj dohodnine iz 122. člena tega zakona in letne davčne osnove iz 109. člena tega zakona, ki se zmanjša za 90% davčne osnove od večletnega dohodka iz kmetijske dejavnosti ter za zneske olajšav iz 111. člena, prvega odstavka 112. člena, prvega in drugega odstavka 114. člena in 117. člena tega zakona.

(3) Ne glede na drugi odstavek 119. člena tega zakona, se zavezancu, ki je dosegel dohodek iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, dohodnina odmeri od neto letne davčne osnove - ki vključuje tudi dohodke iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena - po posebej izračunani povprečni stopnji. Povprečna stopnja se izračuna ob upoštevanju stopenj

dohodnine iz 122. člena tega zakona in letne davčne osnove iz 109. člena tega zakona, v katero se všteva le sorazmerni del davčne osnove, vključno s povečanji in zmanjšani ter davčnimi olajšavami, od dohodka iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona na člana kmečkega gospodinjstva, ki je obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti, ter zmanjša za zneske olajšav iz 111. člena, prvega odstavka 112. člena, prvega in drugega odstavka 114. člena in 117. člena tega zakona. Sorazmerni del dohodka iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena se ugotovi tako, da se ta dohodek razdeli na toliko delov, kolikor je članov kmečkega gospodinjstva zavezanca, ki so obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti.

(4) Ne glede na drugi odstavek 119. člena tega zakona, se zavezancu, ki je prejel dohodek iz oddajanje premoženja v najem iz 75. člena tega zakona kot nadomestilo za služnost ali zaradi nemožnosti uporabe premoženja, ki se izplača za več let (v nadaljnjem besedilu tega odstavka: večletni dohodek), dohodnina odmeri od neto letne davčne osnove - ki vključuje tudi večletni dohodek - po posebej izračunani povprečni stopnji. Povprečna stopnja se izračuna ob upoštevanju stopenj dohodnine iz 122. člena tega zakona in letne davčne osnove iz 109. člena tega zakona, ki se zmanjša za 80% davčne osnove od večletnega dohodka ter za zneske olajšav iz 111. člena, prvega odstavka 112. člena, prvega in drugega odstavka 114. člena in 117. člena tega zakona.

121. člen

(olajšave in lestvica za zavezanca, ki je rezident
za del davčnega leta)

Pri odmeri dohodnine za davčno leto, v katerem je fizična oseba postala ali prenehala biti rezident, se davčne olajšave in lestvica iz 122. člena tega zakona upoštevajo sorazmerno obdobju, ki se šteje za obdobje, v katerem je fizična oseba bila rezident.

V. STOPNJE DOHODNINE OD DOHODKOV, KI SE VŠTEVAJO V LETNO DAVČNO OSNOVO

122. člen

(stopnje dohodnine)

(1) Stopnje dohodnine za davčno leto so:

če znaša neto letna davčna osnova v eurih		znaša dohodnina v eurih				
nad	do					
	6.800			16%		
6.800	13.600	1.088	+	27%	nad 6.800	
13.600		2.924	+	41%	nad 13.600	

(2) Zneski neto letnih davčnih osnov iz prvega odstavka tega člena se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije; temu ustrezno se zneski dohodnine izračunajo.

(3) Zneske iz drugega odstavka tega člena določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.

VI. OBVEZNOST PLAČEVANJA DOHODNINE OD DOHODKOV, KI SE VŠTEVAJO V LETNO DAVČNO OSNOVO

123. člen

(odmera in poračun dohodnine na letni ravni)

(1) Od dohodkov, ki se vštevajo v letno davčno osnovo, dohodnino na letni ravni za zavezanca odmeri davčni organ na podlagi napovedi, ki jo vloži zavezanec. Odmera in poračun dohodnine se za posamezno davčno leto opravi po preteku leta, z odločbo davčnega organa, v rokih in na način, določen s tem zakonom in zakonom, ki ureja davčni postopek.

(2) Od dohodnine, odmerjene zavezancu za posamezno davčno leto od dohodkov, ki se vštevajo v letno davčno osnovo, se odšteje med letom plačana dohodnina od teh dohodkov.

(3) Med letom plačana dohodnina se šteje za akontacijo dohodnine.

(4) Če je znesek odmerjene dohodnine na letni ravni večji od zneska med letom plačane akontacije dohodnine, zavezanec doplača razliko dohodnine. Če je znesek odmerjene dohodnine na letni ravni manjši od zneska med letom plačane akontacije dohodnine, se zavezancu razlika dohodnine vrne.

124. člen

(plačevanje akontacije dohodnine)

(1) Od dohodkov zavezanca, določenih s tem zakonom, se med letom plačuje akontacija dohodnine, če ni s tem zakonom ali z zakonom, ki ureja davčni postopek drugače določeno.

(2) Akontacija dohodnine se izračuna in plača v rokih in na način, določen s tem zakonom in z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(3) Akontacija dohodnine se zavezancu, rezidentu, odšteje od dohodnine, odmerjene za posamezno davčno leto.

(4) Akontacija dohodnine se zavezancu, nerezidentu, šteje kot dokončen davek.

(5) Ne glede na četrti odstavek tega člena, se zavezancu, rezidentu države članice EU, ki izpolnjuje pogoje iz 116. člena tega zakona, akontacija dohodnine odšteje od dohodnine, odmerjene od dohodkov, doseženih v Sloveniji, za posamezno davčno leto.

125. člen

(izračun akontacije dohodnine)

(1) Izračun akontacije dohodnine se opravi z davčnim obračunom ali z odmero akontacije dohodnine.

(2) Izračun akontacije dohodnine se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem ali na podlagi obračuna, ki ga opravi zavezanec sam. Izračun akontacije dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti plačnik davka.

(3) Plačnik davka je oseba, ki izplačuje dohodke, obdavčljive po tem zakonu, če ni z zakonom, ki ureja davčni postopek, drugače določeno.

(4) Izračun akontacije dohodnine z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca ali na podlagi podatkov o katastrskem dohodku kmetijskih in gozdnih zemljišč, če ni z zakonom drugače določeno.

126. člen
(plačilo akontacije dohodnine)

(1) Plačilo akontacije dohodnine se opravi na podlagi davčnega obračuna ali odmere akontacije dohodnine.

(2) Plačilo akontacije dohodnine se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem ali na podlagi obračuna, ki ga opravi zavezanec sam. Plačilo akontacije dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti plačnik davka.

(3) Zavezanec za plačilo akontacije dohodnine na podlagi odločbe o odmeri akontacije dohodnine je zavezanec sam.

(4) Način izračuna in plačila akontacije dohodnine od posameznih vrst dohodkov, ki so predmet obdavčitve po tem zakonu, je določen z zakonom, ki ureja davčni postopek.

VII. AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKOV, KI SE VŠTEVAJO V LETNO DAVČNO OSNOVO – OSNOVE IN STOPNJE

127. člen
(akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve)

(1) Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve se izračuna in plača od dohodka iz zaposlitve od davčne osnove iz 41. do 45. člena tega zakona.

(2) Od dohodka iz delovnega razmerja, doseženega pri delodajalcu, pri katerem zavezanec dosega pretežni del dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljnjem besedilu: glavni delodajalec), in od pokojnine, ki se izplačuje za mesečno obdobje, se akontacija dohodnine izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabijo stopnje dohodnine in lestvica iz 122. člena tega zakona, preračunana na 1/12 leta.

(3) Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz drugega odstavka tega člena, ki ga izplača glavni delodajalec, se upošteva 1/12 zneska olajšave iz 111. člena, prvega odstavka 112. člena in iz 114. člena tega zakona. Pri izračunu akontacije dohodnine od pokojnine, določene v drugem odstavku tega člena, se upošteva tudi olajšava iz drugega odstavka 112. člena tega zakona. Pri izračunu akontacije dohodnine od nadomestil iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki jih prejema delovni invalidi po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki jih za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, se upošteva tudi olajšava iz tretjega odstavka 112. člena tega zakona.

(4) Če se dohodek iz delovnega razmerja ali pokojnina, ki se nanašata na mesečno obdobje, izplača v več delih, se ob izplačilu zadnjega dela dohodka iz delovnega razmerja oziroma pokojnine ugotovi višina mesečnega dohodka iz delovnega razmerja oziroma pokojnine in izvrši izračun akontacije dohodnine ter poračun že plačane akontacije dohodnine od posameznih delov dohodka iz delovnega razmerja oziroma pokojnine.

(5) Če se dohodek iz zaposlitve, ki se všteta v davčno osnovo, izplača za več mesecev skupaj, se akontacija dohodnine izračuna od celotnega izplačila navedenega dohodka, po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka. Za ugotovitev povprečne stopnje

dohodnine od enomesečnega dohodka, se prejeti dohodek, ki se nanaša na več mesecev, razdeli na toliko enakih delov, na kolikor mesecev se nanaša, vendar ne več kot na 12 mesecev.

(6) Če delodajalec ni glavni delodajalec zaposlenega, se akontacijo dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja izračuna po stopnji 25% od davčne osnove iz prvega odstavka tega člena in brez upoštevanja olajšav po tretjem odstavku tega člena.

(7) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena, se izračun akontacije dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter od polovice pokojnine, ki jo prejema upravičenec v skladu z drugim odstavkom 178. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št.104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 96/06), ki ju za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, opravi v skladu s šestim odstavkom tega člena, če prejemnik navedenega dohodka hkrati prejema tudi plačo oziroma nadomestilo plače. Pri izračunu akontacije dohodnine se upošteva olajšava iz tretjega odstavka 112. člena tega zakona.

(8) Ne glede na sedmi odstavek tega člena, se lahko akontacija dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter od polovice pokojnine, ki jo prejema upravičenec v skladu z drugim odstavkom 178. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št.104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 96/06), izračuna in plača po nižji stopnji, vendar ne nižji od 16%. Za nižjo stopnjo akontacije dohodnine se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da bo akontacija dohodnine previsoka glede na pričakovano dohodnino na letni ravni.

(9) Akontacija dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja se izračuna in plača od davčne osnove iz četrtega in petega odstavka 41. člena tega zakona po stopnji 25%.

(10) Ne glede na deveti odstavek tega člena se akontacija dohodnine od dohodka verskega delavca ne plača, če se izračunava od dohodka, ki je enak znesku, ki zagotavlja socialno varnost v Sloveniji.

(11) Ne glede na deveti odstavek tega člena, se akontacija dohodnine od dohodka rezidenta, ki glede starosti in statusa izpolnjuje pogoje za priznanje olajšave iz tretjega odstavka 113. člena tega zakona, za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, ne izračuna in ne plača, če posamezen dohodek ne presega 250 eurov. Če posamezni dohodek presega 250 eurov, se akontacija dohodnine izračuna in plača po stopnji 16%.

128. člen

(akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti)

(1) Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti se za davčno leto izračuna od davčne osnove, določene v poglavju III.3. tega zakona, vključno z zmanjšanjem in povečanjem davčne osnove ter davčnimi olajšavami, upošteva davčni olajšavi, določeni v prvem in drugem odstavku 113. člena tega zakona, in na podlagi stopenj dohodnine, določenih v 122. členu tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, lahko upošteva olajšava iz 111. člena, prvega in drugega odstavka 114. člena tega zakona, če zavezancu za posamezno davčno leto te olajšave niso bile upoštewane pri

izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, ali je bilo na ta način upoštevanih manj kot 5/12 teh olajšav. V primeru smrti zavezanca se zavezancu prizna sorazmerni del olajšav do dneva smrti zavezanca v skladu s prejšnjim stavkom tega odstavka.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti za zavezanca, ki je dosegel dohodke iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, lahko izračuna po posebej izračunani povprečni stopnji akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Povprečna stopnja akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti se izračuna ob upoštevanju stopenj dohodnine iz 122. člena tega zakona, sorazmernega dela davčne osnove od dohodka iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, določene v poglavju III.3. tega zakona, vključno z zmanjšanjem in povečanjem davčne osnove ter davčnimi olajšavami (v nadaljnjem besedilu tega odstavka: davčna osnova), na člana kmečkega gospodinjstva, ki je obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti, in ob upoštevanju drugega odstavka tega člena. Sorazmerni del davčne osnove od dohodka iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona se ugotovi tako, da se davčna osnova razdeli na toliko delov, kolikor je članov kmečkega gospodinjstva zavezanca, ki so obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti.

(4) Predhodna akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti se za davčno leto določi v višini akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti po zadnjem obračunu akontacije dohodnine, če ni z zakonom drugače določeno. Predhodna akontacija dohodnine se plačuje v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(5) Predhodna akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti in davčni odtegljaj iz 68. člena tega zakona se odštejeta od akontacije dohodnine iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena. Morebitna vračila in doplačila akontacije dohodnine se plačujejo v rokih in na način, določen z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(6) Ne glede na prvi do peti odstavek tega člena, se akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti za zavezanca iz tretjega, četrtega, šestega in sedmega odstavka 48. člena tega zakona izračuna in plača od davčne osnove iz tretjega, četrtega, šestega in sedmega odstavka 48. člena tega zakona po stopnji 25%. Pri izračunu akontacije se lahko upošteva olajšava iz prvega in drugega odstavka 113. člena tega zakona, če zavezanec oceni, da bo v davčnem letu izpolnil pogoje za olajšavo.

(7) Ne glede na šesti odstavek tega člena, se za zavezanca iz šestega odstavka tega člena akontacija dohodnine lahko izračuna in plača po znižani stopnji, vendar ne nižji od 10%, če zavezanec plačuje obvezne prispevke za socialno varnost iz naslova opravljanja dejavnosti. Za znižano stopnjo akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da bo akontacija dohodnine previsoka glede na pričakovano dohodnino na letni ravni.

129. člen

(akontacije dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti)

(1) Akontacija dohodnine od katastrskega dohodka in od pavšalne ocene dohodka za panje se izračuna in plača po stopnji:

1. 10% od davčne osnove, če je skupni znesek katastrskega dohodka ali pavšalne ocene dohodka za panje na posameznega zavezanca enak ali večji od 10% povprečne plače v Sloveniji za preteklo leto,
2. 0% od davčne osnove, če je skupni znesek katastrskega dohodka ali pavšalne ocene dohodna za panje na posameznega zavezanca manjši od 10% povprečne plače v Sloveniji za preteklo leto.

(2) Akontacija dohodnine se od davčne osnove vsakega posameznega drugega dohodka iz drugega odstavka 70. člena tega zakona izračuna in plača po stopnji:

1. 0% od davčne osnove, če je posamezni dohodek enak ali manjši od 209 evrov;
2. 10% od davčne osnove, če je posamezni dohodek večji od 209 evrov.

(3) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena se od:

1. katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka za panje, in
2. drugega dohodka iz drugega odstavka 70. člena tega zakona,

ki ga doseže nerezident, izračuna in plača akontacija dohodnine po stopnji 16%.

130. člen

(akontacije dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice)

(1) Akontacija dohodnine od dohodkov iz oddajanja nepremičnin in premičnin v najem se izračuna in plača v višini 25% od davčne osnove, ugotovljene v skladu s 77. členom tega zakona.

(2) Akontacija dohodnine od dohodkov iz prenosa premoženjske pravice se izračuna in plača v višini 25% od davčne osnove, ugotovljene v skladu z 79. členom tega zakona.

131. člen

(akontacija dohodnine od drugih dohodkov)

(1) Akontacija dohodnine od drugih dohodkov se izračuna in plača po stopnji 25% od davčne osnove iz drugega odstavka 106. člena in iz 108. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se akontacija dohodnine od drugega dohodka, ki se prejema redno za mesečno obdobje, izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabijo stopnje dohodnine in lestvica iz 122. člena tega zakona, preračunana na 1/12 leta, in se upošteva 1/12 zneska olajšave iz 111. člena, prvega odstavka 112. člena in iz 114. člena tega zakona, pod pogojem, da zavezanec ne prejema drugega dohodka, od katerega se akontacija dohodnine izračunava na način, kot je določeno v tem stavku. Za takšen način izračuna akontacije dohodnine od drugih dohodkov se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka.

(3) Pri izračunu akontacije dohodnine od priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, ki jo za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, se upošteva osebna olajšava iz četrtega odstavka 112. člena tega zakona.

VIII. STOPNJA DOHODNINE IN OBVEZNOST PLAČEVANJA DOHODNINE OD DOHODKA IZ KAPITALA

132. člen

(stopnja dohodnine od dohodka iz kapitala)

(1) Od dohodka iz kapitala se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami poglavja III.6. tega zakona, po stopnji 20% in se šteje kot dokončen davek.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se stopnja dohodnine od dobička iz kapitala znižuje vsakih pet let imetništva kapitala in znaša po dopolnjenih:

1. petih letih imetništva kapitala: 15%,
2. desetih letih imetništva kapitala: 10%,
3. 15 letih imetništva kapitala: 5%.

133. člen

(oprostitev dohodnine od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah)

Seštevek davčnih osnov od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, se zmanjša za 500 eurov.

134. člen

(izračun in plačilo dohodnine od obresti in dividend)

(1) Dohodnina od obresti in dividend se izračuna in plača v rokih in na način, določen s tem zakonom in z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(2) Izračun dohodnine od obresti in dividend se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem ali odmero dohodnine. Izračun dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti plačnik davka, kot je določen v tretjem odstavku 125. člena tega zakona. Izračun dohodnine z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca.

(3) Plačilo dohodnine od obresti in dividend se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem ali odmere dohodnine. Plačilo dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti plačnik davka. Zavezanec za plačilo dohodnine na podlagi odločbe o odmeri dohodnine je zavezanec sam.

(4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena tega zakona, se dohodnina od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, izračuna in plača na letni ravni.

135. člen

(izračun in plačilo dohodnine od dobička iz kapitala)

(1) Dohodnina od dobička iz kapitala se izračuna in plača v rokih in na način, določen s tem zakonom in z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(2) Izračun dohodnine od dobička iz kapitala se opravi z odmero dohodnine. Izračun dohodnine z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca.

(3) Plačilo dohodnine od dobička iz kapitala se opravi na podlagi odmere dohodnine. Zavezanec za plačilo dohodnine na podlagi odločbe o odmeri dohodnine je zavezanec sam.

(4) Od dohodnine, odmerjene zavezancu za posamezno davčno leto od dobička iz kapitala, se odšteje med letom plačana dohodnina od dobička iz kapitala. Med letom plačana dohodnina se šteje za akontacijo dohodnine.

(5) Akontacija dohodnine od dobička iz kapitala se izračuna in plača, če je tako določeno z zakonom o davčnem postopku. Akontacija dohodnine od dobička iz kapitala se izračuna in plača od davčne osnove iz 97. člena tega zakona.

(6) Če je znesek dohodnine od dobička iz kapitala, odmerjene v davčnem letu, večji od zneska med letom plačane akontacije dohodnine od dobička iz kapitala, zavezanec doplača

razliko dohodnine. Če je znesek dohodnine, odmerjene v davčnem letu, manjši od zneska akontacije med letom plačane dohodnine od dobička iz kapitala, se zavezancu razlika dohodnine vrne.

IX. ODPRAVA DVOJNEGA OBDAVČENJA DOHODKOV REZIDENTA Z VIROM IZVEN SLOVENIJE

136. člen (odbitek dohodnine)

(1) Rezident lahko od dohodnine, odmerjene po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela dohodnine (v nadaljnjem besedilu: odbitek), ki jo je plačal od dohodkov z virom izven Slovenije (v nadaljnjem besedilu: tuji dohodki), vključenih v njegovo osnovo za dohodnino.

(2) Za tuje dohodke iz prvega odstavka tega člena se štejejo dohodki, ki se v skladu z določbami iz poglavja II.2. tega zakona ne morejo šteti za dohodek, ki ima svoj vir v Sloveniji.

(3) Za tuje dohodke iz prvega odstavka tega člena se štejejo tudi dohodki, ki imajo svoj vir v Sloveniji v skladu z določbami iz poglavja II.2. tega zakona, a so obdavčeni tudi v drugi državi, če Slovenija s to državo nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka.

137. člen (omejitev odbitka dohodnine)

(1) Odbitek dohodnine od tujih dohodkov po prvem odstavku 136. člena tega zakona ne sme preseči nižjega od:

1. zneska dohodnine od tujih dohodkov, ki je bil dokončen in dejansko plačan, ali
2. zneska dohodnine, ki bi ga bilo treba plačati po tem zakonu od tujih dohodkov, če odbitek ne bi bil možen.

(2) Če ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka z drugo državo, se za dokončen tuji davek na dohodke iz te države šteje znesek tujega davka po stopnji, določeni v mednarodni pogodbi.

(3) Če je znesek iz 1. točke prvega odstavka tega člena višji od zneska iz 2. točke prvega odstavka tega člena, se razlika ne more uveljavljati kot odbitek v naslednjih ali preteklih davčnih obdobjih.

138. člen (dokazila)

(1) Zavezanec, ki uveljavlja odbitek dohodnine po 136. členu tega zakona, je dolžan davčnemu organu predložiti ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Slovenije, zlasti znesek dohodnine, plačane od tujih dohodkov, osnovo za plačilo dohodnine ter dokazilo, da je bil znesek dohodnine dokončen in dejansko plačan.

(2) Način predložitve dokazil in njihova ustreznost je določena z zakonom, ki ureja davčni postopek.

139. člen (sprememba odbitka)

Če se zaradi sprememb, zlasti vračil tujega davka, spremeni odbitek, mora zavezanec v

obdobju, ko je do spremembe prišlo, povečati davčno osnovo za znesek, ki je enak razliki med priznanim odbitkom in odbitkom, ki bi bil mogoč, če bi se sprememba upoštevala.

140. člen
(nižji odbitek)

Če je znesek dohodnine, pred zmanjšanjem za odbitke po tem poglavju, nižji od odbitkov po tem poglavju, znesek odbitkov ne more preseči zneska dohodnine. Odbitki, ki presegajo znesek dohodnine, se ne morejo uveljavljati kot odbitki v prihodnjih ali preteklih davčnih letih.

141. člen
(polni odbitek)

Ne glede na 137. člen tega zakona, lahko rezident od dohodnine, odmerjene po tem zakonu od dohodka od prihrankov, ki ga določa Direktiva Sveta 2003/48/ES z dne 3. junija 2003 o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti (UL L št. 157 z dne 26. 6. 2003, str. 38) in, ki je obdavčen v drugi državi članici EU po 1. juliju 2005, odšteje znesek ustreznega dela dohodnine, ki jo je plačal v tej državi. Kadar znesek plačane dohodnine v drugi državi članici presega dohodnino, odmerjeno od teh dohodkov po tem zakonu, se razlika rezidentu povrne.

X. NAMENITEV DELA DOHODNINE

142. člen
(namenitev dela dohodnine za donacije)

(1) Rezident lahko zahteva, da se do 0,5 % dohodnine, odmerjene po tem zakonu od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, nameni za financiranje splošnokoristnih namenov in za financiranje političnih strank in reprezentativnih sindikatov.

(2) Za splošnokoristne namene po tem členu se štejejo humanitarni nameni (vključno z varstvom človekovih pravic), nameni varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, invalidski, dobrodelni, ekološki, kulturni in religiozni nameni, ki se opravljajo v okviru dejavnosti rezidentov Slovenije, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti kot nepridobitnih dejavnosti, in katerim je s posebnim zakonom ali na podlagi posebnega zakona, zaradi opravljanja te dejavnosti, priznan poseben status ali določeno, da je njihova dejavnost v javnem interesu ali da je dobrodelna. Za rezidente iz prejšnjega stavka se ne štejejo rezidenti pravne osebe, ki so jih ustanovile ali katerih člani so pravne osebe javnega prava.

(3) Vlada določi podrobnejši način izvajanja prvega odstavka tega člena in objavlja seznam upravičencev do donacij po tem členu.

XI. POSEBNA DOLOČBA

143. člen
(podrobnejši predpisi)

Podrobnejše predpise o izvajanju tega zakona lahko izda minister, pristojen za finance.

XII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

144. člen

(davčna osnova od dohodka iz kmetijske dejavnosti)

(1) Zavezanec, ki je ugotavljal davčno osnovo v skladu s petim in šestim odstavkom 35. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo in 69/06 – odločba US, v nadaljnjem besedilu: ZDoh-1) se šteje za zavezanca iz drugega odstavka 47. člena tega zakona.

(2) Za zavezanca iz prejšnjega odstavka tega člena ni potrebna priglasitev v skladu z drugim odstavkom 47. člena tega zakona.

145. člen

(ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov)

Zavezanec zahteva upoštevanje normiranih odhodkov pri ugotavljanju davčne osnove v skladu s tretjim in šestim odstavkom 48. člena tega zakona za davčno leto 2007 v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona. Davčni organ izda potrdilo o ugotavljanju davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov najpozneje v 15 dneh po prejetju zahtevka.

146. člen

(prenehanje opravljanja dejavnosti)

(1) Ne glede na prvi stavek prvega odstavka 51. člena tega zakona se ob prenehanju opravljanja dejavnosti za prihodek ne šteje prihodek, dosežen z odtujitvijo nepremičnine s prenosom iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo, pridobljene v podjetje pred 1. januarjem 2005, pod pogojem, da ne gre za nepremičnine iz drugega stavka prvega odstavka 51. člena tega zakona ali za nepremičnine, ki se s prenehanjem dejavnosti prenašajo na drug subjekt v skladu s četrtem odstavkom 51. člena tega zakona.

(2) Ne glede na peti odstavek 98. člena tega zakona se v primerih iz prejšnjega odstavka tega člena za nabavno vrednost kapitala ob pridobitvi šteje knjigovodska vrednost nepremičnine na dan prenehanja opravljanja dejavnosti.

147. člen

(uporaba določb zakona o dohodnini v zvezi z olajšavami)

(1) Določbe drugega in tretjega odstavka 47. člena in drugega odstavka 48. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 71/93, 2/94 - popr., 7/95, 14/96 – odločba US in 44/96 – v nadaljnjem besedilu: ZDoh), se za davčne olajšave, uveljavljene po teh členih, uporabljajo do poteka rokov po teh členih.

(2) Določbe tretjega do šestega odstavka 47. člena ZDoh-1, se za davčne olajšave, uveljavljene po tem členu, uporabljajo do poteka rokov po tem členu.

(3) Določbe prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka 48. člena ZDoh-1 se za zavezanca, ki je začel uveljavljati olajšavo po prvem in drugem odstavku 48. člena ZDoh-1 uporabljajo do poteka obdobja 12 mesecev iz tretjega odstavka 48. člena ZDoh-1 oziroma do poteka rokov po četrtem odstavku 48. člena ZDoh-1.

(4) Zavezancu, novemu zasebniku oziroma pravni osebi, ki pri prenehanju opravljanja dejavnosti zavezanca uveljavlja davčno obravnavo po četrtem odstavku 51. člena tega zakona, se olajšave uveljavljene po 47. in 48. členu ZDoh in po 47. in 48. členu ZDoh-1 obravnavajo pod pogoji, kot bi veljali, če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo.

(5) Določbe drugega odstavka 25. člena ter 26., 29., 30., 31. in 34. člena ZDoh in določbe 61., 62. in 63. člena ZDoh-1, se za oprostitev, znižanja in olajšave, uveljavljene po teh členih, upoštevajo do poteka roka iz teh členov, oziroma za posamezne oprostitve smiselno upoštevajo do poteka rokov, določenih v 73. členu tega zakona.

148. člen
(pokrivanje izgub)

Določbe 60. člena tega zakona se lahko uporabljajo tudi za pokrivanje izgub iz davčnih obdobj 2000 do 2005.

149. člen
(uporaba 81. člena tega zakona)

(1) Ne glede na 81. člen tega zakona, se obresti, razen obresti na posojila, dana fizičnim in pravnim osebam, obračunane do 1. januarja 2005, ne obdavčujejo.

(2) Ne glede na 81. člen tega zakona, se dohodek, dosežen na podlagi življenjskega zavarovanja, sklenjenega pred 1. januarjem 2005, ne obdavčuje.

150. člen
(predpis o sledljivosti prehodov med podskladi)

Minister, pristojen za finance, predpiše način sledljivosti prehodov med podskladi iz 100. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, ki dopušča ustanovitev krovnih vzajemnih skladov.

151. člen
(obdavčitev obresti v letu 2007)

(1) Ne glede na prvi odstavek 132. člena tega zakona, se obresti v letu 2007 obdavčujejo po stopnji 15%.

(2) Ne glede na 133. člen tega zakona se v davčnem letu 2007 seštevek davčnih osnov od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, zmanjša za 626 eurov.

152. člen
(uporaba 98. člena tega zakona)

(1) Ne glede na 98. člen tega zakona, se za nabavno vrednost investicijskega kupona, ki je bil pridobljen pred 1. januarjem 2003, šteje vrednost na dan 1. januarja 2006.

(2) Ne glede na 98. člen tega zakona, se v primeru, ko je imetnik investicijskega kupona pridobil z zamenjavo delnic pooblaščenega investicijske družbe, ali delnic investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščenega investicijske družbe, v postopku obveznega preoblikovanja pooblaščenega investicijske družbe ali investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščenega investicijske družbe, v vzajemni sklad, ali v postopku obvezne oddelitve dela sredstev pooblaščenega investicijske družbe v vzajemni sklad, in sicer v roku in po predpisih, ki urejajo to področje, šteje, da je nabavna vrednost investicijskega kupona enaka vrednosti, ki se določi na podlagi nabavne vrednosti delnic pooblaščenega investicijske družbe ali investicijske družbe pred preoblikovanjem oziroma pred oddelitvijo dela sredstev, upošteva veljavno menjalno razmerje v času zamenjave delnic pooblaščenega investicijske družbe ali investicijske družbe za investicijske kupone vzajemnega sklada.

(3) Ne glede na drugi odstavek tega člena, se v primeru, ko je bila delnica pooblaščne investicijske družbe ali investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, pridobljena na sekundarnem trgu pred 1. januarjem 2003, za nabavno vrednost delnic pred preoblikovanjem oziroma pred oddelitvijo dela sredstev šteje primerljiva tržna cena delnic na dan 1. januarja 2006.

(4) Ne glede na 98. člen tega zakona, se za nabavno vrednost vrednostnih papirjev in deležev iz 2. točke 93. člena tega zakona, ki so bili pridobljeni pred 1. januarjem 2003, šteje tržna vrednost na dan 1. januarja 2006, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili, če teh dokazil ni, pa se upošteva knjigovodska vrednost na dan 1. januarja 2006.

(5) Ne glede na četrti odstavek 98. člena tega zakona se v primeru kadar zavezanec odsvoji delnico oziroma delež, ki jo je pridobil ob povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe v letih 2005 ali 2006 in je bilo tako povečanje obdavčeno kot dividenda, za nabavno vrednost tako pridobljene delnice ali pridobljenega oziroma povečanega deleža šteje nominalna vrednost delnice ali pridobljenega oziroma povečanega deleža ob preoblikovanju.

153. člen
(uporaba 93. člena tega zakona)

Ne glede na 1. točko 93. člena tega zakona, se dobiček, dosežen z odsvojitvijo nepremičnine, pridobljene pred 1. januarjem 2002, ne obdavčuje.

154. člen
(obdavčitev plačil iz naslova ukrepov kmetijske politike v letu 2007)

Ne glede na četrti odstavek 71. člena tega zakona, se v davčno osnovo od dohodkov iz plačil iz naslova ukrepov kmetijske politike iz drugega odstavka 70. člena tega zakona, razen plačil, pridobljenih v zvezi z dolgoročnimi vlaganji, v letu 2007 všteta 75% teh plačil.

155. člen
(oprostitvev za plačila, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji)

Ne glede na tretji in četrti odstavek 71. člena tega zakona, se v davčno osnovo od dohodkov iz plačil iz naslova ukrepov kmetijske politike iz drugega odstavka 70. člena tega zakona ne všteta plačila, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, če so izplačana na podlagi odločb, ki so postale pravnomočne pred 1. januarjem 2005.

156. člen
(uskladitev zneskov)

Prva uskladitev zneskov v skladu s 118. in 122. členom tega zakona se opravi za leto 2008.

157. člen
(prenehanje veljavnosti določb zakonov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 54/04, 56/04 – popr., 62/04 – popr., 63/04 - popr., 80/04, 139/04, 53/05, 115/05 in 47/06), uporablja pa se do 31. decembra 2006 in za odmero dohodnine za leto 2006.

(2) Z dnem začetka uporabe tega zakona se prenehajo uporabljati naslednje določbe zakonov v delu, ki se nanaša na oprostitvev plačila dohodnine:

1. 44. člen Zakona o zaščiti prič (Uradni list RS, št. 113/05 in 61/06),

2. 27. člen Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (Uradni list RS, št. 49/06).

158. člen

(prenehanje veljavnosti in uporabe podzakonskih aktov)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati, uporabljajo pa se do 31. decembra 2006, podzakonski akti:

1. Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo (Uradni list RS, št. 142/04, 7/05, 60/05 in 26/06),
2. Uredba o določitvi dohodkov verskih delavcev iz naslova razmerja z versko skupnostjo (Uradni list RS, št. 20/05),
3. Pravilnik o pogojih za oprostitev plačila dohodnine od prejemkov iz medsosedske pomoči med kmetijskimi gospodarstvi v okviru strojnih krožkov (Uradni list RS, št. 130/04),
4. Pravilnik o priznavanju škode in znižanju katastrskega dohodka zaradi naravnih nesreč na kmetijskih in gozdnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 130/04),
5. Pravilnik o načinu valorizacije vrednosti kapitala pri obdavčevanju dobička iz kapitala po ZDoh-1 (Uradni list RS, št. 34/06 in 73/06),
6. Pravilnik o metodologiji za izračun razlike med prihodki iz dohodnine, ki pripadajo občinam po ZDoh-1 in prihodki iz dohodnine, ki pripadajo občinam po ZDoh (Uradni list RS, št. 89/04),
7. Odredba o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2006 (Uradni list RS, št. 117/05).

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se podzakonski akti iz prvega odstavka tega člena uporabljajo za odmero dohodnine za leto 2006.

159. člen

(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. januarja 2007 dalje, razen:

1. 45. člena tega zakona, ki se uporablja že pri odmeri dohodnine za leto 2006;
2. 100. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na odlog ugotavljanja davčne obveznosti v primeru zamenjave investicijskih kuponov podsklada za investicijske kupone drugih podskladov v okviru prehajanja med podskladi pri istem krovnem vzajemnem skladu, ki se pričnejo uporabljati eno leto po uveljavitvi zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, ki dopušča ustanovitev krovnih vzajemnih skladov.

III. OBRAZLOŽITEV

Splošne določbe (1. - 3. člen)

K 1. členu

S členom se določa vsebina zakona o dohodnini, ki je določanje sistema in obveznosti plačevanja dohodnine. Dohodnina je izraz za davek od dohodkov fizičnih oseb.

K 2. členu

Z določbo, da se dohodnina ugotavlja po določbah zakona, ki veljajo na dan 1. januarja tistega leta, za katero se dohodnina odmerja, se zagotavlja davčnim zavezancem, da se za odmero dohodnine vedno uporabljajo le določbe zakona, ki veljajo 1. januarja, kar pomeni, da se določbe zakona vedno uporabljajo le za naprej.

K 3. členu

Z navedenim členom se določa pripadnost prihodkov od dohodnine. Prihodki iz dohodnine pripadajo državnemu proračunu, razen če je z zakonom drugače določeno. Po veljavni ureditvi je z zakonom, ki ureja financiranje občin določeno, da občinam pripada 35% prihodkov iz dohodnine.

Zavezanec za dohodnino in obseg davčne obveznosti (4. in 5. člen)

K 4. členu

V tem členu je določeno, da dohodnino plačujejo fizične osebe, tako rezidenti kot nerezidenti. Obveznost plačila dohodnine se torej nanaša na posameznika, ki pridobiva oziroma dosega dohodke iz različnih naslovov.

K 5. členu

S 5. členom se določa obsega davčne obveznosti za rezidente in za nerezidente. Dohodki rezidentov Slovenije se obdavčujejo po svetovnem dohodku, kar pomeni, da so v Sloveniji, obdavčeni od vsega dohodka, ne glede na to, kje je dohodek pridobljen, v smislu zemljepisnega izvora dohodka. Fizična oseba, ki ni rezident Slovenije, je obdavčena v Sloveniji, če je imel njen dohodek svoj vir v Sloveniji. To pravilo je skladno s splošno sprejetimi mednarodnimi standardi in nujno predpostavlja definicijo (zemljepisnega) "vira dohodka". Ta pravila so navedena v členih 8 - 14.

Istočasna uporaba pravila obdavčitve rezidentov po svetovnem dohodku in nerezidentov po pravilu vira dohodka, kar prakticira večina držav, vodi k dvojni obdavčitvi dohodka na mednarodni ravni. Davkoplachevalec je lahko obdavčen kot nerezident v državi, kjer je dohodek dosežen, hkrati pa je ta dohodek obdavčljiv tudi v državi, kjer je rezident. Z navedenim zakonom se enostransko uvaja določene ukrepe z namenom izogiba dvojni mednarodni obdavčitvi preko določbe, ki ureja odbitek v tujini plačane dohodnine v členih 136 - 141. Dvojna obdavčitev je zmanjšana tudi z davčnimi konvencijami, ki jih je sklenila Republika Slovenija.

Rezidentstvo (6. in 7. člen)

K 6. členu

V 6. členu je določeno, katere fizične osebe se štejejo za rezidente za davčne namene. Navedeni kriteriji se bodo uporabili v kateremkoli trenutku v letu pridobitve dohodka, za ugotovitev statusa osebe v tem času.

V splošnem se fizična oseba določi kot rezident v skladu z enim od treh kriterijev, in sicer se oseba šteje za rezidenta, če:

- ima uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji (1. točka);
- je zaposlena s strani državnih in drugih organov, organov lokalnih skupnosti ali upravnih organov in organizacij v sestavi ministrstev in biva izven Slovenije (2. in 3. točka);
- izpolnjuje določene dejanske kriterije, ki kažejo, da so njeni osrednji osebni in ekonomski interesi v Sloveniji (4. in 5. točka).

Oseba se šteje za rezidenta Slovenije, če je izpolnjen katerikoli od navedenih kriterijev.

1. točka se nanaša na formalnosti obvezne prijave v skladu z notranjo zakonodajo (t.j. zakona o prijavi prebivališča). Če ima posameznik (državljan Slovenije ali tujec) v skladu z navedeno zakonodajo prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji, se v skladu s tem zakonom šteje za rezidenta za davčne namene. Prijava stalnega prebivališča je, upošteva zakon o prijavi prebivališča, obvezna za vse osebe, ki se stalno naselijo na območju Slovenije ali spremenijo naslov stanovanja v Sloveniji. Poleg tega mora v skladu z navedenim zakonom posameznik tudi odjaviti stalno prebivališče, če se stalno odseli z območja Slovenije oziroma prijaviti začasni odhod z območja Slovenije, ki traja več kot tri mesece. Pristojni organ izda posamezniku potrdilo o prijavi oziroma odjavi stalnega prebivališča. Navedeni podatki se zbirajo v registru stalnega prebivalstva.

V skladu z zakonom o tujcih lahko tujec, ki osem let neprekinjeno prebiva v Sloveniji, na podlagi dovoljenja za začasno prebivališče in ni razlogov za njegovo zavrnitev ter izpolnjuje druge pogoje po predpisih, ki veljajo za tujce, vloži zahtevo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje. V določenih primerih (tujec slovenskega rodu, tujec, katerega prebivanje v Sloveniji je v interesu države) se lahko izda dovoljenje za stalno prebivanje tudi pred iztekom osem let neprekinjenega prebivanja v Sloveniji. Pristojni organ, ki izda tujcu dovoljenje za prebivanje, to dovoljenje na razviden način vnese v tujčevo potno listino kot nalepko ali izda posebno listino.

V 2. in 3. točki so navedene določbe, ki se nanašajo na bivanje oseb, ki so zaposlene s strani Republike Slovenije. Celotno ko tak uslužbenec dejansko prebiva v tujini, ostane slovenski davčni rezident v času, ko izpolnjuje diplomatske ali konzularne funkcije v veleposlaništvih ali drugih diplomatskih misijah Republike Slovenije, ali v stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji. Ta ekstra - teritorialna razširitev koncepta rezidentstva Slovenije temelji na podmeni, da diplomatski oziroma konzularni uslužbenci bivajo v slovenski misiji, ki pripada slovenskemu teritoriju in uživajo vse prednosti diplomatske imunitete, ne samo pri uporabi kazenskega, ampak tudi davčnega prava. Predpostavka je, da imajo te osebe dejansko diplomatsko imuniteto, kar pomeni, da so častni konzuli, brez dejanskega diplomatskega statusa, izključeni. Enako, a razširjeno pravilo, se uporabi tudi za zakonce in vzdrževane družinske člane diplomatskega ali konzularnega uslužbenca, v kolikor te osebe bivajo skupaj z uradno osebo.

V določbah 3. točke so zajete osebe, ki so zaposlene v slovenskih diplomatskih ali konzularnih misijah ali v stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji, ne da bi imele diplomatski oziroma konzularni status. Sestavljajo jo sekretarji, hišno osebje, osebe, vozniki, varnostniki itd. Skladno z nameni slovenskih davčnih predpisov se šteje, da te osebe

ne postanejo rezidenti v državi, v kateri dejansko bivajo. Iz navedene določbe izhaja, da se uporablja samo za osebe, ki so bili rezidenti Slovenije v kateremkoli času v letu pred svojim odhodom v tujino. Ravno tako se zanje šteje, da ostanejo slovenski rezidenti celo, ko dejansko prebivajo v tujini. Koncept rezidentstva se razširi na vse državne uslužbenke na katerikoli ravni, in sicer tako na ravni državnih organov, organov lokalnih skupnosti in upravnih organov.

V 4. točki sta določena dva dejanska kriterija, običajno bivališče ter središče osebnih in ekonomskih interesov. Ali ima oseba svoje običajno bivališče v Sloveniji, se ugotovi z uporabo več dejanskih okoliščin, od katerih nobena ni odločilna:

- lokacija stalnega doma (ali več stalnih domov), v katerem oseba biva ali ji je na razpolago;
- kraj rezidentstva zakonca, otrok in drugih sorodnikov;
- kraj, kjer oseba dela.

V nekaterih primerih običajnega bivališča ni mogoče ugotoviti, saj ima oseba lahko različne zveze z različnimi državami, tako da sploh nima običajnega bivališča. V takih primerih je drugi kriterij mišljen kot odločilna določba. V zvezi z določitvijo središča osebnih in ekonomskih interesov se torej uporabi druga skupina dejstev. Le-ta vključujejo:

- lokacijo, iz katere oseba upravlja svoje finančne in poslovne interese;
- katerokoli stalno poslovno enoto ali stalno poslovno mesto te osebe;
- kraj, kjer ima davkoplačevalec večino svojih finančnih računov in premoženja; in
- lokacijo družine in osebnih interesov.

V premislek je potrebno vzeti celotni sklop interesov, ne da bi se pri tem običajnemu bivališču dajal prevladujoč položaj.

V 5. točki se določi osebo kot rezidenta, čeprav oseba ne izpolnjuje drugih pogojev, da bi se jo lahko kvalificiralo kot rezidenta, in sicer na podlagi dejstva, da je fizično prisotna v Sloveniji več kot pol leta (183 dni). V skladu z zakonom o tujcih mora tujec za vstop v Slovenijo poleg veljavne potne listine imeti tudi vizum ali dovoljenje za prebivanje, če ni z zakonom ali mednarodnim sporazumom drugače določeno. Vizumi se izdajajo za krajši čas bivanja tujcev v Sloveniji. Tujec, ki želi v Sloveniji prebivati dalj časa, kot je to mogoče na podlagi vizuma, ali ki želi vstopiti in prebivati v Sloveniji iz drugačnih razlogov, kot je to mogoče na podlagi vizuma, mora imeti dovoljenje za prebivanje, ki pomeni dovoljenje za vstop v Slovenijo in bivanje za določen čas in za določen namen ali prebivanje za nedoločen čas. Dovoljenje za prebivanje se izda kot dovoljenje za začasno prebivanje ali za stalno prebivanje. Če tujec pridobi dovoljenje za stalno prebivanje se bo štel kot rezident Slovenije že po 1. točki tega člena. Dovoljenje za začasno prebivanje se izda tujcu, ki namerava v Sloveniji prebivati zaradi zaposlitve in dela, opravljanja samostojne poklicne ali kakšne druge pridobitne dejavnosti, študija ali izobraževanja, sezonskega dela, združitve družine, naselitve ali iz drugih upravičenih razlogov. Tujci, katerim je izdano dovoljenje za začasno prebivanje v Sloveniji so potencialni davčni rezidenti, če izpolnijo katerega od pogojev, določenih v točki 4 ali 5 tega člena.

K 7. členu

V 7. členu so določene osebe, ki se štejejo za nerezidente Slovenije za davčne namene. Ta določba izključuje iz koncepta rezidentstva osebe, ki bi se, skladno s splošnimi pravili iz 6. člena, sicer šteje za rezidente Slovenije. Čeprav naprimer ima oseba običajno bivališče v Sloveniji, ali je prisotna v Sloveniji dlje kot 183 dni, je s tem členom obravnavana kot nerezident za davčne namene.

Določba, navedena v 1. točki, je zrcalna slika 2. točke 6. člena. Iz rezidentstva Slovenije izključuje tuje diplomate in konzularne predstavnike z diplomatskim statusom, skupaj z njihovimi zakonci in vzdrževanimi družinskimi člani, če bivajo v Sloveniji.

Po 2. točka so iz rezidentstva izključene osebe, ki so zaposlene kot funkcionarji, strokovnjaki ali uslužbenci mednarodnih organizacij, pod pogojem, da niso slovenski državljani. Kriterij za izključitev iz rezidentstva je v tem primeru dejstvo, da so navedene osebe zaposlene s strani določenih mednarodnih organizacij, ki se praviloma financirajo iz določenih mednarodnih sredstev, torej sredstev držav članic. Zato je rešitev glede obravnave navedenih oseb podobna kot v primerih, navedenih pod točko 1.

Določba, navedena v 3. točki je zrcalna slika 3. točke 6. člena. Nanaša se na državne uradnike, ki jih zaposluje tuja država oziroma njena organizacijska enota v Sloveniji. Ker ti uradniki nimajo diplomatske imunitete, določba ne temelji na diplomatski imuniteti, ampak na načelu reciprocitete. Glavni cilj določbe je dovoliti tuji državi, da obdavčuje svoje državne uslužbence kot svoje rezidente - davkoplačevalce. Določba je omejena z zahtevo, da tudi notranje pravo tuje države, za katero ta oseba dela, obravnava kot nerezidente vse slovenske delavce te vrste (z ozirom na 3. točko 6. člena), ki bivajo v tej državi pod podobnimi pogoji.

Namen 4. točke je olajšanje zaposlovanja tujih strokovnjakov, za dela, za katera ni dovolj ustreznega kadra v Sloveniji. Taka oseba lahko izpolni pogoje in postane rezident za davčne namene (npr. oseba ima običajno bivališče v Sloveniji, ali je prisotna v Sloveniji več kot 183 dni). V skladu z navedeno določbo bo taka oseba obravnavana kot nerezident za davčne namene. Glavni učinek te določbe je v tem, da tuji strokovnjak v Sloveniji ne bo obdavčen naprimer od dohodka iz kapitala, ki ga doseže v tujini. Dohodek iz zaposlitve, katerega vir bo v Sloveniji pa bo v celoti obdavčen. Navedena oprostitev je podvržena štirim pogojem, in sicer, da se tako obravnavanje dovoli samo tujim strokovnjakom s posebnimi znanji, ki jih v Sloveniji ni ali ni dovolj. Prevladujoči razlog za sprejem te točke je v tem, da se ugodnejša davčna obravnava dopusti samo, ko je prisotnost take osebe nepogrešljiva za ekonomski razvoj države. Navedena oseba ne bo smela biti rezident Slovenije v kateremkoli času petih let pred prihodom v Slovenijo in ne bo smela biti lastnik nepremičnega premoženja v Sloveniji. Po zadnji točki je ugodnost začasna. Navedena izključitev iz rezidentstva se lahko dejansko uporabi le ob poprejšnji potrditvi davčne uprave. Z drugimi besedami, dolžnost davkoplačevalca (ali njegovega delodajalca) je, da si pri davčni upravi priskrbi pisno soglasje, še preden prične uveljavljati navedeno oprostitev.

Po 5. točki se iz rezidentstva Republike Slovenije izključijo tujci, ki bivajo v Sloveniji z namenom študija ali zdravljenja.

Vir dohodka (8. - 14. člen)

K 8. členu

V 8. členu in v naslednjih šestih členih so določena pravila, ki določajo, kdaj se šteje, da je dohodek dosežen v Sloveniji in kdaj izven Slovenije. Členi temeljijo na mednarodni praksi.

Navedeni členi se uporabljajo tako, da bo dohodek imel svoj vir v Sloveniji, če bo mogoče določiti vir v Sloveniji po kateremkoli od teh kriterijev. Dejstvo, da dohodek ne bo imel vira v Sloveniji po eni od določb, ki se lahko uporabijo, ne preprečuje uporabe druge določbe, po kateri bo ugotovljeno, da ima dohodek svoj vir v Sloveniji. Na primer dobiček od popravila strojev ima lahko svoj vir v Sloveniji kot dobiček iz opravljanja dejavnosti (11. člen), dohodek iz opravljanja storitev (9. člen) ali kot dohodek, ki ga izplača slovenski rezident (10. člen).

Posledica uporabe pravil bo ta, da bodo imeli naslednji dohodki svoj vir v Sloveniji oziroma se bodo šteli, da so doseženi v Sloveniji:

1. dohodek iz zaposlitve in iz opravljanja storitev v Sloveniji (9. člen);
2. dohodki, ki jih izplača oseba - rezident ali poslovna enota nerezidenta v Sloveniji (z dodatnim pogojem v nekaterih okoliščinah, da se to izplačilo šteje kot odhodek pri izračunu davčne osnove izplačevalca) (10. člen);
3. dohodek, ki izhaja iz opravljanja dejavnosti v Sloveniji (11. člen);
4. dohodek od nepremičnin v Sloveniji ali od odsvojitve lastniških deležev v pravni osebi, katerih več kot 50% vrednosti izhaja posredno ali neposredno iz nepremičnega premoženja in pravic na nepremičnem premoženju, ki je v Sloveniji ali dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti, ki se opravlja na zemljiščih, ki so v Sloveniji (12. člen);
5. dohodek od vrednostnih papirjev in pravic iz vrednostnih papirjev, ki jih izda pravna oseba, ustanovljena v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji oziroma dohodek od lastniških deležev in pravic iz lastniških deležev v pravnih osebah, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji (13. člen);
6. dohodek iz vzajemnega sklada, ki ga upravlja družba za upravljanje, ki je rezident Slovenije po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

V kolikor dohodek po katerikoli od teh določb nima vira v Sloveniji, se ne obdavči, če ga prejme nerezident.

Navedena pravila so pomembna tudi za ugotavljanje dohodka rezidenta, ki ima vir izven Slovenije (tuj dohodek) v povezavi z uporabe metode odprave dvojnega obdavčenja, po kateri se rezidentu prizna odbitek dohodnine, ki jo je plačal v tujini od dohodkov z virom izven Slovenije.

K 9. členu

Medtem ko proizvodnja, kmetijstvo ali trgovina vedno zahtevajo neko obliko opreme, ki mora biti locirana, je lahko dohodek dosežen tudi z opravljanjem storitev brez "fiksne" opreme, locirane v državi. Kriterij, ki se v skladu z 9. členom uporablja za dohodek iz zaposlitve in iz opravljanja storitev, je kraj, kjer se zaposlitev, storitve izvajajo ali opravijo. Samo dejstvo organiziranja ali opravljanja storitev na slovenskem ozemlju, kvalificira dohodek kot dohodek z virom v Sloveniji. Navedeno pravilo se uporablja na primer za:

1. dohodek, ki ga dosežejo zaposleni,
2. osebe, ki se ukvarjajo z neodvisno ekonomsko dejavnostjo. V primeru teh oseb to pravilo vira nadomešča pravilo iz 11. člena, zato da bi se ugotovil vir njihovega dohodka iz opravljanja dejavnosti.
3. mednarodne športne in zabavne oziroma razvedrilne prireditve, ki trajajo kvečjemu nekaj dni in ne zahtevajo stalne poslovne enote ali stalnega poslovnega mesta, a katere lahko prinašajo dohodek na slovenskem ozemlju.

K 10. členu

V prvem odstavku 10. člena so določene druge okoliščine, ki za namene pravil vira povezujejo dohodek s Slovenijo. Uporabil se bo na primer v primerih, ko zaposlitev ali

storitve niso opravljene na ozemlju Slovenije in oseba, ki prejme dohodek ne izvaja dejavnosti v Sloveniji, so pa dohodki izplačani s strani izplačevalca v Sloveniji. V tem primeru se kriterij lokacije izplačevalca dohodka uporabi kot obvezen (in v teh primerih potreben) kriterij, da bi se ta dohodek pripisal slovenskemu viru.

Pravilo vira se uporabi ne glede na pravno podlago izplačila dohodka. To pomeni, da se uporabi kadarkoli je izplačevalec dohodka rezident ali je lociran v Sloveniji, bodisi v položaju dolžnika, ali izplačilnega zastopnika zakonitega dolžnika.

Ta člen določa neodvisni kriterij, ki bo razširjal slovenski vir in je uporabljen za vse kategorije dohodka. Uporablja se za dohodek iz zaposlitve, opravljanja dejavnosti, storitev, iz nepremičnin in vrednostnih papirjev, ko kriteriji, omenjeni v teh členih, niso uporabljivi. Dva kriterija, ki se tu uporabljata, sta:

- lokacija izplačevalca dohodka, in
- v primeru izplačila dohodkov, navedenih v točki 1 in 5, da so navedeni dohodki oziroma zneski dohodkov, štejejo kot odbitna postavka pri izračunu davčne osnove izplačevalca, ki je obdavčljiv v Sloveniji.

Prvemu kriteriju je zadoščeno, ko je oseba (tako fizična kot pravna oseba), ki izplačuje dohodek, rezident Slovenije. Kriteriju se prav tako zadosti, ko dohodek izplača poslovna enota nerezidenta v Sloveniji. Z namenom, da bi se izognili neobdavčenim izplačilom dohodkov v tujino, se tudi za vsako izplačilo dohodka, ki se zaračuna poslovni enoti v Sloveniji, domneva, da ima svoj vir v Sloveniji, ker je izplačano s strani te poslovne enote v Sloveniji.

Drugi kriterij je izpolnjen, če se izplačani dohodek odšteje pri izračunu obdavčljivega dohodka izplačevalca v Sloveniji - t.j., če izplačani dohodek zmanjšuje davčno obveznost izplačevalca v Sloveniji. Test se uporablja samo za izplačila iz točke 1 in 5 - zadostuje, da imajo izplačila iz točke 2, 3 in 4 svoj vir v Sloveniji, če jih izplača oseba, ki je rezident ali poslovna enota nerezidenta v Sloveniji. V točki 1 je kriterij izražen v pozitivnem smislu, in sicer - dohodek ima svoj vir v Sloveniji, če se šteje kot odbitna postavka pri izračunu davčne osnove rezidenta ali poslovne enote nerezidenta z virom v Sloveniji. V primeru izplačevalca, ki ni zavezan plačilu davka, ima izplačani dohodek svoj vir v Sloveniji, če bi se lahko štel kot odbitna postavka pri ugotavljanju davčne osnove pod predpostavko, da bi bil izplačevalec zavezanec. V točki 5 je kriterij izražen negativno - znesek nima vira v Sloveniji, v kolikor je izplačilo ustrezno pripisano poslovni enoti zunaj Slovenije in zmanjšuje dohodek te poslovne enote.

V skladu s 5. točko je v primeru navedenih izplačil potrebno upoštevati tudi 12. in 13. člen. Ta dva člena bosta pomembna npr. za dohodke iz oddajanja v najem in dohodke od vrednostnih papirjev. Ta izplačila bodo glede na pravila v 12. in 13. členu imela pogosto svoj vir v Sloveniji, a v kolikor se te določbe ne uporabijo, potem se lahko določbe iz 10 člena.

V določbi 6. točke je določena klavzula, ki pokriva vse druge dohodke, ki niso zajeti v drugih določbah pravil, ki določajo vir dohodka. To zagotavlja, da bo imel katerikoli drugi obdavčljivi dohodek, ki ga pridobi rezident ali nerezident, svoj vir v Sloveniji, ko ga izplača rezident ali poslovna enota nerezidenta in se odšteva pri izračunu davčne osnove izplačevalca.

K 11. členu

V prvem odstavku 11. člena je določeno pravilo, po katerem se šteje, da ima dohodek, dosežen z opravljanjem dejavnosti rezidenta Slovenije vir v Sloveniji, razen dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti v ali preko poslovne enote v tujini.

Z drugim odstavkom se določa pravilo vira za dohodek nerezidenta, dosežen z opravljanjem dejavnosti. Navedeni dohodek ima vir v Sloveniji, če je dosežen z opravljanjem dejavnosti v ali preko poslovne enote v Sloveniji.

S tretjim odstavkom se določa, da se za potrebe določanja vira dohodka, dohodek od premoženja, ki je del poslovnega premoženja poslovne enote, vključno z dohodkom od odtujitve poslovne enote, šteje za dohodek, pridobljen z opravljanjem dejavnosti v ali preko poslovne enote.

Pojem poslovne enote je določen v drugem odstavku 10. člena in se pri tem sklicuje na definicijo poslovne enote, kot je določena z zakonom o davku od dohodka pravnih oseb. Pojem poslovne enote se primarno nanaša na zemljepisno lokacijo, od koder se izvaja zavezančeva dejavnost. Poslovna enota bo ponavadi predstavljal fiksno opredmeteno premoženje. Pojem je podoben, čeprav ne identičen, pojmu stalnega poslovnega mesta, ki se uporablja v davčnih konvencijah, ki jih je sklenila Slovenija.

K 12. čenu

S prvim odstavkom 12. člena je določeno pravilo, da ima dohodek od nepremičnega premoženja in pravic na nepremičnem premoženju, svoj vir v Sloveniji, če nepremičnina leži na območju Slovenije. To pravilo se nanaša primeroma na:

- dohodek iz oddajanja v najem in finančni najem;
- kapitalske dobičke, dosežene z odsvojitvijo nepremičnega premoženja;

Ta kriterij se uporablja ne glede na to, ali se za nepremično premoženje šteje, da je poslovna enota, ali ne (t.j. ne glede na to, ali se nepremično premoženje uporablja za opravljanje dejavnosti, ali ne).

Drugi odstavek se uporablja zaradi določitve slovenskega vira pri odsvojitvah lastniških deležev, v primerih ko:

- ima oseba lastniški delež v družbi, zadrugi ali drugi obliki organiziranja, in
- več kot polovico vrednosti deleža v družbi, zadrugi ali drugi obliki organiziranja izhaja neposredno ali posredno iz nepremičnega premoženja in pravic na nepremičnem premoženju, ki je v Sloveniji.

To pravilo je po vsebini pravilo zoper izogibu davka in obravnava tudi lastniški delež nerezidenta v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja, katerega več kot 50% vrednosti izhaja iz nepremičnin in pravic na nepremičninah v Sloveniji. Ko oseba odsvoji nepremičnino, se vir dohodka ugotavlja po lokaciji nepremičnine (12. člen). Vir dobička iz kapitala iz odsvojitve lastniškega deleža je kraj ustanovitve družbe (13. člen). Tako bi v primeru gospodarskih družb, zadrug in drugih oblikah organiziranja, katerih premoženje predstavljajo v večini nepremičnine in pravice na nepremičninah v Sloveniji, zadnje pravilo omogočilo nerezidentom enostavno zamenjavo vira njihovega dohodka. Zato se v primeru, ko ima oseba lastniški delež v navedenih gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja, vir dohodka ugotavlja ob upoštevanju pravila vira za nepremičnine.

V tretjem odstavku je določeno, da je dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti, ki se pridobiva na zemljiščih, ki so v Sloveniji, šteje kot vir v Sloveniji.

K 13. členu

V 13. členu se določa pravilo vira za dohodke in dobičke iz kapitala iz vrednostnih papirjev in lastniških deležev oziroma pravic iz vrednostnih papirjev in lastniških deležev. Temeljno pravilo je, da se v primeru, če vrednostni papir izda Republika Slovenija, Banka Slovenije ali samoupravna lokalna skupnost, gospodarska družba, zadruga ali druga oblika organiziranja, ki je ustanovljena v skladu s predpisi v Sloveniji, ali v primeru lastniškega deleža v gospodarski družbi, zadrugi ali drugi obliki organiziranja, ki je ustanovljena v skladu s predpisi v Sloveniji, šteje, da imajo dohodki ali dobički iz kapitala iz takih vrednostnih papirjev in lastniških deležev oziroma pravic iz vrednostnih papirjev in lastniških deležev, svoj vir v Sloveniji.

To pomeni, da kraj izdaje ni pomemben in zato:

- vrednostni papirji, ki jih izdajo tuje osebe v Sloveniji, ne bodo avtomatično določali slovenskega vira dohodka in dobičkov iz kapitala (tj. pri določanju vira teh dohodkov je potrebno upoštevati tudi določbe 10. člena zakona), in
- vrednostni papirji, ki jih izdajo v tujini Republika Slovenija, Banka Slovenije ali samoupravne lokalne skupnosti, gospodarske družbe, zadruge ali druge oblike organiziranja, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji, bodo določali slovenski vir dohodka in dobičkov iz kapitala.

K 14. členu

V 14. členu je določeno pravilo, da ima dohodek iz vzajemnih skladov, vključno z dobičkom iz kapitala, doseženim z odsvojitvijo investicijskih kuponov oziroma enot premoženja vzajemnega sklada svoj vir v Sloveniji, če vzajemni sklad upravlja družba za upravljanje, ki je rezident Slovenije po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.

Predmet obdavčitve (15. - 19. člen)

K 15. členu

V 15. členu je določeno, kaj je v splošnem predmet obdavčitve z dohodnino. V prvem odstavku je navedeno, da so z dohodnino obdavčeni dohodki fizične osebe, ki so bili pridobljeni oziroma doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu. Iz navedenega torej izhaja, da je dohodnina davek od dohodkov fizičnih oseb, pridobljenih v posameznem koledarskem letu. Kot dohodki se štejejo vsi dohodki in dobički ne glede na vrsto, razen dohodkov, za katere zakon določa drugače kot primeroma v 19. členu, v katerem so določeni dohodki, ki se ne štejejo za dohodke po tem zakonu.

Ker je z zakonom določeno časovno obdobje, v okviru katerega se obdavčujejo dohodki fizične osebe, je potrebno jasno določiti tudi pravila, po katerih se določa vštevanje posameznega dohodka v posamezno koledarsko leto. Splošno pravilo za vštevanje dohodkov fizičnih oseb je, da se dohodek šteje za pridobljen oziroma dosežen v davčnem letu, v katerem je prejet, torej prevladuje pravilo izplačila dohodka, razen če ni z zakonom drugače določeno. Z zakonom je primeroma drugače določeno za dohodek, dosežen z opravljanjem dejavnosti, kjer se pri ugotavljanju davčne osnove upošteva prihodke in odhodke ob njihovem nastanku ter se jih izkaže v davčnem letu, na katero se nanašajo, torej prevladuje pravilo obračuna za razliko od pravila plačila. V splošnem torej velja, da se pri osebah, ki opravljajo dejavnost (pravnih in fizičnih) uporablja pravilo obračuna, pri fizičnih osebah pa pravilo izplačila dohodka. Z zakonom je tudi določeno, da se dohodek šteje za prejet, ko je izplačan fizični osebi ali je kako drugače dan na razpolago fizični osebi. Navedeno pravilo je potrebno zato, ker se določene oblike dohodkov ne izplačujejo, temveč so primeroma dane na razpolago v obliki stvari ali drugih ugodnosti. Glede na to, da ima dohodek lahko različne oblike, ne samo obliko denarja, temveč vedno pogosteje tudi obliko drugih ugodnosti v naravi, je z zakonom posebej določeno, da se za dohodke šteje vsako

izplačilo oziroma prejem dohodka, ne glede na obliko, v kateri je izplačan oziroma prejet. Glede na to, da je dohodek, prejet v naravi, potrebno ovrednotiti za namene obdavčitve, je v nadaljevanju z zakonom določeno splošno pravilo, po katerem se višina dohodka v naravi določi na podlagi primerljive tržne cene, če ni v posameznih primerih z zakonom drugače določeno, kot primeroma za določanje višine bonitete za uporabo službenega vozila za privatne namene, ki je določena pavšalno.

K 16. členu

V 16. členu so določena splošna pravila v zvezi z določanjem predmeta obdavčitve.

V prvem odstavku 16. člena je določeno, da se kot metodo ugotavljanja višine dohodka v primerih transakcij in izplačil dohodkov med povezanimi osebami določa primerljive tržne cene. Metode za določanje primerljivih tržnih cen bodo določene z zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb. V tretjem odstavku 16. člena so določene osebe, ki se štejejo za povezane osebe zavezanca. Navedena definicija se bo uporabljala za različne namene, kot primeroma za potrebe določanja davčne osnove zavezanca, ki opravlja dejavnost v transakcijah med povezanimi osebami.

V četrtem odstavku je za potrebe zakona o dohodnini določeno kdo je zakonec zavezanca. Poleg osebe, ki živi z zavezancem v zakonski zvezi je za zakonca določena tudi oseba, s katero zavezanec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, enake pravne posledice kot zakonska zveza. Določeno je tudi, da se za davčne namene šteje, da življenjska skupnost obstaja, če obstaja vsaj 12 mesecev in da obstaja še tri mesece po prenehanju.

V petem odstavku 16. člena je določeno pravilo, ki preprečuje prenose dohodkov na druge osebe, kar lahko pomeni ugodnejšo davčno obravnavo oseb z veliko premoženja oziroma visokimi dohodki. Tako je s splošnim pravilom določeno, da se v primeru, ko je pravica do dohodka prenesena na drugo osebo, šteje da je prejemnik tega dohodka oseba, ki je navedeno pravico prenesla, razen v primeru, če je hkrati opravljen tudi neomejen in nepreklicen prenos premoženja, ki je vir dohodka iz navedenega premoženja, na drugo osebo.

S šestim odstavkom 16. člena je določeno, da se pridobljeni dohodek in nastali stroški v tuji valuti preračunavajo v evre po tečaju, ki ga objavi Banka Slovenije, in sicer se preračun opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve dohodka oziroma nastanka stroškov.

S sedmim odstavkom se definira družinskega člana za namene tega zakona.

V osmem odstavku se definira učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas po tem zakonu. To je oseba, katere primarna dejavnost je osnovnošolsko ali srednješolsko izobraževanje ali študij po študijskem programu za pridobitev izobrazbe, v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno, srednje in visoko šolstvo.

Z devetim odstavkom se določa pogoje, pod katerimi se dohodek prejet v naravi za potrebe obdavčitve lahko "obruti" oziroma poveča s koeficientom davčnega odtegljaja. To se lahko naredi takrat, če:

1. v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja davčni postopek, obstaja obveznost obračuna, odtegnitve in plačila davčnega odtegljaja od tega dohodka, in
2. ni drugega dohodka zavezanca prejetega v denarju pri izplačevalcu dohodka v naravi ali ta ni zadosten, da bi se od tega dohodka lahko odtegnil in plačal davčni odtegljaj od dohodka v naravi.

Pravila, določena v desetem in enajstem odstavku tega člena so določena z namenom določitve vrste dohodka v primerih, ko gre za dohodke, ki so mešanica aktivnega in pasivnega dohodka, saj so izplačani oziroma doseženi na podlagi dela oziroma opravljanja storitev in na podlagi prenosa premoženjske pravice. V navedenih odstavkih je določeno, da se v primerih, ko posamezni dohodek izvira iz aktivnosti (zaposlitve ali iz dejavnosti) in iz prenosa premoženjske pravice, v celoti šteje za aktivni dohodek.

K 17. členu

Z navedenim členom je določeno, da se določbe zakona, ki se nanašajo na oprostitev plačila dohodnine, določbe, ki določajo dohodke, ki se ne všttevajo v davčno osnovo in določbe 19. člena tega zakona, nanašajo na dohodke, ki imajo vir v Sloveniji, in na dohodke, ki imajo vir izven Slovenije.

K 18. členu

S členom so določeni dohodki, ki so obdavčeni z dohodnino, in sicer je navedeno šest vrst dohodkov: dohodek iz zaposlitve, dohodek iz dejavnosti, dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice, dohodek iz kapitala in drugi dohodki.

K 19. členu

V tem členu so določeni dohodki, ki se ne štejejo za dohodke, obdavčljive po tem zakonu. Mednje sodijo nekateri dohodki fizičnih oseb, ki so sicer obdavčeni po drugih predpisih, kot primeroma dediščine in volila ter darila, prejeta od fizične osebe, ki ni delodajalec prejemnika, ki so obdavčena v skladu z zakonom o davkih občanov, razen tistih, ki jih fizična oseba prejme v zvezi z opravljanjem dejavnosti (in se štejejo kot prihodek), ter dobitki od iger na srečo po zakonu o igrah na srečo, ki so tudi obdavčeni v skladu z zakonom o davkih občanov. Tudi izplačila na podlagi pogodbe iz neobveznega zavarovanja za primer bolezni, poškodbe ali invalidnosti in za izplačilo za škodo, ki je povzročena na osebnem premoženju se ne šteje kot dohodek, obdavčljiv po tem zakonu. Kot dohodki se po tem zakonu ne štejejo tudi sredstva ali dobički, ki jih posameznik, ki opravlja dejavnost, pridobi na podlagi prenosa sredstev med svojim podjetjem in svo Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike jim gospodinjstvom ali ko preneha opravljati dejavnost. Takšna obravnava se nanaša samo na fizično osebo, ki nastopa v privatnem svojstvu in ne na fizično osebo v svojstvu fizične osebe, ki opravlja dejavnost. Enako se za dohodek ne štejejo ugodnosti, ki jih prejmejo fizične osebe pri nakupu blaga in storitev, vključno s priložnostnim prejemom dodatnega blaga ali storitev, če je taka ugodnost dostopna vsem strankam pod enakimi pogoji in ni v zvezi z zaposlitvijo ali dejavnostjo fizične osebe. Dohodnine se torej ne plačuje od ugodnosti, ki se dajejo strankam iz poslovnih razlogov in sicer v obliki popustov ali priložnostnega prejema dodatnega blaga ali storitve (npr. ugodnosti, dane v okviru marketinških akcij t.i. »nagrajevanja zvestih kupcev oz. strank«, ter blago in storitve, ki jih kot ugodnost gostom v igralnici in igralnem salonu izplača koncesionar za prirejanje posebnih iger na srečo (v obliki brezplačne pijače, hrane, prenočišča ter morebitne druge običajne ugodnosti v naravi).

Oprostive plačila dohodnine (20. - 34. člen)

K 20. členu

V tem členu so določene pomoči in subvencije, od katerih se ne plačuje dohodnina in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: denarne pomoči, ki jih posameznik prejme zaradi

naravne in druge nesreče v skladu s posebnimi predpisi, subvencije, ki se v skladu s posebnimi predpisi izplačujejo iz proračuna za določene namene; subvencije, ki pripadajo mladim družinam kot spodbuda za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja po zakonu, ki ureja nacionalno stanovanjsko varčevalno shemo in subvencije mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja (Uradni list RS, št. 44/06-UPB1); enkratne denarne pomoči po zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, zakonu o obrambi in zakonu o notranjih zadevah; enkratne solidarnostne pomoči, ki jo izplača sindikat svojim članom z namenom nujenja materialne pomoči v primerih socialne ogroženosti ter v primerih reševanja izjemnih razmer (kot so smrt, naravne in druge nesreče); pomoči, ki jih socialno ali drugače ogrožene osebe prejmejo od organizacij, ki imajo status humanitarne organizacije ali od organizacij, ki imajo status invalidske organizacije ali od dobrotelčnih ustanov (med navedene pomoči se štejejo tudi pomoči, ki jih prejmejo osebe, ogrožene zaradi naravne ali druge nesreče); pomoči in prejemki, ki jih država in samoupravna lokalna skupnost zagotavlja socialno ogroženim; obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih za posamezne zavarovance v skladu s posebnimi predpisi plačuje Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost; prejemki, ki jih osebam s statusom begunca v Sloveniji, osebam z začasnim zatočiščem v Sloveniji in tujcem, ki jim je dovoljeno začasno zadrževanje v Sloveniji, zagotavlja proračun ali mednarodna organizacija.

K 21. členu

V tem členu so določeni dohodki, tudi v obliki povračil stroškov, storitev in drugih ugodnosti, po posebnih zakonih, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: dohodki, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi zakona o vojnih invalidih, zakona o žrtvah vojnega nasilja, zakona o posebnih pravicah žrtev vojne za Slovenijo, zakona o popravi krivic, zakona o vojnih veteranih in zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in zakona o republiških priznavalninah, razen prejemkov, ki predstavljajo redni dohodek; dodatek za pomoč in postrežbo po zakonu o vojnih veteranih, zakonu o vojnih invalidih in zakonu, ki ureja socialno varstvo, ter dodatka za tujo nego in pomoč po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb; invalidnine, invalidski dodatek in dodatek za posebno invalidnost po zakonu o vojnih invalidih in nadomestila za invalidnost po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb; doživljenjske mesečne rente, ki jo posameznik prejme po zakonu o žrtvah vojnega nasilja in zakonu o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo 1991; veteranski dodatek po zakonu o vojnih veteranih.

K 22. členu

V tem členu so določeni dohodki, tudi v obliki povračil stroškov, stroškov in drugih ugodnosti, iz naslova starševskega varstva in zavarovanja za primer brezposelnosti, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: starševski dodatek in pomoč ob rojstvu otroka; otroški dodatek, dodatek za veliko družino in dodatek za nego za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo; denarne pomoči za brezposelnost, ki se izplačujejo iz proračuna; dohodki, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, razen dohodkov, ki predstavljajo redni dohodek na podlagi navedenega zavarovanja.

K 23. členu

V tem členu so določeni dohodki iz naslova obveznega pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: dohodki, ki jih v obliki povračil stroškov, storitev ali drugih ugodnosti v naravi prejmejo upravičenci na podlagi obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja in zdravstvenega zavarovanja, razen dohodkov, ki predstavljajo redni dohodek

na podlagi navedenega zavarovanja; invalidnine, invalidski dodatek in dodatek za posebno invalidnost; varstveni dodatka k pokojnini; dodatek za pomoč in postrežbo.

K 24. členu

V tem členu so določeni dohodki, povezani z zagotavljanjem varnosti, zaščite in reševanja, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: nadomestila za uporabo sredstev, ki jih je zavezanec dal na razpolago za obrambne potrebe in za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, in povračila škode navedeni osebi v skladu z zakonom o obrambi, zakonom o materialni dolžnosti in zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami; izplačila stroškov in nagrad osebam za tajno policijsko delovanje in sodelovanje pri izvajanju ukrepov, ki so odobreni na podlagi zakona o policiji in zakona o kazenskem postopku ter za plačilo koristnih informacij v zvezi s kaznivimi dejanji ali njihovimi storilci ter od izplačil stroškov in nagrad v zvezi s tajnim pridobivanjem podatkov na podlagi zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji; dohodki, prejeti na podlagi pogodbe o vojaški službi v rezervni sestavi, razen nadomestil plače oziroma izgubljenega zaslužka ter razen dohodkov za čas opravljanja vojaške službe; dohodki, prejeti na podlagi pogodbe o službi v Civilni zaščiti, razen nadomestil plače oziroma izgubljeni zaslužek ter razen dohodka za čas dejanskega opravljanja službe v Civilni zaščiti; plačila za zavarovanje za nesreče pri delu pripadnikov reševalnih služb in sestav, ki delujejo na prostovoljni podlagi v nevladnih organizacijah oziroma v enotah, službah in organih Civilne zaščite, ki morajo biti zavarovani v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (npr. zavarovanje po petem odstavku 86.a člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-ZVNDN-UPB1)); dohodki, prejeti na podlagi pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka; dohodki, prejeti v zvezi s prostovoljnim usposabljanjem za nepoklicno opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v skladu s posebnimi predpisi, razen dohodkov, ki predstavljajo nadomestilo za izgubljeni dohodek; finančna sredstva, izplačana zaščiteni osebi in dohodki članov komisije, po zakonu, ki ureja zaščito prič.

K 25. členu

V tem členu so določeni dohodki v zvezi z izobraževanjem, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: štipendije in drugi prejemki, izplačani osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, v zvezi z izobraževanjem ali usposabljanjem na podlagi posebnih predpisov, in sicer iz proračuna ali sklada, ki je financiran iz proračuna (razen kadrovskega štipendij) in navedeni prejemki, ki jih financira tuja država ali mednarodna organizacija oziroma izobraževalna, kulturna ali znanstveno-raziskovalna ustanova, razen prejemkov, ki so prejeti kot nadomestilo za izgubljeni dohodek ali v zvezi z opravljanjem dela oziroma storitev; prejemki, izplačani za kritje šolnine in stroškov prevoza ter bivanja osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, ki jih izplača ustanova, ustanovljena z namenom štipendiranja, ki ni povezana oseba ali sedanji, prejšnji ali bodoči delodajalec prejemnika ali osebe, ki je povezana s prejemnikom; prejemki v obliki regresiranja oziroma subvencioniranja študentske prehrane, mesečnih vozovnic za prevoze učencev, dijakov in študentov, ki se šolajo izven kraja bivanja, varstva in vzgoje v vrtcih in drugih podobnih pomoči. Pri presoji ali se ti dohodki prejeti iz tujine davčno obravnavajo po tem členu se v skladu s prvim odstavkom 17. člena tega zakona uporabljajo veljavni slovenski predpisi.

K 26. členu

V tem členu so navedeni dohodki, povezani z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo, ki so oproščeni plačila dohodnine. V kolikor so ti dohodki pridobljeni v povezavi s kmetijsko ali dopolnilno dejavnostjo, za katero se dohodek ugotavlja na podlagi vodenja podatkov o dejanskih prihodkih in stroških, ali dejanskih prihodkih in normiranih odhodkih, se

vštevajo v davčno osnovo dejavnosti. Med oproščenimi dohodki so, enako kot v prejšnjih zakonih o dohodnini, prejemki iz naslova medsosedske pomoči med kmetijskimi gospodarstvi, ki se izvaja v okviru strojnih krožkov. Predvideno je, da se s podzakonskim predpisom določijo pogoji in višina teh dohodkov, ko se upoštevajo za oprostitve. Dohodnine so oproščeni tudi dohodki iz naslova okoljskih ukrepov v kmetijstvu in gozdarstvu, pridobljeni v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, plačil v okviru Natura 2000 in plačil, vezanih na Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike, plačil za dobro počutje živali ter podpor za neproizvodne naložbe, kot so določeni z Uredbo Sveta (ES) št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Gre za plačila za ukrepe, ki od prejemnika plačila zahtevajo izvajanje okolju prijaznih tehnologij, ki glede na običajne tehnologije dobre kmetijske prakse povzročajo višje stroške ali nižje prihodke. V povezavi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo bi bilo potrebno v primeru izvajanja takih tehnologij na eni strani ustrezno korigirati katastrski dohodek, na drugi pa seveda te dohodke vštevati v davčno osnovo. Zaradi poenostavitve postopkov se katastrskega dohodka ne korigira, dohodki iz tega vira pa se kot dodatni dohodek, namenjen kritju izpada dohodka zaradi izvajanja okolju prijaznih tehnologij, ne obdavčujejo. Med oprostitve je uvrščeno tudi plačilo za vodenje knjigovodstva po metodologiji Evropske unije za zbiranje računovodskih podatkov o poslovanju in dohodkih kmetij. Vodenje knjigovodstva, ki je namenjeno predvsem analiziranju učinkov ukrepov kmetijske politike primerjalno na ravni cele Evropske unije, zahteva od izvajalca določene stroške, plačilo pa je namenjeno njihovem delnemu pokrivanju. Iz razlogov poenostavitve se pri določanju davčne osnove zavezancev, ki vodijo tako knjigovodstvo, ti stroški ne upoštevajo, na drugi strani pa so dohodki iz tega naslova dohodnine oproščeni. Med oprostitvami so tudi dohodki od izplačil na podlagi zavarovanj za škodo na premoženju ter dohodki od denarnih pomoči zaradi naravnih nesreč v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Oprostitvev je spet posledica odločitve za poenostavitve, po kateri se ukinja možnost znižanja katastrskega dohodka zaradi škode po naravni nesreči, oziroma se tudi ne omogoča znižanje katastrskega dohodka zaradi drugih škod v povezavi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo, na drugi strani pa se dohodkov, ki so iz tega naslova namenjeni kritju škode, tudi kritju izpada dohodka, oprošča plačila dohodnine. Z določitvijo spodnjega praga obsega osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot ga določa 69. člen tega zakona, se je iz te dejavnosti izvzema manjši obseg razpolaganja s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči oziroma čebeljimi panji. Z določbo šeste točke 26. člena pa se ti manjši obsegi potencialnih dohodkov tudi eksplicitno izvzemajo iz obdavčitve z dohodnino. S tem je celovito urejeno načelo administrativne poenostavitve sistema obdavčevanja dohodkov iz kmetijske in gozdarske dejavnosti.

K 27. členu

V tem členu so določene odškodnine, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: odškodnine neupravičeno obsojenim in priprtim v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek; odškodnine upravičencem po zakonu, ki ureja povrnitev škode osebam, okuženim z virusom HIV zaradi transfuzije krvi ali krvnih pripravkov in odškodnine upravičencem po zakonu, ki ureja prepoved proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki ter zagotavljanje sredstev za prestrukturiranje azbestne proizvodnje v neazbestno; odškodnine po zakonu, ki ureja plačilo odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja in podobne odškodnine, ki jih žrtve vojnega in povojnega nasilja prejmejo iz tujine; odškodnine, prejete v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo in zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, v obliki nadomestnega premoženja, vrednostnih papirjev ali v denarju, če vrnitev premoženja ni možna; odškodnine na podlagi sodbe sodišča zaradi osebnih poškodb (telesnih poškodb, bolezni ali smrti) ali zaradi škode na osebnem premoženju, vključno z zamudnimi obrestmi, razen odškodnine, ki predstavlja nadomestilo za izgubljeni dohodek; odškodnine žrtvam kaznivih dejanj po zakonu, ki ureja odškodnine

žrtvam kaznivih dejanj, razen odškodnine, ki predstavlja nadomestilo za izgubljeni dohodek; denarne odškodnine za nepremoženjsko škodo, prejete v skladu z določbami zakona, ki ureja varstvo pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja.

K 28. členu

Z navedenim členom je določena oprostitvev dohodnine od premoženja vrnjenega v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo in z zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij.

K 29. členu

V tem členu so določeni dohodki, povezani z družinskimi razmerji, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: preživnina, ki jo prejme fizična oseba na podlagi sodne odločbe, sporazuma ali dogovora o preživljanju, sklenjenega po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in nadomestilo preživnine, izplačano na podlagi zakona, ki ureja jamstveni in preživninski sklad; nagrade in povračila stroškov skrbniku v skladu z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja.

K 30. členu

V tem členu so določeni drugi dohodki v zvezi s sodnimi in upravnimi postopki, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se v ta okvir štejejo: zamudne obresti, izplačane na podlagi sodne ali upravne odločbe (za zamudne obresti po tej točki se štejejo tudi zamudne obresti, izplačane na podlagi sodne ali izvensodne poravnave ali poravnave v upravnem postopku, ki niso sklenjene zaradi prikritja pravega namena strank, pod pogojem, da ne presegajo zneska zamudnih obresti, ki bi jih v podobnem primeru določilo sodišče oziroma upravni organ) ter povračila stroškov sodnega ali upravnega postopka, ki jih je fizični osebi dolžna plačati druga oseba na podlagi sodne ali upravne odločbe oziroma sklepa (za povračila stroškov po tej točki se štejejo tudi povračila stroškov za pravne storitve, utemeljeno potrebne za sklenitev sodne ali izvensodne poravnave ali poravnave v upravnem postopku, ki ni sklenjena zaradi prikritja pravega namena strank, pod pogojem, da so stroški dokumentirani z računom in specifikacijo opravljenih storitev in da ne presegajo zneskov odvetniške tarife, ki jih določa Odvetniška zbornica Slovenije).

K 31. členu

V tem členu so določeni dohodki iz zaposlitve in dejavnosti, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: prejemki za občasno delo invalidov, ki niso v delovnem razmerju in so vključeni v programe po predpisih, ki urejajo socialno varstvo in po predpisih, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov; prejemki za delo pripornikov, obsojencev in mladoletnikov, ki med prestajanjem pripora, kazni zapora in izvrševanjem vzgojnega ukrepa oddaje v prevzgojni dom, delajo; prejemki za opravljanje občasne ali začasne nege ali pomoči invalidom, ki jih fizičnim osebam izplačujejo reprezentativne in druge invalidske organizacije, ki delujejo na državni ravni; prejemki, ki jih rejnik ali izvajalec socialnovarstvene storitve oskrbe v drugi družini prejme za izvajanje storitev v okviru javne službe, če za to storitev sklene pogodbo s centrom za socialno delo; denarne nagrade za osvojeno medaljo na olimpijskih igrah ter svetovnih, evropskih in drugih mednarodnih prvenstvih, ki se izplača iz proračuna.

K 32. členu

V tem členu so določeni drugi dohodki, od katerih se ne plačuje dohodnina, in sicer se pod določenimi pogoji v ta okvir štejejo: dobički iz kapitala od odsvojitve premičnin (razen premičnin iz 92. člena tega zakona) in od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (razen dobička iz kapitala delojemalca, ki odsvoji pravico do nakupa delnic ali pravico do pridobitve

drugega premoženja); dohodki, doseženi s prodajo odpadnega papirja, ki ga v okviru zbiralne akcije, ki jo organizira šola, zberejo učenci ali dijaki; pokojninske rente in odkupne vrednosti, izplačane v skladu z zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb; posmrtnine iz Sklada vzajemne samopomoči, katerega ustanovitelj je Zveza društev upokojujencev Slovenije.

K 33. členu

S tem členom so določene oprostitve za določene vrste dohodka, ki ga dosegajo nerezidenti. Čeprav ima obravnavani dohodek svoj vir v Sloveniji, je v skladu z navedeno določbo lahko izvzet iz obdavčitve. V prvem odstavku je določeno, da se v nekaterih primerih izvzema iz obdavčitve v Sloveniji dobiček iz kapitala, dosežen z odsvojitvijo vrednostnih papirjev, ki jih izdajo Republika Slovenija, Banka Slovenije ali samoupravne lokalne skupnosti, gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji, ali z odsvojitvijo lastniških deležev v gospodarskih družbah, zadrugah ali drugih oblikah organiziranja, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji. Izjema se uporabi, ko se navedeni dobiček iz kapitala šteje za slovenski vir samo po določbi 13. člena ali 14. člena (tj. samo zato, ker je odsvojeni vrednostni papir izdala Republika Slovenija, Banka Slovenije, samoupravna lokalna skupnost, ali gospodarska družba, zadruga ali druga oblika organiziranja, ki je ustanovljena v skladu s predpisi v Sloveniji, ali samo zato, ker je odsvojeni lastniški delež v gospodarskih družbah, zadrugah ali drugih oblikah organiziranja, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji.). Izjema se ne nanaša na dobiček iz kapitala iz odsvojitve vrednostnih papirjev ali lastniških deležev, ki so del pretežnega lastniškega deleža, ki je opredeljen kot vsak delež, na podlagi katerega ima zavezanec vsaj 10% delež glasovalnih pravic ali vsaj 10% delež v kapitalu oziroma v posameznem razredu delnic.

Če ima dobiček iz kapitala, ki ga doseže nerezident z odsvojitvijo vrednostnih papirjev, ki jih izdajo Republika Slovenija, Banka Slovenije ali samoupravne lokalne skupnosti, gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji, ali iz odsvojitve lastniških deležev v gospodarskih družbah, zadrugah ali drugih oblikah organiziranja, ki so ustanovljene v skladu s predpisi v Sloveniji, svoj vir v Sloveniji po drugih določbah zakona, bo tak dobiček še vedno obdavčljiv v Sloveniji. Tako bodo v Sloveniji obdavčljivi na primer dobički iz kapitala nerezidentov iz odsvojitve:

- navedenih vrednostnih papirjev in lastniških deležev, doseženih v okviru opravljanja dejavnosti v ali preko poslovne enote v Sloveniji,
- lastniških deležev iz drugega odstavka 12. člena.

Izvzetje iz obdavčitve po drugem odstavku je potrebno zaradi Direktive o obdavčitvi dohodka od varčevanja v obliki obresti, ki je bila sprejeta 3. junija 2003. Skladno z direktivo morala Slovenija uveljaviti avtomatsko izmenjavo informacij o določenem dohodku, ki je zajet z direktivo in ga bodo v Sloveniji dosegali upravičeni lastniki, rezidenti drugih držav članic EU. Tak dohodek ne bo obdavčen v Sloveniji, temveč v državi rezidentstva osebe.

Po tretjem odstavku se iz obdavčitve v Sloveniji izvzema določena izplačila nerezidentom za delo, opravljeno v Sloveniji. Navedena izjema iz obdavčitve v Sloveniji velja samo za omenjene vrste dohodka. Navedena določba Sloveniji pridrži pravico, da obdavči drugi dohodek, kot npr. dohodek od naložb, z virom v Sloveniji, ki ga pridobijo te osebe.

Z navedeno določbo se izvzema iz obdavčitve v Sloveniji:

1. dohodek iz zaposlitve tujih diplomatov in konzularnih agentov z diplomatskim statusom;
2. dohodek iz zaposlitve določenih državnih uradnikov, ki jih zaposluje tuja država;

3. dohodek iz zaposlitve posameznikov, ki delajo v Sloveniji kot funkcionarji, strokovnjaki ali uslužbenci mednarodnih organizacij ali inštitucij Evropske unije, skladno s pogoji, določenimi v mednarodnih sporazumih.

V četrtem odstavku je navedena določba, ki izvzema iz obdavčitve pod določenimi pogoji dohodek, dosežen z opravljanjem dejavnosti nerezidenta, čeprav ima dohodek po pravih vir v Sloveniji in naj bi bil po splošnem pravilu glede obsega davčne obveznosti nerezidenta, obdavčen v Sloveniji. Izvzem iz obdavčitve po navedeni določbi ne velja za nerezidenta, ki dosega dohodek iz naslova nastopajočega izvajalca ali športnika. Pogoja, pod katerima dohodek nerezidenta, dosežen z opravljanjem dejavnosti, ni obdavčen v Sloveniji sta, da nerezident ne opravlja dejavnosti v Sloveniji v ali preko poslovne enote in je prisoten v Sloveniji manj kot 183 dni v katerem koli obdobju dvanajstih mesecev ter da ne gre za dohodek, od katerega se obračunava davčni odtegljaj v skladu s 68. členom zakona. S tem se zasleduje načelo, priznано v mednarodnem obdavčevanju, da podjetja ene države v drugi državi ni dovoljeno obdavčiti, razen če podjetje v drugi državi opravlja dejavnost v ali preko poslovne enote. To izhaja iz v meddržavnem davčnem pravu izoblikovanega stališča, da podjetje neke države šele takrat, ko v drugi državi ustanovi poslovno enoto, toliko sodeluje v njenem gospodarskem življenju, da ta druga država nad njim pridobi pravico, da ga obdavči. Glede na to, da pa gre za dohodke fizične osebe, je potreben še dodaten pogoj, ki je vezan na prisotnost fizične osebe, ki opravlja dejavnost, v Sloveniji.

K 34. členu

V tem členu je določena oprostitve plačila dohodnine za rezidente, uslužbence inštitucij Evropske skupnosti, Evropske centralne banke, Evropskega monetarnega instituta ali Evropske investicijske banke, pod pogojem, da se od tega dohodka plačuje dohodnina v v teh institucijah. Ta dohodek se tudi ne upošteva pri izračunu dohodnine od preostalega obdavčljivega dohodka tega rezidenta.

Dohodek iz zaposlitve (35. - 45. člen)

K 35. členu

S prvim in drugim odstavkom je definiran dohodek iz zaposlitve, ki je opredeljen v najširšem smislu in zajema vse dohodke fizične osebe iz naslova dela ali opravljanja storitev, ki jih ta pridobi na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve. Zaposlitev je določena kot vsako opravljanje fizičnega in intelektualnega dela, vključno z opravljanjem storitev ter z ustvarjanjem in izvedbo avtorskega dela, in ne glede na čas trajanja zaposlitve, ki ga fizična oseba opravi v odvisnem razmerju. Torej se bo kot dohodek iz zaposlitve štel vsak dohodek fizične osebe, pridobljen na podlagi njegove aktivnosti oziroma opravljanja dela ali storitev v odvisnem razmerju do delodajalca oziroma izplačevalca dohodka. Kot odvisno razmerje se šteje delovno razmerje (razmerje sklenjeno v skladu z delovno pravno zakonodajo) in vsako drugo razmerje, ki glede nadzora in navodil v zvezi z opravljanjem dela in storitev, načina opravljanja dela ali storitev, plačila za opravljeno delo ali storitve in drugih pravic in odgovornosti fizične osebe in delodajalca, kaže na odvisno razmerje med delodajalcem in fizično osebo.

Osnovni kriteriji, ki se bodo uporabljali za opredeljevanje dohodka, doseženega iz razmerja, ki ima odvisno naravo so:

- nadzor in navodila v zvezi z opravljanjem dela in storitev: Več kot je prisotnega nadzora in navodil s strani naročnika (kaj, kje, kdaj in kako se dela), bolj je verjetno, da gre za odvisno razmerje. Obstoj pravice kontrole nad osebo, ki opravlja delo ali storitev ni vedno izključni dokaz, da gre za odvisno razmerje;

- način opravljanja dela ali storitev: izvršitev opravljanja dela ali storitve ni mogoče prenesti na drugo osebo, delojemalec običajno ne zagotavlja potrebne opreme, sredstev ter pogojev za delo; neprekinjeno, zaporedno izpolnjuje svojih delovnih obveznosti po vnaprej določenem urniku in določenem kraju (običajno se enako delo in storitve ne opravlja za več naročnikov);

- plačilo za opravljeno delo ali storitev: običajno se prejema fiksno plačilo na mesečni ali tedenski ravni in dodatna plačila npr. za nadurno delo, za delovno dobo, za uspešnost, povračila stroškov in prejema plačila tudi za obdobja, ko ne dela; običajno oseba, ki opravlja delo, ni neposredno udeležena na dobičku ali izgubi, doseženi z delom, ki ga opravlja;

- druge pravice in odgovornosti fizične osebe in delodajalca: pravica delodajalca do odstopa od pogodbe z upoštevanjem predpisanih odpovednih razlogov oziroma pravica osebe, ki opravlja delo, kadarkoli odpovedati pogodbo in pri tem ne prevzemati nikakršnih dolžnosti glede izvršitve določenega dela; prevzemanje finančnih in drugih tveganj ter odgovornosti v zvezi z opravljanjem dela ali storitev (Delojemalec običajno ne prevzema finančnih in drugih tveganj in ne odgovarja za kakovost opravljenega dela navzven - npr. ne vlaga velikih finančnih sredstev, ne kupuje velikih sredstev za delo in ne pokriva obratovalnih stroškov, stroškov materiala in surovin, stroškov dela).

Na podlagi navedenih kriterijev se bo torej na podlagi določitve razmerja, v katerem posameznik pri opravljanju dela ali storitev nastopa napram naročniku oziroma delodajalcu, določilo tudi vrsto dohodka, ki ga pri tem dosega. Fizična oseba, na primer prevajalec, ki je sicer zaposlen in ima sklenjeno delovno razmerje, tudi v prostem času lahko opravlja storitve prevajanja. Pri presoji, ali gre pri tem za dohodke iz odvisnega ali neodvisnega razmerja je potrebno uporabiti zgoraj navedene kriterije, na podlagi katerih bo mogoče presoditi, za katero vrsto dohodka gre in kako je obdavčen. Če bo navedeni prevajalec ponujal storitve več naročnikom, imel lastna sredstva za prevajanje in v celoti nosil riziko za opravljeno delo oziroma storitev, bi navedeno razmerje praviloma moralo biti določeno kot neodvisno in s tem dohodek kot dohodek iz dejavnosti. V kolikor bi šlo za trajno opravljanje dejavnosti, bi oseba morala prijaviti navedeno opravljanje storitve kot dohodke iz opravljanja dejavnosti. Seveda bi ta ista oseba lahko ponujala storitve tudi enemu naročniku, in sicer na način, ko bi ne imela lastnih sredstev za prevajanje, ko ne bi nosil rizika za opravljeno delo oziroma storitve in bi torej razmerje imelo naravo odvisnega razmerja. V tem primeru bi dohodek iz naslova opravljanja navedenih storitev imel naravo dohodka iz zaposlitve, konkretno dohodka iz drugega odvisnega pogodbenega razmerja.

Navedene kriterije bo mogoče uporabiti tudi pri presoji, ali gre v konkretnem primeru, ko npr. oseba dela v neodvisnem razmerju kot npr. samostojni športni delavec, v resnici za neodvisno razmerje ali pa ima razmerje vse elemente odvisnega razmerja in bi oseba morala imeti status osebe v delovnem razmerju.

Definicija zaposlitve je razširjena tudi s primeri oseb, ki opravljajo funkcijo v tipično odvisnem razmerju do izplačevalca kot primeroma prokurist ali direktor ter osebe, ki opravljajo funkcijo na podlagi imenovanja ali izvolitve v državni ali drug organ, kot jo primeroma opravljajo poslanci, člani državnega sveta, občinski funkcionarji, člani volilnih komisij, sodniki, člani uprave in člani nadzornih svetov.

K 36. členu

Za dohodek iz zaposlitve se štejeta dohodek iz delovnega razmerja in dohodek iz vsakega drugega odvisnega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi. Dohodek iz zaposlitve vključuje vsako izplačilo ali ugodnost, ki je neposredno ali posredno povezano z zaposlitvijo, kar pomeni, da je ne glede na naravo oziroma podlago za posamezno izplačilo,

to vedno šteti za dohodek iz zaposlitve, če se navedeni dohodek lahko kakorkoli poveže z zaposlitvijo konkretne fizične osebe.

Dohodek iz zaposlitve je torej določen v širšem pomenu kot je določen po veljavni delovno pravni zakonodaji, ki ureja le dohodke iz delovnega razmerja, kot posebne oblike odvisnega pogodbenega razmerja, v katerega je država posegla s posebnimi predpisi in s tem dala prednost oziroma je zaščitila eno od pogodbenih strank, delojemalca.

Namen tako široko zastavljene definicije dohodka iz zaposlitve oziroma iz vseh odvisnih pogodbenih razmerij je v enaki obravnavi fizičnih oseb, ki dosegajo enake vrste dohodkov iz dela oziroma opravljanja storitev v odvisnem razmerju, ne glede na pravno podlago za izplačilo dohodka. V praksi se namreč poleg tradicionalnih pogodb, katerih predmet urejanja je delo, zaradi zahtev prakse in življenja pojavljajo tudi druge pogodbe, kjer je ravno tako predmet pogodbe delo. Primer take pogodbe je pogodba o poslovođenju. V ospredju določitve načina obdavčitve dohodka je torej v tem primeru ekonomski vidik pred pravnim vidikom doseganja dohodka.

K 37. členu

V prvem odstavku tega člena so primeroma naštetе vrste izplačil dohodka iz delovnega razmerja, ki so sicer kot dohodki iz delovnega razmerja določeni z delovnopravno zakonodajo in s sistemom kolektivnih pogodb. Mednje seveda sodijo plača, nadomestilo plače in vsako drugo plačilo za opravljeno delo, ki vključuje tudi trinajsto plačo in provizije. V skladu z zakonom o delovnih razmerjih ima delavec pravico do nadomestila plače za čas odsotnosti v primerih in v trajanju, določenem z zakonom ter v primerih, ko ne dela iz razlogov na strani delodajalca. Gre primeroma za nadomestila plače v primerih odsotnosti z dela zaradi izrabe letnega dopusta, plačane odsotnosti zaradi osebnih okoliščin, izobraževanja, z zakonom določenih praznikov in dela prostih dni, nadomestilo plače zaradi nezmožnosti delavca za delo zaradi bolezni ali poškodbe in druga nadomestila plače, ki jih delodajalec izplača v breme druge osebe, če je tako določeno z zakonom ali drugim predpisom, npr. nadomestilo plače v primeru udeležbe delavca na vojaških vajah. Med dohodki iz delovnega razmerja so navedene tudi bonitete, ki jih delodajalec zagotovi v korist delojemalca ali njegovega družinskega člana. Pod 5. točko v prvem odstavku tega člena so kot dohodek iz delovnega razmerja navedena nadomestila, ki jih zagotovi delodajalec na podlagi dogovora z delojemalcem zaradi kateregakoli pogoja v zvezi z zaposlitvijo ali zaradi spremembe v pogojih v zvezi z zaposlitvijo. Med navedena nadomestila sodi primeroma nadomestilo za spoštovanje konkurenčne klavzule in odškodnina za neizrabljeni del letnega dopusta. Tudi vsa izplačila delodajalca v zvezi s prenehanjem veljavnosti pogodbe o zaposlitvi oziroma zaradi prenehanja zaposlitve, kot primeroma odpravnina ob upokojitvi, odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi in denarno nadomestilo namesto odpovednega roka, so dohodek iz delovnega razmerja. Med dohodke iz delovnega razmerja se štejejo tudi prejemki, prejeti zaradi začasnega neizplačila dohodka. Med nadomestila in druge prejemke, ki so prejete od delodajalca ali druge osebe, skladno s predpisi, kot posledica zaposlitve oziroma obveznega zavarovanja za socialno varnost, se primeroma štejejo: nadomestila iz zavarovanja za primer invalidnosti kot npr. nadomestilo v času dela na drugem delovnem mestu in nadomestilo za invalidnost; nadomestilo iz zavarovanja za starševsko varstvo kot je starševsko nadomestilo, ki obsega porodniško nadomestilo, očetovsko nadomestilo, nadomestilo za nego in varstvo otroka in posvojiteljsko nadomestilo; nadomestila iz zavarovanja za primer brezposlenosti kot npr. denarno nadomestilo za brezposelnost. Dohodek iz delovnega razmerja vključuje tudi prejemke na podlagi udeležbe v dobičku, prejete na podlagi delovnega razmerja in ne tiste, prejete na podlagi lastniškega deleža.

V drugem odstavku tega člena so določeni prejemki, ki se v skladu z veljavno zakonodajo sicer ne štejejo za dohodke iz delovnega razmerja, ker gre pravnoformalno za neko drugo

obliko razmerja oziroma neko drugo vrsto dohodka ali pa pravnoformalno razmerja niso ustrezno oziroma določno urejena, vendar se za namene tega zakona štejejo kot dohodki iz delovnega razmerja. Smisel navedene ureditve je predvsem v enakem priznavanju določenih stroškov oziroma nevštevanju določenih prejemkov iz delovnega razmerja v davčno osnovo in v uporabi enakih stopenj obdavčitve oziroma določitve osnove in stopenj za obračun in plačilo davčnega odtegljaja od prejemkov, ki so si po naravi in vsebini podobni.

Med dohodki, ki se štejejo za dohodke iz delovnega razmerja, so navedeni dohodki, prejeti za vodenje ali za vodenje in nadzor poslovnega subjekta, ki je pravna oseba, na podlagi poslovnega razmerja, kot so primeroma prejemki fizične osebe, ki na podlagi pogodbe o poslovanju opravlja storitve poslovanja za družbo (tudi kot član uprave ali član upravnega odbora družbe). V navedenem primeru gre za pogodbo oziroma razmerje, ki nastane v zvezi z delom fizične osebe, navedeno delo pa se zaradi narave razmerja ne šteje kot delovno razmerje temveč kot obligacijsko, poslovno razmerje.

Podobno velja za prejemke izvoljenih ali imenovanih nosilcev javne ali druge funkcije v organih zakonodajne, izvršilne ali sodne oblasti ali v organih lokalne samouprave. Pravnoformalno praviloma niso v delovnem razmerju, vendar za opravljanje svoje funkcije prejemajo plačo in se iz navedenih razlogov izrecno štejejo za dohodke iz delovnega razmerja.

Posebej so kot dohodki iz delovnega razmerja določeni tudi prejemki, ki izhajajo iz avtorskega dela, ustvarjenega iz delovnega razmerja, iz izvedb avtorskih in folklornih del iz delovnega razmerja in prejemki, ki izhajajo iz inovacij, ustvarjenih v delovnem razmerju, ne glede na obliko pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih prejemkov.

Med dohodke iz delovnega razmerja se šteje tudi dohodek prejet za opravljanje malega dela po predpisih, ki urejajo preprečevanje dela in zaposlovanja na črtno. Z navedenimi predpisi se malo delo uvaja kot popolnoma nov institut dela, ki pa ima po vsebini tudi določene značilnosti delovnega razmerja, in je zato primerno, da se z davčnega vidika obravnava kot dohodek iz delovnega razmerja.

Med dohodke iz delovnega razmerja se štejejo tudi nadomestila in drugi prejemki iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja in obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, ki jih prejmejo osebe, ki niso v delovnem razmerju, poleg navedenih pa še plačila, ki se izplačajo osebam, ki niso v delovnem razmerju, kot nadomestilo za izgubljeni zaslužek po posebnih predpisih, ki določajo obveznost sodelovanja pri izvajanju dejavnosti državnega organa ali organa lokalne skupnosti, kot je primeroma v primeru sodelovanja pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč.

Kot prejemek iz delovnega razmerja se za namene obdavčitve štejejo tudi pokojnine, nadomestila in drugi prejemki iz obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, razen izplačila odkupne vrednosti.

K 38. členu

V tem členu je določen dohodek iz zaposlitve, ki se v skladu z zakonom ne šteje za dohodek iz delovnega razmerja, temveč kot dohodek iz nekega drugega odvisnega razmerja in vključuje vsak posamezni dohodek za opravljeno delo ali storitev. Gre torej za dohodke, ki so prejeti za opravljeno delo ali storitev, in sicer praviloma na podlagi podjemne pogodbe oziroma neke druge iz te izvedene pogodbe, kot je to primeroma pogodba o naročilu avtorskega dela ali na podlagi opravljanja dela ali storitev na neki drugi podlagi (in ne na podlagi pogodbe), kot je to primeroma v primeru opravljanja funkcije na podlagi imenovanja ali izvolitve (primer priče na sodišču) ali na podlagi napotnice, kot je to primeroma opravljanje začasnega dela študentov preko študentskih servisov. V navedenih primerih gre praviloma

za opravljanje dela ali storitev v odvisnem razmerju, ki so občasnega ali začasnega značaja. Med navedene dohodke se izrecno štejejo tudi dohodki iz odvisnega razmerja, prejeti za stvaritev avtorskega dela in prejemki za izvedbo avtorskih ali folklornih del, ne glede na obliko pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov.

Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se šteje tudi dohodek iz opravljanja dela in storitev, ki ni dohodek iz dejavnosti ali v zvezi z dejavnostjo. Za dohodek dosežen z opravljanjem dejavnosti se šteje dohodek s samostojnim neodvisnim opravljanjem dejavnosti, ko gre za trajno neodvisno opravljanje ekonomske aktivnosti. Dohodki iz dela in storitev, ki niso del takšne aktivnosti se bodo obravnavali kot dohodki iz zaposlitve, čeprav bodo doseženi iz razmerja, ki ne kaže na odvisno razmerje med delojemalcem in delodajalcem.

Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se šteje tudi dohodek verskih delavcev iz naslova razmerja z versko skupnostjo, ki nima vseh elementov delovnega razmerja. Ponavadi manjka element plače. Dano je pooblastilo Vladi, da določi pavšalni dohodek verskih delavcev, pri čemer je dana usmeritev, da dohodek ne sme biti manjši od zneska, ki zagotavlja socialno varnost v Sloveniji in ne večji od zneska minimalne plače v Sloveniji, določene z zakonom.

K 39. členu

V tem členu so določene bonitete, ki jih delojemalcu ali njegovemu družinskemu članu zagotavlja delodajalec ali druga oseba v zvezi z zaposlitvijo. Za boniteto se šteje vsak proizvod, storitev ali druga ugodnost, kar pomeni, da bonitete praviloma niso izplačane v denarju, temveč so praviloma zagotovljene s strani delodajalca v naravi in je zato ključnega pomena njihovo vrednotenje. V drugem odstavku so primeroma naštet najbolj običajne oblike bonitet, ki jih delodajalci zagotavljajo delojemalcem. Glede na to, da je v praksi običajno, da delodajalci zagotavljajo vrsto ugodnosti manjših vrednosti, ki jih ni smiselno obdavčevati, tako zaradi praviloma nizke davčne osnove, kot tudi zaradi težavnosti vrednotenja in prisojanja vrednosti posamezne ugodnosti posameznemu delojemalcu (npr. v primeru zagotavljanja ugodnosti za celoten delovni kolektiv ob pogostitvi) je v tretjem odstavku tega člena določeno, da nekatere vrste ugodnosti ne bodo upoštevane kot bonitete za davčne namene, če bodo izpolnjeni z zakonom določeni pogoji. V četrtem in petem odstavku tega člena pa je določen prag, do višine katerega se določene bonitete, katerih vrednost ne presega navedenega zneska, ne všttevajo v davčno osnovo, če pa ga presegajo se v celoti vključijo v davčno osnovo. Kot taka ugodnost je v četrtem odstavku navedeno darilo, ki ga delodajalec podari otroku delojemalca do starosti 15 let z omejitvijo, da je darilo podarjeno v mesecu decembru in da vrednost darila ne presega 42 evrov. V petem odstavku pa je v splošnem določeno za bonitete, ki v mesecu ne presegajo 13 evrov, da se ne všttevajo v davčno osnovo ob pogoju, da navedene bonitete delodajalec ne zagotavlja redno ali pogosto in ob pogoju, da gre za boniteto iz delovnega razmerja. Navedeno pomeni, da se tudi bonitete, ki jih zagotavlja delodajalec osebi, ki opravlja delo ali storitve na podlagi drugega odvisnega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi, v celoti všttevajo v davčno osnovo te fizične osebe. Vrednotenje bonitet in njihovo všttevanje v davčno osnovo je določeno v 43. členu tega zakona.

K 40. členu

V tem členu je določeno, kaj se šteje za pokojnino, obdavčeno po tem zakonu, in sicer je to dohodek, prejet na podlagi obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb in vključuje tudi državno pokojnino, odpravnino in oskrbnino vdovi ali vdovcu, dodatek za rekreacijo in pokojnino v obliki

mesečne pokojninske rente. V skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju zavarovancem iz obveznega zavarovanja lahko pripada pravica do starostne, invalidske, vdovske ali družinske pokojnine. Ne glede na to, da oseba ni zavarovana, lahko ob izpolnjevanju določenih pogojev pridobi pravico do državne pokojnine. Zavarovancem iz obveznega dodatnega zavarovanja pripada pravica do poklicne pokojnine. Zavarovancem iz dodatnega prostovoljnega zavarovanja pa lahko pripade pravica do dodatne starostne, invalidske ali družinske pokojnine v obliki mesečne pokojninske rente. Za pokojnino se štejejo tudi pokojnine, prejete na podlagi drugih posebnih predpisov, kot primeroma vojaške pokojnine, prejete na podlagi zakona o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev, kmečke starostne pokojnine, prejete na podlagi zakona o starostnem zavarovanju kmetov, dodatki k tujim pokojninam in akontacije tujih pokojnin, prejete na podlagi predpisov o zagotavljanju socialne varnosti. Pomembno je tudi določilo, da se pri presoji, ali je dohodek, ki je prejet iz tujine, pokojnina, za davčne namene smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji.

Kot pokojnine se obravnavajo tudi rente iz ukrepa zgodnjega upokojevanja kmetov v skladu s predpisi o kmetijstvu.

K 41. členu

S tem členom je določena davčna osnova od dohodkov iz zaposlitve, v 42. členu je določena posebna davčna osnova, v 43. členu je natančneje določena davčna osnova od bonitet, v 44. členu pa je določen dohodek iz delovnega razmerja, ki se ne všteva v davčno osnovo.

Davčna osnova od dohodka iz delovnega razmerja je določena kot bruto dohodek iz 37. člena zakona, zmanjšana za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delojemalec. Obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je dolžan plačevati delodajalec pa se v skladu s 1. točko prvega odstavka 44. člena tega zakona ne vštevajo v davčno osnovo. V primeru, ko gre za tujo osebo, ki kot delojemalec vplačuje obvezne prispevke za socialno varnost v sklad, ustanovljen in priznan za davčne namene v katerikoli drugi državi, se tudi ti prispevki pri ugotavljanju davčne osnove odštejejo od bruto dohodka iz delovnega razmerja, in sicer pod pogojem, da fizična oseba ni bila rezident Slovenije pred začetkom opravljanja dela v Sloveniji in je v tem času že prispevala v navedeni sklad (drugi odstavek). Navedeno pomeni, da v primeru, če ni izpolnjen kateri od navedenih dveh pogojev, prispevki ne zmanjšujejo davčne osnove osebe, ki dosega dohodke iz delovnega razmerja, ki imajo vir v Sloveniji.

Ne glede na splošno določbo glede določanja davčne osnove od dohodka iz delovnega razmerja se v davčno osnovo od pokojnin, nadomestil in drugih prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja šteje dohodek, kot je odmerjen v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in drugimi predpisi, torej praviloma v neto znesku, ki se zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov eventuelno dolžan plačati delojemalec oziroma prejemnik zgoraj navedenih prejemkov (tretji odstavek). V davčno osnovo od navedenih dohodkov, prejetih iz tujine, se šteje dohodek, kot je odmerjen v skladu s predpisi.

V davčno osnovo od dohodka iz drugega pogodbenega se všteva vsak posamezni bruto prejemek, zmanjšani za normirane stroške v višini 10% bruto prejema (četrti odstavek). Poleg normiranih stroškov lahko prejemnik navedenega dohodka uveljavlja tudi dejanske stroške prevoza in nočitve, ki jih je imel v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, in sicer le na podlagi dokazil, in sicer največ do višine, ki jo določi vlada z uredbo, na podlagi 44. člena tega zakona. Pravica do uveljavljanja dejanskih stroškov je omejena na stroške prevoza in nočitve zato, ker so smiselni stroški v zvezi z opravljanjem dela ali storitve, ki ima začasen oziroma občasen značaj in dodatno zato, ker gre za pravice do pokritja stroškov v zvezi z opravljanjem storitve, ki so dogovorjene med pogodbenimi strankami za razliko od pravic iz

delovnega razmerja, kjer so povračila stroškov opredeljena kot pravica že po zakonu o delovnih razmerjih.

Davčna osnova od dohodka verskih delavcev iz četrtega odstavka 38. člena zakona je vsak posamezni dohodek, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati verski delavec.

K 42. členu

S tem členom se določa posebna davčna osnova od dohodka iz delovnega razmerja za javnega uslužbenca in funkcionarja, ki je napoten na delo v tujino ter za zavezanca zaposlenega na trgovski ladji dolge plovbe, ki pluje po odprtem morju, če je zaradi take zaposlitve odsoten iz Slovenije vsaj šest mesecev.

Za navedenega javnega uslužbenca in funkcionarja se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja všttevajo samo tisti dohodki oziroma deli dohodka iz delovnega razmerja, ki po vsebini in obsegu ustrezajo dohodkom iz delovnega razmerja, ki bi jih prejemal za enaka dela v Sloveniji.

Za zaposlenega na trgovski ladji dolge plovbe se davčna osnova določi v višini 70% dohodka.

K 43. členu

V tem členu je v splošnem določen način vrednotenja bonitete in njihovo všttevanje v davčno osnovo. Višina bonitete se praviloma določa na podlagi primerljive tržne cene, če te ni mogoče določiti pa na podlagi višine stroška, ki je nastal pri delodajalcu v zvezi z zagotavljanjem bonitete, razen če ni z zakonom za posamezne bonitete določeno drugače, in sicer tako, da je določen pavšalni znesek, kot je to primeroma določeno za uporabo službenega avtomobila za privatne namene, in v primeru zagotovitve nastanitve delojemalca.

K 44. členu

V tem členu je določen dohodek iz delovnega razmerja, ki se ne všteva v davčno osnovo, in sicer gre za:

- obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je v skladu s posebnimi predpisi dolžan plačevati delodajalec,
- premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jih za račun delojemalca plačuje delodajalec, in sicer največ do relativnega in absolutnega letnega zneska, določenega z zakonom,
- povračila stroškov v zvezi z delom, ki so navedena, kot izhaja iz določb splošne kolektivne pogodbe, in sicer pod pogoji in največ do višin, kot jih določi vlada z uredbo,
- povračila stroškov v zvezi s službenimi potovanji pod pogoji in največ do višin, kot jih določi Vlada z uredbo,
- vrednost uniform in osebnih zaščitnih sredstev, vključno s sredstvi za njihovo vzdrževanje,
- nadomestilo za uporabo lastnega orodja, naprav in predmetov (razen osebnih vozil), potrebnih za opravljanje dela na delovnem mestu, pod pogojem, da so določena s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek - do višine 2% mesečne plače zavezanca, vendar ne več kot do višine 2% povprečne mesečne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji,

- določene prejemke iz delovnega razmerja, določene s splošno kolektivno pogodbo kot so jubilejne nagrade, odpravnine ob upokojitvi in solidarnostne pomoči in plačila vajencem, dijakom in študentom za obvezno praktično delo do višine, ki jo določi vlada z uredbo,
- odpravnine zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki so določene kot pravica iz delovnega razmerja in izplačane pod pogoji, ki jih določa zakon o delovnih razmerjih,
- nadomestila za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da so določena s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek - do višine 5% dohodka iz delovnega razmerja, vendar ne več kot do višine 5% povprečne mesečne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji. (Dejanske stroške je mogoče uveljavljati na podlagi dokazil.)

Pri določanju višine povračil stroškov v zvezi z delom in prejemkov, katerih znesek, do katerega se le-ti ne bodo všteli v davčno osnovo, bo določila vlada z uredbo, bo vlada morala upoštevati raven pravic, določenih z zakoni in s splošno kolektivno pogodbo. Povračila stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki, ki bodo višji od zneskov, ki jih bo za davčne namene določila vlada z uredbo, se bodo v delu, ki bo presegal zneske, določene z uredbo vlade, všteli v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja.

K 45. členu

S prvim odstavkom navedenega člena je zavezancem, ki prejemajo dohodke iz delovnega razmerja iz tujine, dana možnost zmanjšanja davčne osnove za stroške prehrane med delom in stroške prevoza na delo in z dela, če ne prejemajo posebej povračil stroškov za navedene stroške od delodajalca, ki se sicer ne všteta v davčno osnovo. Navedeni stroški se bodo priznavali glede na dejansko prisotnost na delovnem mestu v tujini in v višini, do katere se povračila stroškov sicer ne všteta v davčno osnovo in jo določi Vlada v skladu s 44. člena tega zakona določi Vlada.

Z drugim odstavkom pa je določeno všteta povračil stroškov v davčno osnovo v primerih, ko zavezanec prejme povračila stroškov za stroške prehrane med delom in stroške prevoza na delo in z dela. V teh primerih se morajo prejeta povračila tudi všteti v davčno osnovo in na tako določeno davčno osnovo lahko zavezanec uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za stroške prehrane med delom in stroške prevoza na delo in z dela na način kot je določen v prvem odstavku tega člena.

Dohodek iz dejavnosti (46. - 68. člen)

K 46. členu

S tem členom se opredeljuje dohodke iz dejavnosti. Za navedene dohodke se štejejo vsi dohodki, ki so doseženi v zvezi z opravljanjem dejavnosti. Za opravljanje dejavnosti se šteje vsako neodvisno samostojno opravljanje dejavnosti, pri tem namen in rezultati dejavnosti niso pomembni.

Bistvena elementa, na katerih temelji opredelitev dohodka iz dejavnosti, je neodvisnost samostojnost pri opravljanju dejavnosti in trajnost. Neodvisnost samostojnost se kaže v opravljanju dejavnosti na svoj račun in način, v svojo korist, na svojo odgovornost, ob svojem riziku (jamči s svojim premoženjem). Trajnost sicer v opredelitvi ni neposredno izpostavljena, vendar izhaja posredno iz pojma dejavnost. Ni mogoče govoriti o opravljanju dejavnosti, če gre za enkratni posel ali občasne, nepovezane posle.

Za dohodek iz dejavnosti, se tako šteje dohodek, dosežen z opravljanjem vsake podjetniške, kmetijske ali gozdarske ter z njima povezane dejavnosti, poklicne ali druge neodvisne samostojne dejavnosti. Statusno-organizacijska oblika fizične osebe in vrsta dejavnosti pri opredelitvi dohodka nista pomembna.

K 47. členu

S tem členom so določeni dohodki iz dejavnosti, ki so izključeni iz dohodka iz dejavnosti, in pogoji za izključitev. Izključitev ne pomeni, da izključeni dohodek ni obdavčljiv. To pomeni le uporabo drugačnih načel oziroma pravil pri določanju davčne osnove, kot veljajo sicer za dohodke iz dejavnosti. Med take dohodke so uvrščeni dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, kot so določeni v III.4. poglavju tega zakona, in se obdavčujejo v skladu s pravili, določenimi za dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti (poglavje III/4) ter dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice, kot je določen v poglavju III.5.

Dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se torej načeloma ne obravnavajo po poglavju o dohodku iz dejavnosti, razen, če se taka dejavnost opravlja v statusu samostojnega podjetnika posameznika, kar skladno s predpisi o gospodarskih družbah pomeni, da zanjo načeloma veljajo enaka pravila kot za druge dejavnosti. Drugi odstavek pa določa, da se tak dohodek obravnava po poglavju o dohodku iz dejavnosti tudi v primeru, če se v okviru kmečkega gospodinjstva, kot je določeno v III.4. poglavju tega zakona, eden izmed zavezancev za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti določi kot nosilec celotne osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti na kmečkem gospodinjstvu, da ta nosilec v primeru, da člani kmečkega gospodinjstva opravljajo tudi drugo kmetijsko ali dopolnilno dejavnost, postane zavezanec tudi za te dejavnosti, da tak način ugotavljanja davčne osnove priglasí davčnemu organu in da se zaveže, da bo dohodek na izbran način ugotavljal najmanj 5 davčnih let.

S tem se kmečkemu gospodinjstvu, kot posebni statusni obliki za davčne namene, dodeli možnost ugotavljanja davčne osnove za celotno dejavnost z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Za izvajanje te možnosti je v okviru poglavja o dohodku iz dejavnosti podanih še nekaj posebnih rešitev.

Iz dohodka iz dejavnosti so izključeni tudi dohodki iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice, pod pogojem, da niso doseženi v okviru organiziranega podjetja oziroma organizirane dejavnosti. Navedeni dohodki se obdavčujejo v skladu s pravili, določenimi v poglavju III/5. To pomeni, da se navedeni dohodki, ki jih dosega fizična oseba na primer v okviru podjetja podjetnika, ki je vpisan v ustrezen register v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah ali v okviru dejavnosti fizične osebe, ki je registrirana v skladu z veljavnimi predpisi (npr. registrirani sobodajalec), ne izključujejo iz dohodka iz dejavnosti. Izključitev iz dohodka iz dejavnosti je obvezna, če se dohodki ne dosegajo v okviru organiziranega podjetja oziroma v okviru organizirane dejavnosti. Da je podjetje oziroma dejavnost organizirana se šteje takrat, ko je podjetje oziroma dejavnost vpisano v ustrezen register po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, oziroma dejavnost priglašena v drug predpisan register oziroma evidenco po drugih predpisih.

K 48. členu

S tem členom se določajo temeljna načela oziroma pravila določanja davčne osnove in specifike, ki veljajo za določene zavezance. Osnovno pravilo je, da je davčna osnova za izračun dohodnine od dohodkov iz dejavnosti, dobiček, ugotovljen kot razlika med prihodki in odhodki, ki nastanejo v zvezi z opravljanjem dejavnosti v davčnem letu. Odstopanje od

navedenega je za posamezne kategorije zavezancev, ki izpolnjujejo določene pogoje ali imajo določeno lastnost, posebej določeno.

Za določanje davčne osnove (dobička) se priznavajo prihodki in odhodki, ugotovljeni na podlagi smiselne uporabe predpisov o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, razen kadar so z zakonom o dohodnini urejeni drugače. V skladu z zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb se za ugotavljanje dobička upoštevajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu s predpisi oziroma računovodskimi standardi, razen če sam zakon o davku od dohodkov pravnih oseb ne ureja drugače. Pri ugotavljanju davčne osnove za dohodek iz dejavnosti, je torej potrebno upoštevati osnovne statusne predpise gospodarskih subjektov v delu, ki določajo računovodske rešitve, zakon o davku od dohodkov pravnih oseb in ta zakon (zakon o dohodnini). Pri tem je potrebno izhajati iz pravila, da se statusne predpise upošteva takrat, ko zakon o davku od dohodkov pravnih oseb in ta zakon (zakon o dohodnini) ne določata drugače, in da se zakon o davku od dohodkov pravnih oseb upošteva takrat, če ta zakon (zakon o dohodnini) ne določa drugače.

S tretjim odstavkom tega člena se določa zavezanec, ki jim je dana možnost, da se odločijo za ugotavljanje davčne osnove na način, ki odstopa od osnovnega načina ugotavljanja davčne osnove, in sicer za poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov. Pri tem se izhaja iz dejanskih prihodkov, medtem ko so odhodki normirani, torej določeni v pavšalu. To pomeni obveznost vodenja ustreznih evidenc samo na strani prihodkov.

Za navedeno možnost se lahko, torej določba ni zavezujoča, odloči zavezanec, ki kumulativno izpolnjuje določene pogoje, ki kažejo na majhen obseg poslovanja, in sicer:

1. zanj ne obstaja obveznost vodenja poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih in ne vodi poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih. Z drugimi predpisi so mišljeni predpisi, ki nalagajo navedeno obveznost, vendar ne za davčne potrebe, npr. zakon o gospodarskih družbah;
2. njegovi prihodki iz dejavnosti v zadnjih zaporednih dvanajstih mesecih ne presegajo 42.000 evrov, pri čemer se izhaja iz zadnjih zaporednih dvanajstih mesecev z vključno mesecem oktobrom tekočega leta. To pomeni, da se vedno izhaja iz zadnjih dvanajstih mesecev, pri čemer je zadnji mesec v dvanajstmesečnem obdobju mesec oktober tekočega leta;
3. ne zaposluje delavcev, torej delo in vse poslovne funkcije opravlja sam.

Zahtevo za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov predloži zavezanec davčnemu organu konec tekočega davčnega leta za naslednje davčno leto, na način kot je določen v zakonu, ki ureja davčni postopek.

Glede na to, da za zavezanca, ki je v davčnem letu na novo začel z opravljanjem dejavnosti, vseh zgoraj navedenih pogojev ni mogoče preveriti, se s četrnim odstavkom za takega zavezanca določa izjema glede izpolnjevanja pogojev. Takšen zavezanec se lahko odloči za ugotavljanje davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov, če izpolnjuje pogoj, da zanj ne obstaja obveznost vodenja poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih ter pogoj, da ne zaposluje delavcev. Takšno možnost ima v prvem davčnem letu in tudi v drugem davčnem letu, če je začel z dejavnostjo v zadnjih šestih mesecih prvega davčnega leta.

S petim odstavkom se zaradi jasnosti pri izvajanju določb tega poglavja za kmetijsko dejavnost, in za dopolnilno dejavnost na kmetiji, za katero ni potrebna registracija v skladu s predpisi o gospodarskih družbah in se registrira le po predpisih o kmetijstvu, ali pa zanjo registracija po drugih predpisih sploh ni potrebna, določa, da se za vsako posamezno dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva, ki ni registrirana kot podjetnik, enako kot v primeru podjetnika, določi en sam nosilec dejavnosti. Za davčne namene se torej vedno

šteje, da dejavnost opravlja ena oseba kot nosilec dejavnosti oziroma se dohodki vedno pripišejo eni osebi kot nosilcu dejavnosti.

S šestim odstavkom se na poseben način ureja možnost in določa kriterije za izbiro možnosti ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva in z njo povezano drugo kmetijsko in dopolnilno dejavnost, za katero se določi en nosilec in ugotavlja davčna osnova na način, kot velja za dejavnost. Osnovni kriterij je, da za tako dejavnost ne obstaja obveznost vodenja poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih. Glede na to, da se za davčne namene priznava kmečko gospodinjstvo kot skupnost fizičnih oseb, ki prebivajo na istem naslovu in skupaj opravljajo dejavnost, je kriterij višine prihodka določen s 42.000 evrov na člana kmečkega gospodinjstva, ki je obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan iz naslova opravljanja kmetijske in dopolnilne dejavnosti, saj se šteje, da so to osebe, ki dejansko prispevajo k doseganju dohodka na kmečkem gospodinjstvu.

S sedmim odstavkom se ureja možnost izbire ugotavljanja davčne osnove od osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti na podlagi normiranih odhodkov tudi v primeru začetka opravljanja dejavnosti oziroma prehoda iz načina ugotavljanja davčne osnove po III.4. poglavju v način, kot je določen v III.3. poglavju. In sicer mora v takih primerih dejavnost izkazati izpolnjevanje kriterija neobveznosti vodenja poslovnih knjig, kar ji daje možnost, da za prvi dve davčni leti izbere možnost ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov.

K 49. členu

S tem členom se določa način upoštevanja prihodkov in odhodkov za potrebe določanja davčne osnove v smislu časovnega upoštevanja poslovnega dogodka oziroma nastanka prihodkov in odhodkov.

Temeljno načelo je določeno s prvim odstavkom tega člena, in sicer da se prihodki in odhodki upoštevajo ob njihovem nastanku (obračunana realizacija). Torej se jih ne upošteva ob dejanskem prejemu ali plačilu gotovine ali njene ustreznice (plačana realizacija).

Z drugim odstavkom tega člena je določen odmik od temeljnega načela, torej od obračunane realizacije, za določene zavezance. Osnovni namen tega je v poenostavitvi ugotavljanja davčne osnove. Zavezanci, ki se odločijo za ugotavljanje davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov, upoštevajo pri ugotavljanju davčne osnove prihodke ob plačilu (plačana realizacija). Pri tem je s plačilom mišljen vsak prejem gotovine, nakazilo na račun, prejem kake druge ustreznice (blago, storitve, pravice, ...), ali dajanje na razpolago na kakšen drug način.

S tretjim odstavkom je določeno, kako se upoštevajo prihodki in dohodki ob prehodih iz enega v drug način upoštevanja prihodkov in odhodkov, do katerih bo prihajalo glede na ureditev v 49. členu tega zakona. Pri prehodih se bodo morali prihodki in odhodki upoštevati na način, da ne bo prišlo do neupoštevanja ali dvojnega upoštevanja. To bo zahtevalo določene dodatne evidence.

K 50. do 59. členu

S temi členi se določa posebno obravnavo pri upoštevanju prihodkov in odhodkov glede na zakon o davku od dohodkov pravnih oseb oziroma predpise ali slovenske računovodske standarde. Navedeno specifično obravnavo zahteva oziroma narekuje specifična narava zavezanca, to je fizične osebe, ki opravlja dejavnost.

K 50. členu

Zavezanec za dohodnino je fizična oseba. Fizična oseba lahko dosega različne dohodke (dohodki iz različnih virov). Zaradi specifične narave posameznih dohodkov so določeni tudi različni načini obdavčevanja posameznih dohodkov, kar pa zahteva razmejevanje med posameznimi vrstami dohodkov. Eden izmed dohodkov, ki jih lahko dosega fizična oseba je tudi dohodek, dosežen z opravljanjem dejavnosti. Ugotavljanje korektne davčne osnove od dohodka fizične osebe, ki se nanaša na opravljanje dejavnosti in pri tem zagotavljanje kolikor se da enake obravnave napram osebnim družbam zahteva postavitev ločnice med privatno sfero in poslovno sfero fizične osebe, v smislu sredstev in obveznosti. To pomeni, da prelivanje sredstev med poslovno in privatno sfero z davčnega vidika načeloma ni prosto, in sicer v smislu vplivanja na davčno osnovo.

S 50. členom se določa davčno obravnavo prihodkov in odhodkov, nastalih v zvezi s prenosi sredstev med podjetjem zavezanca in njegovim gospodinjstvom. V prvem odstavku se določa splošno pravilo, da se za odtujitev oziroma pridobitev sredstev štejejo tudi prenosi sredstev med podjetjem zavezanca in njegovim gospodinjstvom. S tem se določa, da se takšni prenosi z vidika določanja prihodkov in odhodkov za davčne namene obravnavajo tako, kot se obravnavajo sicer prenosi oziroma odtujitve in pridobitve sredstev po predpisih, ki urejajo računovodenje za poslovne potrebe (Slovenski računovodski standardi). Zaradi specifičnosti fizične osebe, ki opravlja dejavnost, ki je v tem, da lahko prosto preliwa denarna sredstva (nima plače), so denarna sredstva posebej izključena iz takšne obravnave.

Z drugim odstavkom 50. člena se določa izjema pri obravnavi prenosov stvarnega premoženja v podjetje iz gospodinjstva glede na obravnavo po Slovenskih računovodskih standardih. Po Slovenskih računovodskih standardih se prenosi stvarnega premoženja obravnavajo kot sestavni del podjetnikovega kapitala in ne predstavljajo neposrednega vpliva na poslovni izid. Tako se obravnava preneseno stvarno premoženje iz gospodinjstva do dneva priglasitve, lahko pa tudi stvarno premoženje preneseno kasneje. Takšna ureditev z vidika zasledovanja načela enakosti in obdavčevanja po ekonomski moči zavezanca, ni primerna. Zato se z drugim odstavkom drugače določa obravnavo prenosov tistega stvarnega premoženja iz gospodinjstva v podjetje, ki je bilo pridobljeno oziroma zgrajeno po začetku opravljanja dejavnosti, in sicer da se stvarno premoženje preneseno v teh primerih šteje za prihodek na način, kot je določen v Slovenskih računovodskih standardih za brezplačno pridobljena sredstva (izkazujejo med dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami, ki se zmanjšujejo za stroške amortizacije v dobro prihodkov).

Tretji odstavek 50. člena je pojasnjevalne narave, ki določa, da se za prenos stvarnega premoženja med podjetjem zavezanca in njegovim gospodinjstvom ne more šteti pridobitev od tretje osebe in tudi ne odtujitev tretji osebi. S četrtem odstavkom se prenašanje sredstev med podjetjem zavezanca in njegovim gospodinjstvom opredeli za transakcijo med povezanimi osebama. To pomeni, da se pri ugotavljanju davčne osnove izhaja iz pravil, ki veljajo za določanje davčne osnove med povezanimi osebami.

K 51. členu

Z 51. členom se določa davčno obravnavo pri prenehanju opravljanja dejavnosti zavezanca ter določa izjeme od navedenega, zaradi zagotovitve davčno nevtralne obravnave prenosa podjetja na drugo osebo v teh primerih.

V prvem odstavku se določa splošno pravilo, da se za odtujitev sredstev in obveznosti šteje tudi prenehanje opravljanja dejavnosti. V ta okvir se štejejo vsa prenehanja ne glede na vzrok prenehanja in ne glede na to ali prenehanje temelji na volji podjetnika (upokojitev, drugi razlogi) ali ne (smrt, stečaj, prepoved opravljanja dejavnosti) ter ne glede na to ali se dejavnost nadaljuje prek druge osebe ali ne. Nadalje je določena tudi izjema od tega pravila, in sicer, da se pri ugotavljanju davčne osnove pri prenehanju opravljanja dejavnosti za

odtujitev ne šteje prenos nepremičnin in opreme iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo, ki jih je zavezanec prenesel iz gospodinjstva v svoje podjetje ob začetku opravljanja dejavnosti ali po začetku opravljanja dejavnosti, če so bile te nepremičnine in oprema zgrajene oziroma pridobljene pred začetkom opravljanja dejavnosti.

Z drugim odstavkom se določa pravilo, po katerem se za pridobitev sredstev in obveznosti šteje tudi pridobitev ob prevzemu nadaljevanja opravljanja dejavnosti. To pomeni, da se tako pridobljeno stvarno premoženje ne more obravnavati kot del podjetnikovega kapitala, temveč kot prihodek novega podjetnika, in sicer na način kot velja po Slovenskih računovodskih standardih za brezplačno pridobljena sredstva. Takšni prenosi se z vidika določanja prihodkov in odhodkov za davčne namene, obravnavajo tako, kot se sicer obravnavajo prenosi oziroma odtujitve in pridobitve sredstev in obveznosti po predpisih, ki urejajo računovodenje za poslovne potrebe (Slovenski računovodski standardi).

V zvezi z navedenimi odtujitvami in pridobitvami je potrebno opozoriti na 4. točko 19. člena zakona, katero je potrebno gledati skupaj s 50. in 51. členom. Navedena točka se nanaša na fizično osebo, ko nastopa v privatnem svojstvu in ne vpliva na obdavčitev fizične osebe, ko nastopa v poslovnem svojstvu, torej ne vpliva na ugotavljanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti. V skladu z navedeno točko se za dohodek fizične osebe, ki nastopa v privatnem svojstvu, ne štejejo sredstva oziroma dobički, ki jih pridobi ta fizična oseba na podlagi prelivanja sredstev med svojim podjetjem in svojim gospodinjstvom. Z navedenim se preprečuje dvojna obdavčitev iste fizične osebe, in sicer enkrat v svojstvu opravljanja dejavnosti ter drugič v privatnem svojstvu.

S tretjim odstavkom 51. člena je določeno, da se zavezanec, ki je pridobil sredstva in obveznosti na takšen način in zavezanec, ki je prenehal, štejeta za povezani osebi, kar pomeni, da se pri ugotavljanju davčne osnove izhaja iz pravil, ki veljajo za določanje davčne osnove med povezanimi osebami.

S četrtem odstavkom se določa možnost drugačne obravnave, kot je določena v prejšnjih odstavkih. Zavezanec bo lahko zahteval, da se odtujitev oziroma pridobitev sredstev in obveznosti obravnava davčno nevtralnno, in sicer na način kot da do prenosa na drugo osebo ne bi prišlo. Takšno davčno obravnavo bo zavezanec lahko uveljavljal, če jo bo priglasil pri davčnem organu in bodo ob tem izpolnjeni predpisani pogoji. Namen takšne obravnave je nevtralna davčna obravnava prenosa opravljanja dejavnosti oziroma podjetja na druge osebe in s tem spodbujanje oziroma ohranjanje nadaljevanja dejavnosti in delovnih mest. Navedena posebna obravnava bo dopustna ob izpolnjevanju določenih pogojev, in sicer pri:

1. prenehanju opravljanja dejavnosti s prenosom podjetja na drugo fizično osebo (novi zasebnik) ter
2. prenehanju opravljanja dejavnosti, ki se izvede v skladu z določili zakona o gospodarskih družbah o statusnem preoblikovanju podjetnika.

S petim odstavkom so določeni dodatni pogoji za priznavanje davčno nevtralnega prenosa za primere, ko se prenaša samo del podjetja. Opredeleženo je kaj se lahko šteje za del podjetja, in sicer se lahko šteje samo celota sredstev in obveznosti, ki je s poslovno organizacijskega vidika sposobna tvoriti samostojno poslovanje. Kadar naveden pogoj ni izpolnjen, davčno nevtralen prenos ni možen, ker se s tem ne dosega namena, zaradi katerega se zagotavlja obravnavana davčna ugodnost. Dodatno je določeno, da se v okviru dela podjetja, ki se prenaša, lahko prenašajo samo tiste obveznosti in tiste davčne ugodnosti, ki se lahko pripišejo temu delu podjetja.

Šesti odstavek je pojasnjevalne narave in pove, da za sredstva in obveznosti, ki niso prenesena v okviru dela podjetja, za prenos katerega se uveljavlja davčna obravnava prenosa, nevtralna obravnava ne velja.

S sedmim odstavkom je določeno ravnanje v primeru, da v obdobju 5 let po prevzemu podjetja ali dela podjetja po drugi osebi pride do neizpolnjevanja pogojev. V takem primeru se davčna osnova novega zasebnika poveča za prihodke, ki se niso šteli za prihodke, in sicer v letu, v katerem pride do neizpolnjevanja pogojev.

Z osmim odstavkom se določa davčna obravnava fizične osebe, ki je prenehala z dejavnostjo v primeru, da so v obdobju petih let prekršene zaveze, dane ob priglasitvi posebne obravnave. V tem primeru se prihodki, ki se v času prenehanja niso šteli za prihodke, štejejo za dohodke fizične osebe v davčnem letu, v katerem pride do neizpolnjevanja pogojev. Izjema je samo primer, če je prišlo do prenehanja dejavnosti zaradi smrti oziroma je zavezanec umrl pozneje. Prihodki se obdavčijo kot drugi dohodki.

K 52. členu

S tem členom se določa, da se štejejo za prihodke, dosežene v zvezi z opravljanjem dejavnosti tudi prihodki iz poslov, ki sicer niso neposredno povezani z opravljanjem konkretne dejavnosti, v primeru ko opravljanje dejavnosti omogoči nastanek takih poslov. Predvsem gre za posle špekulativne narave, ki nastanejo zaradi dobrega poznavanja tržnih razmer na določenem področju zaradi opravljanja določene dejavnosti ter za posle v zvezi z bolj učinkovito rabo sredstev.

K 53. členu

Za določene prihodke se uvaja davčni odtegljaj na viru (to je določeno v 68. členu), kar pomeni, da je izplačevalec takega prihodka dolžan ob izplačilu obračunati in plačati davek. S 53. členom pa je določen način vštevanja v davčno osnovo tistih prihodkov, od katerih se plačuje davčni odtegljaj. Navedeni prihodki se vštevajo v davčno osnovo v višini pred davčnim odtegljajem.

K 54. členu

Fizična oseba lahko dosega različne dohodke (dohodki iz različnih naslovov). Zaradi specifične narave posameznih dohodkov so z zakonom o dohodnini določeni tudi različni načini obdavčevanja posameznih dohodkov, kar zahteva razmejevanje med posameznimi vrstami dohodkov. To je namen in funkcija tudi 54. člena.

V prihodke se za potrebe ugotavljanja davčne osnove od dohodkov iz dejavnosti ne štejejo dohodki iz naložb, in sicer dividende, določene obresti, prihodki (kapitalski dobiček), dosežen na podlagi odsvojitve lastniškega deleža ali investicijskih kuponov.

Navedeni dohodki, ki jih dosega fizična oseba, ki opravlja dejavnost, se davčno obravnavajo po pravilih, ki veljajo za obdavčevanje navedenih dohodkov fizičnih oseb (po poglavju III.6). To je izrecno določeno v drugem odstavku tega člena. Namen takšne ureditve je zagotovitev enake davčne obravnave dohodkov fizične osebe, doseženih iz naložb, ne glede na to, iz katerih virov fizična oseba financira naložbo (iz zaposlitve, iz opravljanja dejavnosti, iz drugih virov).

S tretjim odstavkom tega člena pa je določeno, da se tudi ne priznajo odhodki nastali v zvezi z doseganjem navedenih prihodkov.

K 55. členu

S tem členom so določeni davki, ki se ne priznajo kot odhodek, in sicer se ne priznajo davki:

1. ki jih je plačal zavezanec kot fizična oseba in niso povezani z opravljanjem dejavnosti (npr. davek od premoženja, davek na dediščine in darila),

2. dohodnina po zakonu o dohodnini,
3. davek na dodano vrednost, ki je odbitek davka v skladu s predpisi o davku na dodano vrednost,
4. samoprispevek, uveden v skladu s predpisi o samoprispevku;

Pri opredeljevanju nepriznanih odhodkov je potrebno v skladu z drugim odstavkom 48. člena tega zakona upoštevati tudi določbo zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ki določa nepriznane odhodke.

K 56. členu

V tem členu je izrecno določeno, da se obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih plačuje zavezanec za svoje lastno socialno zavarovanje, priznajo kot odhodek pri ugotavljanju davčne osnove. Z drugim odstavkom se določajo pogoji za priznavanje obveznih prispevkov za socialno varnost pri ugotavljanju davčne osnove, ki se plačujejo v sklad v drugih državah.

K 57. členu

S tem členom so določeni odhodki, ki se delno priznajo in se nanašajo izključno na zavezanca. To so stroški v zvezi s službenimi potovanji, stroški prehrane med delom, stroški prevoza na delo in z dela ter stroški dela na terenu. Priznajo se pod pogoji in do višin, ki jih določi Vlada za delojemalce, do katere se le-tem ne vštevajo v davčno osnovo kot dohodek iz delovnega razmerja.

Pri opredeljevanju odhodkov, ki se priznajo v omejeni višini, je potrebno v skladu z drugim odstavkom 48. člena tega zakona upoštevati tudi zakon o davku od dohodkov pravnih oseb.

K 58. členu

S tem členom so določene posebnosti določanja davčne osnove pri kmetijski dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena. Rešitev predstavlja odmik od veljavnih računovodskih standardov, vendar obenem bistveno administrativno poenostavitev v zvezi z vodenjem knjigovodstva za kmetijsko in dopolnilno dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva. Zaradi posebnosti kmečkega gospodinjstva kot oblike družinskega obrata se v tem členu določa:

- da se za davčne namene sprememba nosilca ali prehod dejavnosti nazaj v osnovno kmetijsko dejavnost, ne šteje kot prenehanje dejavnosti, kar pomeni, da v takih primerih ne veljajo določbe 51. člena tega zakona,
- da se za potrebe ugotavljanja davčne osnove od take dejavnosti za vsa sredstva, ki so v lasti ali finančnem najemu članov gospodinjstva šteje, da so v lasti nosilca, kar pomeni, da ni potrebno za davčne namene formalno urejati najemnih in drugačnih razmerij za uporabo sredstev, ki so v lasti različnih članov gospodinjstva, ter
- da se za vse pravice in obveznosti, ki jih je pridobil kateri koli član kmečkega gospodinjstva, šteje, da jih je pridobil nosilec dejavnosti, kar pomeni, da se za vse listine o pravnem poslu (na primer račun o prodaji) ali listine o pravicah (na primer pogodba o pridobitvi plačil iz naslova ukrepov kmetijske politike), šteje, da se glasijo na nosilca dejavnosti.

Ta določba bistveno poenostavlja poslovanje kmečkega gospodinjstva, saj lahko izvede posle ali pridobi oziroma podeli kako pravico, povezano z dejavnostjo, ne le nosilec, pač pa tudi kateri koli drugi član kmečkega gospodinjstva.

K 59. členu

S tem členom je določena višina normiranih odhodkov, ki se upoštevajo pri ugotavljanju davčne osnove za tiste zavezanca, ki so se na podlagi izpolnjevanja predpisanih pogojev odločili za takšen način ugotavljanja davčne osnove in so ga priglasili pri davčnem organu.

Normirani odhodki se priznajo v višini 25% ustvarjenih prihodkov oziroma v višini 70% ustvarjenih prihodkov pri dejavnosti domače in umetnostne obrti, ki ima pozitivno mnenje Obrtne zbornice Slovenije ter pri kmetijski, gozdarski in dopolnilni dejavnosti na kmetiji.

K 60. členu

Z določbami tega člena je opredeljena davčna izguba ter način, pogoji ter omejitve pri pokrivanju izgube z zmanjšanjem davčne osnove v naslednjih davčnih obdobjih. Davčna izguba nastane takrat, kadar je davčna osnova negativna. Izguba se lahko pokriva z zmanjšanjem davčne osnove v naslednjih davčnih letih, pri čemer se davčna osnova najprej zmanjša za izgubo starejšega datuma. Zmanjšanje davčne osnove na podlagi pokrivanja izgub je dovoljeno največ do višine davčne osnove. Izgube ni mogoče prenašati na drugo osebo (novega zasebnika oziroma pravno osebo) v primeru prenehanja opravljanja dejavnosti. Določba 60. člena se ne uporablja za zavezanca, ki ugotavlja davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov.

K 61. do 67. členu

S temi členi so določene davčne olajšave, ki jih lahko uveljavljajo zavezanci z dohodki iz dejavnosti, pogoji za uveljavljanje olajšav in omejitve v zvezi z olajšavami. Gre za olajšave, ki so omejene samo na dohodke iz dejavnosti, in jih ni mogoče uveljavljati tudi na druge dohodke zavezanca, ki so predmet obdavčitve po zakonu o dohodnini.

K 61. členu

V tem členu je določena olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj. Olajšava se prizna v obliki znižanja davčne osnove v višini 20% zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj v davčnem obdobju. Za vlaganja v raziskave in razvoj se štejejo vlaganja v notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca, vključno z nakupom raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju raziskovalne-razvojne dejavnosti zavezanca, ter v nakup raziskovalno-razvojnih storitev (ki jih izvajajo druge osebe, vključno s povezanimi osebami, oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije). Zavezanec lahko uveljavlja tudi večje znižanje davčne osnove in sicer v odvisnosti od tega, na katerem območju države glede na bruto domači proizvod na prebivalca ima sedež in opravlja svojo dejavnost, in sicer lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini:

- 30% zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj, če ima sedež in opravlja dejavnost na območju države, ki ima bruto domači proizvod na prebivalca nižji od povprečja države do 15%;
- 40% zneska, ki predstavlja vlaganja v raziskave in razvoj, če ima sedež in opravlja dejavnost na območju države, ki ima bruto domači proizvod na prebivalca nižji od povprečja države za več kot 15%.

Zavezanec, ki olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj ne more izkoristiti v celoti, ker je njegova davčna osnova nižja od zneska olajšave, ki bi jo lahko izkoristil, lahko neizkoriščen del davčne olajšave prenaša v naslednjih pet davčnih let. Pod določenimi pogoji, ki so sicer določeni za davčno nevtralno prenehanje opravljanja dejavnosti se lahko neizkoriščeni del olajšave prenese na novega zasebnika oziroma pravno osebo, pod pogoji kot bi veljali, če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo.

Zavezanec ne more uveljavljati olajšave v delu, ki so financirana iz sredstev proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna EU, če imajo ta sredstva naravo nepovratnih sredstev.

K 62. členu

S tem členom je določena olajšava, katere namen je spodbujati zaposlovanje invalidov. Olajšavo lahko uveljavlja, ki zaposluje invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov. Olajšava se prizna v višini 50% izplačane plače invalidne osebe, oziroma v višini 70% izplačane plače invalidna, če se olajšava uveljavlja za invalida s 100% telesno okvaro ali gluhonemo osebo. Zavezanec, ki zaposluje invalidne nad predpisano kvoto in katerih invalidnost ni posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri istem delodajalcu po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 70% izplačanih plač za te osebe.

K 63. členu

S tem členom je določena posebna olajšava za zavezance invalide. Olajšava se prizna pod pogojem, da zavezanec, ki uveljavlja olajšavo, ne zaposluje delavcev in mu je priznana lastnost invalidne osebe. Olajšava se prizna v višini 30% oziroma v višini 60% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, če je zavezanec invalid s 100% telesno okvaro ali gluhonema oseba, in sicer se v takšni višini olajšava prizna za vsak mesec opravljanja dejavnosti.

K 64. členu

Zavezanec, ki sprejme dijaka, vajenca ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju, lahko uveljavlja olajšavo po tem členu. Olajšava se prizna v višini plačila osebi na praktičnem izobraževanju, vendar največ v višini 20% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela.

K 65. členu

S tem členom je določena davčna olajšava za tistega zavezanca, ki kot delodajalec za svoje zaposlene delno ali v celoti plačuje premijo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na podlagi pokojninskega načrta kolektivnega zavarovanja. Olajšava se prizna, če plačuje premijo izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Republiki Sloveniji ali v državi članici Evropske unije in če je pokojninski načrt odobren in vpisan v poseben register, v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Olajšava se prizna v višini plačane premije, vendar največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca - zavarovanca in ne več kot 2390 evrov. Zgornji letni limit priznane premije se valorizira in objavlja na način, kot je določeno s 118. členom tega zakona.

K 66. členu

S tem členom je določena davčna olajšava za plačila v denarju ali v naravi za določene namene. Olajšava se lahko uveljavlja za plačila za humanitarne, invalidske, socialno varstvene namene, kulturne, znanstvene, vzgojnoizobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene, in sicer pod pogojem, da so izplačana rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahaja izven države članice EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje takšnih dejavnosti kot nepridobitnih dejavnosti. Olajšava se prizna do višine 0,3% obdavčenega prihodka tekočega davčnega obdobja zavezanca.

Dodatno lahko zavezanec uveljavlja še dodatno znižanje davčne osnove do zneska, ki ustreza 0,2% obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu, za znesek izplačil v denarju in v naravi za kulturne namene in za takšna izplačila prostovoljnemu društvom in organizacijam, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki delujejo v javnem interesu za te namene in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in

rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahajajo izven držav članic EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, kot nepridobitnih dejavnosti.

Zavezanec lahko uveljavlja tudi znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in naravi političnim strankam, vendar največ do zneska, ki je enak trikratni povprečni mesečni plači na zaposlenega pri zavezancu.

Neizkoriščeni del olajšave po tem členu se lahko prenaša v naslednja tri davčna leta davčna leta, vendar skupno ne več, kot znaša olajšava po tem členu in davčna osnova.

Olajšave po tem členu se ne priznavajo na posamezno plačilo, temveč se v olajšavo šteje skupni znesek vseh izplačil v celotnem tekočem davčnem obdobju.

K 67. členu

S tem členom so določene omejitve v zvezi z olajšavami, določenimi s členi 61 do 66, in sicer:

- olajšav ne more uveljavljati zavezanec, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov,
- olajšave se priznajo skupaj največ do višine davčne osnove.

K 68. členu

S tem členom se določa obveznost izračunavanja, odtegovanja in plačevanja davka od posameznega dohodka (davčnega odtegljaja) že ob izplačilu dohodka. Glede dohodkov, od katerih se izračuna, odtegne in plača davčni odtegljaj, osnove, stopnje ter načina obračunavanja in plačevanja se uporablja zakon o davku od dohodkov pravnih oseb. S tem členom je izrecno določeno, da se davčni odtegljaj izračunava, odteguje in plačuje tudi od plačil, ki jih zavezanec dosega v okviru opravljanja dejavnosti nastopajočega izvajalca ali športnika. Navedena določba se ne uporablja za zavezanca, kateremu se ugotavlja davčna osnova z upoštevanjem normiranih odhodkov. Obveznost obračunati, odtegniti in plačati davčni odtegljaj ne nastane pod pogojem, če zavezanec rezident ali nerezident, ki ima poslovno enoto v Sloveniji, izplačevalcu dohodka predloži svojo davčno številko. Davčni odtegljaj se obravnava kot predhodna akontacija dohodnine, zato se odšteje od akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti, odmerjene za davčno leto.

Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti (69. - 73. člen)

K 69. členu

S tem členom se načeloma opredeli osnovna kmetijska dejavnost ter splošno določi, da se kot dohodki po poglavju III.4. štejejo vsi dohodki, pridobljeni v zvezi z opravljanjem take dejavnosti na kmečkem gospodinjstvu. Za namene zakona se definira kmečko gospodinjstvo, kot nekakšen nastavek za davčno definicijo kmetije in sicer kot skupnost oseb, ki niso najeta delovna sila (na podlagi pogodbe o zaposlitvi) in na dan 30. junija leta, za katero se dohodnina ugotavlja, prebivajo na istem naslovu.

Obenem se določa, da se za davčne namene šteje, da se opravlja osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost v primeru, kadar imajo člani kmečkega gospodinjstva v uporabi toliko kmetijskih in gozdnih zemljišč, da znaša njihov skupni katastrski dohodek v davčnem letu najmanj 200 evrov, oziroma da imajo člani takega gospodinjstva v uporabi najmanj 40 čebeljih panjev, registriranih v registru čebelnjakov. Torej se šteje, da se uporaba

zemljišč oziroma panjev šteje za dejavnost le nad določenim obsegom, ki je že tako velik, da je upravičeno pričakovati, da se na teh zemljiščih oziroma v panjih, dejavnost z vidika gospodarnega ravnanja lastnikov oziroma uporabnikov, tudi zares opravlja. Ne glede na te kriterije, pa sta dodana še dva kriterija, ki nedvoumno nakazujeta na dejansko opravljanje dejavnosti in sicer je določeno, da se kot opravljanje dejavnosti šteje tudi manjši obseg katastrskega dohodka ali panjev, če člani gospodinjstva v davčnem letu pridobivajo dohodke iz naslova ukrepov kmetijske politike (subvencij) ali opravljajo dopolnilno dejavnost, kar pomeni, da je tako gospodinjstvo kot kmetija evidentirano v registru kmetijskih gospodarstev po predpisih o kmetijstvu.

Taka rešitev pomeni bistveno racionalizacijo sistema, s katero se opravljanje osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti omeji na obseg, za katerega je mogoče sklepati, da je vezan na dejansko opravljanje te dejavnosti. Po veljavnem zakonu se namreč vsaka formalna pravica do uporabe kmetijskega ali gozdnega zemljišča šteje za opravljanje dejavnosti.

S tako določenimi kriteriji se v obdavčitev zajame najmanj okoli 94.000 kmečkih gospodinjstev z okoli 83 % kmetijskih in gozdnih zemljišč v uporabi fizičnih oseb, in okoli 84 % celotnega katastrskega dohodka fizičnih oseb. Iz obdavčitve so na ta način izvzeta gospodinjstva s povprečno okoli 50.000 tolarji katastrskega dohodka. S tem se iz obdavčitve osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti izvzamejo gospodinjstva z manjšim obsegom zemljišč ali panjev, za katera ta dohodek ne predstavlja pomembnega vira, postopki za odmero dohodnine od teh dohodkov pa praviloma večje stroške kot je davčnih prihodkov iz tega naslova.

V tretjem odstavku se pojasnjevalno določa, da se kot katastrski dohodek kmečkega gospodinjstva šteje tako katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč kot katastrski dohodek za določitev davčne osnove od proizvodnje vina in oljčnega olja, ki se določi kot večkratnik katastrskega dohodka vinogradov oziroma oljčnikov.

Načeloma se v četrtem odstavku določa, da se kot osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost šteje pridelava, kot je določena s predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka in predpisi o evidentiranju nepremičnin. To pomeni, da se v primeru dvoma upoštevajo navedeni predpisi, ki določajo, katera pridelava se upošteva za določitev posamezne katastrske kulture oziroma katera pridelava se za posamezno katastrsko kulturo upošteva pri izračunu katastrskega dohodka. Določba tudi pomeni, da se kot osnovna kmetijska dejavnost šteje le tista vrsta pridelave, ki se opravlja na zemljiščih, katerim je določena ustrezna katastrska kultura v zemljiškem katastru.

Vendar se za davčne namene v petem, šestem in sedmem odstavku tega člena določi odstopanja od teh splošnih načel in sicer, da se:

- pridelava sadik in okrasnih rastlin ne šteje za osnovno kmetijsko dejavnost,
- intenzivna pridelava vrtnin šteje kot osnovna kmetijska dejavnost le, če se opravlja na zemljiščih, ki so uvrščena pod katastrsko kulturo vrt,
- kot osnovna kmetijska dejavnost šteje tudi proizvodnja vina in oljčnega olja iz lastnega pridelka, ter čebelarstvo in sicer pod pogojem, da se površine, s katerih se pridelek porabi za proizvodnjo vina in oljčnega olja, prijavljene davčnemu organu ter panji evidentirani v registru čebelnjakov.

S to rešitvijo se upošteva zadnja sprememba veljavnega zakona, s katero se je omogočilo tudi za proizvodnjo vina, oljčnega olja in čebelarstvo, ugotavljati davčno osnovo z upoštevanjem pavšalne ocene dohodka, le da je rešitev iz poglavja o dohodku iz dejavnosti prenešana v poglavje o dohodku iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

V členu se tudi določa zavezanca za dohodnino od dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in sicer kot člana kmečkega gospodinjstva, ki ima na dan 30. junija davčnega leta pravico uporabljati kmetijsko ali gozdno zemljišče ali je uporabnik čebeljega panja. V zakonu pa ostaja določba, da je mogoče za davčne namene v določenih primerih določiti dejanskega uporabnika, kar omogoča mimo drugih predpisov za davčne namene prijaviti neevidentirana zakupna razmerja, ali pa res v primeru, ko fizična oseba nima formalne pravice uporabe zemljišča, vendar v praksi zemljišče dejansko uporablja, to osebo določiti kot zavezanca.

K 70. členu

S tem členom se določa, kateri dohodki se štejejo kot dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. In sicer se za zemljišča in panje kot dohodki štejejo potencialni tržni dohodki od pridelave, poleg tega pa se med dohodke načeloma štejejo vsi drugi dohodki v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Primeroma so naštetja plačila iz naslova kmetijske politike, dotacije, donacije, druga plačila iz naslova državnih pomoči ter dohodki, povezavi s prenosom pravic, povezanih z opravljanjem te dejavnosti. Načeloma so torej med dohodke zajete vse subvencije in druge državne pomoči, ne glede na to, ali gre za plačilo, ki nadomešča dohodek, ali je namenjeno vlaganjem v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, kot je definirana s tem zakonom. Kot dohodek pa so po novem eksplicitno navedeni tudi dohodki iz prenosa pravic, povezanih z opravljanjem te dejavnosti, kot so na primer dohodki od prodaje pravic do subvencij, mlečnih kvot, pravic do saditve trajnih nasadov in podobno.

Ta člen je potrebno navezati na 20. do 32. člen, predvsem pa na 26. člen, kjer so določeni dohodki, od katerih se ne plačuje dohodnina.

K 71. členu

S tem členom se opredeli način določanja davčne osnove za posamezne dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. In sicer je določeno, da se davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov za zemljišča določi kot katastrski dohodek, ugotovljen po predpisih o ugotavljanju katastrskega dohodka.

Za proizvodnjo vina in oljčnega olja se kot potencialni tržni dohodek določi katastrski dohodek zemljišča, katerega pridelek se porabi za predelavo, povečan v primeru proizvodnje vina za dvakrat, in v primeru proizvodnje oljčnega olja za enainpolkrat. Ker se del proizvodnje vina in oljčnega olja v primeru obmejnih kmetij lahko nanaša tudi na pridelek s površin izven Slovenije, je določeno, da se v takem primeru pavšalna davčna osnova določi z upoštevanjem površine teh zemljišč ter povprečnega katastrskega dohodka površin pod ustrezno katastrsko kulturo, ki jih ima gospodinjstvo v uporabi v Sloveniji, ali povprečnega katastrskega dohodka za ustrezno katastrsko kulturo v katastrskem okraju, na območju katerega se kmečko gospodinjstvo nahaja.

Davčna osnova od potencialnega tržnega dohodka panja je s tem zakonom določena v višini 20 evrov na panj. Obenem pa je določen tudi način valoriziranja tega zneska med posameznimi leti.

Načeloma se davčna osnova od drugih dohodkov, torej subvencij, državnih pomoči itd. določi kar kot znesek posameznega dohodka, le za dohodek povezan s prenosom pravic se davčna osnova določi kot razlika med dohodkom, torej prejetim zneskom, in plačilom oziroma stroškom za pridobitev pravice.

S šestim odstavkom se za kmečka gospodinjstva določi zgornji prag obsega dohodka, nad katerim se bo moralo za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost začeti

ugotavljati davčno osnovo na način, kot je določen z drugim odstavkom 47. člena tega zakona. Določen je prag skupnega dohodka 25.000 evrov. Po razpoložljivih podatkih bi na podlagi take določbe moralo na sistem ugotavljanja dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, preiti do 130 kmečkih gospodinjestev.

K 72. členu

Način pripisovanja davčne osnove posameznemu zavezancu v okviru kmečkega gospodinjstva ostaja načeloma enak kot po prejšnjem zakonu. In sicer se katastrski dohodek pripiše osebi, ki ima pravico zemljišče uporabljati. Pavšalni dohodek na panj se pripiše osebi, ki je lastnik oziroma uporabnik panja. Davčna osnova za dohodke od proizvodnje vina oziroma oljčnega olja, ter davčna osnova od drugih dohodkov, se pripiše članom gospodinjstva, ki imajo pravico uporabe zemljišč ali panjev, v sorazmernem deležu, glede na skupno število takih članov gospodinjstva. Katastrski dohodek in drugi dohodki, ki pripadajo agrarni skupnosti, se posameznemu članu agrarne skupnosti pripišejo glede na pripadajoči solastniški ali sorazmerni delež ali delež uporabe v agrarni skupnosti.

K 73. členu

Oprostitev in roki priznavanja ostajajo enaki kot po prejšnjem zakonu. Praviloma se oprostitev nanašajo na zemljišča, ki jih ni mogoče ali ni dovoljeno uporabljati za opravljanje osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ali je njihova uporaba omejena do te mere, da pomembno vpliva na zmanjšanje dohodka iz njihove uporabe. Na novo so med take oprostitev uvrščena zemljišča pod neodmerjenimi planinskimi potmi in zemljišča, ki jih ni mogoče ekonomsko izkoriščati, ker je zanje predpisan ukrep varovanja na podlagi predpisov o obrambi. Med oprostivami so tudi zemljišča, ki so bila oddana na podlagi predpisov o preživninskem varstvu kmetov, zemljišča, za katera je že bilo izdano gradbeno dovoljenje, ki so dana v zakup ali se uporabljajo za dejavnost, za katero se dohodek ugotavlja na podlagi vodenja knjig. Oprostitev pa so za določeno število let dovoljene tudi za zemljišča, na katerih so bile izvedene različne investicije, kot so melioracije, zasaditev sadovnjaka ali vinograda, ali pogozditev.

V davčno osnovo od pavšalne ocene dohodka na panj pa se na zahtevo zavezanca ne všteva pavšalna ocena dohodka na panj za panje, ki se uporabljajo za doseganje dohodka, kot je določen v poglavju III.3. tega zakona, da ne pride do dvojne obdavčitve dohodka iz istega naslova.

Dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice (75. – 79. člen)

K 74. členu

- V tem členu je določeno, da se v skupino dohodka po tem poglavju zakona všteva:
- dohodek iz oddajanja premoženja v najem, ki je urejen v poglavju 5.1. zakona in
 - dohodek iz prenosa premoženjske pravice, ki je urejen v poglavju 5.2. zakona.

V primeru, ko zavezanec dosega navedene vrste dohodka v okviru svojega organiziranega podjetja oziroma organizirane dejavnosti, določbe tega poglavja zakona ne vplivajo na davčno obveznost zavezanca po poglavju III.3. tega zakona (Dohodek iz dejavnosti).

Dohodek iz oddajanja premoženja v najem (75. – 77. člen)

K 75. členu

V tem členu je dohodek iz oddajanja v najem opredeljen kot dohodek, dosežen z oddajanjem nepremičnin in premičnin v najem. Oddajanje v najem je na splošno opredeljeno kot vsako oddajanje premoženja (tj. nepremičnin in premičnin) na podlagi pogodbe ali na drugi pravni podlagi, s katerim najemodajalec prepusti najemniku določeno premoženje v uporabo ali mu prepusti pravico do uporabe premoženja, najemnik pa mu je zato dolžan plačati ustrezno najemnino ali drugo nadomestilo. Za oddajanje premoženja v najem se štejejo tudi drugi primeri uporabe premoženja, ko tisti, katerega premoženje uporablja nekdo drug ali ima pravico do uporabe premoženja nekdo drug, ali ima nekdo drug pravico, da od njega zahteva opustitev določenih dejanj, ki bi jih imel sicer pravico izvrševati na svojem premoženju, prejme ustrezno nadomestilo (za dohodke, ki so obdavčljivi po tem poglavju zakona se tako štejejo tudi različna nadomestila kot so npr. odmene iz naslova nemožnosti uporabe oziroma upravljanja nepremičnin od dneva uveljavitve zakona o denacionalizaciji do dneva vrnitve nepremičnin upravičencem po ZDen ter nadomestilo za ustanovitev služnosti), če ni z zakonom drugače določeno (npr. v 81. členu za dohodek na podlagi finančnega najema). Za oddajanje v najem se poleg najbolj značilnih, zakupa in najema, vključno s podnajemom in vzajemnim oddajanjem, skladno s prej navedenim šteje tudi npr. dovolitev postavitve oglasnih tabel ali komunikacijskih oddajnikov na nepremičnini in podobno.

Dohodek iz oddajanja v najem je natančno opredeljen in sicer se v ta dohodek všttevajo najemnina in druga nadomestila v zvezi z oddajanjem v najem, ki vključujejo zlasti:

- obveznosti in storitve, za katere se je zavezal najemnik, razen obratovalnih stroškov, ki jih za najeto premoženje plačuje najemnik;
- premije v zvezi z oddajanjem v najem, nadomestila, odškodnine in podobne prejemke, ki niso dohodki iz prve alinee.

K 76. členu

V tem členu so določeni dohodki iz oddajanja v najem, ki so oproščeni plačila dohodnine. V skladu z navedenim členom se dohodnine ne plačuje od:

- dohodka iz oddajanja premičnin v najem, razen dohodka iz oddajanja opreme, bivalnika in prevoznega sredstva,
- dohodka v obliki materialnih vlaganj najemnika, ki ohranjajo uporabno vrednost kmetijskega zemljišča,
- dohodka preživljanca (v denarju ali naravi) po pogodbi o dosmrtnem preživljanju,
- dohodka za odstop prostora za izvedbo volitev ali referendumov na državni ali lokalni ravni, izvedenih v skladu z zakonom, če dohodek ne presega 42 evrov.

K 77. členu

V 77. členu je opredeljena davčna osnova od dohodka iz oddajanja v najem, in sicer se pri določanju davčne osnove dohodek iz oddajanja v najem zmanjša za normirane stroške v višini 40%. Zavezanec lahko namesto normiranih uveljavlja določene dejanske stroške, tj. stroške vzdrževanja premoženja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja, če jih je v času oddajanja premoženja v najem za navedeno premoženje plačal sam. Ne glede na navedeno, je davčna osnova pri oddajanju kmetijskega ali gozdnega zemljišča v najem enaka doseženemu dohodku in se ne zmanjša za normirane stroške ali stroške vzdrževanja, ki ohranja uporabno vrednost kmetijskega zemljišča, saj so ti stroški (kot npr. krčenje grmovja, gnojenje, obdelava tal in podobno) kot stroški zajeti že v izračunu katastrskega dohodka in torej že priznani pri določanju davčne osnove pri dohodku iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

Zaradi posebnosti najemnega razmerja je v členu posebej opredeljena davčna osnova od dohodka, doseženega z oddajanjem premoženja v podnajem in pri vzajemnem oddajanju in sicer je davčna osnova:

- pri oddajanju v podnajem enaka dohodku, doseženem na podlagi podnajema, zmanjšanemu za najemnino in drugo nadomestilo, ki ga najemnik plačuje za najem premoženja;
- pri vzajemnem oddajanju v najem (npr. sezonsko vzajemno oddajanje počitniških hiš) enaka primerljivi tržni ceni najemnine od premoženja, ki ga fizična oseba odda v najem, upošteva normirane stroške oziroma stroške vzdrževanja, ki ohranja uporabno vrednost iz prvega in drugega odstavka tega člena.

Kot dejanske stroške vzdrževanja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja, lahko zavezanec uveljavlja tudi dejansko porabljena sredstva rezervnega sklada za vzdrževanje večstanovanjske stavbe. Zavezancu se prizna znesek njemu pripisanih porabljenih sredstev rezervnega sklada, ki so bila vplačana v zvezi z v najem oddano nepremičnino in sicer na podlagi obvestila upravnika. Upravnik nastale stroške vzdrževanja porazdeli med etažne lastnike po vnaprej določenih kriterijih in sestavi razdelilnik oziroma obračun teh stroškov. Zavezanec kot stroške vzdrževanja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja, torej ne more uveljavljati vplačil v rezervni sklad, lahko pa uveljavlja del sredstev rezervnega sklada, dejansko porabljenih za vzdrževanje večstanovanjske hiše. Z navedenim odstavkom je zagotovljena enaka obravnava etažnih in ne-etažnih lastnikov, glede na porabljena sredstva za vzdrževanje stavb. V obeh primerih se sredstva najemodajalca, ki jih nameni za bodoče stroške vzdrževanja (tj. sredstva, ki jih etažni lastnik skladno s predpisi vplačuje v rezervni sklad ter sredstva, ki jih ne-etažni lastnik odvajajo na stran (privarčuje), z namenom pokritja bodočih stroškov vzdrževanja, priznajo kot stroški vzdrževanja v času, ko je vzdrževanje dejansko opravljeno (tj. ko stroški dejansko nastanejo) in ne v času, ko se sredstva odvajajo oziroma vplačujejo za navedeni namen.

Z zakonom je določeno posebno pravilo glede ugotavljanja letne davčne obveznosti zavezanca, ki prejme dohodek iz oddajanja v najem v obliki nadomestila za služnost ali nadomestila (odmene) zaradi nemožnosti uporabe premoženja, ki se izplača za več let (glej četrti odstavek 120. člena zakona). Gre za izjemo od splošnega načina določanja letne davčne obveznosti zavezanca na podlagi davčnih stopenj, določenih z lestvico iz 122. člena zakona. Namen navedenega načina je ublažitev progresije v primerih, ko zavezanec dobi tovrsten dohodek.

Dohodek iz prenosa premoženjske pravice (78. in 79. člen)

K 78. členu

Dohodek iz prenosa premoženjske pravice je opredeljen v 78. členu. To je dohodek, dosežen z odstopom uporabe oziroma izkoriščanja ali pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja:

- materialne avtorske pravice in materialne pravice izvajalca,
- izuma, znaka razlikovanja, tehnične izboljšave, načrta, tajne formule, postopka, podobne pravice oziroma podobnega premoženja in informacij glede industrijskih, komercialnih ali znanstvenih izkušenj, ne glede na to ali so zavarovani po zakonu,
- osebnega imena, psevdonima ali podobe,

na podlagi dogovora ali drugi pravni podlagi, po kateri imetnik premoženjske pravice za prenos le-te prejme določeno nadomestilo.

Materialne avtorske pravice so opredeljene v zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah in so: pravica reproduciranja, distribuiranja, dajanja v najem, javnega izvajanja, javnega prenašanja, javnega predvajanja s fonogrami in videogrami, javnega prikazovanja,

radiodifuznega oddajanja, radiodifuzne retransmisije, sekundarnega radiodifuznega oddajanja, predelave, dajanja na voljo javnosti in avdiovizualne priredbe. Za odstop uporabe oziroma izkoriščanja ali pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja materialne avtorske pravice iz druge točke prvega odstavka tega člena se torej šteje prenos navedenih pravic. Tudi materialne pravice izvajalcev so opredeljene v zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah in so: pravica radiodifuznega oddajanja in druge oblike javne priobčitve svoje izvedbe, razen če je izvedba sama po sebi radiodifuzna ali če gre za oddajanje posnetka, pravica snemanja svoje žive izvedbe, pravica reproduciranja posnetkov svoje izvedbe na fonograme in videograme, pravica distribuiranja fonogramov in videogramov s svojo izvedbo, pravica dajanja v najem fonogramov in videogramov s svojo izvedbo ter pravica dajanja na voljo javnosti posnetkov svoje izvedbe.

Dohodek iz prenosa premoženjske pravice je natančno opredeljen in sicer se v ta dohodek vštevava vsakršen dohodek, prejet kot nadomestilo za prenos premoženjske pravice in vključuje zlasti nadomestilo za uporabo, izkoriščanje ali odstop pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja premoženjske pravice, pri čemer način uveljavljanja nadomestila ni pomemben (individualno, kolektivno).

K 79. členu

V tem členu je opredeljena davčna osnova od dohodka iz prenosa premoženjske pravice, in sicer se pri določanju davčne osnove dohodek iz prenosa premoženjske pravice zmanjša za normirane stroške v višini 10% od dohodka, doseženega s prenosom premoženjske pravice.

Stroški se ne priznajo v primeru, ko premoženjsko pravico prenese imetnik premoženjske pravice, ki ni avtor, izvajalec, izumitelj ali druga oseba, ki ustvari predmet premoženjske pravice in tudi ne v primeru, ko zavezanec odstopi uporabo oziroma izkoriščanje ali pravico do uporabe oziroma pravico do izkoriščanja osebnega imena, psevdonima ali podobe.

Dohodek iz kapitala (80. – 104. člen)

K 80. členu

V 80. členu je določeno, da se v skupino dohodka iz kapitala vštevajo obresti, dividende in dobiček iz kapitala.

V primeru, ko zavezanec dosega navedene vrste dohodka v okviru svojega organiziranega podjetja oziroma organizirane dejavnosti, določbe tega poglavja zakona ne vplivajo na davčno obveznost zavezanca po poglavju III.3. tega zakona (Dohodek iz dejavnosti), razen če ni s tem zakonom drugače določeno (glej 54. člen).

Po predlogu se dohodek iz kapitala ne obdavčuje sintetično in po progresivnih stopnjah, temveč se dohodnina od tovrstnih dohodkov plačuje po proporcionalni stopnji in se šteje kot dokončen davek.

Obresti (81. – 89. člen)

K 81. členu

V tem členu je natančno opredeljen obdavčljivi dohodek (obresti) in sicer se med obdavčljivi dohodek po tem poglavju zakona vštevajo:

- obresti:
 - o od danih posojil, vključno z dohodki od posojanja vrednostnih papirjev,
 - o od dolžniških vrednostnih papirjev, vključno z zamenljivimi dolžniškimi vrednostnimi papirji,

- na denarne depozite fizičnih oseb pri bankah in hranilnicah (tj. depozite na vpogled ali vezane depozite, depozite z odpovednim rokom ali brez odpovednega roka, depozite s posebnim namenom ali brez posebnega namena, hranilne vloge, ipd.),
- od drugih podobnih finančnih terjatev fizičnih oseb do dolžnikov,
- dohodek iz finančnega najema,
- dohodek po pogodbi o življenjskem zavarovanju (vključno z dohodkom iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ni vpisan v poseben register, in dohodkom iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja), ter
- dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov vzajemnega sklada v obliki obresti.

Obdavčljivi dohodek je natančno opredeljen in sicer se za obdavčljivi dohodek šteje vsako nadomestilo v zvezi s finančno dolžniškim dogovorom, ki ne predstavlja vračila glavnice, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančnega dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni z zakonom drugače določeno (npr. zamudne obresti, ki niso oproščene dohodnine po določbi 1. točke 30. člena, se lahko obdavčijo po različnih poglavjih zakona, odvisno od vrste temeljne obveznosti). Iz definicije je razvidno, da so obresti široko definirane in vsebujejo tudi ekonomske ekvivalente oz. substitute obresti. Dodatno je v členu določeno, da se za obresti štejejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

K 82. členu

V tem členu se določene obresti, ki so oproščene plačila dohodnine. Splošna oprostitev, ki velja za vse obresti - razen za obresti na posojila, dana fizičnim in pravnim osebam - obračunane do 1. januarja 2005, je določena v prvem odstavku 149. člena zakona.

Dohodnine se tako ne plačuje od obresti, ki se zavezancu izplačajo iz naslova neupravičeno ali preveč odmerjenih in plačanih davkov in prispevkov ter od obresti na pozitivno stanje na transakcijskem računu pri izvajalcu plačilnega prometa. Dohodnine se pod določenimi pogoji ne plačuje tudi od dohodka iz življenjskega zavarovanja. Splošna oprostitev velja za dohodke iz življenjskega zavarovanja, ki je sklenjeno pred 1. januarjem 2005 (drugi odstavek 149. člena zakona). Dohodnina se tako plačuje od dohodkov iz življenjskega zavarovanja, ki je sklenjeno po tem datumu, razen če je življenjsko zavarovanje:

- sklenjeno za primer smrti in se dohodek izplača zaradi smrti osebe,
- take vrste, pri katerem nastane pravica zahtevati izplačilo zavarovalne vsote po preteku desetih let od dneva sklenitve pogodbe o življenjskem zavarovanju, sta sklenitelj zavarovanja in upravičenec do zavarovalne vsote ena in ista oseba, in ni podana zahteva za izplačilo odkupne vrednosti police življenjskega zavarovanja pred potekom roka iz prve alineje te točke.

Dohodnine so oproščene tudi obresti iz varčevalne pogodbe po NSVS, ki je sklenjena najmanj za obdobje petih let, razen v primeru odstopa od te pogodbe, obresti od vplačil etažnih lastnikov v rezervni sklad, ki se vodijo na posebnem transakcijskem računu rezervnega sklada in jih upravnik nalaga v skladu s stanovanjskim zakonom ter delno (50%) tudi obresti na obveznice (obveznice SOS2E), ki jih je fizična oseba, upravičenec, prejela kot odškodnino v skladu z Zakonom o denacionalizaciji. Zadnje navedena (delna) oprostitev se prizna tistim zavezancem, ki so obveznice prejeli kot odškodnino po ZDen, ne pa tudi tistim zavezancem, ki so obveznice prejeli kot del zapuščine osebe, ki so ji bile obveznice prvotno izročene kot odškodnina po ZDen. Tako se v primeru, če je zavezanec prejel obveznice SOS2E po dnevu pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji oziroma na podlagi dedovanja, tako prejete obveznice SOS2E štejejo za dediščino, ki se v skladu z 19. členom tega zakona ne šteje za dohodke fizičnih oseb po zakonu o dohodnini (torej niso predmet obdavčitve po

tem zakonu). Obresti iz obveznic SOS2E, ki jih je zavezanec pridobil na tak način, se obdavčujejo enako kot obresti iz kakršnihkoli obveznic, ki jih zavezanci pridobijo z dedovanjem. To pomeni, da se obdavčujejo enako kot obresti iz obveznic, ki jih zavezanci pridobijo z nakupom na trgu. S tem členom je tudi določeno, da mora zavezanec za namene izvajanja navedene delne oprostitve, če razpolaga poleg obveznic SOS2E, za katere velja delna oprostitvev, tudi z obveznicami SOS2E, za katere ne velja delna oprostitvev, voditi evidenco zalog obveznic po metodi zaporednih cen (FIFO).

K 83. do 88. členu

V členih 83. – 88. je opredeljena davčna osnova od obresti, in sicer se v splošnem v davčno osnovo všttevajo dosežene obresti, če ni z zakonom drugače določeno. V členih 84. do 88. je zaradi posebnosti dolžniških razmerij natančneje opredeljena davčna osnova za določene vrste obresti (obresti iz dolgoročno vezanih denarnih sredstev in dolgoročnega varčevanja pri bankah in hranilnicah, dohodek iz finančnega najema, dohodek iz življenjskega zavarovanja, obresti, dosežene z vnovčitvijo kupona za izplačilo obresti, ter obresti, dosežene ob odsvojitvi ali odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja).

Posebnosti glede ugotavljanja davčne osnove od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah v Sloveniji in EU, doseženih v letu 2007, so določene v 151. členu tega zakona.

K 89. členu

V tem členu je določeno posebno pravilo za primer, ko ni vnaprej določeno, kolikšen del posameznega plačila predstavlja vračilo glavnice in kolikšen del predstavlja plačilo obresti. V tem primeru se za namene tega zakona šteje, da se najprej odplačujejo obresti, izračunane po priznani obrestni meri, ki je opredeljena v zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb za namene ugotavljanja prihodkov oziroma odhodkov zavezancev, pravnih oseb.

Znižana stopnja davka od obresti, ki bo veljala v letu 2007, je določena v poglavju XII. Prehodne in končne določbe (prvi odstavek 151. člena). Neobdavčen del dohodka, ki velja v letu 2007 za obresti, ki jih dosežejo rezidenti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah v EU, je določen v drugem odstavku 151. člena.

Dividende (90. in 91. člen)

K 90. členu

Dividende so opredeljene v 90. členu in sicer kot dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža. Lastniški delež je opredeljen kot vsak delež, ki ga ima fizična oseba na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja (tj. druge pravne osebe ter osebe brez pravne osebnost, in sicer domače in tuje) in vključuje tudi premoženjski vložek tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjski vložek fizične osebe v katerokoli obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala. Tako se za lastniški delež poleg delnice, poslovnega deleža, kapitalskega deleža in deleža člana zadruge štejejo tudi deleži v drugih oblikah organiziranja doma in v tujini. Za lastniški delež se šteje tudi investicijski kupon.

Obdavčljivi dohodek vključuje vsako razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika ali povezane osebe plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanje njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika. Dividende tako zajemajo tudi npr. pripis dobička kapitalskemu deležu družbenika v družbi z neomejeno odgovornostjo.

Kot dividenda se več ne obdavčuje razdelitev dohodka imetniku deleža v obliki, s katero se sredstva (tj. dobiček ali rezerve, v delu oblikovanjem iz dobička) družbe preoblikujejo v osnovni kapital oziroma povečajo lastniški delež zavezanca. Dividenda torej ne zajema povečanja lastniškega deleža zavezanca zaradi preoblikovanja dobička ali rezerv, ki se lahko preoblikujejo v osnovni kapital, v osnovni kapital. V primeru, da zavezanec odsvoji tako pridobljeno delnico ali povečan delež, veljajo posebna pravila za določanje nabavne vrednosti delnice oziroma deleža (četrti odstavek 98. člena in peti odstavek 152. člena).

Dodatno je določeno, da se kot dividende obdavčuje tudi prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu o davku od dohodka pravnih oseb, dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika, ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve čistega dobička vzajemnega sklada ali delitve prihodkov vzajemnega sklada, ki niso prihodki v obliki obresti.

Vsako nadomestilo, ki ga imetnik deleža prejme na podlagi lastniškega deleža v plačniku in ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, se – pod pogojem, da se davčno ne obravnava kot prikrito izplačilo dobička iz prejšnjega odstavka – obdavči kot drugi dohodek (10. točka 105. člena). Za nadomestilo se šteje vsak proizvod, storitev ali druga ugodnost, ki jo imetniku deleža ali njegovemu družinskemu članu na podlagi lastniškega deleža zagotovi plačnik ali povezana oseba plačnika. Pri ugotavljanju (ne)povezanosti plačnika in drugih oseb se upoštevajo tudi ustrezne določbe zakona o davku od dohodkov pravnih oseb.

K 91. členu

V tem členu je opredeljena davčna osnova od dividend, in sicer je na splošno davčna osnova dosežena dividenda, če ni z zakonom drugače določeno. V drugem odstavku je določeno, da se davčna osnova pri prikitem izplačilu dobička določi na podlagi primerljive tržne cene.

Dobiček iz kapitala (92. – 104. člen)

K 92. členu

Dobiček iz kapitala je opredeljen kot dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala.

K 93. členu

V tem členu je določeno, da se za kapital štejejo nepremičnine, ne glede na to ali so bile odsvojene v spremenjenem ali nespremenjenem stanju, in določen finančni kapital:

- vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah, in drugih oblikah organiziranja,
- investicijski kuponi (oziroma enote v premoženju vzajemnih skladov).

Opozoriti je potrebno na določbo 153. člena zakona, po kateri se dobiček, dosežen z odsvojitvijo nepremičnine, pridobljene pred 1. januarjem 2002, ne obdavčuje.

K 94. členu

V tem členu je na splošno opredeljena odsvojitvev kapitala po tem poglavju zakona, in sicer se za odsvojitvev šteje vsaka odsvojitvev, kot je primeroma:

- prodaja kapitala, tudi prodaja na kratko,
- odsvojitvev delnic ali deležev družbi, ki pridobiva lastne delnice ali deleže,
- dajanje kapitala v dar,
- zamenjava kapitala, tudi npr. v primeru združitvev in delitev gospodarskih družb,
- vložitev kapitala v gospodarsko družbo, zadrugo ali drugo obliko organiziranja,

- vnovčitev investicijskega kupona,
- izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada,
- izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, tj. izteku, stečaju, likvidaciji,
- izplačilo lastniškega deleža v primeru izključitve ali izstopa družbenika,
- izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja ter
- drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali v naravi,

če ni z zakonom drugače določeno (95. člen).

K 95. členu

V tem členu so določene odsvojitve, ki se ne štejejo za obdavčljive po tem poglavju zakona. Neobdavčljive odsvojitve kapitala so:

- prenos kapitala preminule osebe na dediča, volilojemnika ali osebo, ki ju nadomesti po predpisih o dedovanju, ali na drugo osebo, ko uveljavlja kakšno pravico iz zapuščine, zaradi smrti fizične osebe,
- odsvojitve nepremičnine po pogodbi o dosmrtnem preživljanju ali po darilni pogodbi za primer smrti,
- prenos nepremičnine iz naslova razlastitev, po predpisih, ki urejajo to področje,
- opustitev kapitala, po predpisih, ki urejajo to področje, pri kateri kapital preide v državno lastnino ali lastnino lokalne samoupravne skupnosti,
- prenos kapitala posojilojemalcu ali zastavnemu upniku v primeru ustanovitve zastavne pravice na kapitalu, in prenos nazaj posojilodajalcu oz. zastavitelju, razen prenosa nazaj v primeru, ko se posojeni kapital proda in vrne novo kupljeni kapital (npr. v primeru t.i. prodaj na kratko),
- zamenjava vrednostnih papirjev z istovrstnimi papirji istega izdajatelja, pri kateri se ne spreminjajo razmerja med družbeniki in kapital izdajatelja ter ni denarnega toka,
- razdelitev delnic istega izdajatelja na delnice ali združitve delnic istega izdajatelja v delnice, ki se opravi pri nespremenjenem osnovnem kapitalu izdajatelja, razen morebitnih denarnih izplačil (tj. razdelitev in združitve v smislu določb 172. člena ZGD-1),
- zamenjava prednostnih delnic z navadnimi delnicami istega izdajatelja, morebitna denarna izplačila ob zamenjavi se štejejo kot delna odsvojitve prednostnih delnic,
- zmanjšanje deleža v okviru zmanjšanja osnovnega kapitala, ki je namenjeno kritju prenesene izgube oz. čiste izgube poslovnega leta ali prenosu zneskov v kapitalne rezerve ali umiku delnic oziroma deležev,
- zmanjšanje kapitalnega deleža v osebni družbi zaradi izračunanega deleža družbenika pri izgubi osebne družbe, ki se odpiše od njegovega kapitalnega deleža,
- zmanjšanje vrednosti deleža, ki ga je vpisal član zadruga, ki je namenjeno kritju neporavnane izgube zadruga,
- izplačilo deleža v dobičku družbeniku osebne družbe, ki se odpiše od njegovega kapitalnega deleža,
- zamenjava delnic investicijske družbe, ki je nastala iz pooblaščne investicijske družbe, z investicijskimi kuponi vzajemnega sklada v postopku obveznega preoblikovanja investicijske družbe, nastale iz pooblaščne investicijske družbe, v vzajemni sklad, po predpisih ki urejajo to področje,
- prenos kapitala v postopkih prisilne izterjave obveznih dajatev v skladu z zakoni.

Opozoriti je potrebno, da se nekateri dohodki, ki so doseženi z določenimi odsvojitvami, ki se ne štejejo za obdavčljive po tem poglavju zakona, lahko obdavčijo po drugih določbah zakona, če je tako določeno z zakonom (npr. obresti, dosežene ob odsvojitvi ali odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja – 88. člen tega zakona).

K 96. členu

V tem členu so določeni dobički iz kapitala, ki so oproščeni plačila dohodnine. Na splošno se dohodnine ne plačuje od dobička iz kapitala, ki ga zavezanec odsvoji po preteku 20 let imetništva. Dohodnine se tudi ne plačuje od dobička:

- doseženega pri prvi odsvojitvi delnic ali deleža v kapitalu, pridobljenega v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij,
- doseženega pri odsvojitvi zavezančevega »glavnega prebivališča«,
- doseženega pri odsvojitvi investicijskih kuponov, ki jih je imetnik pridobil z zamenjavo določenih delnic pooblaščenice investicijske družbe, ali delnic investicijske družbe, pod pogojem, da so bile te delnice pridobljene v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij, ter
- doseženega z odsvojitvijo dolžniških vrednostnih papirjev.

Dohodnine se tako ne plačuje od dobičkov iz kapitala, doseženih pri odsvojitvi zavezančevega »glavnega prebivališča«, tj. stanovanja ali stanovanjske hiše, ki ima največ dve stanovanji – s pripadajočim zemljiščem, na katerem stoji stanovanjska hiša – pod pogojem, da je imel zavezanec v tem stanovanju ali hiši prijavljeno stalno prebivališče in ga je imel v lasti in je tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred njegovo odsvojitvijo. V primeru, ko je zavezanec navedeno stanovanje ali hišo uporabljal v zvezi z opravljanjem dejavnosti ali ga je oddajal v najem, se prizna samo delna oprostitev. Oprostitev se tako ne prizna za odsvojitvev tistega dela stanovanja ali hiše, ki ga je zavezanec uporabljal v zvezi z opravljanjem dejavnosti – in je tako stanovanje ali hiša oz. njun del v poslovnih knjigah prikazano kot sredstvo za potrebe dejavnosti – ali ga je oddajal v najem.

Izguba, ki jo zavezanec doseže pri zgoraj navedenih odsvojitvah, ne zmanjšuje osnove za davek od dobička iz kapitala. Navedena izguba se torej ne priznava za poračun z drugimi dobički iz kapitala.

K 97. členu

V tem členu je opredeljena davčna osnova od dobička iz kapitala. Davčna osnova je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi (99. člen) in vrednostjo kapitala ob pridobitvi (98. člen).

Izgube se lahko poračunajo s pozitivnimi davčnimi osnovami za dobiček iz kapitala, doseženimi v istem davčnem letu. Poračunava se torej opravi na letni ravni. Poračunajo se lahko izgube in dobički iz različnih vrst kapitala in ne glede na obdobje imetništva. Če je rezultat poračuna izguba, se taka izguba ne more prenašati na druge vrste dohodka ali v druga davčna obdobja.

V tretjem odstavku je določena izjema od splošnega pravila glede poračunavanja izgub, ki so dosežene pri odsvojitvi delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov, pridobljenih pred pridobitvijo novih delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe. Navedena izguba se lahko prenaša v naslednja davčna leta in zmanjšuje davčno osnovo za dobiček iz kapitala v teh davčnih letih. Izjema glede priznavanja izgube je potrebna v povezavi z določitvijo nabavne vrednosti delnice ali povečanega deleža oziroma osnovnega vložka, pridobljenega iz sredstev družbe. V četrtem odstavku 98. člena je določeno, da je nabavna vrednost takšnih delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov enaka nič. Ob takšni določitvi nabavne vrednosti bi z nepriznavanjem izgub, kot je predvideno s predlagano izjemo, prišlo do obdavčevanja nečesa, kar dejansko ne predstavlja kapitalskega dobička oziroma se bi nekaj obdavčilo, kar ne bi bilo obdavčeno, če bi zavezanec prodal delnice oziroma deleže, če do povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe ne bi prišlo.

V četrtem odstavku člena sta določeni posebni pravili zoper izogib plačilu davka (pravilo navidezne odsvojitve in pravilo odsvojitve med povezanimi osebami), po katerih izguba, ki je dosežena z odsvojitvijo kapitala iz 2. in 3. točke 93. člena v določenih transakcijah, ne more zmanjševati pozitivne davčne osnove po tem poglavju zakona. Izguba se ne more poračunati s pozitivno davčno osnovo na zgoraj navedeni način, če zavezanec:

1. v roku 30 dni pred ali po odsvojitvi kapitala pridobi vsebinsko istovrstni nadomestni kapital, ali pridobi pravico do nakupa ali obveznost nakupa istovrstnega kapitala (tj. pravilo navidezne odsvojitve) ali
2. odsvoji kapital in zavezančev družinski član (kot je opredeljen v sedmem odstavku 16. člena tega zakona) ali pravna oseba, v kateri ima zavezanec lastniški delež ali pravico do lastniškega deleža v višini najmanj 25% v obliki vrednosti vseh deležev ali v obliki glasovalne pravice na podlagi lastniških deležev v konkretni osebi, neposredno ali posredno pridobi istovrstni kapital (tj. pravilo odsvojitve med povezanimi osebami).

K 98. členu

V določbah 98. člena je natančneje opredeljena vrednost kapitala ob pridobitvi. V vrednost kapitala ob pridobitvi se vštevata nabavna vrednost kapitala in stroški iz šestega odstavka člena. V drugem odstavku člena je natančneje opredeljeno kaj se šteje za nabavno vrednost kapitala na splošno. Praviloma se za vrednost kapitala ob pridobitvi v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala ob pridobitvi. Če kapital ni bil pridobljen na podlagi pogodbe, ali če vrednost kapitala v času pridobitve ni razvidna iz pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala šteje vrednost kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili. Če je bil kapital pridobljen po 1. točki 95. člena tega zakona (tj. v postopku dedovanja oziroma iz zapuščine nekoga) ali na podlagi darilne pogodbe, se za nabavno vrednost kapitala v času pridobitve šteje vrednost, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila, če davek ni bil odmerjen pa primerljiva tržna cena kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili.

V tretjem, četrtem in petem odstavku člena je zaradi posebnosti pridobitve natančneje opredeljeno kaj se šteje za nabavno vrednost kapitala v primeru:

- pridobitve delnic ali drugega kapitala na način iz četrtega odstavka 43. člena tega zakona,
- v primeru pridobitve delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov iz sredstev družbe (tovrstna pridobitev se ne obdavči kot dividenda, posebno pravilo pa velja za primer odsvojitve tako pridobljenega kapitala),
- pridobitve kapitala s prenosom sredstev iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo, ter
- pridobitve kapitala v primeru prenehanja opravljanja dejavnosti.

V šestem odstavku so določeni stroški izboljšav in transferni stroški, ki se vštevajo v vrednost kapitala ob pridobitvi, če jih je plačal zavezanec (tj. fizična oseba, ki kapital odsvoji), ter normirani stroški. To so:

- vrednost na nepremičnini opravljenih investicij in stroškov vzdrževanja, ki povečujejo uporabno vrednost nepremičnine, če jih je plačal zavezanec;
- znesek davka na dediščine in darila in davka na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob pridobitvi kapitala;
- stroški, ki jih je zavezanec plačal v zvezi s cenitvijo pridobljene nepremičnine, ki jo je opravil pooblaščen cenilec v skladu z obstoječo metodologijo, kadar je cenitev potrebna, ker se vrednost nepremičnine ne da ugotoviti na drug način (ti stroški se priznajo v dejanski višini, vendar ne več kot 188 evrov);
- normirani stroški, ki se priznajo v višini 1% od nabavne vrednosti kapitala.

Navedeni znesek je določen na podlagi tarife za vrednotenje izvedenskega oziroma cenilskega dela (glej Pravilnik o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih: Uradni list RS, št. 7/2002 in nasl.) in sicer za pisno izdelavo manj zahtevnega cenilskega izvida in mnenja.

V sedmem odstavku je določena izjema od splošnega pravila preračunavanja dohodka, doseženega v tuji valuti, v evre (šesti odstavek 16. člena tega zakona). Preračun nabavne vrednosti in stroškov iz prvega odstavka tega člena iz tuje valute v evre se opravi po tečaju, ki ga objavi Banka Slovenije in velja na dan pridobitve kapitala oziroma na dan nastanka stroškov.

Posebnosti glede določanja nabavne vrednosti vrednostnih papirjev in deležev ter investicijskih kuponov v posebnih primerih, so določene v 152. členu tega zakona.

K 99. členu

V določbah 99. člena je natančneje opredeljena vrednost kapitala ob odsvojitvi. Praviloma se za vrednost kapitala ob odsvojitvi šteje v pogodbi navedena vrednost kapitala ob odsvojitvi. Vendar se za vrednost kapitala ob odsvojitvi šteje primerljiva tržna cena kapitala ob odsvojitvi v primerih kadar:

- kapital ni odsvojen na podlagi pogodbe,
- vrednost kapitala ob odsvojitvi ni razvidna iz pogodbe,
- iz pogodbe ali drugih dokazil razvidna vrednost kapitala ne ustreza vrednosti kapitala, ki bi se dala doseči v prostem prometu v času odsvojitve.

Vrednost kapitala ob odsvojitvi se zmanjša za določene transferne in za normirane stroške. To so:

- davek na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob odsvojitvi kapitala;
- stroški, ki jih je zavezanec plačal v zvezi s cenitvijo odsvojenih nepremičnin, ki jo je opravil pooblaščen cenilec v skladu z obstoječo metodologijo, kadar je cenitev potrebna, ker se vrednost nepremičnine ne da ugotoviti na drug način (ti stroški se priznajo v dejanski višini, vendar ne več kot 188 evrov);
- normirani stroški, ki se priznajo v višini 1% od vrednosti kapitala ob odsvojitvi, brez upoštevanja stroškov iz 2. točke tega odstavka

V tretjem odstavku je določena izjema od splošnega pravila preračunavanja dohodka, doseženega v tuji valuti, v evre (šesti odstavek 16. člena). Preračun vrednosti kapitala ob odsvojitvi in stroškov iz drugega odstavka tega člena iz tuje valute v evre se opravi po tečaju, ki ga objavi Banka Slovenije in velja na dan pridobitve kapitala oziroma na dan nastanka stroškov.

K 100. členu

V tem členu je urejen odlog ugotavljanja davčne obveznosti. Davčna obveznost zavezanca se v primerih, ko zavezanec odsvoji kapitala in bi bila taka odsvojitve obdavčljiva – tj. ne gre za odsvojitve, ki je oproščena po določbah 96. ali 153. člena zakona – ne ugotavlja, če zavezanec odlog uveljavlja s prigravitvijo odsvojitve kapitala pri davčnem organu in le v določenih primerih:

- podaritvi kapitala zavezančevemu zakoncu (kot je opredeljen v četrtem odstavku 16. člena) ali otroku (kot je opredeljen v sedmem odstavku tega člena);
- zamenjavi deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitvev in delitev, kot so opredeljene v zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb za namene obdavčitve pri zamenjavi kapitalskih deležev in obdavčitve pri združitvah in delitvah;
- zamenjavi investicijskih kuponov podsklada za investicijske kupone drugih podskladov v okviru prehajanja med podskladi pri istem krovnem vzajemnem skladu, ki ga upravlja družba za upravljanje, ki je rezident Slovenije po zakonu, ki ureja davek od dohodkov

pravnih oseb, ali rezident druge države članice EU, če družba za upravljanje zagotovi ustrezen način sledljivosti prehodov med podskladi. Ta davčna ugodnost se bo pričela uporabljati eno leto po uveljavitvi zakona, ki bo dopuščal ustanovitev krovnih vzajemnih skladov (159. člen). Minister za finance predpiše način sledljivosti prehodov med podskladi v šestih mesecih po uveljavitvi takega zakona (150. člen).

Ugotavljanje davčne obveznosti se odloži do naslednje obdavčljive odsvojitve kapitala, ki jo opravi novi imetnik kapitala (zavezančev zakonec ali otrok), oziroma do naslednje obdavčljive odsvojitve novega kapitala, pridobljenega z zamenjavo. Pri tej (naslednji) odsvojitvi se šteje, da je kapital pridobljen:

- v času, ko ga je pridobil prejšnji imetnik (darovalec) oz. v času, ko je bil pridobljen prejšnji (zamenjani) delež oz. prvi zamenjani kupon,
- po nabavni vrednosti, po kateri je kapital pridobil darovalec oz. nabavni vrednosti zamenjanih deležev oz. prvih zamenjanih kuponov v času njihove pridobitve.

K 101. členu

Praviloma se za čas pridobitve kapitala šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe oz. dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katere je fizična oseba pridobila kapital. V drugih primerih se za čas pridobitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil (101. člen).

Zaradi določenih posebnosti pri pridobitvi nepremičnin z graditvijo in pri pridobitvi objekta na zemljišču, ki ni pridobljeno hkrati z objektom, je čas pridobitve v teh primerih in za namene tega zakona posebej določen. Prav tako je posebej določen čas pridobitve v primeru, ko je zavezanec kapital pridobil kot ena od oseb, ki imajo solastninsko pravico na kapitalu ali imajo na njem skupno lastnino.

Zaradi jasnosti je posebej določen čas pridobitve za primere, ko fizična oseba pridobi kapital s prenosom sredstev iz svojega podjetja v gospodinjstvo. Za čas pridobitve v gospodinjstvo se šteje čas prenosa iz podjetja v gospodinjstvo oziroma čas prenehanja dejavnosti.

K 102. členu

Praviloma se za čas odsvojitve kapitala šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe oz. dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katere je fizična oseba odsvojila kapital. Za čas odsvojitve se v primeru:

- prenehanja gospodarske družbe, zadruge ali druge oblike organiziranja ter pri zmanjšanju osnovnega kapitala, šteje datum sklepa organa o prenehanju oziroma sklepa organa o zmanjšanju osnovnega kapitala;
- izstopa ali izključitve družbenika oz. delničarja, šteje datum vpisa učinka izstopa ali izključitve v register (npr. kot je določeno v 385. členu ali sedmem odstavku 502. člena ZGD -1).

V drugih primerih se za čas odsvojitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

K 103. členu

V tem členu je določen način vodenja zalog istovrstnega kapitala iz 2. in 3. točke 93. člena. Zaloge se vodijo po metodi zaporednih cen (metoda FIFO – prva pridobitev prva odsvojitve). Vodenje ločene evidence zalog istovrstnega kapitala je omogočeno le v primeru:

- če ima zavezanec vrednostne papirje v gospodarjenju pri borzno-posredniški družbi na podlagi pogodbe o gospodarjenju z vrednostnimi papirji (v primeru, če zavezanec v gospodarjenju prenese prej pridobljene vrednostne papirje, je vodenje ločene evidence možno in smiselno le, če upravljalcu hkrati sporoči tudi vse podatke, povezane s

pridobitvijo teh vrednostnih papirjev, ki so potrebni za pravilno ugotavljanje dobička iz kapitala);

- če ima zavezanec investicijske kupone različnih razredov istega vzajemnega sklada.

K 104. členu

V tem členu je določeno, da se v dohodek, dosežen kot dobiček iz kapitala, všttevajo v davčnem letu doseženi dobički iz kapitala ali realizirane izgube iz kapitala. Pri tem se šteje, da je dobiček dosežen ali izguba realizirana v času odsvojitve kapitala. Izraz »doseženi dobiček oziroma realizirana izguba« se nanaša na dobičke oziroma izgube, ki so doseženi oziroma realizirani ob vseh odsvojitvah (tj. tistih, ki jih zavezanec opravi prostovoljno in na lastno pobudo, kot tudi tistih, ki jih zavezanec ne opravi na lastno pobudo, a se štejejo za odsvojitve skladno z določbo 94. člena tega zakona).

Drugi dohodki (105. – 108. člen)

K 105. členu

S tem členom so opredeljeni drugi dohodki, in sicer so to vsi tisti dohodki, ki jih ni mogoče uvrstiti med katerega od v zakonu predhodno navedenih obdavčljivih dohodkov (torej dohodka iz zaposlitve, dejavnosti, kmetijstva, oddajanja v najem in prenosa premoženjskih pravic ali dohodka iz kapitala).

Za druge dohodke pa se ne štejejo dohodki, ki se v skladu z 19. do 32. členom ne štejejo za dohodke po tem zakonu in so oproščeni plačila dohodnine ter drugi dohodki, ki so v skladu s tem zakonom oproščeni plačila dohodnine ali se ne všttevajo v davčno osnovo.

Kot drugi dohodki so primeroma navedene nagrade, darila, dobitki v nagradnih igrah, priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, doživljenjska mesečna renta po zakonu o žrtvah vojnega nasilja in zakona o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo, družinske invalidnine in družinski dodatek po zakonu o vojnih invalidih, kadrovske in druge štipendije, nadomestila, prejeta v zvezi z ustanovitvijo ali obremenitvijo pravice in drugi dohodki, doseženi s prenosom oziroma odstopom pravice na premoženju, ki je prenosljiva in katere vrednost je mogoče izraziti v denarju, ki se ne štejejo za dohodke po drugih poglavjih tega zakona; ara, ki jo je prejel zavezanec ob sklenitvi pogodbe in, ki je ne vrne stranki, ki ni izpolnila pogodbe, razen are, ki jo zavezanec zadrži v zvezi z opravljanjem dejavnosti, kot je določena v 46. členu tega zakona, in izplačila odkupne vrednosti v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb. V naslednjih dveh členih so določeni dohodki, ki se le deloma všttevajo v davčno osnovo, če presegajo določen znesek in oprostitev za določene vrste drugih dohodkov.

K 106. členu

V tem členu so določeni drugi dohodki, ki se ne všttevajo v davčno osnovo, in sicer so to kadrovske štipendije in tudi druge štipendije, kadar so izplačane štipendistom, ki so določeni kot osebe, katerim je primarna dejavnost izobraževanje ali študij v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno, srednje in visoko šolstvo, če ne presegajo zneska minimalne plače, za štipendije v Sloveniji in kadrovske štipendije za študij v tujini, če ne presegajo zneska minimalne plače, povečane za 60%. Pri določanju višine minimalne plače se upošteva minimalna plača, kot je določena z zakonom, ki določa minimalno plačo. Če se izplača štipendijo, ki presega zgoraj navedeni znesek, se znesek štipendije, ki presega navedeni znesek, vštteva v davčno osnovo in je torej obdavčen. Pri presoji ali se lahko štipendija

prejeta iz tujine davčno obravnava po tem členu se v skladu s prvim odstavkom 17. člena tega zakona uporabljajo veljavni slovenski predpisi.

K 107. členu

V tem členu so določene oprostitve plačila dohodnine od posameznih vrst drugih dohodkov, če so izpolnjeni določeni pogoji. V 4. točki navedena dikcija dnevno povračilo stroškov se nanaša na t.i. per diem-e oziroma dnevnice, določene s pravili EU, ki so namenjeni pokritju stroškov prevoza, prehrane, nočitev ter ostalih stroškov. V 8. točki tega člena je določeno, da se dohodnine ne plača od družinske invalidnine in družinskega dodatka po zakonu o vojnih invalidih, ki jih prejmejo družinski člani osebe, ki je padla, umrla ali je bila pogrešana zaradi dogodkov pri opravljanju vojaških ali drugih dolžnosti za cilje obrambe ali varnosti Republike Slovenije ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo (1991) ali druge osebe, ki je izgubila življenje, umrla, ali bila pogrešana in družinski člani osebe, ki je na tej podlagi uveljavila status vojaškega vojnega invalida ali civilnega invalida vojne, po njeni smrti.

K 108. členu

V tem členu je določena davčna osnova za druge dohodke, in sicer kot vsak doseženi dohodek, če ni s tem zakonom za posamezno vrsto dohodka drugače določeno, kot primeroma za kadrovske študentske stipendije, izplačano študentu za študij v Sloveniji, pri kateri se v davčno osnovo všteta le presežek zneska nad minimalno plačo. V navedenem členu je tudi določeno, da se v davčno osnovo ne všteta posameznega darila, če njegova vrednost ne presega 42 evrov oziroma če skupna vrednost vseh daril, prejetih v davčnem letu od istega darovalca, ne presega 84 evrov in dobitka v nagradnih igrah, ki niso igre na srečo, kjer je potrebno določeno znanje, spretnost ali naključje, če vrednost dobitka ne presega 42 evrov. V kolikor je navedeno darilo ali dobiček v nagradni igri višje vrednosti oziroma v višjem znesku, kot je določeno zgoraj, se navedeni dohodek obdavči od celotne vrednosti.

Letna davčna osnova (109. – 111. člen)

K 109. členu

S tem členom je določena letna davčna osnova od dohodkov rezidenta, in sicer kot vsota davčnih osnov od dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodka iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov, vključno s povečanji in zmanjšanji, določenimi pri posamezni vrsti dohodka. Na ta način se realizira koncept sintetične obdavčitve prej navedenih dohodkov fizičnih oseb, kar pomeni, da so dohodki na letni ravni agregirani oziroma združeni in se obdavčijo z enotnimi progresivnimi davčnimi stopnjami, določenimi z lestvico za odmero dohodnine. Navedeni člen se uporablja samo za davčne zavezanke rezidente. Zavezanci nerezidenti so zavezani plačevanju akontacije dohodnine od posamezne vrste dohodka, ki se jim bo štela kot dokončen davek.

S prvim odstavkom je v splošnem določena letna davčna osnova rezidenta od dohodkov, pridobljenih v davčnem letu. V naslednjih odstavkih so določena znižanja in oprostitve, za katere je iz vsebinskih in tudi izvedbenih razlogov smiselno, da se priznavajo na letni ravni, in sicer:

- zavezancem, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, se vsota davčnih osnov, ugotovljenih z upoštevanjem normiranih odhodkov, na letni ravni zmanjša še za obvezne prispevke za socialno varnost, vendar največ do višine davčne osnove (drugi odstavek);

- letna davčna osnova od dohodkov iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, ugotovljena kot vsota davčnih osnov, ugotovljenih na način, kot je določen v šestem in sedmem odstavku 48. člena tega zakona, zmanjša tudi za obvezne prispevke za socialno varnost članov kmečkega gospodinjstva, ki se plačujejo iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti (tretji odstavek);

- letna davčna osnova od dohodkov iz kmetijske in dopolnilne dejavnosti se zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno varnost zavezanca, ki opravlja kmetijsko ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, in jih plačuje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu s predpisi, v višini razlike med obveznimi prispevki za socialno varnost, ki jih zavezanec plačuje iz naslova opravljanja kmetijske in dopolnilne dejavnosti in delom obveznim prispevkov za socialno varnost iz tega naslova, ki so upoštevani pri izračunu davčne osnove od osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Zavezancem, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodkov iz kmetijske in dopolnilne dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, se razlika iz prvega stavka prizna v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (četrti odstavek). S to določbo se omogoča, da oseba, ki je zavezanka tako za dohodek iz osnovne kmetijske dejavnosti kot za dohodek iz druge kmetijske ali dopolnilne dejavnosti, lahko svoje prispevke za socialno varnost iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti uveljavi pri določanju letne davčne osnove za dohodek iz osnovne kmetijske dejavnosti, v primeru, da na podlagi teh dohodkov zneska ne more v celoti uveljaviti, neizkoriščen del uveljavi kot znižanje davčne osnove od dohodka druge kmetijske ali dopolnilne dejavnosti.

Zavezancem za davek od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se skladno z določbo petega odstavka tega člena vsota davčnih osnov vseh dohodkov, ki se upoštevajo kot dohodki iz te dejavnosti, (katastrskega dohodka in drugih dohodkov, kot subvencij, dotacij ...), zmanjša za oprostitve iz 73. člena tega zakona, za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih iz naslova osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti zase plačuje zavezanec, za pristojbine uvedene s predpisi o gozdovih in za stroške delovanja in vzdrževanja osuševalnih in namakalnih sistemov, določene na podlagi predpisov o kmetijskih zemljiščih.

Zavezanec za davek lahko po določbi šestega odstavka tega člena od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v primeru, da je njegova davčna osnova od katastrskega dohodka negativna, to poročuna z davčno osnovo drugih dohodkov, kot so določeni v 71. členu tega zakona in to do skupne višine takih dohodkov.

Letna davčna osnova se lahko ugotavlja tudi za rezidente držav članic EU, če so izpolnjeni pogoji iz 116. člena tega zakona.

K 110. členu

V tem členu je določeno, da se dohodek rezidenta, od katerega se v skladu z mednarodno pogodbo v Sloveniji na plačuje dohodnine, upošteva pri izračunu dohodnine od preostalega obdavčljivega dohodka rezidenta, če je tako določeno z mednarodno pogodbo. V ta dohodek se ne vštevata dohodek iz kapitala.

Davčne olajšave (111. - 118. člen)

S temi členi je določen sistem davčnih olajšav. Navedeni sistem obsega standardne olajšave (splošna olajšava, osebne olajšave, posebne osebne olajšave, posebna olajšava) in olajšave, ki so povezane z dejanskim vlaganjem fizične osebe v določene namene. Olajšave so praviloma določene v absolutnem znesku, razen olajšave za prejemnike pokojnin,

nadomestil iz invalidskega zavarovanja in priznavalnin, ki so določene v relativnem razmerju od odmerjenega dohodka.

K 111. členu

S tem členom je določena splošna olajšava, katere namen je izključitev iz obdavčitve dohodkov, ki jih posameznik minimalno porabi za preživljanje in vzdrževanje samega sebe. Zato je namenjena vsem zavezancem rezidentom in se prizna pod pogojem, da drug rezident zanj ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana. Olajšava znaša 2.800 evrov letno.

K 112. členu

S tem členom so določene osebne olajšave, ki so namenjene določenim kategorijam zavezancev, ki imajo zaradi določenih značilnosti oziroma razmer povečane stroške lastnega preživljanja in vzdrževanja. Navedena olajšava se prizna rezidentu, invalidu s 100% telesno okvaro, pod pogojem da mu je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov. Olajšava na letni ravni znaša 14.971 evrov (prvi odstavek). Osebna olajšava se prizna tudi rezidentu, prejemniku pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, prejemniku nadomestila iz naslova invalidskega zavarovanja in prejemniku priznavalnine, in sicer v višini 13,5% od odmerjenega prejemka zavezanca.

K 113. členu

S tem členom se določajo posebne osebne olajšave, ki so namenjene nekaterim skupinam rezidentov.

Rezidentu, ki samostojno opravlja specializiran poklic na področju kulturne dejavnosti in je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, se pod pogojem, da gre za poklic, ki je značilen samo za področje kulturne dejavnosti in pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 evrov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

Rezidentu, ki samostojno opravlja novinarski poklic in je vpisan v razvid samostojnih novinarjev, se pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 evrov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

V tretjem odstavku je določena posebna osebna olajšava za rezidente, študente in dijake, ki se izobražujejo tako, da pridobivajo dohodke za študij tudi s t.i. študentskim delom. Ta olajšava se prizna rezidentu, ki ima status dijaka ali študenta, do dopolnjenega 26. leta starosti in tudi osebi, ki je starejša od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in sicer za dodiplomski študij za dobo največ šest let od dneva vpisa in za podiplomski študij za največ štiri leta od dneva vpisa. Dodatna olajšava je določena v znesku, ki je enak znesku splošne olajšave iz 111. člena zakona (to je 2.800 evrov letno). Olajšava pa se prizna samo v primeru, da ima rezident-študent/dijak dohodek iz naslova opravljanja začasnega ali občasnega dela na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja.

K 114. členu

V tem členu je določena posebna olajšava, ki se prizna zavezancem rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, zaradi povečanih stroškov, ki jih imajo zaradi obveznosti vzdrževanja družinskih članov. Za vzdrževanega otroka se olajšava prizna v višini 2.066 evrov letno. Navedena olajšava se povečuje za vsakega naslednjega otroka, in sicer do petega otroka se povečuje za vedno večje zneske, od šestega otroka naprej se povečuje za enake zneske. Višja olajšava za otroka se prizna, če gre za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, in sicer v višini 7.486 evrov letno. Navedeni po višini različni olajšavi za vzdrževanega otroka se medsebojno izključujeta, kar pomeni, da olajšava za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo ni določena kot dodatna olajšava. Za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana, ki ni otrok, pa se prizna olajšava v višini 2.066 evrov letno.

Za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo se šteje otrok, ki ima pravico do dodatka za nego otroka v skladu z zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, otrok, ki ima pravico do dodatka za pomoč in postrežbo v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter otrok, ki je skladno s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožen.

Glede na to, da se olajšava priznava zaradi povišanih stroškov zavezanca v zvezi z vzdrževanjem družinskih članov, se olajšava za otroka, ki potrebuje posebno nego, ne prizna, če je otrok zaradi zdravljenja, usposabljanja, vzgoje ali šolanja v zavodu, v katerem ima celodnevno brezplačno oskrbo, razen če zavezanec dokaže, da tudi v tem času materialno skrbi za otroka. Glede na namen olajšave za otroke se le-ta tudi ne prizna zavezancu, katerega otrok je v rejništvu, razen če dokaže, da tudi v tem času materialno skrbi za otroka.

Višja olajšava za otroka, ki potrebuje posebno nego, se uveljavlja na podlagi odločbe centra za socialno delo o priznanju dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije o priznanju dodatka za pomoč in postrežbo v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali odločbe centra za socialno delo v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. V splošnem se navedena višja olajšava priznava za otroka do dopolnjenega 18. leta starosti, za starejšega otroka pa, če neprekinjeno ali s prekinitvijo do enega leta nadaljuje šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji, vendar največ do dopolnjenega 26. leta starosti. Olajšava se prizna tudi za otroka po tej starosti, če traja njegovo šolanje na visoki stopnji pet ali šest let, ali če otrok zaradi daljše bolezni ali poškodbe ni končal šolanja v predpisanem roku. Priznavanje olajšave se v navedenih primerih podaljša za toliko časa, kolikor se je šolanje zaradi navedenih razlogov podaljšalo. Ne glede na navedeno pa se za otroka, ki je skladno s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožen, navedena višja olajšava prizna ne glede na njegovo starost.

V splošnem se posebna olajšava za posamezno leto prizna le za čas, ko je zavezanec vzdrževanega družinskega člana dejansko preživeljal. Olajšava je vezana na vzdrževanega družinskega člana, zato se lahko prizna za istega vzdrževanega družinskega člana samo enemu zavezancu, drugemu pa le morebitna razlika do celotne višine olajšave. Torej bo lahko olajšavo za vzdrževanega družinskega člana uveljavljal samo en zavezanec.

V primeru, da se zavezanci ne morejo sporazumeti o tem, kdo bo uveljavljal olajšavo za istega vzdrževanega družinskega člana, vsakemu zavezancu prizna sorazmerni del olajšave. Olajšavo lahko uveljavlja tudi zavezanec za otroka, za katerega na podlagi sodne odločbe, sporazuma ali dogovora o preživljanju, sklenjenega po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, prispeva za njegovo preživljanje. Če je prispevek zavezanca manjši od njemu pripadajočega dela posebne olajšave ali če zavezanec ne prispeva za preživljanje

otroka, se razlika do njemu pripadajočega dela ali celotni del njemu pripadajoče posebne olajšave prizna staršu, kateremu je otrok zaupan.

K 115. členu

V tem členu so opredeljeni vzdrževani družinski člani, za katere se lahko uveljavlja posebna olajšava za vzdrževane družinske člane, določena v 114. členu. Za vzdrževanega družinskega člana se pod določenimi pogoji lahko šteje zakonec, tako tisti, ki živi z zavezancem v zakonski zvezi, kot zunajzakonski partner, otrok, za katerega se šteje lasten otrok, posvojenec, pastorek oziroma otrok zunajzakonskega partnerja ter tudi vnuk, starši ter drug član kmečkega gospodinjstva zavezanca, ki mu je osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost pretežni vir dohodka.

K 116. členu

S tem členom se pravica uveljavljanja splošne olajšave in posebne olajšave za vzdrževane družinske člane razširja tudi na fizično osebo, ki je rezident države članice Evropske unije. Navedene olajšave lahko takšna oseba uveljavlja, če v Sloveniji dosega dohodke iz zaposlitve, dohodke iz opravljanja dejavnosti ali dohodke iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, ki so obdavčeni v Sloveniji, ter če dokaže, da navedeni dohodki znašajo najmanj 90% njegovega celotnega obdavčljivega dohodka v davčnem letu.

K 117. členu

S tem členom je določena davčna olajšava za tistega zavezanca rezidenta, ki zase plačuje premijo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Olajšava se prizna, če plačuje premijo izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Republiki Sloveniji ali v državi članici Evropske unije, in če je pokojninski načrt odobren in vpisan v poseben register, v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Olajšava se prizna v obliki znižanja letne davčne osnove v višini plačane premije, vendar največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovanca in ne več kot 2.390 evrov letno.

V primeru, da premijo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja plačujeta delojemalec in delodajalec v korist delojemalca, se pri ugotavljanju limita, do katerega se lahko prizna olajšava po navedenem členu, upošteva kumulativni znesek vplačanih premij delojemalca in delodajalca, ki jih je vplačal v korist delojemalca. V primeru, da kumulativni znesek plačanih premij presega limit, do katerega se lahko uveljavlja olajšava, ima pri uveljavljanju olajšave prednost delodajalec. To pomeni, da lahko zavezanec – delojemalec uveljavlja olajšavo samo do tistega zneska vplačane premije, ki je enaka razliki med limitom in premijo, ki jo je zanj vplačal delodajalec. Navedena pravila se uporabljajo tudi v primerih, ko je zavarovanec istočasno vključen v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja in v pokojninski načrt individualnega zavarovanja.

K 118. členu

S tem členom je določen način valorizacije olajšav, ki so določene v absolutnih zneskih. Navedene olajšave se valorizirajo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji november tekočega leta v primerjavi z novembrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije. Valorizirani zneski se bodo objavljali v Uradnem listu Republike Slovenije, in sicer najkasneje v decembru tekočega leta za naslednje davčno leto.

Odmera dohodnine (119. – 121. člen)

K 119. členu

S tem členom je določeno, kako se določi neto letna davčna osnova. To je letna davčna osnova, od katere se odmeri dohodnina po progresivnih stopnjah, določenih z lestvico iz 122. člena tega zakona. Neto letna davčna osnova je torej osnova, določena s 109. členom zakona, zmanjšana za vse olajšave, ki znižujejo letno davčno osnovo.

K 120. členu

S tem členom je določen poseben način odmere dohodnine s povprečenjem za zavezanca, ki prejemajo določene dohodke, ki se nanašajo na pretekla leta oziroma na več let. Ker gre praviloma za izredne dohodke, ki v določenem letu znatno povečajo letno davčno osnovo zavezanca, je z namenom ublažitve povečane obdavčitve zaradi progresivnosti stopenj dohodnine, na ta način določena nižja obdavčitev dohodkov takega zavezanca. Odmera se v navedenih primerih opravi po posebej izračunani individualni stopnji zavezanca, ki se določi na ta način, da se pri izračunu le-te upošteva letna davčna osnova, v katero je vključen le določen del dohodka, ki se nanaša na več let.

Odmera dohodnine s povprečenjem je določena za dohodke iz delovnega razmerja na podlagi sodne odločbe za preteklo ali več preteklih let, za dohodke v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost ter za določene dohodke iz oddajanja premoženja v najem (tj. za nadomestilo za služnost in za nadomestilo (odmeno) zaradi nemožnosti uporabe premoženja, ki se izplača za več let). Pri izračunu povprečne stopnje se pri dohodku iz delovnega razmerja na podlagi sodne odločbe za preteklo leto ali več preteklih let ter pri dohodku iz oddajanja v najem, ki se izplača za več let, v letno davčno osnovo vključuje le petina tega dohodka iz preteklih let, pri dohodku v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost pa se v letno davčno osnovo vključuje le desetina takega dohodka. S tako določeno povprečno stopnjo se odmeri dohodnina od davčne osnove od vseh dohodkov, ki jih je zavezanec prejel v davčnem letu, vključno z davčno osnovo od celotnega dohodka, za katerega velja povprečenje po tem členu.

Odmera dohodnine s povprečenjem je določena tudi za dohodke iz dejavnosti iz drugega odstavka 47. člena tega zakona, pri čemer se pri izračunu povprečne stopnje v letno davčno osnovo vključuje sorazmerni del davčne osnove iz dejavnosti, ki se določi glede na število članov kmečkega gospodinjstva, ki so obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti.

Navedeni način odmere dohodnine s povprečenjem je poenostavljen glede na veljavnega.

K 121. členu

V tem členu je določen način določanja olajšav in lestvice za zavezanca, ki je rezident le del davčnega leta. Navedeni člen torej določa razmejevanje lestvice davčnih stopenj in olajšav za zavezanca v letu, v katerem postane ali preneha biti rezident.

Pomembno je poudariti, da bo od trenutka, ko oseba postane ali preneha biti rezident, moral biti dohodek te osebe razdeljen med obdobje davčnega leta, ko je bila nerezident in obdobje, ko je bila rezident. Enak izračun se izvede, ko oseba zapusti Slovenijo in preneha biti rezident po splošnih pogojih. Dan, ko oseba zapusti državo in se preseli v tujo državo, bo datum, od katerega bo oseba pridobila lastnost nerezidenta. Od tega dne dalje bo ta oseba obdavčljiva le še po slovenskem viru dohodka. Zavezančeva obveznost kot obveznost rezidenta ali nerezidenta, se ugotavlja po osebnem statusu v času, ko je dohodek pridobljen.

Stopnje dohodnine od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo

K 122. členu

S tem členom se določajo stopnje dohodnine ter način usklajevanja. Stopnje dohodnine so progresivne, določene glede na višino neto letne davčne osnove zavezanca (od 16% do 41%). Stopnje dohodnine in neto letne davčne osnove, na podlagi katerih se bo določala davčna obveznost oziroma dohodnina (lestvica), so določene za leto naprej. Za leto 2007 se bodo v skladu s 156. členom uporabljale stopnje dohodnine iz prvega odstavka 122. člena. Za naslednja leta pa se bo lestvica za odmero dohodnine določala tako, da se bodo zneski neto letnih davčnih osnov iz lestvica, določena v tem členu, uskladili s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji, zneski dohodnine pa se bodo ustrezno izračunali. Usklajene zneske ugotovi minister, pristojen za finance, in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Prva uskladitev se bo opravila za leto 2008.

Obveznost plačevanja dohodnine od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo (123. -126. člen)

K 123. členu

V tem členu je določena obveznost plačevanja dohodnine, od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, na letni ravni. Na letni ravni dohodnino za zavezanca odmeri davčni organ na podlagi napovedi, ki jo vloži zavezanec. Odmera in poračun dohodnine se za posamezno davčno leto opravi po preteku leta, z odločbo davčnega organa. Od dohodnine, odmerjene zavezancu za posamezno davčno leto, se odšteje med letom plačana dohodnina od posameznega dohodka, ki se šteje za akontacijo dohodnine. Poračun dohodnine na letni ravni se opravi z doplačilom zavezanca v primeru, ko je znesek odmerjene dohodnine večji od zneska med letom plačane akontacije dohodnine ali z vračilom razlike dohodnine zavezancu v primeru, ko je znesek odmerjene dohodnine manjši od med letom plačane akontacije dohodnine.

K 124. členu

V tem členu je določena obveznost plačevanja akontacije dohodnine med letom od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, ter splošna pravila v zvezi z akontacijami dohodnine od teh dohodkov, ki veljajo za dohodke rezidenta in nerezidenta. Z akontacijo dohodnine se razume plačevanje dohodnine med letom, ki se poračuna z letnim obračunom dohodnine. Osnove, od katerih se plačuje akontacije dohodnine in davčne stopnje so določene za vsako vrsto dohodka posebej. Roki ter način plačila akontacije dohodnine bo določen z zakonom o davčnem postopku.

Akontacija dohodnine se zavezancu, ki je rezident Slovenije, odšteje od dohodnine odmerjene za posamezno davčno leto. Zavezancu, ki ni rezident Slovenije, se akontacija dohodnine šteje kot dokončen davek (ni obveznosti letnega poročuna dohodnine od vseh vrst dohodkov), razen kadar gre za zavezanca nerezidenta, ki je rezident države članice Evropske unije in izpolnjuje pogoje iz 116. člena tega zakona. V tem primeru se tudi nerezidentu akontacija dohodnine lahko odšteje od dohodnine od dohodkov, doseženih v Sloveniji, za posamezno davčno leto.

K 125. členu in 126. členu

V teh členih je določeno, da se bodo med letom plačevale akontacije dohodnine, izračunane na podlagi davčnega obračuna, ki ga bo opravil plačnik davka z davčnim odtegljajem ali pa zavezanec sam ali na podlagi odmere akontacije dohodnine, ki jo bo opravil davčni organ na

podlagi napovedi zavezanca ali pa na podlagi podatkov o katastrskem dohodku. Roki in način plačevanja akontacije dohodnine od posameznih vrst dohodkov bo določen z zakonom o davčnem postopku.

Akontacije dohodnine od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo – osnove in stopnje (127. - 131. člen)

K 127. členu

S tem členom je za akontacijo dohodnine od dohodka iz zaposlitve določena osnova, stopnje ter način upoštevanja določenih olajšav pri izračunavanju in plačevanju akontacije dohodnine, z namenom čim bolj približati akontacije dohodnine letni obveznosti iz naslova dohodnine.

Od dohodka iz delovnega razmerja in od pokojnine, ki se izplačujejo za mesečno obdobje, se akontacija dohodnine izračunava in plačuje z upoštevanjem stopenj dohodnine iz lestvice, določene v 122. člena tega zakona, preračunane na 1/12 in osnov, določenih za dohodke iz zaposlitve. Pri tem se lahko upošteva tudi 1/12 zneska splošne, osebne in posebne olajšave, pod pogojem, da je zavezancu olajšava priznana. Navedeno velja ob pogoju, da je dohodek dosežen pri glavnem delodajalcu. Za glavnega delodajalca se šteje delodajalec, pri katerem zavezanec dosega pretežni del svojega dohodka iz delovnega razmerja.

Od dohodka iz delovnega razmerja, katerega izplačuje delodajalec, ki ni glavni delodajalec zaposlenega, se akontacija dohodnine obračunava pa stopnji 25% od osnove, določene za dohodke iz delovnega razmerja in brez upoštevanja olajšav, kot veljajo za dohodek, ki ga izplača glavni delodajalec.

Z navedenim členom (četrty in peti odstavek) so določena tudi pravila oziroma način ravnanja pri izračunavanju akontacije dohodnine v primerih, ko se dohodek iz zaposlitve ali pokojnina izplača v več delih ali ko se izplača za več mesecev skupaj.

Akontacija dohodnine od dohodka iz vsakega drugega odvisnega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi, se izračuna od davčne osnove, določene v četrtem in petem odstavku 41. člena tega zakona, in sicer po stopnji 25%.

V sedmem in osmem odstavku je določen posebna obravnava akontiranja dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter od polovice pokojnine, ki jo prejema upravičenec v skladu z drugim odstavkom 178. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št.104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 96/06), ki ju za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, če prejemnik navedenega dohodka hkrati prejema tudi plačo oziroma nadomestilo plače. Pri izračunu akontacije dohodnine se upošteva v tem primeru upošteva olajšava iz tretjega odstavka 112. člena tega zakona. Določeno je tudi, da se lahko akontacija dohodnine od nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, ki ga prejema delovni invalid po predpisih, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter od polovice pokojnine, ki jo prejema upravičenec v skladu z drugim odstavkom 178. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št.104/05 – uradno prečiščeno besedilo in 96/06), izračuna in plača po znižani stopnji, vendar ne nižji od 16%. Za znižano stopnjo akontacije dohodnine se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka, če oceni, da bo akontacija dohodnine previsoka glede na pričakovano dohodnino na letni ravni.

Akontacija dohodnine od dohodka verskega delavca se ne plača, če se izračunava od dohodka, ki je enak znesku, ki zagotavlja socialno varnost v Sloveniji.

Akontacija dohodnine od dohodka, ki ga pridobi rezident, ki glede starosti in statusa izpolnjuje pogoje za priznanje olajšave iz tretjega odstavka 112. člena tega zakona, za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napatnice pooblaščne organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, ne izračuna in ne plača, če posamezen dohodek ne presega 250 evrov. Če posamezni dohodek presega 250 evrov, se akontacija plača po stopnji 16%.

K 128. členu

S tem členom se določa akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

Akontacija dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti, se za posamezno davčno leto izračuna od davčne osnove, vključno z zmanjšanjem in povečanjem davčne osnove ter davčnimi olajšavami, kot je določeno v poglavju III.3. (vključno s posebno osebno olajšavo iz prvega in drugega odstavka 112. člena) in sicer po stopnjah dohodnine, kot so določene v 122. členu tega zakona. Akontacija se izračuna na podlagi dejansko doseženega dohodka za posamezno leto, in sicer po preteku leta.

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, se lahko upošteva tudi splošna olajšava in posebna olajšava za vzdrževane družinske člane, če zavezancu za posamezno davčno leto te olajšave niso bile upoštevane pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, ali je bilo na ta način upoštevanih manj kot 5 /12 teh olajšav. V tem odstavku je določena tudi obravnava navedenih olajšav v primeru smrti davčnega zavezanca, in sicer se prizna sorazmerni del olajšav do dneva smrti.

S tretjim odstavkom je določena izjema od prvega odstavka v segmentu uporabe davčne stopnje pri izračunu akontacije. Izjema se nanaša na tiste zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo iz kmetijske dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov (drugi odstavek 47. člena). Akontacija se v tem primeru izračuna ob upoštevanju posebej izračunane povprečne stopnje akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. S tem se določanje akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti usklajuje z določanjem letne dohodninske obveznosti za zavezance, katerim je dana možnost ugotavljanje letne dohodninske obveznosti po posebej izračunani povprečni stopnji dohodnine, pri izračunu katere se upošteva sorazmerni del dohodka iz kmetijske dejavnosti, ki odpade na člana kmečkega gospodinjstva, ki je obvezno pokojninski in invalidsko zavarovan iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti.

Tako ugotovljena akontacija dohodnine se poračuna s predhodno akontacijo dohodnine tako, da se predhodna akontacija dohodnine in morebitni davčni odtegljaj iz 68. člena tega zakona odštejeta od akontacije dohodnine. Morebitni poračun akontacije (vračilo ali doplačilo) izvrši na ravni obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, in sicer se izvrši v rokih in na način, določen z zakonom o davčnem postopku.

Predhodna akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti, se za davčno leto določi v višini akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti po zadnjem obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, razen če ni z zakonom drugače določeno (za tiste, ki začenjajo z dejavnostjo ali prehajajo iz ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov na ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov). Predhodna akontacija se plačuje v rokih in na način, določen z zakonom o davčnem postopku.

Za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, se akontacija dohodnine obračunava in plačuje od osnove, določene za te zavezance v poglavju III.3., in sicer po stopnji 25%.

S sedmim odstavkom se zavezancem, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi upoštevanja normiranih odhodkov, daje možnost, da se akontacija dohodnine iz dejavnosti, izračunava in plačuje po nižji stopnji od 25%, vendar ne po nižji od 10%, in sicer v primeru, če zavezanec plačuje prispevke za socialno varnost iz naslova opravljanja dejavnosti. Namen tega člena je, da se zavezancu da možnost, da s tem, ko se sam odloči o stopnji, po kateri bo plačeval akontacijo dohodnine, sam čim bolj uskladi med letom plačano akontacijo dohodnine z letno dohodninsko obveznostjo. Ker se osnova za akontacijo dohodnine ne more zniževati za plačane prispevke za socialno varnost, bi plačevanje akontacije po 25% stopnji, zlasti za zavezance z nižjimi skupnimi dohodki, pomenilo velika vračila dohodnine oziroma prevelika plačila akontacije med letom. Iz istih razlogov se pri izračunu akontacije lahko upošteva posebna osebna olajšava iz prvega in drugega odstavka 113. člena tega zakona, če zavezanec oceni, da bo v davčnem letu izpolnil pogoje za olajšavo.

K 129. členu

Za dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki jih dosega oziroma se pripisujejo zavezancu, ki je rezident, je določeno, da se akontacija dohodnine za katastrski dohodek in pavšalno davčno osnovo na panj izračuna in plača v primeru, da skupni znesek tega dohodka na zavezanca večji od zneska 10 % povprečne plače v Sloveniji za preteklo leto, v višini 10 % od davčne osnove, v primeru, da je dohodek nižji od določenega praga, pa se akontacija ne izračunava.

Za druge dohodke iz osnove kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti pa se akontacija izračuna in plača v višini 10 % od davčne osnove v primeru, če je posamezni dohodek večji od 209 evrov. V nasprotnem primeru se akontacija ne plačuje.

Za nerezidente je določeno, da se akontacija izračuna in plača na vsak posamezni dohodek v višini 16 % od davčne osnove posameznega dohodka.

K 130. členu

V tem členu je določena osnova in stopnja, od katere se izračunava in plačuje akontacija dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice. Izračunava se od osnove, določene v 77. oziroma 79. členu tega zakona, in sicer po stopnji 25%.

K 131. členu

V tem členu je določena osnova in stopnja, od katere se izračunava in plačuje akontacija dohodnine od drugih dohodkov. Izračunava se od osnove, določene z drugim odstavkom 106. in s 108. členom tega zakona, in sicer po stopnji 25%.

Akontacija dohodnine od drugega dohodka, ki se prejema redno za mesečno obdobje, se lahko izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabi stopnje dohodnine in lestvica iz 122. člena tega zakona, preračunana na 1/12 leta, in se upošteva 1/12 zneska splošne olajšave, osebne olajšave iz prvega odstavka 112. člena in posebne olajšave za vzdrževane družinske člane, pod pogojem, da zavezanec ne prejema drugega dohodka, od katerega se akontacija dohodnine izračunava na takšen način. Za takšen način izračuna akontacije dohodnine od drugih dohodkov se odloči zavezanec sam, o čemer mora obvestiti davčni organ in izplačevalca dohodka.

Pri izračunu akontacije dohodnine od priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, ki jo za mesečno obdobje izplačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, se upošteva osebna olajšava iz tretjega odstavka 112. člena tega zakona.

Stopnja dohodnine in obveznost plačevanja dohodnine od dohodka iz kapitala (132. – 135. člen)

K 132. členu

V tem členu je določeno, da se od dohodka iz kapitala dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami poglavja III.6., po stopnji 20% in se šteje kot dokončen davek. Ne glede na to pa se stopnja dohodnine od dobička iz kapitala znižuje vsakih pet let imetništva kapitala in znaša po dopolnjenih petih letih imetništva kapitala: 15%, po dopolnjenih desetih letih imetništva kapitala: 10% ter po dopolnjenih 15 letih imetništva kapitala: 5%; po dopolnjenih 20 letih imetništva kapitala pa se dohodnine od dobička iz kapitala ne plačuje več (oprostitvev iz prvega odstavka 96. člena).

K 133. členu

V tem členu je določena oprostitvev dohodnine od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU. Tako se seštevek davčnih osnov od obresti, ki jih doseže rezident na denarne depozite pri teh bankah in hranilnicah, zmanjša za 500 evrov, za leto 2007 znaša ta znesek 626 evrov (drugi odstavek 151. člena).

K 134. členu

V tem členu je določen način izračuna in plačilo dohodnine od obresti in dividend. Dohodnina od obresti in dividend se tako izračuna in plača v rokih in na način, določen s tem zakonom in z zakonom, ki ureja davčni postopek. Izračun dohodnine od obresti in dividend se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem ali odmero dohodnine. Izračun dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti plačnik davka, kot je določen v tretjem odstavku 125. člena tega zakona. Izračun dohodnine z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca.

Plačilo dohodnine od obresti in dividend se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem ali odmere dohodnine. Plačilo dohodnine z davčnim odtegljajem je zavezan opraviti plačnik davka. Zavezanec za plačilo dohodnine na podlagi odločbe o odmeri dohodnine je zavezanec sam.

V četrtem odstavku je določeno, da se dohodnina od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, izračuna in plača na letni ravni.

K 135. členu

V tem členu je določen način izračuna in plačilo dohodnine od dobička iz kapitala. Dohodnina od dobička iz kapitala se izračuna in plača v rokih in na način, določen s tem zakonom in z zakonom, ki ureja davčni postopek. Izračun dohodnine od dobička iz kapitala se opravi z odmero dohodnine. Izračun dohodnine z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca. Plačilo dohodnine od dobička iz kapitala se opravi na podlagi odmere dohodnine. Zavezanec za plačilo dohodnine na podlagi odločbe o odmeri dohodnine je zavezanec sam.

Od dohodnine, odmerjene zavezancu za posamezno davčno leto od dobička iz kapitala, se odšteje med letom plačana dohodnina od dobička iz kapitala. Med letom plačana dohodnina se šteje za akontacijo dohodnine. Akontacija dohodnine od dobička iz kapitala se izračuna in plača, če je tako določeno z zakonom o davčnem postopku. Akontacija dohodnine od dobička iz kapitala se izračuna in plača od davčne osnove iz 97. člena tega zakona. Če je znesek dohodnine od dobička iz kapitala, odmerjene v davčnem letu, večji od zneska med letom plačane akontacije dohodnine od dobička iz kapitala, zavezanec doplača razliko dohodnine. Če je znesek dohodnine, odmerjene v davčnem letu, manjši od zneska akontacije med letom plačane dohodnine od dobička iz kapitala, se zavezancu razlika dohodnine vrne.

Odprava dvojnega obdavčevanja dohodkov rezidenta z virom izven Slovenije (136. – 141. člen)

K 136. do 141. členu

V členih 136 – 141 je določena metoda odprave mednarodnega dvojnega obdavčevanja (tj. metoda navadnega odbitka) tujih dohodkov rezidenta Slovenije in sicer se za tuji dohodek šteje:

- dohodek, dosežen iz virov dohodka, ki skladno z določbami 8. – 14. člena niso opredeljeni kot da imajo vir v Sloveniji,
- dohodek, dosežen iz virov v Sloveniji, ki je obdavčen tudi v tujini, če Slovenija z državo, v kateri je obdavčen nima sklenjene pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja (npr. plača, ki jo detaširanemu delavcu, ki opravlja delo v državi, s katero Slovenija nima sklenjene veljavne konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja, izplačuje družba v Sloveniji, je lahko obdavčena tudi v tej drugi državi, kjer se delo opravlja).

Po tej metodi se rezidentu v Sloveniji odmerjena dohodnina zmanjša za ustrezni znesek dohodnine (tj. odbitek), plačane v tujini od dohodka, ki je vključen v davčno osnovo v Sloveniji (136. člen).

K 137. členu

V prvem odstavku 137. člena je določeno, da se odbitek dohodnine priznava v znesku, ki je enak manjšemu od dveh zneskov in sicer:

- zneska tuje dohodnine od tujih dohodkov, ki je bil dokončen in dejansko plačan, ali
- zneska dohodnine, ki bi ga bilo treba plačati po tem zakonu od tujih dohodkov, če odbitek ne bi bil možen.

V drugem odstavku 137. člena je določeno, da se v primerih, ko rezident dosega dohodke v državi, s katero ima Slovenija sklenjeno konvencijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka, za dokončen tuji davek na dohodke iz te države šteje znesek tujega davka po stopnji, določeni v konvenciji. V tovrstnih konvencijah je namreč pri določenih vrstah dohodkov (tj. dividende, obresti in licenčnine ter avtorski honorarji) določena najvišja stopnja davka od teh dohodkov v državi vira.

V tretjem odstavku 137. člena je določeno, da se presežek dejansko plačane dohodnine v tujini, ki presega priznani odbitek po merilu dohodnine, ki bi jo bilo potrebno plačati po zakonu od dohodnini od tujih dohodkov, ne more prenašati in uveljavljati kot odbitek dohodnine v naslednjih ali preteklih davčnih obdobjih.

K 138. členu

V tem členu je določeno, da je zavezanec, ki uveljavlja odbitek dohodnine, davčnemu organu dolžan predložiti ustrezna dokazila o davčni obveznosti v tujini. Način predložitve dokazil in njihova ustreznost bosta natančneje opredeljena v zakonu o davčnem postopku.

K 139. členu

V tem členu je določeno, da mora zavezanec v primeru, ko se zaradi sprememb davčne obveznosti v tujini, zlasti v primeru vračila tujega davka, spremeni odbitek dohodnine, ki se prizna v Sloveniji, v obdobju, ko je do spremembe davčne obveznosti v tujini prišlo, povečati davčno osnovo za dohodnino v Sloveniji, in sicer za znesek, ki ustreza razliki med priznanim odbitkom v Sloveniji in odbitkom, ki bi bil možen, če bi se sprememba upoštevala.

K 140. členu

V tem členu je določeno, da se znesek obračunane dohodnine v Sloveniji s priznavanjem odbitka za ustrezni znesek tuje dohodnine lahko zmanjša največ do zneska obračunane dohodnine v Sloveniji. To pomeni, da se presežki tuje dohodnine nad dohodnino v Sloveniji, v Sloveniji ne morejo vračati.

Presežki tuje dohodnine nad dohodnino v Sloveniji se tudi ne morejo prenašati in uveljavljati kot odbitki v prihodnjih ali preteklih davčnih letih.

K 141. členu

V 141. členu je določena metoda odprave dvojnega obdavčevanja (tj. metoda polnega odbitka) tujega dohodka rezidenta Slovenije, ki se skladno z Direktivo Sveta 2003/48/ES šteje za dohodek od prihrankov in obdavči v drugi državi članici EU. Po tej metodi se rezidentu v Sloveniji odmerjena dohodnina zmanjša za ustrezni znesek dohodnine, plačane v drugi državi članici EU od tovrstnega dohodka. Kadar znesek plačane dohodnine v drugi državi članici presega dohodnino, odmerjeno po tem zakonu, se razlika rezidentu povrne.

Namenitev dela dohodnine

K 142. členu

V tem členu je določena drugačna ureditev od sedanje v zvezi z namenjanjem lastnih sredstev zavezanca za različne namene. Po tej ureditvi bodo zavezanci namenjali del svoje dohodnine (do 0,5%), ne proračunu države in proračunu samoupravne lokalne skupnosti, temveč tisti organizaciji, ki se na nepridobiten način ukvarja z dejavnostmi, katerih namen je humanitarni (vključno z varstvom človekovih pravic), namen varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, invalidski, dobrodelni, ekološki, kulturni in religiozni namen. Pri določitvi organizacij se upoštevajo kriteriji, kot jih določajo drugi predpisi, kot primeroma zakon o društvih, ki določa status društva v javnem interesu, zakon o humanitarnih organizacijah, ki določa status humanitarne organizacije, zakon o invalidskih organizacijah, ki določa status invalidske organizacije. Prav tako so med organizacije vključene tudi ustanove, ki se lahko v skladu z zakonom o ustanovah ustanavljajo le za splošnokoristne namene ali dobrodelne namene ter zasebni zavodi, ki se jim lahko v skladu z zakonom podeli poseben status zaradi splošnokoristnega namena. Tudi v predlogu zakona o verski svobodi je določeno, da verske skupnosti delujejo v javnem interesu tako, da se bo predlagana ureditev nanašala tudi na verske skupnosti.

V okviru teh sredstev bo lahko zavezanec namenil del dohodnine tudi za financiranje političnih strank in reprezentativnih sindikatov.

Podrobnejše postopke za izvajanje tega člena bo določila vlada ter objavljala seznam upravičencev do donacije.

Posebna določba

K 143. členu

S tem členom je dano pooblastilo ministru za finance za izdajo podrobnejših predpisov o izvajanju zakona o dohodnini.

Prehodne in končne določbe (143. - 159. člen)

K 144. členu

S tem členom je določeno, da se štejejo tisti zavezanci, ki so se odločili po zakonu o dohodnini, ki je veljal pred uveljavitvijo tega zakona, da bodo ugotavljali davčno osnovo od dohodka iz kmetijske dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, za zavezance iz drugega odstavka 47. člena tega zakona. Tem zavezancem tudi ni potrebna ponovna prigrasitev po tem zakonu. Prigrasitev po zakonu o dohodnini, ki je veljal pred uveljavitvijo tega zakona, ostaja v veljavi, do izteka petletnega roka. Navedeno pomeni, da za navedene zavezance petletni rok ne začne teči na novo. Poleg tega je tem zavezancem z določbo tega člena dana možnost, da zaprosijo za uveljavljanje ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Te možnosti namreč po veljavnem zakonu niso imeli.

K 145. členu

S tem členom je določeno, kdaj lahko zavezanec zahteva ugotavljanje davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov za davčno leto 2007. Zavezanec zahteva upoštevanje normiranih odhodkov pri ugotavljanju davčne osnove v skladu s tretjim in šestim odstavkom 48. člena tega zakona za davčno leto 2007 v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona. Davčni organ izda potrdilo o ugotavljanju davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov najpozneje v 15 dneh po prejetju zahtevka.

K 146. členu

S tem členom je določena prehodna ureditev glede na splošno pravilo, ki je določeno s prvim stavkom prvega odstavka 51. člena tega zakona, za prihodke od nepremičnine, odtujene s prenosom podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo, ki so bile pridobljene v podjetje pred 1.1.2005. Za razliko od splošnega pravila se za prihodek ne šteje prihodek, dosežen z odtujitvijo navedene nepremičnini. Prehodna ureditev ne velja za nepremičnine iz drugega stavka prvega odstavka 51. člena (nepremičnine, ki jih je zavezanec prenesel iz gospodinjstva v svoje podjetje ob začetku opravljanja dejavnosti ali po začetku opravljanja dejavnosti, če so bile te nepremičnine zgrajene oziroma pridobljene pred začetkom opravljanja dejavnosti) ter za nepremičnine, ki se s prenehanjem dejavnosti prenašajo na drug subjekt (na novega zasebnika, novo pravno osebo ali prevzemno pravno osebo) v skladu s četrtem odstavkom 51. člena tega zakona.

Z drugim odstavkom tega člena je določena nabavna vrednost kapitala ob pridobitvi za nepremičnine, za katere velja prehodni režim ob odtujitvi iz podjetja, določen v prvem odstavku tega člena. V primeru odtujitve takšne nepremičnine, po prenosu iz podjetja v gospodinjstvo, se bo za nabavno vrednost kapitala ob pridobitvi štela knjigovodska vrednost nepremičnine na dan prenehanja opravljanja dejavnosti.

K 147. členu

S prvim odstavkom tega člena je določena ureditev v zvezi z olajšavami, ki so uveljavljene po zakonu o dohodnini, ki se je uporabljal do 31.12.2004 in za odmero dohodnine 2004 in sicer se podaljšuje uporabnost 47. in 48. člena navedenega zakona.

Z drugim odstavkom tega členom je določena ureditev v zvezi z olajšavo za investiranje po veljavnem zakonu o dohodnini, in sicer se podaljšuje uporabnost določenih določb (tretji do šesti odstavek 47. člena zakona).

S tretjim odstavkom tega člena je določena ureditev v zvezi z olajšavo za zaposlovanje po veljavnem zakonu o dohodnini, in sicer se podaljšuje uporabnost prvega do četrtega odstavka 48. člena.

S četrtem odstavkom je določena obravnava olajšav (investicijska olajšava, olajšava v zvezi z rezervacijami za investicijska vlaganja, olajšava za zaposlovanje), po veljavnem zakonu, v primerih prenehanja opravljanja dejavnosti, in sicer se olajšave obravnavajo pod pogoji, ki bi veljali, če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo. Navedeno pomeni, da se osebi, ki preneha z opravljanjem dejavnosti, ne povečuje davčna osnova zaradi neizpolnjevanja pogojev, novi zasebnik oziroma pravna oseba pa mora ravnati v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom 147. člena tega zakona.

S tem zakonom se ukinjajo znižanja v primeru naravnih nesreč ter investicijska olajšava za vlaganja v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost. S tem členom je določeno, da se znižanja in olajšave, ki so bile uveljavljene po prejšnjih predpisih in katerih rok za koriščenje pravice skladno s prejšnjimi zakoni še ni potekel, lahko izkoristijo do konca roka, določenega s prejšnjimi predpisi. Za oprostitev, ki so bile uveljavljene na podlagi ZDoh in za katere je bil po ZDoh določen drugačen, krajši rok, kot ga za oprostitev določa 73. člen tega zakona, pa se omogoča, da se koristijo do roka, določenega po tem zakonu.

K 148. členu

S tem členom se v ta zakon prenaša ureditev v zvezi s pokrivanjem izgub iz davčnih obdobj 2000 do 2005, kot je določena v veljavnem zakonu.

K 149. členu

V tem členu je določeno, da se obresti, razen obresti na posojila, dana fizičnim in pravnim osebam, obračunane do 1.1.2005, ne obdavčujejo. Prav tako se ne obdavčuje dohodek iz življenjskega zavarovanja, sklenjenega pred 1.1.2005.

K 150. členu

V tem členu je določeno, da minister za finance predpiše način sledljivosti prehodov med podskladi iz 100. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, ki dopušča ustanovitev krovnih vzajemnih skladov.

K 151. členu

V tem členu se v zakon za leto 2007 prenaša ureditev v zvezi z obdavčevanjem obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah v Sloveniji in EU, določeno v veljavnem zakonu.

K 152. členu

V tem členu so določena posebna pravila v zvezi z določanjem nabavne vrednosti vrednostnih papirjev in deležev ter investicijskih kuponov v določenih primerih (tj. če so bili pridobljeni pred določenim datumom ali pridobljeni v okviru posebnih transakcij).

K 153. členu

V tem členu se v zakon prenaša ureditev iz veljavnega zakona, po kateri se dobiček, dosežen z odsvojitvijo nepremičnine, pridobljene pred 1.1.2002, ne obdavčuje.

K 154. členu

Z določbo se povzema prehodno obdobje iz veljavnega zakona, po katerem se delež plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, ki se vključuje v davčno osnovo od osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, razen plačil, pridobljenih v zvezi z dolgoročnimi vlaganji, od uveljavitve veljavnega zakona do leta 2007, postopoma povečuje, vsako leto za 25 odstotnih točk. Večina prehodnega obdobja je že bila izkoriščena, tako da v zakonu ostaja le še del določbe, ki določa, da se plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, razen plačil, pridobljenih v zvezi z dolgoročnimi vlaganji, v letu 2007 všttevajo v davčno osnovo v višini 75 % teh plačil.

K 155. členu

V tem členu se ohranja oprostitev, ki je bila določena z eno od sprememb veljavnega zakona in se nanaša na obdavčitev dohodkov iz naslova ukrepov kmetijske politike, vezana na vlaganja v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, ki so bila pridobljena na podlagi odločb, pravnomočnih pred 1.1.2005. Določba določa oprostitev plačila dohodnine za vsa plačila, vezana na vlaganja v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, ki jih bodo zavezanci pridobili po 1.1.2007, izplačana pa bodo na podlagi odločb, ki so postale pravnomočne pred 1.1.2005.

K 156. členu

Z navedenim členom se pove, da se prva uskladitev zneskov olajšav in lestvice za odmero dohodnine opravi za leto 2008.

K 157. členu

V tem členu je določeno, da z dnem uveljavitve tega zakona, preneha veljavnost sedaj veljavnega zakona o dohodnini, ki se uporablja še do 31. decembra 2006. Ne glede na to, bo dohodnina za leto 2006 odmerjena po določbah veljavnega zakona. V tem členu je tudi določeno, da se z dnem začetka uporabe tega zakona prenehajo uporabljati določeni členi zakonov, katerih določbe, ki so določale oprostitve dohodnine, so bile prenesene v zakon o dohodnini.

K 158. členu

V tem členu je določeno prenehanje in uporaba podzakonskih aktov, izdanih na podlagi zakona o dohodnini, veljavnega do uveljavitve tega zakona. Z dnem uveljavitve tega zakona, prenehajo veljati, uporabljajo pa se do 31. decembra 2006, podzakonski akti, izdani na podlagi zakona o dohodnini, veljavnega do uveljavitve tega zakona. Ne glede na to pa se navedeni podzakonski akti še uporabljajo za odmero dohodnine za leto 2006.

K 159. členu

S tem členom je določena veljavnost in uporaba tega zakona, in sicer začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. januarja 2007 dalje, razen 45. člena, ki se uporablja že za odmerno leto 2006. Zavezancem, ki prejemajo dohodke iz delovnega razmerja iz tujine, bo dana možnost zmanjšanja davčne osnove za stroške prehrane med delom in stroške prevoza na delo in z dela, če ne prejemajo posebej povračil stroškov za navedene stroške od delodajalca, ki se sicer ne všttevajo v davčno osnovo, že za leto 2006. S tem členom je tudi odložena možnost uveljavljanja odloga davčne obveznosti iz 100. člena tega zakona v primeru zamenjave investicijskih kuponov podsklada za investicijske kupone drugih podskladov v okviru prehajanja med podskladi pri istem krovnem vzajemnem skladu. Relevantne določbe 100. člena se pričnejo uporabljati eno leto po uveljavitvi spremembe zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, ki dopušča ustanovitev krovnih vzajemnih skladov.